

ספר משיבת נפש

הספר הקדוש הזה מאמץ ומחזק כל הנפשות העיפות והחלושות והגדחות, ומודיע להם: שגם ממקום שהם - יכולים לחזור ולשוב אליו ותברך! ואין שום יאוש בעולם כלל.

מלקט ומקבץ מספרי "לקוטי מוהר"ן" הקדושים מאדונינו מורנו ורבינו הקדוש אור הגנוז והצפון הרב רבי נחמן מברסלב זכר צדיק וקדוש לברכה נכד הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה. ומספרי "לקוטי הלכות" הקדושים שכתב תלמידו הקדוש הרב הצדיק רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה.

נוסח הפתק הקדוש:

מאד היה קשה לי לרדת אליך
תלמידי היקר להגיד לך כי נהנתי
מאד מעבודתך ועליך אמרתי
מיין פייעריל וועט טליען ביז
משיח וועט קומען חזק ואמץ

(תרגום מאידיש: ועליך אמרתי האש שלי תוקד עד ביאת המשיח
חזק ואמץ)

בעבודתך

נְנַחֲמֵךְ נַחֲמֵךְ נַחֲמֵךְ מֵאוֹמֵן

ובזה אגלה לך סוד והוא:
מלא וגדיש מקו לקו (פצפציה)
ובחזוק עבודה תבינהו וסמן
יז בתמוז יאמרו שאינך מתענה

בהוצאת "כולנו חברים" 0506797114
ספרים לזיכוי הרבים ושמחה בארועים

הצטרף אלינו להדפסות מוזלות.

ניתן לתרום ואנחנו נפיץ וניתן לשלם ולקבל ספרים במחירי עלות.

הַקְדָּמָה

אָמַר הַמַּעֲתִיק: כָּבֵד יְדוּעַ וּמִפְרָסָם מִקְצָה
הָעוֹלָם וְעַד קְצָהוּ גָדַל נִפְלְאוֹת קִדְשֵׁי
אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, אֹרֵךְ הָאוֹרוֹת וְכוּ' מוֹרְנוּ
הַרְבֵּי רַבִּי נַחֲמָן זְצוּק"ל, בְּעַל הַמַּחְבֵּר סִפְרֵי
"לְקוּטֵי מוֹהַר"ן" וְ"סִפְרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" וְ"סִפְרֵי
הַמִּדּוֹת" וְשָׂאֵר סִפְרֵי קְדוּשִׁים וְנוֹרָאִים מְאֹד
אֲשֶׁר בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצָה תִּבֵּל מְלִיָּהּ.

וְהִנֵּה לְבַד מֵהַנִּרְאָה לְכָל מַעֲיָן בְּסִפְרָיו
הַקְדוּשִׁים עִמְקוֹת עֲצוּתוֹ בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם, אֲשֶׁר אֵין דְּבַר עֲצָה קְדוּשָׁה שְׁלֵא יִמָּצֵא
הָאָדָם בְּסִפְרָיו הַקְדוּשִׁים. הַפְּלִיא עֲצָה הַגְּדִיל
תּוֹשִׁיָה בִּיּוֹתֵר, לְחִזָּק וּלְאַמֵּץ כָּל הַנִּפְשׁוֹת
הַחְלוּשׁוֹת וְהַעֲיִיפוֹת אֲפֵלוּ הַמִּנְחוֹת לְמִטָּה
בְּעֶשֶׂר כְּתָרִין דְּמִסְאָבוּתָא, שִׁיְרְדוּ בְּעוֹנוֹתֵיהֶם
עַד הַשְּׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתִּיּוֹ, לְכָלֵם יַעֲוֹרֵר
וְיִקְיֵץ וַיַּחֲיֶה לְבַל יִתְיָאֲשׁוּ, ח"ו, מִן הַרְחָמִים
וְכוּשֵׁל יְקִימוּן מְלִיו וּבְרַכֵּים כּוֹרְעוֹת יֵאֲמָץ.

כי השיג גדלתו וחסדו יתברך ורחמיו המרבים עד אין חקר, אפלו על הנפשות הפגומות מאד, והודיע להם הבחינה של "ואציעה שאול הנד" כמו שמובא ב"לקוטי מוהר"ן" (סימן ו) וגם הבחינה של "הקיצו ורננו שוכני עפר" והשם אתם ועמם ואצלם בכל המקומות אשר ירדו לשם, וגם משם יכולים לחזור ולשוב אליו יתברך כמו שמובא ב"לקוטי מוהר"ן" (חלק ב' סימן ז). וצעק בקולו הקדוש גיוואלד! זייט אייך ניט מיאש [גיוואלד! אל תתיאשו] ומשך מאד תבת גיוואלד להורות ולרמז לכל אחד לדורות, שלא יתיאש בשום אפן בעולם אפלו אם יעבר עליו מה.

ורמז לנו מדבריו הקדושים, אשר כל ענינו שבא לזה העולם הוא רק בשביל לתקן כל הנפשות הנפולות, שהם בחינת מקומות המטנפים. ופעם אחת אמר: "כמה וכו' היו מנחים ברפש וכו' ואני הוצאתים משם", וכן אמר עוד פעם אחת על עצמו: "ואני ידי מלכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר וכו'". וכן כל יסוריו שסבל בעולם הזה, וגם כל

מוֹשֵׁבֵת נֶפֶשׁ

הַתְּגַבְרוּת הַהֶעֱלָמָה שֶׁנֶּעֱלַם אֹרֹו הַקְּדוֹשׁ
 מֵהָעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ רַבִּים שֶׁלֹּא זָכוּ לְהֵנֹת מֵאֹרֹו
 הַקְּדוֹשׁ, הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
 בְּמִכְתָּבוֹ הַנִּדְפָס בְּסֵפֶר "חַיֵּי מוֹהַר"ן" בְּזוֹ
 הַלְשׁוֹן: "יִדְעֵתִי גַם יִדְעֵתִי, שֶׁגַם הֶעֱסַק שֶׁעֲסַקְתִּי
 עִמָּכֶם לְהוֹצִיא אֶתְכֶם מִשְׁנֵי הַסִּי"ם [הַסְּמֵךְ מ"ם] הֵן
 עַל כֹּל אֱלֹהֵי עֵינָיו לְטַשׁ וְשִׁנּוּ חֶרֶק עָלַי. בְּכֵן
 אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי חֲזָקוֹ וְאַמְצוֹ וְכוּ' וְלֹא יֵהִי
 לְרִיק יִגְעִי וְשִׁמְרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עִבְדְּהוּ, כְּאֲשֶׁר
 לְמַדְתִּי אֶתְכֶם וְכוּ" ע"ש.

וְהִנֵּה בְּיֹתֵר, מֵעַל כֹּל תְּלַמִּידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, תִּמְדָּ
 יְדוֹ עַל תְּלַמִּידוֹ הַקְּדוֹשׁ הַרַב הַצַּדִּיק רַבִּי
 נֶתַן, זצ"ל, בְּעַל הַמַּחְבֵּר סִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוֹת"
 הַקְּדוֹשִׁים וְסִפְרֵי "לְקוּטֵי תְּפִלוֹת", וְנֶתַן מֵהוֹדוֹ
 עָלָיו וְסִמְךָ אֶת יְדוֹ עָלָיו לְהַכְנִיס דַּעְתוֹ הַקְּדוֹשָׁה
 בְּכֹל מִינֵי דְבוּרִים הַמְּשִׁיבִים אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּכֹל
 הַנוֹפְלִים וְהַיּוֹרְדִים שֶׁיִּחְזְקוּ עִצְמָם וְלֹא יִתְיַאֲשׁוּ
 בְּשׁוּם אִפֶּן.

והנה עתה בעקבא דמשיחא בעת התפשטות החשך הנורא מאד כפול ומכפל תהו בהו וחשך וכו' ממש, אשר גם נביאינו הראשונים, ז"ל, ראו כן תמהו איך יוכלו בני ישראל הקדושים להתחזק ביראת השם בתוך החשכות הזה? וברוך השם אשר הקדים רפואה למכתנו ושלח לנו מושיע ורב, נ'חל נ'ובע מ'קור ח'כמה הוא אדוננו מורנו ורבנו הקדוש, זצ"ל, אשר הוא ותלמידיו הקדושים הודיעו לנו רב רחמיו וחסדיו עד אין חקר.

אך דבריהם הקדושים בהתחזקותם העצומה מפזרים בדרושים הקדושים שבספרי "לקוטי מוהר"ן" ובספרי "לקוטי הלכות" ולא כל אחד ימצא בהם מבקשו בנקל.

לזאת לקט וקבץ מורנו הרב הצדיק רבי נתן, זצ"ל, הספר הקדוש "לקוטי עצות" באותיות ועננים ויוכל המעין למצא שם גם דברי התחזקותו הגדול הנובעים מספריו הקדושים.

וְאַחֲרָיו קָם הָרַב הַקְּדוּשׁ מְטֹשְׁעָרִין, זצ"ל,
 וְלָקַט וְקִבֵּץ הַסֵּפֶר "לְקוּטֵי עֲצוֹת"
 חֲדָשׁ בְּאוֹתִיּוֹת וְעִנְיָנִים כָּל הָעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת
 הַמִּפְזָרִים בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים.
 וְיֻכַל הַמַּעֲיָן לְמַצֵּא שָׁם גַּם דְּבָרֵי הַהִתְחַזְּקוֹת
 הַנוֹבְעִים מִסִּפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים.

וְרֵאָה רְאִינוּ, אֲשֶׁר עָתָה בְּתַקָּף הַחֲשָׁכוֹת
 בְּעֵקֶב דְּמִשְׁיחָא, שְׁיֵשׁ רַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
 שְׁנוֹכְסִפִּים מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אֲךָ נִדְמָה לָהֶם
 כִּי אֶפֶס תִּקְוָתָם חֲלִילָה. לְזֹאת נִתְעוֹרְרָנוּ לְקִבֵּץ
 אֶל מְקוֹם אֶחָד דְּבָרֵי הַהִתְחַזְּקוֹת שְׁנִדְפְּסוּ
 בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים "לְקוּטֵי עֲצוֹת" מִהַדוּרָא קָמָא
 וּבִתְרָא, וּבִסְפֵר הַקְּדוּשׁ "לְקוּטֵי עֲצוֹת" חֲדָשׁ,
 לְהַדְפִּיסָם בְּקִנְטָרְס הַקָּטָן הַזֶּה. לְמַעַן יֻכַּל כָּל
 אִישׁ לְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ הַשׁוֹקֵקָה לְדַבֵּר הַשֵּׁם, וְיִדַּע,
 אֲשֶׁר עֲדִין לֹא אֲבָדָה תִּקְוָתוֹ חֲלִילָה.

וְקִרְאָנוּ שֵׁם הַקִּנְטָרְס הַזֶּה "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" כִּי
 כָּלוּ הוּא אִמְרוֹת הַשֵּׁם אִמְרוֹת

מושיבת נפש

ו

טהורות מזקקות שבַּעֲתֵי־ם, לְהַחֲיוֹת וּלְהַשִּׁיב כָּל
הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת בְּבַחֲיִנַת שְׁבַעַה מְשִׁיבֵי טַעַם,
עַד שְׁיִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת שְׁבַע יִפְלֵ צְדִיק וְקָם, כְּמוֹבֵן
מִזֶּה בְּמֵאֵמֶר "תִּקְעוּ אֱמוּנָה" ("לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ה).

וְכֵן נִזְכָּה לְקִיָּמָם בְּאַמֶּת, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלְשׁוּב לְאַרְצָנוּ בְּבִיאת
מְשִׁיחֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

מושיבת נפש

7

מי שרוצה לשוב להשם ותברך, צריך להיות בקי בהלכה מאד, שלא יפיל ולא ירחק אותו שום דבר בעולם בין בעליה ובין בירידה.

ובכל מה שיעבר עליו יחזק את עצמו (שקורין דער האלמין יוד) ויקים: "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד", שגם בשאול תחתיזת יכולין לקרב את עצמו להשם ותברך, כי גם שם הוא ותברך נמצא, בבחינת "ואציעה שאול הנד" ("לקוטי מוה"ר" ח"א סימן ו')

בשרוצה אדם לילך בדרך התשובה, צריך להיות בקי בהלכה וצריך להיות לו שני בקיאות, הינו בקי ב"רצוא" בקי ב"שוב", שזהו בחינת "עיל ונפיק", בחינת: "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד". הינו מי שרוצה לשוב להשם ותברך, צריך לחגור מתניו שיתחזק עצמו בדרך השם תמיד, בין בעליה בין בירידה, שהם בחינת "אם אפק שמים שם אתה, ואציעה שאול – הנד", הינו, בין שזוכה לאזהר עליה לאזהר מדרגה גדולה או קטנה, אף-על-פי-כן אל יעמד שם ולא יסתפק עצמו בזה, וצריך שיהיה בקי בזה מאד, לידע ולהאמין שהוא צריך לילך יותר ויותר וכו' שזהו בחינת בקי ברצוא וכו'.

וכן להפך, שאפלו אם יפל ח"ו, למקום שיפל, אפלו בשאול תחתיזת ח"ו, גם שם אל יתאש את עצמו לעולם בשום אפן, יהיה איד שיהיה. רק יחפש ויבקש את השם ותברך ויחזק עצמו בכל מקום שהוא ובכל מה שיוכל. כי גם בשאול תחתיזת נמצא השם ותברך, וגם משם

יכולין לדבק את עצמו אליו ותברך. וזה בחינת: "ואציעה שאול הנד" בחינת בקי ב"שוב", כי אי אפשר לזכות לתשובה כי אם בשבקי שתי בקיאות אלו.

ובאמת היא בקיאות גדול מאד, שזוכה לידע, שצריכין ליגע עצמו ולטרח בעבודת השם תמיד ולצפות בכל עת להגיע למדרגה גבוהה יותר. ואף-על-פי-כן אל יפל משום דבר ואפלו אם יהיה איד שיהיה ח"ו, אף-על-פי-כן אל יפל בדתו כלל ויקים "ואציעה שאול הנד" בנ"ל. ובש"ש לו שתי בקיאות אלו אזי הוא הולך בדרך התשובה, ואז ימין השם פשוטה לקבל תשובתו וזוכה לכבוד השם ונעשה על-דירה אדם לשבת על הכסא - אשרי לו. (עני תשובה אות י')

❖ ב ❖

עקר גדלתו של הקב"ה הוא: שגם הרחוקים ממנו יתברך מאד מאד גם הם יתקרבו לעבודתו, ובה גתיקר ונתעלה שמו יתברך למעלה ולמטה. על כן, אין לאדם ליאש עצמו מלהתקרב לעבודת השם מחמת שנתרחק מאד מהשם יתברך על-ידי חטאיו המרבים אף שהרבה לעשות רע ח"ו. כי אדרבא, ממנו דיקא יתעלה וישתבח ויתגדל כבודו יתברך ביותר בנ"ל.

אבל עקר התקרבות הרחוקים להשם יתברך הוא על-ידי צדיקי הדור. (שם י')

מושיבת נפש

✽ ג ✽

החברים המקרבים לצדיקי אמת ואוהבים את
עצמם בהם, ראוי שיחזקו זה את זה
ויעזרו זה את זה.

ועקר ההתחזקות הוא: בגדל פח הצדיק האמת,
שהוא גדול כל כף, עד שיכול להעלות גם
נפשו הפגומה ביותר ולא יצאה עדין מחל אל הקדש
אפלו כחוט השערה, גם אותו יכול הצדיק להעלות
ולחידשו לטובה בגדל פחו, וזה עקר ההתחזקות של
כל אחד.

כי אפלו הגרוע שבגרועים, יהיה מי שיהיה, אפלו
אם עכשו עובר עליו מה שעובר, כל זמן שאוחז
את עצמו בהצדיק האמת – יש לו תקנה טובה
ונפלאה לנצח.

גם צריכין, שכל אחד יחזק את חברו, ויעזרו זה
את זה ויחזקו זה את זה בעבודתו ותפודה, וזכיר
כל אחד את חברו כל העצות טובות שיודעים
ומבינים כל אחד כפי מה שקבלו מרבים. (שם י"ג)

מוֹשִׁיבַת נֶפֶשׁ

❖ ד ❖

צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר אֶפְלוּ עִם הַקֵּל
שֶׁבְּנִקְלִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל. כֹּל
זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו – יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת
פְּרָטִי, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר עִמּוֹ.

עַל כֵּן, אֲסוּר לְאָדָם לִיאֵשׁ עֲצֵמוֹ מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ
אִם קִלְקַל וּפָגַם הַרְבֵּה מְאֹד ח"ו, כִּי עֲדוֹן לֹא
פָסַק חֲבִיבוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמֶּנּוּ כַּנֵּ"ל, וְעַל כֵּן עֲדוֹן
יְכוּל לָשׁוּב לְשֵׁם.

וְהַעֲקָר הוּא עַל-יְדֵי אֲנָשֵׁי אֲמֹת, שֶׁהֵם יְכוּלִים לְמַצֵּא
גַם הַטּוֹב וְהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ אֶפְלוּ בְּהַגְרוּעַ
שֶׁבְּגְרוּעִים וּלְהַשִּׁיב הַכֹּל לְשֵׁם יִתְבָּרַךְ. (שם י"ג)

❖ ה ❖

כִּשְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְעֹלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, צָרִיךְ שְׂוִיָּה
לוֹ יְרִידָה קִדְם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא
תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה.

וּמִזֶּה יְכוּל כָּל אָדָם לְהִבִּין כַּמָּה הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם בְּדַעְתּוֹ מִכָּל

מושיבת נפש

11

הנפילות והירידות שבעולם. כי אם יתאמץ ויתחזק
לכלי להסתכל על זה בשום אופן שבעולם אפלו אם
יעבר עליו מה, יזכה לבסוף שיתהפכו כל הירידות
לעליות גדולות, כי הירידה היא תכלית העליה.

ויש בזה הרבה לדבר, כי כל אחד שנפל למקום
שנפל, נדמה לו שעליו אינם נאמרים דברים
האלה, כי נדמה לו שעליו אינם נאמרים, רק
לגדולים במעלה העולים בכל פעם מדרגא לדרגא,
אבל באמת תדע ותאמין, כי כל דברים אלו נאמרים
גם על הקטן שבקטנים והגרוע שבגרועים, כי השם
יתברך טוב לכל תמיד. (שם כ"ב)

✽ וז"ח ✽

כל אדם שבעולם, אפלו מי שהוא במדרגה
התחתונה מאד, ואפלו אם הוא בתוך הארץ
ממוש, עם כל זה, בשרוצה לבנם בעבודת השם,
בודאי צריך שילך ויעלה מדרגא לדרגא.

ובכל פעם ופעם שיוצא מדרגא לדרגא כפי בחינתו,
אזי מתגברים עליו מחדש הקלפות, שהם

התאוות והדמיונות והמחשבות והבלבולים
 והמניעות, ומתפשטים בנגדו בכל פעם מאד, ואינם
 מניחים אותו לכנס לשערי קדשה.

ובזה טועים החסידים הכשרים הרבה, פשוטים
 שפתאם מתגברים עליו תאוות ובלבולים
 ומניעות, ונדמה לו שנפל ממדרגתו מחמת שבזמן
 הקדם לא היו אלו התאוות והבלבולים מתגברים
 עליו כל כך והיו נחים קצת, על כן הוא סובר
 שנפל ח"ו. אבל באמת אין זה נפילה כלל, רק שזה
 מחמת שצריך לעלות מדרגא לדרגא לפי בחינתו,
 ומחמת זה מתגברים עליו מחדש בהתגברות גדול
 יותר כל התאוות והבלבולים והמניעות והעקמומיות
 שבלב וכו'.

וצריך בכל פעם ופעם להתחזק את עצמו הרבה
 ולבלי לפל מזה בדתו כלל, עד שיתגבר
 עליהם וישבר אותם מחדש. (שם כ"ד)

והעצה לזה: לתן צדקה לעניים הגונים, פי עקר
 גדלת הבורא ותברך נתנלה על ידי צדקה

מושיבת נפש

שנותנים לעני הגון, שעל-ידיה הקב"ה מתגדל ומתפאר, ועל-ידיה יזכה להכניע הקלפות שהם המניעות והבלבולים וכו' שמתגברים בכל דרגא ודרגא פנ"ל (עש).

עוד עצה לזה: שישמח את עצמו ויגיל וישיש בנקדתו הטובה, במה שזכה להיות מורע ישראל ולהתקרב לאנשי אמת המוליכין ומדריכין אותו בדרך האמת. אשר על-ידיה איך שיהיה יש לו תקנה טובה לנצח. ועל ידי השמחה הזאת הוא משפר הקלפות שהם המניעות וכו' שפכל דרגא. (עש)

בשפת-חוק ומשפר המניעות וכו' וכל פעם עולה למדרגה השניה הגבוהה יותר לפי בחינתו, בזה עושה טובה גם לחברו שהוא עומד באותה המדרגה שהוא נכנס בה עתה, פי חברו יוצא ממנה ועולה למדרגה יותר עליונה. פי אי אפשר לשני בני אדם שיעמדו במדרגה אחת וזה

בחינת הרמה (שקורין הייבון), מה שאחד מרים ומגביה את חברו. (שם).

בשרואה אדם שבאים על מחשבתו הרהורי זנות, והוא משפר תאנתו ומסיה דעתו מהם, זהו עקר תשובתו ותקונו על פגם הברית שפגם מקדם, כל אחד כפי ענינו כי זהו בחינת תשובת המשקל ממש.

על כן אל יפל בדעתו בשרואה שמתגברין עליו הרהורים רעים ומגנים מאד, כי אדרבא, זה דיקא תקונו ותשובתו, כי דיקא על-ידי-זה שבאים עליו אלו הרהורים והוא מתגבר עליהם על-ידי-זה דיקא הוא עקר תקונו ותשובתו כנ"ל ובזה הוא מוציא ניצוצי הקדשה שנפלו על-ידי פגם הברית וכו'.
(שם כ"ז)

צריך לדעת, ש"מלא כל הארץ כבודו" ולית אתר פנוי מזה (אין מקום פנוי ממנו) ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

מושיבת נפש

וְאֶפְלוּ מִי שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאֵא וּמִתֵּן בְּגוֹיִים, לֹא יוּכַל
 לְהִתְנַצֵּל וְלֹאמַר: 'אִי אֶפְשִׁי (אִפְשֵׁר) לְעַבְדֹת אֶת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ' מִחֲמַת עוֹבִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת שְׁנוּפֵל תְּמִיד
 עָלָיו, מִחֲמַת הָעֵסֶק שְׁעוֹסֵק תְּמִיד עִמָּהֶם. כִּי בְּכָל
 הַדְּבָרִים גִּשְׁמִיִּים, וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִים, יְכוּל לְמַצֵּא
 בָּהֶם אֱלֻקוֹתוֹ.

כִּי בְּלֹא אֱלֻקוֹתוֹ אֵין לָהֶם שׁוֹם חַיּוֹת וְקִיּוֹם כָּלֵל. רַק
 כָּל מִזֶּה שֶׁהַמְּדַרְגָּה יוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה אֵזִי אֱלֻקוֹתוֹ שֶׁם
 בְּצִמְצוּם גָּדוֹל וּמְלַבֵּשׁ בְּמַלְבוּשִׁים יוֹתֵר. (שם ל"ג)

בְּגִלְגַּל כֵּן צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, שְׂאֶפְלוּ אִם אַתָּה מוֹשֶׁקַע
 בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְאַתָּה בְּמִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה
 מְאֹד, עַד שֶׁנִּדְמָה לָךְ שְׂאִי אֶפְשֵׁר עוֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, מִחֲמַת שְׁנֵת־רַחֲקֵת מְאֹד מִמּוֹנֵי, אַף־עַל־פִּי־כֵן
 תִּדְעַ, שְׂאֶפְלוּ בְּמִקוּמָךְ, גַּם בֵּין שֵׁם תּוּכַל לְמַצֵּא
 אֱלֻקוֹתוֹ וּמִשֵּׁם אַתָּה יְכוּל לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ
 וְלָשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי לֹא רַחוּקָה הִיא
 מִמְּךָ, אֶלָּא שֶׁבְּמִקוּמָךְ שֵׁם רַבּוֹ הִלְבוּשִׁים. (שם)

❖ יב ❖

יֵשׁ שְׁעָבְרוּ עֲבֻרוֹת כָּל כֶּהֱ, עַד שֶׁנִּפְּלוּ בְּבַחֲיַנַּת
 "הַסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הַסְתָּרָה", וּמַחֲמַת זֶה נִדְּמָה
 לָהֶם שִׁ'אֵין לָהֶם עוֹד תִּקְוָה' ח"ו.

כִּי "עֲבַר וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה לּוֹ כְּהִתְרַ" זֶה בְּחִינַת הַסְתָּרָה
 אַחַת, אֲבָל כְּשֶׁעֲבַר יוֹתֵר ח"ו, אֲזִי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ
 נִסְתָּר מִמֶּנּוּ בְּבַחֲיַנַּת הַסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הַסְתָּרָה, וְאֲזִי
 קָשָׁה מְאֹד לְמִצָּא אוֹתוֹ יִתְפָּרֵךְ.

אֲבָל בְּבַחֲיַנַּת עֶסֶק הַתּוֹרָה, יְכוּלִין לְעוֹרֵר גַּם אוֹתוֹ
 וּלְהוֹדִיעוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, שִׁישׁ לוֹ תִקְוָה גַּם בֵּין
 עַד שִׁשְׁיּוֹב אֶל הָאֱמֶת וְיִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, כִּי
 בְּאֱמֶת בְּכַח הַצְדִּיקֵי אֱמֶת יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
 יִתְפָּרֵךְ תָּמִיד בְּכָל עֵת, אִיךְ שֶׁהֵם בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם.
 (שם נ"ו)

❖ יג ❖

בְּמְקוֹמוֹת הַנְּמוּכִים מְאֹד וּרְחוּקִים מְאֹד מֵהַשֵּׁם
 יִתְפָּרֵךְ, שֶׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ חֵיוֹת גְּבוּהָה
 מְאֹד. בְּבַחֲיַנַּת סִתְרֵי תּוֹרָה.

מושיבת נפש

על פן מי שנפל מאד ח"ו, צריך שידע זאת, ששם
במקומו דיקא יכול להתקרב להשם יתברך
ביותר, כי שם דיקא נעלם חיות גבוה מאד.

ובשייזבה לשוב אל השם, יתגלה על ידו דיקא
תורה גבוה, דהינו סתרי תורה. (ש)

אם מתעורר אדם לתשובה, אזי פשוטה לגנוס
בעבודת השם ולנסע להצדיק, מתגבר עליו
בכל פעם יצר הרע יותר גדול. על פן צריך בכל פעם
התגברות ביותר והתחזקות חדש נגד היצר הרע
החדש שמתגבר עליו בכל פעם.

ומזה בא, מה שלפעמים פשנתעורר האדם לנסע
לאנשי אמת, יש לו תשוקה גדולה ואחר-כך
פשמתחיל לנסע נחלש חשקו. ולפעמים פשבא
להצדיק בעצמו, נופל מתשוקתו לגמרי. כל זה נמשך
מבחינה הנזכר לעיל, כי תיכף פשנתעורר לנסע
להצדיק האמת אזי המית יצרו הרע שהיה לו
בתחלה ואחר-כך פשוטה לנסע, נתהוה לו יצר

מושיבת נפש

הָרַע חֲדָשׁ חֲזָק מִבְּתוּחֵלָה, כִּי "כָּל הַגְּדוֹל מִחִבְרוּ יִצְרוּ
גְּדוֹל מִמֶּנּוּ".

עַל כֵּן מִי שְׂרוּצָה לְקַרֵּב אֶת עַצְמוֹ לְהִשָּׁם יִתְפַּרֵּד
בְּאִמַּת צְרִיד הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם נִגְד
הַיֵּצֵר הָרַע הַחֲדָשׁ שְׁמַת־חֲדָשׁ עָלָיו בְּכָל פַּעַם. (שם ע"ב)

✽ טו, טז, יז ✽

כִּי יֵשׁ כַּמּוֹה בְּחִינּוֹת בַּיֵּצֵר הָרַע וְהָרֵב הָעוֹלָם –
הַיֵּצֵר הָרַע שְׁלָהֶם הוּא נִמּוּד וּמְגֻשֵׁם מְאֹד, רוּחַ
שְׁמוֹת מְמוֹשׁ.

וּמִי שֵׁישׁ לוֹ דַּעַת צַח כֹּל שֶׁהוּא וּמִשְׁעַר בְּלִבּוֹ קִצַּת
אֶת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְפַּרֵּד, בְּנִדְאֵי הַיֵּצֵר הָרַע הַזֶּה
הוּא אֲצִלּוֹ שְׁמוֹת גְּדוֹל וְשִׁגְעוֹן. וְאִפְלוּ גִסְיוֹן שֶׁל תְּאוֹת
נְאוּף הוּא אֲצִלּוֹ שְׁמוֹת וְאִין צְרִיד שׁוֹם הַתְּנַפְרוֹת
נִגְדוּ, רַק שֵׁישׁ לוֹ יֵצֵר הָרַע אַחַר גְּבוּהַ מְזַה הַרְבֵּה.

אֲבָל זֶה הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל רֵב הָעוֹלָם הוּא שְׁמוֹת
גְּדוֹל בְּאִמַּת לְמִי שֶׁהוּא רַק בַּעַל שְׁכָל אִמַּת
לְבַד. (שם)

מושיבת נפש

ויש שהיצר הרע שלהם הוא בחינת קלפה דקה. וזה היצר הרע אין מגרין אלא באיש חיל גדול במעלה קצת, אבל עדן אין זה היצר הרע של הצדיקים אמתיים, כי היצר הרע שלהם הוא מלאך הקדוש ממש. (ש)

גם בענין ההתקרבות עצמו להשם יתברך יש יצר הרע גדול, הינו שלפעמים רבוי ההתלהבות חוץ מהמדה הוא מהיצר הרע, וזה בחינת: "פן יהרסו לעלות אל ה'", וצריכין לבקש רחמים להנצל גם מזה. (ש)

מי שיש עליו דינים ח"ו, ויש לו איזה צרה רחמנא לצלן, צריך לראות להתגבר ולהתחזק אז ביותר להנצל מהיצר הרע, כי אז מתגבר עליו היצר הרע ביותר. כי עקר שרש היצר הרע הוא גבורות ודינים רחמנא לצלן. (ש)

גם עצבות מזיק מאוד וגותן פח להיצר הרע. על פי צריך להתגבר מאוד לשמח את נפשו בכל דרכי העצות (המבארים במקומם), פי עקר ההתחזקות הוא על ידי שמחה וחדוה, כמו שכתוב: "פי חדות ה' היא מעוזכם". (שם)

ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות, הינו בשאדם רוצה להתקרב להשם יתברך אזי על פי רב באים עליו דינים ויסורים ומניעות רבות ועצומות, ונדמה לו כאלו מרחקים אותו. אבל כל זה לטובה - בשביל התקרבות.

וצריך להתחזק ולהתגבר ולהתאמץ ולעמד בגסיון הזה, שלא יתרחק ח"ו על ידי היסורים והמניעות וההתרחקות, ואל יטעה בעצמו לומר שמרחיקו אותו ח"ו, רק ידע ויאמין, שכל מה שעובר עליו הכל לטובתו, כדי שיתגבר להתקרב יותר, פי ההתרחקות היא רק בשביל ההתקרבות.

(שם ע"ד)

עצה להתחזקות: הוא הדבור. דהינו שאפלו אם נפל למקום שנפל אף-על-פיר-כן יתחזק גם שם לדבר דבורי אמת, דהינו דבורי תורה ותפלה ויראת שמים ולשוח בינו לבין קונו ולשוח עם חברו ומפל שפן עם רבו, כי הדבור יש לו כח גדול להזכיר את האדם בהשם ותפוד ולחזקו תמיד. אפלו במקומות הרחוקים מהקדושה מאד. (שם ע"ה)

גם הדבור הוא בחינת אם הבנים, הינו כמו שהאם הולכת תמיד עם בניה אפלו למקומות המטנפים, ואינה שוכחת אותם, כמו כן הדבור הולך עם האדם תמיד אפלו במקומות המטנפות, ומזכיר אותו תמיד את השם ותפוד. הינו שאפלו אם האדם מנח ח"ו, בשפל המדרגה מאד במקום שהוא ח"ו, אף-על-פיר-כן על ידי הדבור יכול להזכיר את עצמו בהשם ותפוד לעולם, דהינו שאפלו אם הוא במקום שהוא אם יתחזק גם שם לדבר על כל פנים דבורים קדושים של תורה ותפלה ושיחה בינו לבין קונו או לשוח עם רבו או חברו ביראת שמים, יכול להזכיר את עצמו בהשם ותפוד לעולם, אפלו שם במקומות הרחוקים מאד מהשם ותפוד שהם בחינת מקומות המטנפים, אפלו אם נפל למקום שנפל רחמנא לצלן. כי הדבור אינו מניח אותו לשכח את השם ותפוד. והבן הדבר היטב מוגדל כח הדבור, והוא עצה נפלאה ונוראה למי שחפץ באמת לבל יאבד עולמו לגמרי ח"ו. (עין דבור אות י"ט וזו לשונו שם)

❖ כב ❖

צָרִיךְ לְהִיזוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
בְּשִׂמְחָה. וְאִם לְפַעֲמִים נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ, צָרִיךְ
לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, שֶׁהִיָּה מְזֻרְחָה לּוֹ
אִיזוֹה הָאָרֶה קֶצֶת וַיֵּאֱחָז אֶת עַצְמוֹ עִתָּה בְּהַתְעוּרוֹת
וְהִזְרִיחָה שֶׁהִיָּה לּוֹ מְאֹז וּמְקַדֵּם. (שם רכ"ב)

❖ כג ❖

מִי שֶׁהוּא מְעַרְב בֵּין הָעֵבוֹרִים, דְּהֵינּוּ שָׂיֵשׁ לּוֹ עֲסָקִים
וּמִשָּׂא וּמִתֵּן עִמָּהֶם, צָרִיךְ לְשָׁמֵר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד
מְאֹד שְׁלֹא יִזְיַק לּוֹ ח"ו, לְקַדְּשֵׁת יְהוּדוּתוֹ. כִּי בְּקַל
יֻכַּל לְהִתְפַּס בְּרִשְׁתָּם ח"ו. וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד
וּלְהַזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּכָל פֶּעַם בְּקַדְּשֵׁת יְהוּדוּתוֹ,
וּלְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה שְׁלֹא יִלְמֹד מִמַּעֲשֵׂיהֶם
וְדַרְכֵיהֶם. (שם רמ"ד)

❖ כד ❖

עֵקֶר הַגְּבוּרָה הוּא בְּלִב. כִּי מִי שְׁלֻבּוֹ חֻזַּק אֵינּוּ
מִתְיָרָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר וְהוּא יִכּוֹל

מושיבת נפש

לעשות גבורות נוראות ולכבש מלחמות חזקות
 על-ידי חזק ואמץ לבו, שאינו מתפחד ורץ לקשרי
 המלחמה החזקה. וכמו כן הוא ממש בעבודת השם
 והבן היטב. (שם רמ"ט)

☪ כה ☪

בשנופל אדם ממדרגתו, ידע שזמן השמים הוא, פי
 התרחקות הוא תכלית התקרבות. על פן
 נפל כדי שיתעורר יותר להתקרב להשם יתברך.

ועצתו, שיתחיל מחדש לפגם בעבודת השם כאלו
 לא התחיל עדין כלל מעולם, וזה כלל גדול
 בעבודת ה', שצריכין ממש בכל יום להתחיל מחדש.
 (שם רס"א)

☪ כזו ☪

בשמתחיל האדם להסתפל על עצמו ורואה
 שרחוק מטוב והוא מלא עוונות, אזי
 יכול לפל על-ידי-זה ולא יוכל להתפלל כלל.

על פן הוא מחיב לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב?

ואף פשמתחיל להסתכל באותו טוב שעשה, הוא רואה שהטוב בעצמו הוא מלא פצעים ואין בו מתום, כי הטוב מערב בפניות ובפסלת הרבה. אף-על-פי-כן, אי אפשר שלא יהיה בהמעט טוב איזה נקדה טובה.

וכן צריך לחפש ולבקש עד שימצא בעצמו עוד איזה דבר טוב ואף שגם זה הטוב מערב גם פן בפסלת הרבה, עם כל זה על כל פנים יש בו איזה נקדה טובה. וכן יחפש ויבקש עוד, עד שימצא בעצמו עוד איזה נקדות טובות.

ועל-ידי-זה שמוצא בעצמו איזה זכות וטוב, על-ידי-זה יוצא באמת מפר חובה לכף זכות ויוכל לשוב בתשובה על-ידי-זה. ועל-ידי-זה יוכל להחיות את עצמו ולשמח את עצמו איך שהוא, ואז יוכל להתפלל ולזמר ולהודות לשם.

(שם רפ"ב)

מושיבת נפש

וְצָרִיךְ הָאָדָם לִזְהַר מְאֹד לִילֵךְ עַל דְּרֹךְ זֶה, כִּי הוּא
 כָּלֵל וְיִסּוּד גָּדוֹל לְמִי שֶׁיִּרְצֶה לְהִתְקַרֵּב
 לַהֵשֶׁם יִתְפָּרֵךְ לְבַל יֵאבֵד עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי ח"ו. כִּי
 הַעֲקָר הוּא לְהִרְחִיק מֵעֲצָמוֹ עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה
 בְּכֹל מֵה דְאֶפְשָׁר.

כִּי רַב בְּנֵי אָדָם שָׁרְחוּקִים מֵהֵשֶׁם יִתְפָּרֵךְ, עֲקָר
 רְחוּקִים הוּא מִחֲמַת מְרָה שְׁחָרָה וְעֲצָבוֹת וּמִחֲמַת
 שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם עַל-יְדֵי שְׁרוּאִים בְּעֲצָמָם עֲצָם
 קִלְקוּלָם, שָׂרֵב מַעֲשִׂיהֶם מְקַלְקְלִים כְּפִי מֵה שְׂיֹדַע כָּל
 אֶחָד בְּנַפְשׁוֹ אֵת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאֲבָיו, וּמִחֲמַת זֶה הֵם
 נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם וְרַבָּם מֵאֲשֵׁים עֲצָמָם לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, וְאִינָם מִתְפַּלְלִים בְּכּוֹנֵה כָּלֵל וְאִינָם עוֹשִׂים
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם אֶפְלוֹ מֵה שֶׁהָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת עֲדוּן.

עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁכִּיל מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, כִּי
 הִרְבֵּה נַפְשׁוֹת שָׁקְעוּ עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי הֵיאֻשׁ ח"ו,
 קָשָׁה מִן הַכֹּל. עַל כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לִילֵךְ עִם
 הַדְּרֹךְ הַזֶּה הַנִּזְכָּר לְעֵיל לְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת בְּכֹל
 פְּעַם, כְּדֵי לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד

וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל בְּחֶשֶׁק וּבְחַיִּוּת וּבְשִׂמְחָה
תָּמִיד וְלָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, כּנ"ל. (שם)

❖ כח ❖

יֵשׁ גִּשְׁמוֹת שְׁנֵפֶלֶה, וְצָרִיכִים לְהַחְיֹתָם וְלְהַשִּׁיבָם בְּכָל
מִינֵי מַטְעָמִים הַמּוֹשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ.

וְעַל-יְדֵי הַתְּנוּצָצוֹת הַמּוֹחִין, בְּחִינַת תְּפִלִּין, שְׂזוּכִין עַל יְדֵי שְׂמִשְׁבְּרוֹן
הַתְּנַבְרוֹת הַרְהוּרֵי גְאוּף (כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּבֵרִית אוֹת כ"ו) עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים
דְּבוּרִים בְּשָׂרִים לְהַחְיֹת וְלְהַשִּׁיב אֶת אֱלוֹ הַגִּשְׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת. ("לְקוּטֵי
מִזְהַר"ן" חֶלֶק ב' סִיּוֹן ה')

❖ כט ❖

אִם וָרַר לְאָדָם לֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ ח"ו, וְאִפְלוֹ אִם נָפַל
לְמָקוֹם שְׁנֵפֶל ח"ו, וּמִנַּח בְּשִׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִתִּיאֵשׁ עֲצָמוֹ מִהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם, כִּי גַם מִשָּׁם יְכוּלִין
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וְהַצְּדִיק הָאֱמֶת, אֵינּוּ נִקְרָא בְּשֵׁם צְדִיק, כִּי אִם
בְּשֵׁשׁ לוֹ זֶה הַכַּח שְׂיִוְכַל לְהַחְיֹת וְלְהַרְרִים
אֶת אֱלוֹ שְׁנֵפֶלּוֹ מְאֹד מְאֹד, לְחֻזְקָם וְלְאַמְצָם לְעוֹרְרָם

מושיבת נפש

וְלַהֲקִיצֵם, וְלַגְלוֹת לָהֶם כִּי עֲדִין הַשֵּׁם אִתָּם וְעִמָּם
וְאַצְלָם וְקָרֹב לָהֶם, כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וְכֵן לְהַפְדֵּי, צָרִיד הַצְדִּיק לְהִרְאוֹת לְאֵלֹי שָׁהֵם בְּמִדְרָגָה
גְּדוֹלָה, שְׁעֲדִין אֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל בִּידִיעָתוֹ יִתְפָּרֵד,
בְּחִינַת "מָה חִמִּית מָה פִּשְׁפִּשֶׁת" וְכוּ'. (שם ז)

כְּשֶׁאָרְם נֹפֵל מִמִּדְרָגָתוֹ, וְלִפְעָמִים נִפְּלָתוֹ וְיִרְדָּתוֹ
גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן. כִּי יֵשׁ
שְׁנוּפֵל לְמִקְוֹמוֹת מְגֻנִים מְאֹד שְׁנִקְרָאִים בְּחִינּוֹת
מִקְוֹמוֹת הַמְטַנְפִּים וְנֹפֵל לְסַפְּקוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים
וּמְגֻנִים וְזָרִים מְאֹד וְלִבְלִבּוּלִים רַבִּים וְלִבּוֹ סִחְרָחַר,
שֶׁהִקְלִפָּה מְעַקְמָת וּמְסַבֶּכֶת לְבוֹ בְּעַקְמִימוֹת
וְלִבְלִבּוּלִים עֲצוּמִים (עם פֶּאֶר דְּרִיט דָּאֵם הָאָרֶץ).

אֶת-עַל-פִּי שְׁבַמְקוֹמוֹת אֵלֹי אִי אֶפְשֶׁר לְמִצֵּא הַשֵּׁם
יִתְפָּרֵד, אֶת-עַל-פִּי-כֵן גַּם שֵׁם יֵשׁ תִּקְוָה
גְּדוֹלָה עַל-יְדֵי שְׁיִחְפֵּשׁ וַיִּבְקֵשׁ מִשָּׁם אֶת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד
וַיְהִי שׁוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ "אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ". וְכָל מָה

שהוא רואה את עצמו רחוק ביותר מִכבודו יתְפַרֵּד, יִצְטַעַר וַיִּשְׁאַל וַיִּבְקֶשׁ יוֹתֵר "אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ".

עַל-יְדֵי-זֶה בְּעִצְמוֹ שֶׁהוּא מִחַפֵּשׁ וּמִבְקֵשׁ וּמִתְנַעֵנֵעַ אַחַר כְּבוֹדוֹ יתְפַרֵּד וּמִצְטַעַר וְצוֹעֵק וַיִּשְׁאַל וּמִבְקֵשׁ "אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", עַל-יְדֵי-זֶה בְּעִצְמוֹ הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, פִּי זוֹכֵה לְעֹלֹת לְבַחֲנֵינָה אֵי"ה שֶׁהִיא הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה מְאֹד מְאֹד.

זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שֶׁיִּחַפֵּשׁ תָּמִיד וַיִּבְקֶשׁ אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ בַּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הִירִידָה נִתְּהַפֵּךְ לְעֲלִיָּה גְדוֹלָה וְזֶהוּ בַּחֲנֵינָה יְרִידָה תַכְלִית הָעֲלִיָּה הַמּוֹבֵא בְּכָל סַפְרֵי קִדְשׁ. (ועַן בַּפְּנִים וְהִבֵּן שֶׁם הַיֵּטֵב כִּי עִמָּךְ הוּא. שֶׁם י"ד)

❖ לא ❖

צְרִיךְ לְהִיּוֹת עֹקֵשׁן גְּדוֹל בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם.

וְהִבֵּן הַדְּבָר הַיֵּטֵב, כִּי עַל כָּל אָדָם שְׂרוּצָה לְהַפְּנִים בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם, וְאַפְלוּ הַקָּטָן שֶׁבְּקַטְנִים, בְּהִכָּרַח שַׁיְעֵבֵר עָלָיו עֲלִיּוֹת וְיִרִידוֹת בְּלִי מִסַּפֵּר וּכְמָה מִיָּנִי נְפִילוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת. כִּי לַפְּעָמִים יֵשׁ שְׂמִפְּלִין אֶחָד בְּכּוֹנֵה מְעַבֹדַת הַשֵּׁם.

מושיבת נפש

וְעַל כֵּל זֶה צָרִיכִין לְהִתְחַזְקוֹת גְּדוֹל בְּלִי שְׁעוֹר (ובמבואר
 מזה קצת למעלה). וְכַמָּה פְּעָמִים הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק
 וּלְהִתְאַחֵז עִצְמוֹ רַק בְּדַרְךְ עֲקֻשָׁנוֹת וְצָרִיכִין עֲקֻשָׁנוֹת
 גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּזֶה, וְזָכַר דְּבָר זֶה הַיָּטֵב כִּי תִצְטָרֵךְ
 לָזֶה מְאֹד. (שם ח)

✽ לב ✽

וְדַע, שְׁכָל אֵלֹהֵי הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת וְהַבְּלָבוּלִים וְכוּ'
 צָרִיכִים בְּהִכָּרַח לְעִבְרָא בְּהֵם קָדָם שְׁנִכְנָסִין
 בְּשַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, וְכָל הַצְּדִיקִים וְהִירָאִים הָאֲמִתִּיִּים
 עִבְרוּ בְּכָל זֶה.

✽ לג ✽

וְאִם אַתָּה רְחוּק מְאֹד מְאֹד מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ וְנִדְמָה לָךְ,
 שְׂאֵתָה פּוֹגֵם מִמֶּשׁ בְּכָל שְׁעָה נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ, נִגְדוֹ
 זֶה תִּדַע שְׂאִישׁ בְּזֶה שֶׁהוּא מְגַשֵּׁם כָּל כָּהֵן, כָּל תְּנוּעָה
 וְתְנוּעָה שֶׁהוּא מְנַתֵּק אֶת עִצְמוֹ מִעֵט מִעַט מִן
 גְּשָׁמֵיֶתוֹ אִפְלוֹ תְנוּעָה בְּעֵלְמָא, שֶׁהוּא מִמְּשִׁיד אֶת
 עִצְמוֹ מִגְּשָׁמֵיֶתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ הִיא גְּדוּלָה וְיִקְרָה מְאֹד

מאד אצלו יתברך והוא רץ בזה אלפי אלפים
פרסאות בעולמות עליונים.

❖ לד ❖

והעקר לחזק את עצמו בשמחה בכל מיני עצות.
בי עצבות מזיק מאד. על פן צריך להשתדל
בכל כחו להרחיק ולגרש את העצבות והמרה
שחרה, הן על ידי שיחפש וימצא בעצמו עדין נקודות
טובות וכו' הן על ידי "שלא עשני גוי". ועל פי רב
אי אפשר לשמח את עצמו כי אם על ידי עניני צחוק
ושחוק וכו'. (עש)

❖ לה ❖

ידע, שהאדם צריך לעבר בזה העולם על גשר צר
מאד, והכלל והעקר, שלא יתפחד כלל. (עש)

❖ לו ❖

לפי גדלת השם יתברך ועצם רוממותו יתברך,
בתנועה קלה בעלמא ובהסתכלות בעלמא

מושיבת נפש

שאינו פראוי לפי כבודו ותפודה - היה ראוי לבוא על האדם מה שראוי ח"ו. אך השם ותפודה מלא רחמים וכל העולם מלא רחמנות, והוא ותפודה רוצה מאד בהעולם.

על בן אהובי, אחי, אתה המעין, נפשי ולבבי, חזק ואמץ מאד ובטח בשם פי לא יעזב אותך, פי כל מה שעובר עליך הכל למוכתך ותסמוך על רחמי המרבים בלי שעור, פי השם ותפודה גדול מאד ולגדלתו אין חקר, ויש ענין שנתהפך הכל למוכה וזדונות נתהפכין לזכויות, רק חזק ואמץ. (שם מ"ט)

והיא מעלה גדולה בשיש עדוין יצר הרע לאדם, פי אז יכול לעבד אותו ותפודה עם היצר הרע דיקא. דהינו להתגבר מתוך חמימות היצר הרע, להמשיך ממנו לתוף איזה עבודה מעבודתו ותפודה, ואם אין יצר הרע לאדם - אין עבודתו נחשבת כלל. ובשביל זה מניח השם ותפודה את היצר הרע שיתפשט כל כך על האדם, וביותר על

מי שחפץ באמת להתקרב אליו יתברך, אף-על-פי שעל ידי התפשטותו והתגרותו כל כך הוא מביא את האדם למה שמביא לכמה עוונות ופגמים גדולים. אף-על-פי-כן - הכל כדאי אצלו יתברך בשביל התנועה טובה, מה שבתקוף התגברותו של היצר הרע - מתגבר עליו האדם באיזה תנועה ובזרע ממנו. שזה יקר אצלו יתברך ביותר מאלו עבד אותו אלה שנים בלי יצר הרע.

כי כל העולמות לא נבראו כי אם בשביל האדם שכל מעלתו וחשיבותו הוא מחמת שיש לו יצר הרע בזה והוא מתחזק בנגדו. על כן, כל מה שהוא מתפשט ביותר ויותר, כמו כן הוא יקר בעיניו יתברך יותר, כל תנועה בעלמא שהוא מתחזק נגדו. והשם יתברך בעצמו עוזרו לזה, כמו שנאמר: "ה' לא יעזבנו בידו". (שם)

✽ לח ✽

היצר הרע נוקש בכל פעם, ומעוררו למה שמעוררו, ואף אם אין אדם שומע לו ופונה ערף ממנו

מושיבת נפש

אף־על־פי־כן הוא נוקש בו עוד פעם שני ושלישי
ורביעי ויותר.

אבל אם האדם הוא חזק בַּדַּעַתוֹ וְעַקְשָׁן נֶגַד הַיִּצָּר
הָרַע וְאִינוּ פּוֹנֵה אֵלָיו כָּלֵל, אִזִּי הַיִּצָּר הָרַע
מִסְתַּלֵּק וְהוֹלֵךְ לוֹ.

וְכֵן בַּתְּפִלָּה, בְּעִנְיַן הַמַּחְשְׁבוֹת הַבָּאִים לְבַלְבְּלוֹ, הוּא
מְמוֹשׁ בַּנֶּ"ל, שֶׁהַמַּחְשְׁבָה בָּאָה כַּמּוֹה פְּעָמִים פְּעַם
אַחַר פְּעַם לְבַלְבְּלוֹ, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק לְבָלִי לְהִסְתַּבֵּל
עָלֶיהָ כָּלֵל בְּשׁוּם אַפְּנֵי. (ועֵן בְּמִקּוּמוֹת אַחֵרִים מִזֶּה).

✽ לט ✽

בְּשֵׁאֲרֵם נִכְנָם לְקַדְשָׁה גְבוּהָ, כַּגּוֹן פְּשֻׁמְתִּיקָרְב לְצַדִּיק
הָאֵמֶת וּכְיוֹצֵא, לְפְעָמִים אִזִּי דִּיקָא יִקְרָה לוֹ
מִקְרָה בְּלִתי טָהוֹר ח"ו.

וְאֵל יִפַּל בַּדַּעַתוֹ מִפְּנֵי זֶה, כִּי אֲדַרְבָּא לְפְעָמִים זֶה
סִימָן שְׁנַתְקָרַב אֶל הַקַּדְשָׁה. וְלְפְעָמִים הוּא
טוֹבָה גְדוּלָּה. (שֵׁם קי"ז)

בְּכָר מְבֹאֵר שְׂאִין שׁוּם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. וּבִזְהָ
 בְּעִצְמוֹ שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת עִצְמוֹ רְחוֹק מְאֹד
 מֵהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּתַכְלִית הַרְחוֹק, בְּזֶה בְּעִצְמוֹ רָאוּי לוֹ
 לְהַחֲיוֹת אֶת עִצְמוֹ מֵאַחַר שֶׁעַל כָּל פְּנִים הוּא יוֹדֵעַ
 שֶׁהוּא רְחוֹק.

כִּי הָיָה אֲפֹשֶׁר שִׁיְהִיָּה רְחוֹק כָּל כֶּךָ עַד שֶׁלֹּא יֵדַע
 כָּלֵל שֶׁהוּא רְחוֹק, וּמֵאַחַר שֶׁעַל כָּל פְּנִים הוּא
 יוֹדֵעַ גְּדוֹל רְחוֹקוֹ, אֵפֶּי עַל פִּי שֶׁהֶאֱמַת הוּא כֵּן,
 אֵפֶי-עַל-פִּי-כֵן זֶה בְּעִצְמוֹ הוּא חֹשֵׁב אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ
 מֵהַ שֶׁהוּא עַל כָּל פְּנִים יוֹדֵעַ רְחוֹקוֹ. וְעַל-יְדִיָּזָה
 בְּעִצְמוֹ רָאוּי לוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עִצְמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עִצְמוֹ
 בְּכָל מֵה שְׂיוֹכֵל.

אֲפֵלוּ הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים (שְׁקוֹרִין פְּרֶאֶסְטֵאָקִים) וְאֲפֵלוּ
 הַרְשָׁעִים, וְאֲפֵלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם לְהַבְדִּיל,
 כֻּלָּם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מֵהַתּוֹרָה.

מושיבת נפש

ועל פן אפלו מי שהוא איש פשוט, כגון שאינו יכול
ללמוד או שהוא במקום שאינו יכול ללמוד,
אף-על-פי-כן גם אז הוא מקבל חיות מהתורה.

על פן גם אז צריך להחזיק עצמו ביראת שמים בכל
מה שיוכל, אפלו בשעה שהוא בטל מן התורה,
ואפלו מי שאינו יכול ללמוד, כי בלם מקבלים חיות
מן התורה הנעלמת על ידי הצדיק הגדול, שמתנהג
בפשיטות לפעמים. (וען בפנים שם ע"ה)

❖ מב ❖

ואפלו מי שנפל ח"ו מאד מאד, ומנח בשאול
תחתיות ח"ו, אף-על-פי-כן יש לו תקנה
גדולה על-ידי הצדיק הגדול האמתי, כי על-ידו יכולין
הכל לקבל חיות מהקדשה בכל מקום שהם.

על פן באמת אין שום יאוש בעולם כלל (כ"ן יאוש אי
גאר ניט פאר האר"ן). ואיך שהוא, אפלו אם נפל למקום
שנפל רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן מאחר שמחזק את
עצמו בכמה שהוא, עדן יש לו תקנה לשוב ולחזר
אליו ותפוד.

וְהָעֶקֶר הוּא "מִבְּטֵן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי", כִּי גַם צָעֲקָה
 מִשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת אֵינָה נֶאֱבֶדֶת לְעוֹלָם,
 וַיִּצְעַק וַיִּצְעַק וְלֹא יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַצָּעֲקָה לְעוֹלָם,
 רַק יִצְעַק וַיִּתְחַנֵּן לִפְנֵי ה' יִתְפַּרֵּד תָּמִיד יִהְיֶה אִיֵּךְ
 שְׂיִתְיֶה, עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרֶא ה' מִשְׁמַיִם. (שם ע"ח)

✽ מו ✽

אֲפֹלוּ בְּשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת יְכוּלִים לִהְיוֹת סְמוּכִים אֵלָיו
 יִתְפַּרֵּד (שם ק"ב)

✽ מו ✽

אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִין לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִין
 לְתַקֵּן.

מהדורא שניה

✽ א ✽

לפְעָמִים יֵשׁ אָדָם שֶׁכָּבַר הוּא אֶצֶל הַפֶּתַח שֶׁל
הַקִּדְשָׁה וְהוּא חוֹזֵר לְאַחֲרָיו, מַחֲמַת
שְׂמֹתָנֶגֶב אִז עָלָיו הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַבְעֵל דְּבַר,
בְּהַתְנַגְּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָן. וְאִין מְנִיחִין אוֹתוֹ
לְכַנְס לְתוֹךְ הַפֶּתַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נוֹפֵל בְּדַעְתוֹ
וְחוֹזֵר לְאַחֲרֵי לְגַמְרֵי ח"ו.

כִּי בֵן דְּרֵךְ הַבְעֵל דְּבַר וְהַסְטֵרָא אַחְרָא, בְּשֵׁרוּאִין
שֶׁהָאָדָם סָמוּךְ מִמּוֹשׁ לְשַׁעְרֵי הַקִּדְשָׁה וְכַמְעַט
שְׂיַכְנֵם, אִזֵּי הֵם מִתְפַּשְׁטִים עָלָיו בְּהַתְנַגְּרוֹת גְּדוֹל
מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָן.

עַל-בֵּן צְרִיבִין אִז הִתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל נִגְדָם, לְעַמּוֹד עַל
עַמּוּדוֹ וְלִבְלִי לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וְלִבְלִי
לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת וְהַבְּלִבּוֹלִים שְׁעוֹבְרִין
עָלָיו, רַק לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהַתְנַגֵּב עֲלֵיהֶם וְלַעֲשׂוֹת מַה
שְׂיִכַל בְּעִבּוֹרַת הַשֵּׁם.

מושיבת נפש

וּבְרָבוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִכְנַס לְבַטָּח, בְּעֲזָרְתוֹ
 יִתְפָּרֵד, לְתוֹךְ שְׁעָרֵי הַקִּנְיָנָה. כִּי הַשֵּׁם
 יִתְפָּרֵד מְלֵא רַחֲמִים וְרוּצָה בְּעַבְדוֹתָנוּ מְאֹד.

וְדַע, שְׂפָל הַתְּנוּעוֹת וְהַהֶעֱתָקוֹת שֶׁהָאָדָם נִתְּקַ
 וְנֶעֱתַק בְּכָל פַּעַם אֵיזָה מְעַט מִן גְּשָׁמֵי־וַיּוֹ
 לְעַבְדוֹתוֹ יִתְפָּרֵד, בְּלֵם מִתְקַבְּצִים וּמִתְחַבְּרִים
 וְנִתְקַשְּׂרִין וּבָאִים לְעֲזָרְתוֹ בְּעַת הַצָּרָה. דְּהִינּוּ כְּשֵׁישׁ
 ח"ו, אֵיזָה דַּחֲק וְעַת צָרָה ח"ו.

וְדַע, שֵׁישׁ אֵילָן שֶׁגְּדָלִים עָלָיו עֲלִים, שְׂפָל עֲלֵה צְרִיד
 לְהִיּוֹת גְּדֹל מֵאָה שָׁנִים, וּמִסְתַּמָּא בְּאֵלוֹ הַמֵּאָה
 שָׁנִים בְּוִדְאֵי עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאַחַר כֵּן בְּסוּף
 הַמֵּאָה שָׁנִים הוּא יוֹרֵה בְּקוֹל גְּדוֹל כְּמוֹ קִנְיָה שֶׁרָפָה
 (שְׁקוּרִין אֹרְמִטְיֵעַ), וְהַנְּמֹשֶׁל מוֹבֵן מִמִּילָא.

(לְקוּבֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן מ"ח)

צְרִיד הָאָדָם לְחִזֵּק עֲצָמוֹ בְּעַבְדוֹת הַשֵּׁם בְּכָל מֵה
 שְׂיֻכַּל, אֵף אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא. וַיִּסְמְךָ עַל

מושיבת נפש

רחמיו יתברך המרבים מאד בלי שעור, פי בודאי לא יעזב אותו אף אם עבר מה שעבר. העבר אין והעקר מכאן ולהבא לא יעשה עוד.

ויהיה "שב ואל תעשה" על כל פנים, הן במעשה הן במחשבה. פי גם המחשבה של אנשים כאלו הוא גם בן עשייה, פי גם ב"עולם העשייה" יש מחשבה וצריך להיות "שב ואל תעשה" במעשה ובמחשבה, כנ"ל. ומה שנעשה עמו ממילא אל יחוש ואל יסתפל על זה פלל.

ודע, פי בהכרח שעבר עליו (כל זה הנסך לעיל), פי זה עקר התשובה השלמה, כשאדם עובר כאלו המקומות והבחינות אלו ממש, שהיה בהם מקדם ועכשו הוא פונה ערף מהם וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה הן במעשה הן במחשבה, כנ"ל, וזהו עקר התשובה שלמה. (שם).

כבר מבאר לעיל מענין העליות והירידות אלפים ורכבות עד אין שעור, שצריכין לעבר על

האדם קדם שזוכין לעבודת השם בשלמות, ושגם על גדולי הצדיקים עבר עליהם כל זה.

והעקר להיות חזק בדעתו מאד, שיאחז בעבודת השם לעולם, ולא יסתפל על שום דבר בעולם, ולא יניח עבודתו יתברך לעולם. ואפלו אם יעברו עליו ח"ו, כל הירידות שבעולם אף-על-פי-כן יהיה מתחזק בעבודת השם בכל מה שיוכל.

והעקר שלא ליאש עצמו ח"ו, רק להתחיל בכל פעם מחדש כאלו לא התחיל עדין כלל לכנס בעבודתו יתברך, רק עתה הוא מתחיל מחדש. וכן בכל פעם ופעם תמיד ולפעמים צריכין להתחיל מחדש כפנה פעמים ביום אחר. (ש)

❦ ד ❦

בשרואה האדם שהוא מתפלל ומעתיר ומפציר הרבה זה זמן רב כל פה, שיזפה להתקרב לעבודתו יתברך ואף-על-פי-כן אין מסתפלין עליו כלל ואין שומעין לו, רק אדרבה, נדמה לו שמרחיקין אותו מעבודתו יתברך בכל מיני הרחקות וכאלו אין

מושיבת נפש

רוצין בו כָּלֵל וּכְלָל, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ
 וּמְרַפֵּה עַצְמוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם ח"ו. אִזִּי צָרִיךְ לְהִתְבַּיֵּשׁ
 בְּעַצְמוֹ עַל זֶה מְאֹד, עַל שֶׁהִרְהַר אַחֵר מְדוּתָיו יִתְבַּרֵךְ,
 כִּי בְּאֵמַת בְּוֵדָאֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ חֲנוּן וְרַחוּם וְכוּ' וּבְוֵדָאֵי
 רוּצָה לְקָרְבוֹ וְכוּ', עַל פֶּן צָרִיךְ לְחֹזֵר וּלְהִתְחַזֵּק בְּדַעְתּוֹ
 לְהִתְחַיֵּל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ כַּנ"ל. (שם)

כָּל אֶחָד לְפִי עֵרְפוֹ, כָּל מֵה שֶׁרוּצָה יוֹתֵר לְכַנֵּס
 בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, מִתְנַבֵּר עָלָיו הַפֶּעַל דְּבַר
 וּמִתְנַבֵּר בּוֹ בְּיוֹתֵר. בְּדַרְךְ שְׁנֵי אַנְשִׁים הַנִּלְחָמִים
 זֶה בְּזֶה, כְּשֶׁאֶחָד רוֹאֵה שֶׁחִבְרוֹ מִתְנַבֵּר נִגְדּוֹ אִזִּי
 הוּא מִתְחַזֵּק בְּכָל כַּחַז וּמִתְנַבֵּר בְּיוֹתֵר כְּנִגְדּוֹ.
 וּמִזֶּה בָּא מֵה שֶׁלְּפַעֲמִים מִתְנַבֵּר הַפֶּעַל דְּבַר
 בְּיוֹתֵר בְּהָאָדָם, וְזֶה מִחֻמַּת שֶׁהָרַע רוֹאֵה שֶׁהִתְחַיֵּל
 אִיזָה טוֹב לְהִתְעוֹרֵר בְּאָדָם, אִזִּי הוּא מִתְנַבֵּר
 בְּיוֹתֵר כְּנִגְדּוֹ. וְעַל פֶּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִיטֵל מִשְׁפִּיל
 עַל דְּבַר זֶה וּבְתַחֲבוּלוֹת יַעֲשֶׂה מְלַחְמָה לְהִתְנַבֵּר
 עַל הָרַע בְּהִתְנַבְּרוֹת גְּדוֹל בְּכָל פַּעַם. (שיחות הר"ן י')

❖ 1 ❖

לְפַעֲמִים נִדְמָה לְאָדָם שֶׁרְחוּק הוּא שְׂיוּפָה לְחַיֵּי
 עוֹלָם-הַבָּא, לְפִי גִדּוּל הַתְּרַחֲקוּתוֹ מֵה' **יְתַבְרַךְ**.
 אַף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה חֶזֶק וְאַמִּיץ בְּדַעְתּוֹ, לְמַשְׁךְ
 וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק וּלְהַתְנַגֵּעַ תְּמִיד אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת
 בְּשִׂמְחָה מֵה שְׂיוּכַל בְּעִבּוּדַת ה' וַיִּהְיֶה מְרוֹצֵה לְעִבּוּד
 אֶת ה' תְּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּו גַּם בְּלֹא עוֹלָם הַבָּא.

וְאַפְלוּ אִם נִרְאָה לוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ גִּיהֶנָּם גַּם-כֵּן ח"ו,
 יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה הוּא מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת אֶת
 שְׁלוֹ תְּמִיד וְלַעֲסֵק בְּעִבּוּדַת ה' כָּל מֵה שְׂיוּכַל –
 לְחַטֵּף וְלַעֲשׂוֹת אֵיזָה מְצוּהָ אוֹ תוֹרָה וּתְפִלָּה וּכְיוּצָא,
 וְה' הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה. (שם מ"ח)

❖ 2 ❖

וְאַפְלוּ אִם אֵין הָאָדָם זוֹכֵה לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אַף-עַל-
 פִּי-כֵן, כָּל זְמַן שְׂמַיְחַל עֲדִין לְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ,
 בְּנִדְאֵי צְרִיךְ לְחֻזַּק וְלְאַמִּץ עַצְמוֹ מְאֹד כְּזֶה לְכַר גַּם
 כֵּן. בְּבַחֲנִית "חֻזְקוֹ וְאַמְצוֹ לְבַבְכֶם כָּל הַמְּיַחֲלִים לָהּ".

מושיבת נפש

וְאֵל יִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, כִּי אֵין רָעָה
גְדוֹלָה מִנְפִילָה רַחֲמָנָא לְצַלָן.

וְכֵן צְרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְחַזֵּק אֶת חֲבֵרוֹ לְבַל יִפְלֵ
בְדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם וְאִפְלוּ אִם הוּא
יֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אַף-עַל-פִּי-כֵן יַחְזִיק
אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי אֶת חֲבֵרוֹ בְּקַל יוֹתֵר לְחַזְּקוֹ מִלְּחַזֵּק אֶת
עַצְמוֹ, כִּי 'אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר אֶת עַצְמוֹ' וְכו'.

וּבְשִׁיזוּבָה לְבָלִי לְהַפִּיל אֶת חֲבֵרוֹ ח"ו, אַף עַל פִּי
שֶׁהוּא יֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא רַחוּק
מֵעֲבוּדָתוֹ, רַק אֲדִרְבָּא, יַחְזִיקוּ בְּכָל מִינֵי הַתַּחֲזִיקוֹת
וַיַּחֲיֵהוּ וַיְשִׁיבֵהוּ בְּכָל מִינֵי דְבוּרִים הַמְּשִׁיבִין אֶת
הַנֶּפֶשׁ, עַל יְדֵי זֶה יָכוֹל לְהִיּוֹת, שְׂאֲחֵר-כֶּךָ יִזְכֶּה גַם
הוּא לְחַזֵּר וּלְשׁוּב לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם. (ע"ש. שם ק"ב)

לְעֲנִינֵי קֶצֶת אַנְשִׁים שְׂמַתְקַרְבִּין לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם יַתְבָּרֵךְ
וְאַחַר כֵּךְ מִתְרַחֲקִין. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן, גַם
הַהֲתַקְרָבוֹת שְׁלִפֵי שְׁעָה יָקָר גַם כֵּן בְּעֵינֵי הַשֵּׁם

מושיבת נפש

יתברך, אף-על-פי שאחר כך נעשה מה שנעשה ח"ו.
(שם קב"ג)

❖ א ❖

על ידי שמחפשין ומבקשין, עד שמוצאין בעצמן
איזה נקודת טובות, בכדי להחיות את
עצמם ולחזק את עצמם בעבודתו יתברך,
על-ידי-זה נמשכין כל התקונים שנעשו על ידי
כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל
במעמדם, וכן כל התקונים שנמשכו על ידי
קרפנות וקמרת. (הלכות השקמת הבקר הלכה א' אות ה):

❖ ב ❖

אפלו במדרגות התחתונות מאד מאיר אור
ה"אין-סוף" יתברך, כמובן בכתבים. רק
שהוא בהעלם גדול ובלבושין רבים. אבל כל מי
שרוצה לדבק את עצמו בהשם יתברך יכול לדבק
את עצמו מכל מקום שהוא, ועל זה נאמר: "אשרי
איש שלא ישפחך וכן אדם יתאמץ בך", כי צריכין
התאמצות והתחזקות גדול לזה.

מושיבת נפש

וְכֹל מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרַגָּה נְמוּכָה בְּיוֹתֵר צָרִיךְ
 לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ בְּזֶה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי
 גַם בְּתַקְוַת הַחֲשָׁד בְּגִיּא צְלָמוֹת יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ
 עַל עַצְמוֹ אֹרֵךְ הָאֵין סוּף, עַל-יְדֵי שְׂיִסְתָּם עֵינָיו
 וַיִּכְפַּל עַצְמוֹ אִיזָה שְׁעָה אֵלָיו יִתְפַּרֵּד. וְעַל זֶה
 נֵאמַר: "גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיּא צְלָמוֹת לֹא אֵירָא רָע
 כִּי אַתָּה עִמָּדִי", וּכְתִיב: "כִּי אָשֵׁב בַּחֲשָׁד ה'־
 אֹרֵךְ לִי". (הַלְכוֹת נְטִילַת יָדַיִם שְׁמֵרֵית הַלְבָּה ד' אוֹת א')

צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שֶׁכָּבֵל עַת שְׂמִתְנוּצִין לוֹ אִיזָה
 הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת אוֹ אִם נִתְעוֹרֵר בְּאִיזָה
 הַתְּעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּד, אִזִּי מִתְנַגְּרִים בּוֹ יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר. וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק הַרְבֵּה לְכָל יַפְלֵ מִזֶּה וְאֵל
 יִחַלֵּשׁ דַּעְתּוֹ עַל יְדֵי זֶה. אִפְלוֹ אִם יִהְיֶה כֵּן אֲלָפִים
 וְרַבּוֹת פְּעָמִים ח"ו, רַק צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק הַרְבֵּה עַל יְדֵי
 הַתּוֹרָה, הֵינּוּ שְׂיִתְחַזֵּק לְהַמְשִׁיךְ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה
 אֲמִתִּיִּים. וְאִפְלוֹ מִי שְׂאִינוֹ זוֹכֵה לָזֶה, יִחַזַּק אֶת עַצְמוֹ
 עַל כָּל פְּנִיִם לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ וּלְקַנֵּם

את כל דברי התורה בפשיטות ותמימות ולא יצא
מדרכי התורה ח"ו.

כי אף-על-פי ש'לפי אור התלהבות לבבו הוא נכסף
להיות קדוש ופרוש ומבדל לגמרי מהבלי עולם
הזה לפי הזריחה של ההתנוצצות הזה, ובאמת כך
ראוי להיות. אך אם אף-על-פי-כן יצרו מתגבר עליו
ומתגרה בו עתה ביותר דיקא, אל יפל לגמרי על ידי
זה ח"ו, רק יתחזק לבלי לצאת על כל פנים מדרכי
התורה בפשיטות וינקים מקרא שכתוב: "אל תצדק
הרבה ואל תרשע הרבה" שלא ירשע הרבה ח"ו, על
ידי שרצה לצדק הרבה ולא עלתה בידו.

ואז כשילך בדרך זה ויהיה חזק בזה הרבה, אז ילך
לבטח דרכו ויוכל בכל פעם לעורר את עצמו
להשם יתברך ולסתם עיניו בכל עת מחיזו דהאי
עלמא ולבטל עצמו אליו יתברך. ואם יזכה לבטל את
עצמו באמת מעתה לצאת מחיזו דהאי עלמא לגמרי
כראוי באמת בודאי מה טוב, ואם לאו ח"ו, על כל
פנים לא יפל מזה כלל וכלל רק יחזק את עצמו
להיות איש כשר בפשיטות גמור על-פי דרכי התורה

מושיבת נפש

הקדושה, פי התורה מושפרת ומבטלת כל הסטרא
אחרא הרוצים להתגרות בנו ח"ו. (שם ט"ו)

❖ ד ❖

מי שרוצה להתקרב להשם יתברך, צריך תמיד לבקש את ה' בכל
מקום אשר הוא שם ולקשר ולהעלות בחינת המקום אשר הוא שם,
לכחינת למעלה מהמקום, דהיינו להשם יתברך שהוא מקומו של עולם
ואז זוכה לעבד את ה' באמת ואין שום מקום שימנעהו.

ואפלו מי שנפל לאיזה מקום לא טוב בחטאיו
ואפלו למקום נמוך ומגשם ומלכלך מאד
ח"ו רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן צריך שיזכר
בהשם יתברך שהוא מקומו של עולם וששם יש
מקום לכל אחד ואחד. ועל פן אין שום נפילה
בעולם כלל, כי מכל המקומות אשר נדח לשם
יכול לחזור להשם יתברך, בכחינת: "ובקשתם
משם את ה' אלקיך", משם דיקא - ממקום
אשר הוא שם פמוכא. (הלכות ציצית הלכה ג' אות ט')

❖ ה ❖

כל מעשה האדם הם בזמן ובמקום ושם עקר אחיזת
הסטרא אחרא. אבל השם יתברך הוא, כפיכּוּל,

מושיבת נפש

למעלה מהזמן והמקום ושם כלו טוב ואין שם אחיזת
הספרא אחרא כלל ושם נמתק הכל.

זוה בחינת: "אם אפק שמים שם אתה וכו' ימים
יוצרו ולא אחד בהם". הינו שאין שום מקום
וזמן לברח ולהתיאש ח"ו מהשם יתברך, כי כל
המקומות שבעולם הם אצלו והוא מחיה את כל
המקומות והמדרגות שבעולם. וכן לעגן הזמן.

ועל פן בכל זמן ובכל מקום יכולין למצא אותו
יתברך, כי המקום בכללו וכן הזמן בכללו הכל
הוא מהשם יתברך. ועל פן על ידי תשובה
יכולין להתקרב אליו יתברך ולעלות למעלה
מהמקום והזמן. (שם אות ט"ו)

נגד כל הבלבולים והתאוות והמחשבות רעות
וזרות הרודפים אחר האדם ומבלבלים
אותו בכל עת ובפרט בשעת התפלה, והאדם
יש לו יסורים גדולים מהם. העקר הוא: בחינת
אריכת אפים, שהוא בחינת אמונה (במבאר בפנים)

מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ

הִינּוּ שִׁיחֵיהֶּ לֹא אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 וּבְהַצְדִּיקִים וּבְיָשָׁרִים אֲמִתִּיִּם וַיִּתְחַזַּק
 בְּעִבּוּדָתוֹ וְלֹא יִפֹּל מִשּׁוֹם דְּבָר וְלֹא יִכְפַּת לֵהּ וְלֹא
 תִּקְצֹר רוּחוֹ מִשּׁוֹם בְּלִבּוֹל וַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, מֵה
 שֶׁהַבַּעַל דְּבָר רוּצָה לְהַכְנִים בְּדַעְתּוֹ כְּאִלּוּ אִפִּס תִּקְוָה
 ח"ו. כִּי צָרִיד לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה כְּלָל רַק לְהִתְחַזַּק
 מְאֹד, כִּי אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל. וְאִידֵּ שֶׁהוּא אֵף
 עַל פִּי שֶׁכָּבֵד נִפְל וְנִפְלָה זֹאת בְּעַצְמוֹ כְּמֹה פְּעָמִים
 בְּלִי שְׁעוֹר אֶף-עַל-פִּי-כֵּן אֵין יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל וְצָרִיד
 לְהִתְחַזַּק וּלְהִתְחַיֵּל בְּכָל פֶּעַם מְחַדָּשׁ וְאֵל יִפֹּל לְזַקְנָה
 דְּסִטְרָא אַחְרָא כְּלָל.

כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הֵם מִבְּחִינַת זַקְנָה דְּסִטְרָא
 אַחְרָא, שֶׁנִּדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁכָּבֵד נִזְקֵן בְּחִטְמָאֵיו
 וּבְמַעֲשָׂיו שֶׁרָגִיל בָּהֶם, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לֹא לְצֵאת מֵהֶם
 בְּשׁוֹם אֶפֶן ח"ו.

וּבְאַמֶּת הוּא צָרִיד לִידַע וּלְהֶאֱמִין, שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל
 עַת וּבְכָל שָׁעָה יֵשׁ פַּח בְּהָאָדָם לְהִתְחַדָּשׁ
 וּלְהִיּוֹת נַעֲשָׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם וְאֵין שָׁעָה דּוֹמָה לַחֲבֵרָתָהּ.

על פן צריך להתחזק ולהתחיל בכל פעם מחדש. ולפעמים גם ביום אחד צריכין להתחיל פמה פעמים, ואפלו אם יהיה כך זמן ארץ יהיה איד שיהיה, צריך להזכיר את עצמו בה' יתברך בכל עת ובכל שעה, ולשכח לגמרי כל מה שעבר עד הנה ולהתחיל מעתה מחדש ממש כל מה שיוכל, ואל יסתכל על שום בלבול וחלישות הידעת כלל.

ובל זה הוא בחינת אריכת אפים, שצריך להאריך רוחו, לעבר על כל הבלבולים והמנויעות ולבלי להסתכל על שום דבר ולא תקצר רוחו מפל מה שעובר עליו. רק יתחזק בהשם יתברך בכל מה שיוכל, כי ה' יתברך מלא רחמים בכל עת ו"חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו". (הלכות תפילין הלכה ה' אות ו')

כל ההתרחקות של רב העולם מהשם יתברך, הוא רק מחמת גפילות וחלישות הידעת. כי רפם התנסו פמה פעמים והתחילו בעבודת ה' ואחר כך גפלו למה שנפלו כל אחד כפי גפילתו רחמנא לצלן,

מושיבת נפש

וקצתם התעוררו להתחיל עוד הפעם או כמה פעמים, אבל אחר-כך פשראו שאף-על-פירכן נפלו אחר-כך על פן גתיאשו בעצמן.

אבל באמת כל זה מעשה בעל-דבר בעצמו שהוא זקן דסטרא-אחרא, פי גקרא "זקן וכסיל" והוא רוצה להפיל את האדם לידי זקנה ותשות פח ח"ו, פאלו פבר גזקן פחטאיו ובמעשיו עד שאי אפשר להשתנות עוד.

ובאמת לא כן הוא, פי בכל יום האדם הוא בריה חדשה ממש כמו שמברכין על זה כמה ברכות בברפת השחר. ועל פן צריך להתחזק בכל עת ויהיה דומה בעיניו פאלו היום גולד וכאלו היום מקבל התורה מחדש. (שם)

הישם יתברך ותורתו הוא אין סוף ואין תכלית. וכמו שאין עליה בעולם לפי גדלתו יתברך, פי גבוה מעל גבוה וכו', כמו כן אין ירידה בעולם.

כי בכל הירידות ח"ו, יש ירידה גרועה ביותר, ומאחר שיש ירידה גרוע מזו ח"ו, צריך להתחזק לכלי לפל יותר ח"ו.

ועקר ההתחזקות הוא בכח הצדיקים הגדולים, שלא עמדו לעולם על מדרגה אחת ועלו בכל פעם יותר ואפלו כשהגיעו למדרגה גבוהה שבמדרגות, אפלו למדרגה עליונה ונראה מאד אף-על-פי-כן לא הסתפקו את עצמן בזה, ואומרים, 'הלא השם יתברך אין סוף, וכי יודע מה שיכולים בזה העולם להשיג עוד'. על פן הם מתחילים בכל פעם מחדש, עד שבאמת באים בכל פעם למדרגה גבוהה יתרה מאד וכן לעולם.

על פן בכח צדיקים אלו יש תקווה לכל הגופלים ואין שום יאוש בעולם כלל.

כי אף-על-פי שנדמה לו שמירידה בואת אי אפשר לעלות ח"ו. אף-על-פי-כן מי יודע גדלת חסדי ה', כי יש חסד פנה אצלו יתברך שגם משם יכולין לעלות, וכל צעקה וצעקה שצועק אפלו בשאול תחתיית אינו נאכד לעולם יהיה איד שיהיה אחר-כך.

כי הצדיקים הנ"ל משיגים, שבמו שאין עליה לעולם כמו בן אין ירידה לעולם, שלא יוכלו לעלות משם. ובאמת הכל אחר,

מושיבת נפש

כי כל מה שהצדיק עולה למדרגה גבוהה יותר ומשיג יותר גדלת השם, הוא משיג יותר חסדי השם שנהיה עקר גדלת השם ותפורה, כי מדת החסד נקראת גדלה פידוע.

ועל בן אלו הצדיקים שזוכים להשיג בכל פעם גדלת השם ותפורה ביותר, הנה גדל חסדיו עלידידה וזכין להשיג, כי אין שום ירידה ונפילה בעולם ואין שום יאוש בעולם כי משיגין בכל פעם חסדים כאלו שהם עקר גדלת הבורא עד שעלידידה הכל יכולין לעלות.

ועל בן באמת אפלו הקטנים במעלה מאד ואפלו אם נפלו לרשעות גמור ח"ו, אף-על-פי-כן כל זמן שהנשמה בקרבם - כל זמן שיכולים לזוז עוד באיבר אחד, צריכין להאריך אפם ורוחם ולצפות לישועה תמיד ולהתגבר להתחיל בכל פעם מחדש בכל מה שיכולין יהיה אף שיהיה, כי אין שום תנועה דקדשה ולא שום אנחה וצעקה וכסופין דקדשה וכו' נאבד כלל לעולם, "כי לא יזנח לעולם ה'" כי רבים רחמיו וחסדיו עד אין סוף ואין תכלית, כנ"ל. (שם ט)

לְפַעֲמִים הַנְּפִילָה וְהִירִידָה הִיא תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה. כִּי
 עֵקֶר הַנְּפִילָה הוּא כְּרִי שְׂוִת־חֶזֶק וְיַחְזוֹר
 וְיַתְחִיל וְיַחְדֵּשׁ חַיּוּתוֹ וּמַחֹ. שְׂוִה עֵקֶר הָעֲבוּדָה, לְחַיּוּת
 חַיִּים חֲדָשִׁים בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל עֵת. (שָׁם אוֹת כ"ב)

מִה שָׂרַב בְּנֵי אָדָם טוֹעִים בְּעַצְמָם וְסוֹכְרִים שְׂנַפְשָׁם
 אֵינָה קְדוּשָׁה מִשְׂרָשָׁה וְקוֹשָׁה לָהֶם לָשׁוּב אֶל ה'
 לְהִיּוֹת אִישׁ צַדִּיק אוֹ אִישׁ פֶּשֶׁר בְּאֵמֶת כְּמוֹ שְׂאֵר
 צַדִּיקִים וּכְשָׂרִים כְּמִרְגָּלָא בְּפוּמָא דְאִינְשֵׁי (כְּמִוְהַל בַּפּה
 הַגַּשְׁמִי) לֹמֵר, בְּשִׁמְסִפְרִין מֵאִישׁ צַדִּיק אוֹ מֵאִישׁ פֶּשֶׁר
 וְיֵרָא בְּאֵמֶת וּמִתְחִיל לְהִתְעוֹרֵר בְּהֶם הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה
 גַּם בֵּן לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים
 מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה וְהִתְקַרְבוֹת לְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, אֵךְ אַחֲר־כֵּן תִּכְרַף אוֹמְרִים: 'מִי יִכּוֹל
 לְהִתְדַמּוֹת לָזֶה הָאִישׁ צַדִּיק וְכוּ' כִּי הִיָּה נִשְׁמָה
 קְדוּשָׁה מְנוֹעָרִיו'. כְּאֵלוֹ צְדָקַת הַצַּדִּיקִים וּכְשָׂרִים הוּא

מושיבת נפש

רק מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדותם.
אשר באמת אינו בן.

כי עקר צדקת הצדיק הוא רק על ידי יגיעתו
וטרחתו בעבודתו ותפוד פמה וכמה ימים
ושנים הרבה והתגבר והתחזק בכל פעם ולא
הניח את עצמו לפל בשום אפן, והרבה בתפלה
ותחנונים עד שזכה למה שזכה. וכל אדם יכול
להיות כמותם, כי הבחירה חפשית כמאמר
רבותינו ז"ל: פתור שם טוב מנח וכו'.

ובאמת ענין הטעות הזה שפוכרים שנפשם אינה
קדושה משרשה ומחמת זה אינם מתגברים
לעשות כמעשה הצדיקים, כל זה נמשך מבחינת
"היכלי התמורות" שמשם בחינת החלופה, שנחלה
הבן מלך לבן העבד כמבאר ב"ספורי מעשיות",
שמחמת זה נפל למקום שנפל והלך בדרכים לא
טובים, עד שהיה מספק בעצמו אם הוא בן המלך
או בן העבד.

כִּמּוֹ בֶן הוּא בְּכָל אָדָם הַרְחוֹק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפָרֵט
 בְּתַקְוָה סוּף הַגְּלוּת הַמֵּר הַזֶּה, שֶׁהַתְּגִבָּר הַבֶּעַל
 דָּבָר מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁפָּמָה בְּנֵי אָדָם מֵיֵאֱשִׁין אֶת
 עֲצָמָן בְּאֵלוֹ נַפְשָׁם אֵינָה מְסַגֶּלֶת כָּלֵל לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם
 וְכֵן זֶה הוּא רַק פְּתוּי הַיָּצָר. כִּי בְּאֵמַת צָרִיד הָאָדָם
 לֵידַע וְלֵהֲאָמִין, שֶׁנַּפְשׁ כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל גְּבוּוּהָ
 וַיִּקְרָה מְאֹד מְאֹד וְכֵלָם הֵם בְּחִינַת בְּנֵי מַלְכִים וַיְכוּלִים
 לְזוֹפוֹת לְמַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת וְקַדוּשׁוֹת מְאֹד כִּמּוֹ כָּל
 הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים, כִּי גַם עֲלֵיהֶם עָבְרוּ מַחְשְׁבוֹת
 וְחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת בְּאֵלָה וְכַאֲלֵה. אֵךְ הָיוּ מְשִׁבְלִים
 לְבָלֵי לְהַנִּיחַ לְהַטְעוֹת אוֹתָם וְהַתְּגִבָּרוֹ וְהַתְּחַזְּקוֹ מְאֹד
 עַד שֶׁזָּכּוּ לְמָה שֶׁזָּכּוּ - אֲשֶׁרֵי לָהֶם. וְזֶה בְּחִינַת:
 "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'". (הַלְכוֹת בְּרַפְת הַשְּׁמַר הַלְכָה ג' אוֹת ו')

עֵקֶר בְּרַפְת הַתּוֹרָה הוּא: שֶׁצָּרִיד כָּל אֶחָד לְבָרַךְ
 אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בָּחַר בְּנּוֹ מִכָּל
 הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. שְׁזֶה בְּחִינַת "סַגְלָה"
 וּמִקִּיף שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג - עַל מַה בָּחַר בְּנּו

מושיבת נפש

ביותר מכלם? כמו שפטען שרו של מצרים
באמת 'הללו עובדי עבודה זרה' וכו'.

ועל כן באמת נקראים ישראל "סגלה", כי
התקרבות ישראל לאביהם שבשמים יותר
מכל העולם הוא רק כמו סגלה שהוא למעלה
מהשכל ואי אפשר להשיג.

שה בחינת סוד הנקדה הקדושה הכלולה מכל הנקדות שבאשר
שהוא בחינת נקדת משה רבנו, עליו השלום, שמלבש בכל אחד
מישראל, אשר הנקדה הזאת עומדת בין שמך לרצון שזאת הנקדה
היא עקר ההבדל בין ישראל לעמים, שעל-ידיה זוכים לעלות מהרע
של השבועים אמות שהוא בחינת שמך ולכם לכלל קדשת ישראל
שהוא בחינת רצון.

ועל כן כל אחד מישראל אפלו אם נפל למקום
שנפל עד שפמט אינו יודע להבחין בין קדשת
ישראל לזהמת העפושם מחמת עצם רבוי קלקוליו
ח"ו, אף-על-פי-כן צריך לחזק עצמו בנקדת יהדותו
שיש לו מצד התולדה שהוא מזרע ישראל, אף-על-
פי שפמט אינו מרגיש בעצמו קדשת ישראל מעצם
קלקוליו. אף-על-פי-כן צריך להאמין בזה מאוד.

כי הנקדה הקדושה הכללית הזאת שהוא בחינת נקדת משה שמלבש
בכל אחד כנ"ל הוא סוד גדול אשר באמת אי אפשר להשיגו.

מושיבת נפש

ועל פן אדרבא, מי שגפלה בדעתו כל כך בודאי הוא ביותר צריך להודות ולברך על חלקו שהוא מזרע ישראל ו"לא עשני גוי" ומלבד בן נקדה קדושה בואת, אשר הוא עקר ההבדל בין קדשת ישראל לבין העמים, ועל־ידי הנקדה הזאת יכולין הכל לעלות משמך ממש ח"ו, לרצון. ובלבד שלא יתאשו את עצמם שלא יהיו בבחינת ואשר אמרתם נהיה כגוים, שזה היה בחינת הפגם שלא ברכו בתורה תחלה, מחמת שגפלו בדעתם מאד על־ידי שידעו עצם קלקולם עד אשר מחמת זה היה קשה להם לברך ברפת התורה, מאחר שאינם מקימין אותה ופגם זה דיקא גרם חרבן בית־המקדש והגלות כמאמר רבותינו ז"ל, כי איך שהוא אף־על־פירבן אסור ליאש את עצמו ח"ו, רק אדרבא, הוא ביותר צריך לברך על חלקו על נקדות קדשת יהדותו שזה עקר ברפת התורה כנ"ל ולחפש אחר נקדות טובות מקדשת ישראל, שיש בו ערן ולחזק את עצמו בהם, עד שעל־ידיהו יכול באמת לעלות משמך לרצון.

אך לזכות לכל זה באמת העקר הוא על־ידי התקרבות לצדיקים שהם בחינת משה והם מעוררין ומאירין בנו הנקדה הזאת שעל־ידיה הם מקמיטקין כל הדינים ומעלין אותנו משמך לרצון כנ"ל. (הלכות ברכות השחר הלכה ה' אות ז' ח')

עקר מצוות קריאת־שמע שהיא אמונת הרצון
שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, הוא
להמשיך עליו אמונה הקדושה הזאת בכל יום

מושיבת נפש

מחדש, בחינת: "בכל יום יהיו בעיניך פחדשים". ולהמשיך על עצמו הרצון דקדושה ולקשר כל מחשבותיו ולבו ודעתו לרצון הזה – שיהיה תמיד כל תשוקתו וכסופיו ורצונו חזק רק לתכלית האמתית הנצחית. ולהוסיף בכל יום מחדש להתחזק בהרצון דקדושה בכל פעם יותר ויותר.

ואף אם עובר עליו מה שעובר, אף-על-פירכּוּן אל ירפה את הרצון בשום אפן בעולם, והעקר שצריך להאמין, שבכל יום נעשים חדשות לגמרי. על בן צריכין להמתין ולהמתין עד שיגיע יום ישועתו, כי השם יתברך מצמיח ישועות חדשות בכל יום.

כי כל מה שבא ונתחדש יום אחר – נתוסף ונתחדש קדושה יתרה מלמעלה, כי רק בשביל זה השם יתברך מקים עולמו ובטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית, בכדי לעורר אותנו להתחדש בכל יום ויום ברצונות חדשים וחזקים להשם יתברך.

וזה בחינת טהרת הנפשות שתלוי בימים: כי יש שטעונון רק "הערב שמש", הינו שגמר טהרתו וישועתו תלוי עד שיבוא היום שאחריו, ויש שטעונון שבקעה ימים לטהרתו, וכשיצאו ישראל ממצרים, ספרו

שבִּעָה שְׁבֵתוֹת תְּמִימוֹת עַד שְׁזָכוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. וְהַעֲקָר לְהִתְחַזֵּק בְּכָל אֵלֵי הַיָּמִים שְׂאֵינוֹ זֹכֵה עֲדִין לְשִׁלְמוֹת מְהֵרָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יִתְחַזֵּק בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּרִצּוֹנוֹת חֻזְקִים חֲדָשִׁים וְיִהְיֶה חֹזֵק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד בְּכָל מָה שְׁיַעֲבֹר עָלָיו, עַד שְׁזִנְיָה לְיוֹם יִשׁוּעָתוֹ וּמְהֵרָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת.

וְיֵשׁ שְׂעָקָר גָּמֵר מְהֵרָתוֹ יִזְכֶּה רַק אַחֵר בִּיאַת שְׁמִשׁוֹ לְגַמְרֵי, הֵינּוּ אַחֵר בְּמִדְוָתוֹ מִן הָעוֹלָם שֶׁזֶה בְּחִינַת "וּבֹא הַשְּׁמֶשׁ וְמָהֵר וְאַחֵר יֵאָבֵל מִן הַקְּדוּשִׁים", שֶׁהוּא חֶלְקוֹ הַטּוֹב לְעוֹלָם הַבָּא שְׁזִנְיָה אֵלָיו תַּכְּפֵה אַחֵר בִּיאַת שְׁמִשׁוֹ וְלֹא יִצְטָרֵף לְהִתְגַּלְגַּל וְלִסְבֹּל מִה שְׁצָרִיד לְסַבֵּל מִי שֶׁלֹּא הֵבִין אֶת עֲצָמוֹ בְּלֵל כֹּל יָמֵי חַיָּו וְלֹא הִתְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְהַמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ הַרְצוּנוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַגּוֹל בְּכָל יוֹם וְיוֹם. כִּי אִזּוֹ בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן מִתְקַבְּצִין כָּל מַה שְׁחִטְּפוּ טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם וְכָל רִצּוֹן וְרִצּוֹן טוֹב שֶׁהָיָה לוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּל יָמֵי חַיָּו, וְרַק זֶה הוּא תַּקְוָתוֹ וְהַשְּׂאֲרָתוֹ לְנִצְחָה. (שֵׁם אוֹת מ"א מ"ב)

❖ יג ❖

הַמְּקַרְבִּים לְצַדִּיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת "זִקֵּן דִּקְדוּשָׁה", הֵם נְזוּהָרִים לְבָלֵי לִפְלֵ ח"ו לְיַדִּי זְקִנָה לְעוֹלָם.

וְאִיךְ שֶׁהוּא, אִיךְ שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, הֵם מְאֻמְיָנִים, שְׁפָל יוֹם וְיוֹם הוּא עֲגִינֵן חֲדָשׁ לְגַמְרֵי. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה

מושיבת נפש

בְּרֵאשִׁית וּבְיֵדֵי יוֹם דְּלִית בְּהּ טוֹב (אין יום

שאין בו טוב), רַק שְׂיֵשׁ לוֹ גֵּדֵר מְלָבָר (גדר מבחזן).

וּמֵאֲמִינִים בְּחֶסֶדוֹ הַגָּדוֹל שְׂאִינֵנוּ נִפְסָק לְעוֹלָם, עַד

שְׂמִמְשִׁיכִין חֶסְדִּים חֲדָשִׁים לְעוֹלָם בְּכָל

יוֹם וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִינֵנוּ לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם אֹרֶךְ קַדְשָׁה

וְדַעַת, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר הַתְּגִלּוֹת הַרְצוֹן בְּכָל יוֹם

יֹתֵר וְיֹתֵר. (הקלות ברכות השחר, הקלה ה', אות פ"ג)

❖ יד ❖

כָּל מִי שְׂרוֹצֶה לְחוּם עַל עֲצָמוֹ וְלַחֲשֹׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ

הַנְּצָחִי, כָּל תִּקְנָתוֹ: שְׂאִיךְ שֶׂהוּא, אִיךְ שֶׂהוּא –

יְהִיָּה בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּבָרְיָה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ.

כִּי בְּאֵמֶת גַּעֲשֶׂה הָאָדָם כְּבָרְיָה חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם,

שְׂבִשְׂבִיל זֶה מְבָרְכִין כָּל בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר כְּמִבְאָר

בְּשִׁלְחֵן עֲרוּךְ, וְעַל כֵּן אִיךְ שֶׂהוּא צְרִיךְ שְׂתִתְּהִיָּה

הַעֲבוּדָה שְׂעוֹסֵק בְּכָל יוֹם חֲדָשָׁה אֲצִלוֹ לְגַמְרֵי.

כִּי כָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה כְּמָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם

צִיצִית וְתַפְלִין וְכִיּוֹצֵא, אִיךְ הָעֵקֶר שִׂירָאָה לְיֵשֵׁב

דַּעַתוֹ בְּכָל יוֹם שְׂזֶה הַיּוֹם שְׂעוֹמֵד בּוֹ עַדִּין לֹא הָיָה

בְּעוֹלָם וּבֵן לֹא יִהְיֶה עוֹד הַיּוֹם הַזֶּה בְּעוֹלָם. וְהַעֲבוּדָה
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂצָרִיכִין בְּזֶה הַיּוֹם הַיּוֹם הַזֶּה לְגַמְרִי,
 וְרַק עַל־יָד גַּפְל חוֹבַת הַיּוֹם, עַל זֶה הָאָדָם שְׂעוֹמֵד
 בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, הוּא דִּיקָא צְרִיךְ לְעַסֵּק
 בְּעֲבוּדָה זֹאת וְלֹא מִלְּאָדָּךְ וְלֹא שְׂרָף וְאֶפְלוּ גִשְׁמוֹת
 הַצְּדִיקִים שְׂבַגְנָן עַדן עַלְיוֹן אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁלִים
 הַעֲבוּדָה הַזֹּאת.

רַק "חַי חַי הוּא יוֹדוּךְ כְּמוֹנֵי הַיּוֹם" – כְּמוֹנֵי הַיּוֹם
 דִּיקָא, הֵינּוּ כְּמוֹ שְׂאֵנֵי הַיּוֹם בְּאִיזָה מְדַרְגָּה
 פְּחוּתָה שֶׁהוּא אֶף-עַל-פִּיכֵן מֵאַחַר שְׂאֵנֵי חַי אֵנִי
 צְרִיךְ לְהוֹדוֹת לָךְ דִּיקָא. אֲדַרְבָּא, כָּל מַה שְׂיִוְדַע
 בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהוּא גְרוֹעַ וּמְקַלְקֵל בְּיוֹתֵר, עַל יְדוֹ דִּיקָא
 יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר כְּשִׁיתְקָרֵב אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲנֵית "כִּד אֲתֵי יִתְרוֹ וְאָמַר וְכוּ" כְּדִין
 אֲסַתְלַק וְאֲתַנְקַר שְׁמָה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכוּ". כִּי
 עַקֵּר גְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא דִּיקָא כְּשִׁתְרַחוּקִים
 מִתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מושיבת נפש

ועקב העצה לקיום התורה הוא להתחיל בכל פעם
 מחדש בנ"ל, ואפלו אם אין יכולין לעשות
 כלום מגדל התגרות והתגברות הגלות בגוף ונפש
 וממון, אף-על-פי-כן יתחיל בכל פעם להכין ולהזמין
 את עצמו מחדש לעבודתו יתברך שזה בחינת
 "אהיה" - דא אנא זמין למהוי.

ולפעמים צריכין להתחיל ביום אחד פמה וכמה
 התחלות חדשות מכל שכן בכל שבוע
 וכו'. עד שאחר-כך מצטרפין כל ההתחלות הנ"ל
 ובאין לעזרתו פי לית רעותא טבא דאתאביר.
 ועל-ידי-זה זוכה אחר-כך להתחיל ולגמור עבודתו
 בשלמות פראוי.

והעקב שצריך האדם לסלק מדעתו בכל יום ובכל
 פעם כל מה שעבר עליו עד אותו היום
 ואותה השעה, וכל ההתחלות מכל העבודות
 שהתחיל לעבד השם יתברך עד עתה לא יעלה
 אצלו בחשבון כלל רק פאלו לא התחיל עדין
 מעולם כלל.

כי עקר הירידות והנפילות של כל אֶחָד הוא
 מחמת שְׁנֵדְמָה לוֹ בְּדַעְתּוֹ שֶׁכֶּבֶר הַתְּחִיל קָצַת
 בְּעִבּוֹדַת ה' וְנִפְל מְזֶה, וְאַחֲר־כֵּן הַתְּחִיל לְהַתְּחִיל
 עוֹד וְנִפְל עוֹד הַפְּעַם וְכֵן הִרְבֵּה פְּעָמִים, וְעַל כֵּן
 מִתְּיָאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי ח"ו, וּמִתְרַשֵּׁל בְּעִבּוֹדָתוֹ
 מִלְּהַתְּחִיל עוֹד הַפְּעַם.

עַל כֵּן עֵקֶר הָעֲצָה לְשִׁכּוֹחַ בְּכָל פֶּעַם כֹּל מֵה
 שֶׁעָבַר עָלָיו, אֶף־עַל־פִּי שֶׁכֶּבֶר הַתְּחִיל אֶלְפִים
 וְרִבּוּבוֹת פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, רַק עֵתָה יִתְחִיל
 מִחֲדָשׁ לְגַמְרֵי לְהַכִּין וּלְהַזְמִין אֶת עֲצָמוֹ לְעִבּוֹדָתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מֵה שְׁיֻכַּל, - אִם לְצַעֵק אֶל הַשֵּׁם
 מֵעֵמֶק הַלֵּב כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ עֵתָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, -
 אִם לְהַתְּחִיל לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְעַשׂוֹת מְצוּוֹת, -
 אִם לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּמֵה שְׁלֹא עֲשִׂי גוֹי כו',
 וְכֵן בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת לְעִבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד
 שֶׁעַל־יְדִיָּוָה יִשְׂאָר קַיָּם בְּקִיּוֹם הַתּוֹרָה תָּמִיד.

כִּי בְּאַמַּת אֶפְלוּ מִי שֶׁחָטָא כֹּל יָמָיו וְיָשַׁב בְּאַחֲרוֹנָהּ
 מוֹחֲלִין לוֹ הַכֹּל כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, מִכָּל שָׁבוֹן
 מִי שֶׁכֶּבֶר הַתְּחִיל בְּמֵה פְּעָמִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

מושיבת נפש

וְעַקֵּר הַנְּפִילוֹת וְחַלִּישוֹת הַדַּעַת: מִזֶּה שָׂרְאוּ שְׂכָרָר
 נִסּוּ אֶת עֲצָמָם וְהִתְחִילוּ כַּמָּה פְּעָמִים וְנָפְלוּ
 - הוּא רַק מַעֲשֵׂה בַּעַל־דָּבָר! שְׂרוּצָה לְהַסִּיתָם
 עַל־יְדִיזָה וּלְעֶרְבֵב דַּעְתָּם לְיֹאשׁ אֶת עֲצָמָם ח"ו.

עַל פֶּן צָרִיכִין לְהִזְהַר מְאֹד לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַנ"ל,
 לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ בְּאִיזוֹ בְּחִינָה שֶׁהִיא וַיִּשְׁפַּח
 מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי כָּל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו, וְכָל הַהִתְחַלּוֹת
 שֶׁהִתְחִיל עַד עַתָּה לֹא יַעֲלֶה לוֹ מִן הַחֲשָׁבוֹן כְּלָל,
 רַק עַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְגַמְרֵי וְכֵן לְעוֹלָם,
 עַד שְׂיִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּלְהִתְחִיל וּלְגַמֹּר
 בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי.

וּכְשִׁיזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַנ"ל, אֵינוֹ זוֹכֵה עַל־יְדִיזָה לְדַבָּרִים גְּבוּהִים
 וְעִלְיוֹנִים מְאֹד. כִּי נִמְשָׁךְ הָאָרֶז מִשְׁלֵשׁ פְּעָמִים שֵׁם "אֶתִּיה" וּפְעַם אַחַת
 שֵׁם "הַיְוָה" שֶׁהוֹדִיעַ ה' יִתְבָּרַךְ לְמִשְׁה רַבְּנֵי, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּעַת שֶׁשָּׂאֵל
 אוֹתוֹ "וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ" וְכו'. וְכֵן זוֹכֵה עַל־יְדִיזָה לְהַשִּׁיר וְהַגְּנוֹן שִׁיתַּעַר
 לְעֵתִיד שֶׁהוּא פְּשׁוּט, כְּפוּל, מִשְׁלֵשׁ, מְרַבֵּעַ, וְנִאָּרַג עַל שֵׁם הַי"ה בְּרַבּוּעַ
 שֶׁהוּא י' י"ה יר"ו וְכו', כַּמְבָאָר בַּפְּנִים. (הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה הַלְכָה ו')

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׂרוּצָה לְחוּם עַל נַפְשׁוֹ וּלְצִאֵת
 מִזִּהְמָתוֹ וּלְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֲמֶת וּכְנֻתוֹ בְּאֵמֶת
 לְשׁוּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ, צְרִיךְ לִידַע: שֶׁבְּהִכָּרַח שְׂיַעֲבֹרוּ
 עָלָיו כַּמָּה וְכַמָּה מְשֻׁפְּרִים וְגַלֵּי הַיָּם וּבְחִינּוֹת וְנִסְיוֹנוֹת
 וְצָרוּפִים. וְאִם לֹא יִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ בְּכֹל מָה שְׂיַעֲבֹר
 עָלָיו – בּוֹדֵאי יוֹפֶה לְאַחֲרִית טוֹב לְנִצָּח.

וּלְכֹל זֶה מְקַבְּלִין כַּח רַק מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת
 מִשָּׁה, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כַּמָּה תַּחֲבוּלוֹת בְּחֻכְמָה
 נִפְלְאוֹה בְּדֵי לְהַחִיּוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת הַחַפְּצִים
 לְהִתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ.

שְׂזָה בְּחִינַת מָה שֶׁהַצַּדִּיק מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לַפְּעָמִים
 מִהַשְׁגָּתוֹ וּמִדְּבַקוֹתוֹ בְּכַדֵּי לְהַחִיּוֹת וּלְחַזֵּק אֶת
 כָּל הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים הַבְּטִלִּים מִן הַתּוֹרָה. וְכֵן אֶת
 הַלּוֹמְדִים, בְּשַׁעֲה שְׁצָרִיכִין לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָם. כִּי
 בְּהִכָּרַח צְרִיכִין לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָם לַפְּעָמִים, כִּי
 הָעֲבוּדָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּבְחִינַת רְצוּא וְשׁוּב עֵיל
 וְנִפְיָק, שְׂזָה בְּחִינַת כָּל הָעֲלִיּוֹת וְרִידוֹת שְׁצָרִיכִין
 לְעֹבֵר עַל כָּל אֶחָד.

מושיבת נפש

וזה בחינת ההפסקות שבין פְּרָשָׁה לְפְרָשָׁה שַׁבְּתוֹרָה, שְׁנֵה בְּחִינַת הַבְּטוּל שֶׁמִּבְּטַל עֲצָמוֹ הַצַּדִּיק בְּכָל פַּעַם וּמִפְסִיק עֲצָמוֹ מֵעֲבוֹדָתוֹ, בְּכַדְרֵי הַתְּחִיּוֹת וְלַחֲזֹק אֶת כָּל בְּחִינַת הַבְּטָלִים הַזֵּ"ל.

וְזֶה מִרְמֵז בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, מָה הָיוּ הַפְּסָקוֹת מִשְׁמֹשׁוֹת לְתַנּוּ רִחוֹ לְמוֹשֶׁה וְכוּ' קָל וְחֹמֶר לְהַדְרִיט הַלְמַד מִן הַהַדְרִיט וְכוּ'. כִּי עָקֵר כָּל הַהַדְרִיטוֹת לַחֲזֹק אֶת עֲצָמָם בְּעֵת פְּטוּלָם וִירִידָתָן הוּא רַק עַל־יְדֵי הַפְּסָקוֹת הַזֵּ"ל.

וְעַל־יְדֵי שְׁמִחָזְקִין אֶת עֲצָמָם בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם עַל־יְדֵי זֶה מְבַרְרִין בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁמֹשֶׁם כָּל הַנְּסִיגוֹת שֶׁל הָאָדָם. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְתַקּוּן הַדַּעַת וְעַל־יְדֵי זֶה מְפִילָא גְּתַתְקַנֵּין כָּל הַשְּׁלֵשָׁה מַחֲזִין וְזוֹכִין לְאַמּוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה, וְחַדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלֹעֲתִיד. (שֵׁם אוֹת ל"ח)

כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנִיחַ כָּל הָעֲלִיּוֹנִים וּמְלֹאכִים וְשֹׂרְפִים וְכוּ' וְרוֹצֵה דִיקָא בְּעֲבוֹדַת בְּנֵי אָדָם הַגְּשָׁמִיִּים, בֵּן כָּל מָה שֶׁהַמְדֻרְגָה גְּמוּכָה וּפְחוּתָה בְּיוֹתֵר – כְּשֶׁמְתַעוֹרְרִים מִשֵּׁם בְּאִיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת כָּל שֶׁהוּא – נַעֲשֶׂה מְזֵה שְׁעִשׂוּעִים גְּפֹלָאִים לְמַעְלָה. בְּבְחִינַת "כִּד אֶתִּי יִתְרוֹ וְכוּ' בְּדִין אֶסְתַּלַּק וְאֶתִּיקֵר שְׂמָא דִּקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא" וְכוּ'.

וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי שֶׁהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל מַעְלָה נִפְשׁוֹת הַפְּגוּמוֹת מֵאֵד, עַל־יְדֵי זֶה דִיקָא נַעֲשֶׂה יְחִיד גְּפֹלָא. וְזֶה סוּד גְּשִׁיכַת הַנְּחָשׁ לְאִילָתָא הַמְּבַאֵר

בזהר הקדוש בסוד קריעת ים־סוף. ועקר היחוד נעשה על־ידי
 שממשיך הצדיק הארה על הנפשות הנ"ל מבחינת עתיק, שזה בחינת
 מה שכתוב שם: "מה תצעק אלי" בעתיקא תליא מלתא. כי מחמת
 שהם חולי הנפש ופגומים ביותר, על כן אי אפשר להושיעם כי אם
 הצדיק הגדול ביותר שיכול להאיר בהם מבחינת גבוה מאד שהוא
 אורייתא דעתיקא. (הלכות גמילות דעים לסעודה הלכה ו' אות מ')

❦ י י ❦

התורה והמצוות הם רחבים מאד בלי קץ ותכלית

(כמו שכתוב: "לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד") ואי

אפשר להשיגם. ועל־ידי־זה עקר ההתנגדות
 וההתחזקות - על־ידי שידועים שאין יודעים כלל.

כי עקר ההתחזקות על־ידי שמאמינים בהדעת

הקדושה שמאיר לנו הצדיק האמת ש"מלא

כל הארץ כבודו" וכו', אבל תכף בשבאין עליו

קשיות, ואפלו בשקשה לו על עצמו: על

שאף־על־פי־כן הוא פגום ומגושם כל כך ורחוק

כל כך מקדש התורה, אזי תכף צריך לברח

מכל אלו הקשיות, כי אם ירצה לתרץ הקשיות

אזי יבנם בקשיות ונפילות עמקות עוד יותר.

מושיבת נפש

על פן צריך לשתק במחשבתו ולקיים "סיג לחכמה שתיקה", רק להתגבר בכל עז לחטף איזה נקודות טובות כל מה שיוכל, תורה ומצוות ובפרט תפלה ותחנונים ושיחה לפני קונו, ולבלי להסתפל על כל מה שעובר עליו.

כי צריכין להיות עקשן גדול בעבודת השם, כי באמת אין יודעין כלל. רק לקיים כמו שצונו רבנו ז"ל, לבלי ליאש את עצמו בשום אפן כי אין שום יאוש בעולם כלל. רק לכסף ולהשתוקק ולצפות בכל עת לישיעת השם, כי לגדלתו יתברך אין חקר. (במבאר מנה עור הרבה במקומות אחרים. שם אות ס')

לפעמים נדמה להאדם השומע או מעין בספרים ורואה ההתחזקות, שחזקו אותנו הצדיקים האמתיים ותלמידיהם הפאים אחריהם והודיעו לנו: 'ש'אין שום יאוש בעולם ואפלו אם נפל כמו שנפל רחמנא לצלן אף-על-פי-כן השם אתו ועמו ואצלו וסמוך לו כי "מלא כל הארץ כבודו" וגם משם מצפה השם יתברך לתשובתו באיזה מדרגה

שהוא, אך מחמת חלישות הדעת שיש לו מפעשיו שאינם טובים כי ידע אינש בנפשה ונדמה לו שהוא גרוע מן הכל ו'לא עליו נאמר דברים הללו, הגם כי הצדיקים בארו בפרוש שהם מדברים אפלו עם הגרוע שבגרועים, אף-על-פי-כן נדמה לו כאלו הם רוצים רק לפתות אותו ולהסיתו ולכנס עמו בדרך פשר בעלמא, כדי שלא יפל עוד יותר ויהיה גרוע עוד ביותר רחמנא לצלן. אבל האמת הוא יודע בנפשו פחיתותו ושפלותו ושהשם יתברך רחוק ממנו מאד וכבר אבדה תקנתו ח"ו, וכיוצא בחלישות ונפילות כאלו שרוצה הבעל דבר להסיתו ולהדיחו מדרך האמת.

אבל אותם שזכו להכלל בתוך הקבוץ הקדוש האוחזין עצמן בהצדיק האמת, הם מאמינים באמת ובאמונה שלמה כי כל דברי הצדיק והתחזקותו אינם בדרך פשר ופתוי והסתה ח"ו, רק כך הוא האמת לאמתו. כי בגדל השגתם העצומה השיגו האמת, כי רבים רחמיו וחסדיו יתברך עד אין

מושיבת נפש

71

חקר וחושב מחשבות לבִלְתִּי ידח מִמֶּנּוּ נְדַח אֶפְלוּ מִי
שֶׁכָּבַר נְדַח לְגַמְרֵי ח"ו.

וְכָל הַדְּבוּרִים שֶׁהַצְּדִיקִים מְחַזְּקִים אוֹתָנוּ וּמְנַחֲמִים
אוֹתָנוּ וּמְעוֹרְרִים וּמְקִיצִים אוֹתָנוּ לִידַע פִּי
עֲדוֹן הַשֵּׁם אֶתְנוּ וּבְמִקוּמֵינוּ מִמֹּשׁ פִּי "מִלֵּא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", לֹא מִלֶּבֶם הוֹצִיאוּ דְבָרִים אֱלֹהִי, רַק
הֵם דְּבָרֵי ה' מִמֹּשׁ וְהוּא יִתְפָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ הוֹדִיעַ לָנוּ
הַדְּבוּרִים הַקְּדוּשִׁים הִלְלוּ עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים
וְתִלְמִידֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, שֶׁנִּשְׁאַרוּ אַחֵר הַסֵּתֶלְקוֹתָם,
לִידַע פִּי עֲדוֹן הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ עִמָּנוּ בְּכָל יוֹר וְדוֹר
וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ לְעוֹלָם עַד יְכוּנֵן וַיִּשִׁים אֶת
יְרוּשָׁלַיִם תְּהִלָּה בְּאֶרֶץ. וְלַעֲתִיד לָבוֹא יִזְכּוּ לְרֵאוֹת
זֹאת בְּעֵינֵיהֶם מִמֹּשׁ בְּבַחֲיַנֵּת "וְנִגְלָה כְבוֹד הַשֵּׁם
וְרֵאוּ וְכוּ' פִּי הַשֵּׁם דְּבַר". (שם אוֹת פ"ב מוֹקֵן)

❦ ט ❦

צָרִיךְ פֶּל אָדָם לִידַע, בְּשֵׁרוּצָה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
יִתְפָּרֵךְ וְרוּאָה שֶׁהַמְּנִיעוֹת וְהַמְּסָפִים
מִתְפַּשְׂטִים כְּנִגְדוֹ מְאֹד מְאֹד וּבְפֶרֶט כְּשֶׁכָּבַר הַתְּחִיל

מעט ורואה שבכל פעם משתטחים כנגדו יותר ויותר, ולפעמים רואה שאחר כמה שנים שנדמה לו שבכך התחיל להטהר קצת חזר ונפל והתגברו עליו התאוות והרהורים בהשתטחות עצום מאד רחמנא לצלן, צריך שידע: שכל זה נמשך מ"הבגדים הצואים" שעדין לא נודפק מהם, שמהם כל המגיעות וההתגברות, ומחמת גדל היגיעות שצריכין לזה להפשיט מעצמו הבגדים הצואים בשלמות ולאו כל אדם זוכה לעמוד בזה, מזה בא כל מה שעובר על האדם. ואפלו מי שבכך התחיל קצת בעבודת השם והתחיל לטהר עצמו מעט, ואפלו אם כבר עלה קצת מדרגא לדרגא ובכל פעם נודפק ביותר, אף-על-פי-כן יכול להיות שאחר-כך יחזר ויתפשט עליו כל התאוות והרהורים בהתפשטות יותר מבתחלה, והכל על-ידי הבגדים הצואים שעדין לא הפשיט אותם מעצמו לגמרי, אף-על-פי שבכך התחיל לטהר את עצמו קצת.

ודבר זה יכולין ללמד ולהבין היטב ממה שרואין בחוש מענן ברור הלחם שהוא חיות האדם, שצריכין לברוא בברור אחר ברור וצריכין

מושיבת נפש

לחַרֶשׁ וְלוֹרֵעַ וְלִקְצֹר וְאַחֲר־כֵּךְ לַנְּקוּת הַתְּבוּאָה מִמוּזֵן וְתִבֵּן וְאַחֲרֵי כֵּךְ לַטְּחִנָּה וְלַנְּקוּת הַקִּמּוּחַ מִסְּבִין וּמוֹרֶסֶן. וְכֵל אֱלוֹ הַפְּסֻלַת הַנְּאֻחִין בְּהַתְּבוּאָה, הַכֵּל נְמוֹשֵׁךְ מִהַבְּנִידִים הַצּוֹאִים שְׁנֵת־אֲחִיו בְּהַמְּאֻכְלִים מֵעַתָּה שְׁנַפְנָמָה הָאֲכִילָה עַל־יְדֵי אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת.

נִמְצָא שְׁכָל אֱלוֹ הַבְּרוּרִים, הֵם לַנְּקוּת הַתְּבוּאָה מֵאֲחִיזַת הַבְּנִידִים הַצּוֹאִים. וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין זֶה תְּכִלִּית הַבְּרוּר, כִּי עֵקֶר הַבְּרוּר הוּא בַשְּׁעַת הָאֲכִילָה וְאֵין עֵקֶר הַיְגִיעָה לְאֹכֵל בְּקַדְשָׁה וְלִכְרֹךְ עָלֶיהָ בְּכֹנֶנֶת, עַד שְׁעַל־יְדֵי זֶה עוֹלָה הַטּוֹב הַזֶּה שְׁבִה־לָחֶם וּמַחִיָּה אֶת הָאָדָם, שְׂיִכְבֵּל לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל לְהַשֵּׁם יְחַבְּרֵךְ וְלִהְלֵל עַל־יְדֵי זֶה בְּאֵין סוּף בְּחֵי הַחַיִּים יְחַבְּרֵךְ וְאֵין נִדְחָה הַפְּסֻלַת וְנַעֲשֶׂה קִיא צוֹאָה מִמֶּשׁ. נִמְצָא שְׁכָל אֱלוֹ הַבְּרוּרִים שְׁנֵת־בְּרַר הַלָּחֶם עַד הֵנָּה מִהַפְּסֻלַת הַנְּאֻחִין בּוֹ אֵינֶם נִחְשָׁבִים כִּלְלֵן נֶגֶד הַבְּרוּר הָאֲחֵרוֹן שְׁבִשְׁעַת הָאֲכִילָה עֲצָמָה, שְׂאֵין עֵקֶר הַבְּרוּר מִבְּנִידִים הַצּוֹאִים מִמֶּשׁ.

זֶה מִמֶּשׁ עֲנִין כֵּל מִה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם: שֵׁשׁ שְׁכָבֵר הַתְּחִיל לְכַרֵּר וְלִזְבֹּךְ עֲצָמוֹ וְהַבְּרוּר הוּא בְּכַחֲנִית בְּרוּר הַחֲסֻה מִמוּזֵן וְתִבֵּן, וְאַף שְׁגַם זֶה טוֹב מְאֹד, אַף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין עֲדִין הַבְּרוּר מִבְּכַחֲנִית סְבִין וּמוֹרֶסֶן וְעוֹד שְׂאֵר תְּקוּנִים עַד שִׁתְּהִי בְּכַחֲנִית לָחֶם וּמֵאֹכֵל אָדָם בְּשִׁלְמוֹת. אֲךָ אִפְלוּ מִי שְׁכָבֵר זָכָה לְכָל זֶה, עֲדִין צְרִיךְ לְזַכּוֹת לְגִמּוּר הַבְּרוּר בְּשִׁלְמוֹת, דִּהְיִנוּ לְכַחֲנִית גִּמּוּר הַבְּרוּר שְׁנַעֲשֶׂה בַשְּׁעַת אֲכִילָה עֲצָמָה בְּנ"ל. וְמִי שְׂאֵינִי זוֹכֵה לְהַתְּנַבֵּר וְלִהְתְּחַזֵּק וְלִסְבֵּל הַיְגִיעוֹת שְׂצָרִיכִין אֵין בְּשִׁשְׁמוּךְ לְתַכְלִית הַבְּרוּר, אֲזִי יְכוֹלִין לְהַתְּנַבֵּר עָלָיו מְנִיעוֹת וּמַסְסִים וּבְלִבּוּלִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה מִחֲמַת שְׂעִבְשׁוֹ גְתַעוֹרְרִין הַבְּנִידִים הַצּוֹאִים מִמֶּשׁ שְׂצָרִיכִין לְדַחֲוֹת בַשְּׁעַת הָאֲכִילָה דִּיקָא שְׂהוּא שְׁעַת גִּמּוּר הַבְּרוּר.

מושיבת נפש

וזה בפרטיות ובכלליות, כי על כל האדם צריך לעבר כל זה שצריך להתנגע לברר את עצמו בברור אחר ברור והברור האחרון שהוא בחינת אכילה, קשה לפעמים מפלם, כי אז צריכין לברר הטוב ולדחות הרע קיא צואה שהם כל הסמרא אחרא והקלפות לגמרי אל החוץ. וכן בכלליות העולם, שעקר עצם היגיעות שיש עכשו למו שרוצה לבנם בעבודת השם וכל עצם מורית הגלות שמתגבר עכשו בעקבא דמשיחא, הוא מחמת שעכשו צריכין לברר תכלית הברור בשלמות עד שתהיה גאלה שלמה שאין אחריה גלות והברור הזה הוא בחינת הברור שבשעת האכילה עצמה שאז עקר התגברות הבגדים הצואים כנ"ל.

על פן צריכין עכשו מרירות ויגיעות הרבה קדם שזוכין לדבר שבקדשה, בפרט לזכוד ולנקות את עצמו מתאוות והרהורים שהם בחינת קיא צואה ממש, וצריך עתה להתחזק מאד בכל מיני התחזקות לבלי לפל ברעתו מזה פלל, רק להשתדל לגרשם מאתו על פי הדרכים והעצות שגלו לנו הצדיקי אמת, כי כבר הקדים השם יתברך רפואה למכה על-ידי הספרים והעצות הקדושות שנתגלו בדורותינו אלה שעל-ידי זה יכולין אגחנו להתחזק ולהחיות עצמנו גם עתה ולהשאר על עמדנו להמשיך את עצמו אל השם יתברך בכל פעם עד

מושיבת נפש

שְׁנוּנָה לְהַטְהֵר לְגַמְרֵי מִהַבְּגָדִים הַצּוֹאִים הַנִּלְ. כִּי
הַטְהָרָה מְכַל זֶה הוּא רַק עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה כְּמֵאֲמַר
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "בְּנִחְלִים נָטִיו – מִה נִחְלִים מַעֲלִין אֶת
הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטְהָרָה אִף דְּבָרֵי תּוֹרָה בֵּין". (הַלְכוֹת בְּצִיעַת
הַפֶּת הַלְכָה ה' אוֹת ה' ו' ז')

רְבִים נִכְשְׁלוּ וְנִפְלוּ בְּשֶׁהֲגִיעוּ סְמוּד לְגַמֵּר שְׁלֵמוֹתָם,
כִּי יֵשׁ שְׂפָבֵר הָיוּ אֵצֶל פֶּתַח הַקְּדוּשָׁה וּבְקַל הָיוּ
יְכוּלִין בָּבֵר לְכַנוּם אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּשְׁלֵמוֹת, אֲדָךְ חֲזוּרוֹ
מִזֶּשׁ מִחֲמַת שְׂאֵז הַתְּפִשְׁמוֹ עֲלֵיהֶם הַמְּנִיעוֹת
וְהַבְּלוּלִים כֹּל כֶּךָ, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְעַמֵּד נִגְדָם.

וְכֹל זֶה מִחֲמַת הַנִּל (אוֹת י"ט) וְעַקֵּר הַתְּקוּן וְהַעֲצָה לָזֶה:
הוּא עֵסֶק הַתּוֹרָה. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהִיוֹת חֹזֵק מְאֹד
בְּזֶה לְבָלִי לְהַתְּרֵשׁל מִדְּבָרֵי תּוֹרָה ח"ו, בְּכֹל אֲשֶׁר יַעֲבֹר
עָלָיו וְאֵן בְּכֹל מִה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו יוֹכֵל לְהַתְּנַבֵּר עַל־יְדֵי
הַתּוֹרָה, כִּי כֹל הַתְּקוּנִים וְהַבְּרוּרִים דְּקַדְשָׁה מִהַתְּחִלָּה
עַד הַסּוּף הַכֹּל רַק עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה. (שֵׁם אוֹת ל"ח)

❖ כא ❖

אי אפשר להיות איש ישראלי באמת ולעבד אותו
יתברך פראוי כי אם על-ידי עזות ועקשנות
גדול דקדושה.

כי הרבה הרפתקאות ועליות וירידות צריכין לעבר
על כל אחד ואחד בלי שעור. ואם לא יהיה
עקשן גדול לבלי להניח על-ידי זה מעט עבודתו
שהתחיל, אזי אי אפשר לו שישאר על עמדו.

בפרט בשרוצה לעשות דבר גדול, כגון לגמע ולבא
לארץ ישראל שזה עקר קדשת איש
הישראלי והוא עקר נצחון המלחמה (כמבאר במקום אחר),
בנדאי אי אפשר לנצח מלחמה זאת כי אם על-ידי
עקשנות גדול מאד.

וזה עקר ההתפארות שהשם יתברך מתפאר
בישראל, העקר הוא בהעזות והעקשנות של
איש הישראלי שמפילין אותו בכל פעם והוא מתחזק
בכל עת בעקשנות גדול ואינו מניח להפיל את עצמו
בשום אפן. ועקר קבלת התורה שהוא כלל
ההתפארות הוא רק על-ידי זה כמאמר רבותינו ז"ל:

"מפני מה נתנה תורה לישראל, מפני שהם עזין" ובוזה תלוי כל עבודת איש הישראלי מתחלה ועד סוף. (הלכות ברכת המזון הלכה ר' אות י"ב)

❖ כב ❖

צריכין לדע, שפישם שאין עליה לעולם פי לגדלתו אין חקר", ועל פן הצדיק האמת אף-על-פי שזכה לתכלית מדרגה עליונה בהשגת אלקותו יתברך, אף-על-פי-כן אינו מסתפק בזה ומחפש ומבקש להשיג עוד יותר. כמו כן ממש אין ירידה לעולם, הינו שאפלו אם נדמה לו שהוא במדרגה התחתונה מאוד שאין למטה ממנה, אף-על-פי-כן צריך לחתור ולבקש עדין אולי יש תקנה, פי באמת אין שום יאוש כלל לעולם, פי רבים רחמיו וחסדיו יתברך עד אין חקר.

אבל אי אפשר לזכות לזה פי אם על-ידי הצדיק האמת שהוא בתכלית תכלית בחינת נקדה העליונה, על פן הוא יכול להאיר התחזקות האמתי בתכלית תכלית נקדה התחתונה, פי כל מה שפושג יותר גדלתו יתברך שהוא גדלת רחמיו וחסדיו, על-ידי זה הוא יכול להאיר האמת גם בתכלית דיוטא התחתונה לעוררם גם פן שעדין יש להם תקנה.

אבל צריכין לסבל ביוזנות ושפיכות דמים הרבה קדם שזוכין להתקרב לזה הצדיק האמת. כי עקר התחברות זה הצדיק שהוא בחינת נקדה העליונה עם התלמיד שרוצה לקבל ממנו שהוא בחינת נקדה התחתונה, העקר הוא על-ידי ביוזנות ושפיכות דמים שסובלין בשביל ההתקרבות אליו כי זה עקר תשובתו ותקונו.

ואדרבה, על-ידי-זה בעצמו שבאין עליו ביוזנות ושפיכות דמים על שהוא אוחז עצמו בהצדיק האמת, מזה בעצמו ראוי לו להבין שעדין יש לו תקנה גדולה ואחרית טוב. כי מאחר שזוכה לסבל ביוזנות ושפיכות דמים בשביל לאחוז את עצמו בהנקדה העליונה זה עקר תקונו כי הצדיק בחינת נקדה העליונה יכולה לתקנו בכל מקום שהוא. (ברפת הפרות הלכה ה' אות י"א)

עקר ההתחזקות והבקיאות בהלכה של תשובה, העקר הוא על-ידי אמונה שלמה. להאמין שהשם אחד ראשון ואחרון ובכל מקומות ממשלתו, וכל מה שעובר עליו ועל כל העולם כלו - אור וחשך, לילה ויום, חרפן ובגין - יקשר הפל להשם יתברך. שזה בחינת התקשרות נקדה התחתונה בנקדה העליונה, ועל-ידי זה יזכה שלא יהא נאבד שום יום מימי חייו ובכל יום יזכה למצא האבדות השיכים לשרש נשמתו. (שם אות ט"ו)

מושיבת נפש

✽ כד ✽

הצדיקים הם מרפבתו של מקום, וכן פל אחד
מישראל - בפני תקון תשובתו - בן
זוכה להשלים בחינת המרפבה, כמו שכתוב "ועמד
בלם צדיקים", רק שצריכין לזה התחזקות גדול מאד
בכל אשר יעבר עליו.

בי קדם שאוכין לבחינת המרפבה יש בחינת רוח סגרה וענן גדול ואש
מתלקחת וכו', שהם בחינת כלל הקלפות וסמרא אחרא שמשם
נמשכין כל המניעות והתאוות וכו' ותרפות ובזיונות מהחולקים עליו.
וכשמתחזק נגד כל זה בבחינת הבקיאות הנ"ל בחינת בקי בעיל בקי
בנפיק אז זוכה לתשובה שלמה ולהיות נכלל בכלל הצדיקים שהם
מרפבתו של מקום. ומחמת שעקר התחלת התשובה הוא על-ידי
ששומע הרפתו ושותק, שעל-ידיה נכנע הדם שבתלל השמאלי
שבלב שזה בחינת מצות מילה (עין בפנים).

על-פני התחלת קדשת המרפבה הוא מבחינת השמ"ל שהם אותיות
ח"ש מ"ל, הינו שעל-ידי השתיקה ששותק על הרפתו, על-ידיה נכנע
הדם הנ"ל בבחינת מצות מילה ועל-ידיה זוכה לתשובה שלמה
ולהשיג בחינת המרפבה, עד שזוכה להכלל בהאדם היושב על הפסא.
(שם אות י"ח)

מה שָׁאֵנוּ רוֹאִים כְּמֵה אֲנָשִׁים שֶׁהֵם רְשָׁעִים גְּדוֹלִים
 כְּמֵה שָׁנִים וְעוֹבְרִים עֲבֻרוֹת גְּדוֹלוֹת וְחִמּוּרוֹת
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאַחֲר־כֵּן נִתְעוֹרְרִים בְּתִשׁוּבָה וְנִעְשִׂים
 בְּעֵלֵי תִשׁוּבָה גְמוּרִים, (כַּמּוּבָא כְּמֵה מַעֲשִׂיֹת כְּאַלְהָ בְּמִקְרָא וּמִדְרָשִׁים וּשְׂאֵר
 סְפָרִים הַקְדוּשִׁים וְכַמְעֻשָׁה דְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן דְּוִדְדָּא וְכִיּוֹצֵא בְּאַלְהָ מַעֲשִׂיֹת הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל
 דוֹר וְדוֹר), וְלִכְאוּרָה תְּמוּיָה הַדְּבָר, הֲלֹא עֲבָרָה גְּוַרְרַת
 עֲבָרָה וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲבָרָה יוֹתֵר הוּא נוֹפֵל בְּיַד
 הַסְּטֵרָא אַחֲרָא בְּיוֹתֵר, וּיִמְאִין בָּא שְׁלִבְסוּף יִתְגַּבֵּר נֶגְדַּ
 הַסְּטֵרָא אַחֲרָא וַיַּחֲזוּר בְּתִשׁוּבָה?

אֲדָּ הָעֵנִין הוּא, כִּי בְּאַמַּת בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ
 נִשְׁמָה יְקָרָה שֵׁישׁ לָהּ כַּח גְּדוֹל לְעַמּוּד נֶגְדַּ הַיִּצָּר
 הָרַע וְחִילוּתָיו, כִּי אִם לֹא הָיְתָה לוֹ כַּח לְעַמּוּד נֶגְדַּ הַיִּצָּר
 הָרַע לֹא הָיְתָה הַקַּב"ה נוֹתֵן לוֹ יִצָּר הָרַע פְּוֵה, כִּי אִין
 הַקַּב"ה בָּא בְּטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו, וְאִין הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד
 נוֹתֵן שׁוּם מְנִיעוֹת לְאָדָם מַה שְׁלֹא יוֹכֵל לְעַמּוּד בְּהֵם.
 אֲדָּ עֵקֶר כָּל הַחֲטָאִים וְכָל הַתַּאֲוֹת שֶׁהָאָדָם גֹּלְפֵד
 בְּהֵם וְהַעֵקֶר תַּאֲוֹת גְּאוּף רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שֶׁהוּא

מושיבת נפש

עקר היצור הרע כמאמר רבותינו ז"ל, העקר הוא
מחמת שטות שאינו יודע מבחו.

וזה עקר בחינת מחין דקטנות שעל-ידי-זה נוכל
לתאות נאוף שהוא כלל כל החטאים רחמנא
לצלן, דהינו שנקטן מחו ונחלש דעתו עד שאינו
יודע מבחו ונדמה לו שאי אפשר לו לעמוד בנגד
תאוה זאת.

כי עקר הנבירה הוא בלב, וכי שלבו חזק יוכל
להתגבר עצמו נגד כל התאוות שפעולם, כמו
שראינו כמה צדיקים וכשרים שעמדו בנסיונות
גדולות, וכל זה על-ידי חכמתם ודעתם שזה עקר
הכח של איש הישראלי, כמו שכתוב: "החכמה תעז
לחכם" וכו'.

ועל בן ח' כ' מ' אותיות ב"ח מ"ה, כי המחין הם
מחצות פרוסות בפני תאות נאוף, רק שהעקר
שיאמין בכחו וידע באמונה שלמה שיש בכח שכלו
ומחו לעמוד נגד כל התאוות אפלו נגד תאות נאוף.

כי המוח והשכל הוא הנשמה, והנשמה של איש
הישראלי אפלו של הפחות שבפחותים בנדיאי
היא יכולה לעמוד נגד כל העולם עם כל התאוות.

כי אין זה דרך הענוה להקמין פחו ולומר שאין לו
נשמה גבוהה כמו הצדיקים והכשרים, כאלו אין
בנדיו כלל להיות איש פשר וצדיק, כי ענוה פו
אסורה והיא ענוה פסולה ואין זה ענוה כלל רק מחין
דקטגנות, שצריכין להתרחק מזה מאד, כי על-ידי-זה
נופלין לכל התאוות והעקר לתאות גאוף בנ"ל. רק
אדרבה, צריך כל אחד לומר לדעתו שיש לו נשמה
גבוהה מאד. כי הנשמה של הפחות שבפחותים
שבישראל גם בן גבוהה וקדושה מאד מאד.

וצריך לומר בדעתו, שאין נאה לו להיות פרוץ אחר
תאוות ח"ו, מפל שפן לעבר איזה עברה ח"ו,
כמו שפתוב: "ויגבה לבו בדרכי ה'" שצריכין להגביה
לבו בדרכי ה', ולידע כי כל אחד מישראל בשרשו
רחוק מעברות מאד מאד, וכל אחד מישראל הוא

מושיבת נפש

בעל פח גדול לעמוד נגד כל העולם עם כל התאוות,
רק העקר - שיזכה לידע מפחו פנ"ל.

ומחמת שהסטרא אחרא אורבת מאד על האדם
וכל מה שהאדם עובר עברה יותר יונקת
ממנו הסטרא אחרא יותר וכולעת אותו יותר רחמנא
לצלן. ועל פן לפעמים הסטרא אחרא בולעת את
האדם כל כך עד שמונעת לעצם פנימיות קדשת
יהדותו והיא מתחזקת ומתגברת לבלע גם נקדה זאת
גם פן ומביאה אותו לידי עברה גדולה ח"ו, פדי
לבלע אותו לגמרי ח"ו. אבל תכף פשהוא רוצה
לבלע את עצם פנימיות קדשת יהדותו, אזי זאת
הנקדה עומדת להסטרא אחרא בבית הבליעה שלה,
כי זאת הנקדה של הפנימיות קדשתו הוא בעל פח
גדול מאד ועל פן אי אפשר להסטרא אחרא לבלע
אותה בשום אופן ולא די שאינה יכולה לבלע אותה,
אף גם זאת הנקדה טובה עומדת להסטרא אחרא
בבית הבליעה שלה, עד שהיא מכרחת לתן הקאות
להקיא ולהוציא כל הקדשות שבלעה מזאת הנשמה.

מושיבת נפש

ומזה בא מה שלפעמים האדם נתעורר בתשובה
 אחר כמה עברות, הינו פנ"ל, כי לפעמים
 עברה מביאה את האדם לתשובה, הינו על-ידי
 שנלכד באיזה עברה גדולה, רחמנא לצלן, על-ידי-זה
 נתמרמר לבו ונתעורר בתשובה, עד שנעשה בעל
 תשובה גמור, וכל זה מחמת התגברות הנקדה שלו
 שהיא באמת בעל כח גדול, וכשהיא רואה שהספרא
 אחרא רוצה לבלע אותה לגמרי ח"ו, אזי מתגברת
 בנגדה עד שמכרחת לתן הקאות ולהחזיר הקדשות
 שבלעה ממנו.

אך בודאי אין שום אדם יכול לסמוך על זה ח"ו, כי
 'האומר אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות
 תשובה', כי לפעמים מתגברת הספרא אחרא כל כך,
 עד שכולעת אותו באמת לגמרי, כמו שמצינו כמה
 וכמה רשעים שלא שבו בתשובה גם לבסוף ונכרתו
 ונאבדו לגמרי רחמנא לצלן. כי זה סתרי דרכי
 הבחירה שאין שום אדם יכול לעמוד עליהם.

מושיבת נפש

בְּיַדְאֵי צְרִיכִין לְהִיּוֹת בּוֹרַח מִן הָעֵבֶרָה בְּתַכְלִית
הַפְּרִיחָה, אִךְ אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר עֵבֶר מַה שֶׁעֵבֶר
ח"ו, צְרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׂאִין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם
כֻּלָּל, וְאַפְלוּ אִם כָּבַר רְצָה לְהַתְּנַבֵּר אֶלְפִים פְּעֻמִּים
לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר וְלֹא עֲלֵתָה בְּיָדוֹ וְנִפְּל לְמַה שֶׁנִּפְּל,
וְאַפְלוּ אִם נִפְּל לְעֵבֶרוֹת גְּמֻרוֹת וְחֻמּוֹרוֹת ח"ו,
אַף־עַל־פִּי־בֵן עֲדִין יֵשׁ לוֹ תַקּוּהַ כָּל עוֹד נִשְׁמָתוֹ בּוֹ.

וְהַעֲקָר הוּא אֱמוּנָה שְׂיִהְיֶה לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל עֵז לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיק

אֱמֵתִי וַיִּשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִגְלֶה לוֹ
הַצַּדִּיק הָאֱמֵת כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה עַל יְדוֹ לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וְאִז
בְּיַדְאֵי יֵשׁ לוֹ תַקּוּהַ לְעוֹלָם יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, כִּי עַקֵּר
הַכֹּחַ לְעֵמֶד כְּנֶגֶד הַיִּצָּר הָרַע הוּא עַל־יְדֵי אֱמוּנָה
שֶׁהוּא כֻּלָּל וְעַקֵּר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ. [נַעֲנֵן גְּלוּת וְהֶאֱלָה אֹת ו' צַדִּיק

אוֹת נ"ט] (בְּרִבּוֹת הַרִי"ח הַלְכָה ד' אוֹת א' ב')

❖ כו ❖

אֶפְלוּ כְּשֶׁהָאָדָם בְּגָלוּת, בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, אֶפְלוּ
אִם נִפְּל ח"ו עַד אֵין תַּכְלִית, גַּם שֵׁם הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ וּמִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי

נפלאותיו העצומים, ומזכיר אותו בכל פעם בכמה וכמה רמזים שונים בכל יום ובכל מקום פדי שישוב אליו.

ואזי נתהפך הכל לטובה, שדיקא על ידי התגברות הרע עין והפעל דבר והספרא אחרא שעל-ידי זה נתמעט ונתצמצם האור מאד, על-ידי זה דיקא הגיע טובה גדולה שיכולין הצדיקים הגדולים להגביה ולהעלות גם הנופלים והירודים מאד מאד.

פי על-ידי שנסתר האור כל כך על-ידי רבוי הצמצומים עד שהיה קשה להשיג ולהבין הרמזים, והצדיקים ברבוי וגיעתם במסירת נפש וכו' להשיג האור מתוך תקופת ההסתרות, על-ידי זה וכו' להשגות גדולות, עד שבעצם חכמתם הם מלבישים לנו האור בצמצומים נפלאים באופן שגם כל אחד במקומו יוכל להגיע לו הרמזים ועצות והתעוררות בכל מקום שהוא, לאחז את עצמו בהשם ותפוך תמיד. פי ההעלם הוא בשביל הגלוי פמואב בכתבי האר"י ז"ל, הינו כל מה ששמעלימין ומצמצמין האור בצמצומים רבים יותר הכל נתהפך לטובה על-ידי גדולי הצדיקים, פי דיקא על-ידי זה הם מגלין ומאירין לישראל אור השם ותפוך, שנוכל לידע ולזכר אותו ותפוך בכל מקום שהוא. וזה בחינת 'אין מעוט אחר מעוט אלא לרבות', שכל מה שממעטין ומצמצמין האור במעוט אחר מעוט, הכל הוא רק בשביל לרבות האור להגדילו ולהאירו בלב ישראל על-ידי זה דיקא. (הלכות ברפת הראיה הלכה ה' אות ע"ו)

בְּשֵׁהָאָדָם עוֹלָה מִדְרָגָא לְדְרָגָא בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם זֶה
 בְּחִינַת בְּרִיאָה חֲדָשָׁה, כִּי נַעֲשֶׂה בְרִיָּה
 חֲדָשָׁה מִמּוֹשׁ, בְּבַחֲיִנַת: "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתֶיךָ" הַנֶּאֱמָר
 עַל הָאָדָם כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה בּוֹ מִצְוָה, דְּהֵינּוּ בֶן שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה
 שָׁנָה שְׁנַת־חַיִּב בְּמִצְוֹת, כְּמִבְּאֵר בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ. וְכֵמוֹ
 כֵּן הוּא בְּכָל עֵת שֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר עֲצָמוֹ וּמְקַבֵּל
 עַל עֲצָמוֹ עַל עִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּיוֹתֵר, שָׂאוּ נֶאֱמָר עָלָיו
 "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתֶיךָ", כִּי נַעֲשֶׂה בְּרִיאָה חֲדָשָׁה מִמּוֹשׁ.
 וְעַל כֵּן קָדָם שְׂזוּכָה לָזֶה לְעֹלֹת מִדְרָגָא לְדְרָגָא
 שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה בְרִיָּה חֲדָשָׁה, קָדָם לָזֶה צְרִיךְ
 שְׂיִהְיֶה יְרִידָה שֶׁהוּא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה. כִּי הִירִידָה הִיא
 מִבְּחִינַת הַצְּמִצּוּם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּגוּי שְׂהִיָּה צְרִיךְ לִהְיוֹת
 קָדָם הַבְּרִיאָה בְּיָדוּעַ.

וְזֶה בְּחִינַת מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'צְדִיקִים – תַּחֲלֹתֶיךָ יִסּוּרִין וּסְפֹן שְׁלוּהוּ/
 כִּי הַיִּסּוּרִים בָּאִים מִהַצְּמִצּוּם שֶׁקָּדָם לְבְּרִיאָה, וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַמְּנִיעוֹת
 וְעוֹבּוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לְהָאָדָם קָדָם שְׂזוּכָה לַעֲשׂוֹת אִיזָה מִצְוָה אוּ דָבָר
 שֶׁבִּקְדָשָׁה, כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדָשָׁה בּוֹרְאִים עוֹלָמוֹת בְּיָדוּעַ וְעַל כֵּן צְרִיךְ
 שְׂיִהְיֶה הַצְּמִצּוּם קָדָם, וְזֶה בְּחִינַת הַמְּנִיעוֹת הַקּוֹדְמִין לְהַדְּבָר שֶׁבִּקְדָשָׁה.
 (הַלְּמֹת הַפֶּלֶת הַמְּנַחֵה הַלְּכָה ד' אוֹת ה')

בַּתְּחִלָּה בְּשֹׂאֲדָם מִתְחִיל לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 וְאֵזִי הוֹלֵךְ לוֹ עַל־פִּי רַב בְּסֹדֵר קִצָּת
 וּמִתְפַּלֵּל וְלוֹמֵד וְעוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם. וְזֶה בְּחֵינַת
 'שְׁחֵרִית' שֶׁהוּא בְּחֵינַת חֶסֶד, וְאֵז כָּל סֹדֵר הַתְּפִלָּה
 בְּאֵרִיכוֹת קְרִבְנוֹת וְקִמְרַת וְכו' וְקָרִיאת שְׁמַע וְתְפִלָּה
 וְכַמוֹ כֵּן גַּם הוּא מְרַבֵּה אֵז בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם כָּל אֶחָד
 לְפִי בְּחֵינַתּוֹ,

אָבֵל עַל־פִּי רַב אַחֲר־כֵּךְ נוֹפֵל מִעִבּוּדָתוֹ וּמִתְחִיל
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְנַסּוֹת אוֹתוֹ וּמִתְגַּבֵּר בּוֹ הַבַּעַל
 דְּבַר בְּיָדוֹעַ לְכָל מִי שְׂרוּצָה לְהַפְּנִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
 וְאֵזִי עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם. וְאֵזִי צְרִיכִין הַתְּחִינּוֹת
 גְּדוֹל מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ וּמִסְפָּר לְהַתְּחִיךְ בְּכָל פְּעַם
 בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִבְלִי לִפְלֵ מוֹשִׁים דְּבַר שְׁבַעוֹלָם.
 וְהַעֲקָר שְׂצָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר בְּנֶגֶד בְּחֵינַת הַמּוֹחִין דְּקַמְנוֹת
 שֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִין אֵז עַל הָאָדָם וְרוֹצִין לְהַפִּילוֹ בְּדַעְתּוֹ,
 כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ עוֹד תְּקוּהָ ח"ו, אוֹ לְמַנְעוֹ מִתְּפִלָּה בְּכּוֹנֵה
 וְשִׁמְחָה וּכְיוֹצֵא בְּזֶה. וְכָל זֶה הוּא בְּחֵינַת 'צְהָרִים',
 זְמַן הַמְּנַחָה, שְׂאֵז עֵקֶר אַחֲזוֹת הַמּוֹחִין דְּקַמְנוֹת

מושיבת נפש

וְצָרִיךְ לְקַיֵּם מֵאִמֵּר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם
זֹהִיר בַּתְּפִלַּת הַמִּנְחָה'

הֵינּוּ שְׂאֵז צְרִיכִין לְזַהֵר בְּיוֹתֵר לְהִתְחַזֵּק בַּתְּפִלָּה
וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם וְלֹא יִפֹּל מִזְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם,
רַק יַדַּע וַיֵּאֱמִין בְּדַבְרֵי הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁצָּעֲקוּ בְּקוֹל
גְּדוֹל וְחֹזֵק, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כִּלְל כִּי לִגְדֹלְתוֹ
יִתְפָּרֵד אֵין חֶקֶר, וּבְגִדְל רַחֲמָיו יִתְפָּרֵד יָכוֹל לְהַפְּיֵד
הַכֹּל לְגַמְרֵי מֵרַע לְטוֹב וּמַעֲוֹנוֹת לְזִכּוּת עַל־יְדֵי
תְּשׁוּבָה כְּמֵאִמֵּר רַבּוֹתֵינוּ, ז"ל. וְכִמוֹ כֵּן בְּכִלְל חַיֵּי
הָאָדָם שְׂיָמִי חַיֵּי נִקְרָאִים יוֹם וּמֵיתוֹתוֹ וְהִסְתַּלְּקוֹתוֹ
נִקְרָא לַיְלָה וְחֻשְׁדָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "עַד אֲשֶׁר לֹא
תִחְשַׁד הַשָּׁמֶשׁ".

וְעַל כֵּן אַחֵר חֲצֵי יָמָיו הוּא בְּחִינַת צְהָרִים זְמַן הַמִּנְחָה, וְעַל־פִּי רַב אֵן
דִּיקָא מִתְגַּבֵּר הַבַּעַל דְּבָר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר. כִּי בְּנֻדָּא צְרִיכִין לְהִתְחִיל עֶשֶׂר
הַעֲבוּדָה בִּימֵי הַנְּעוּרִים דִּיקָא, "כִּי טוֹב לְגַבֵּר כִּי יֵשׂא עַל מְנַעֲרָיו"
וַיִּנְקוּתָא כִּלְיָא דְּנֻדָּא. אֲבָל אִפְלוּ מִי שְׂזָבָה לְהִתְחִיל בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם
מְנַעֲרָיו, אַף־עַל־פִּי־כֵּן בְּשִׁמְנֵיֶע לְאִמְצַע יָמָיו וְרוּצָה לְהַגִּיעַ לְמָה שֶׁצָּרִיךְ
לְהַגִּיעַ, אֵין עַל־פִּי רַב מִתְגַּבֵּר הַבַּעַל דְּבָר וּמִתְפַּשֵּׁט מְאֹד לְמַנְעוּ מִדְּרֹךְ
הַחַיִּים ח"ו, כֹּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁלֹּא הִתְחִיל כִּלְל בִּימֵי נְעוּרָיו וּכְשֶׁרוּצָה
שֶׁעֲבָרוּ רַב שְׁנוֹתָיו וּמִהֲרַהֵר בְּתְשׁוּבָה וְרוּצָה לְהִתְחִיל אֵן בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם

מושיבת נפש

שאזי תכף מתגבר עליו הבעל דבר ואינו רוצה להניחו לצאת מתאוותיו ורשתיו אשר נלכד בהם.

ועל זה צועק הפסוק: "הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים" דיקא, שאז זמן המנחה הנ"ל, ועל פנ צריכין להרבות בתפלה בימי הנעורים שלא יפל לעולם מעבודתו יתברך.

כי לפעמים האדם נופל לעת זקנות, ובפרט בשפכר הימים באים והגיע לאמצע ימיו ומתחיל היום לערב, אז צריך להסתכל בעצמו מאוד על אחריותו וסופו ולהתגבר ביותר ויותר, כי אז הוא בחינת צהרים בחינת זמן המנחה שצריכין להזהר בה ביותר כנ"ל להמתיק הדינים שהוא בחינת היצר הרע שאחזתם ממהין דקמנות בחינת זמן המנחה, ולקשר עצמו היטב לצדיקים אמתים, שהם בחינת משה שהם דיקא יכולין להמתיק הדין של זמן המנחה בשרשו העליון. (עין תפלה אות ג') שם הלכה ה' אות ה')

❁ כ ט ❁

מבאר בכתבי האר"י ז"ל, מענין הצמצומים הנפלאים ב'רצוא ושוב' מטי ולא מטי' שהיה קדם הבריאה. מה שבתחלה צמצם האור ואחר-כך התחיל להמשיך איזה בחינת אור, ואחר-כך חזר האור למקומו והשאיר רק איזה רשימה, כי לא היה אפשר עדין לסבל זה האור. ואחר-כך חזר והמשיך עוד הפעם איזה בחינת אור בצמצום חדש נפלא וחזר והעליו, שלא יהיה רבוי אור וכן היה הרבה פעמים וכו' עד שנעשה בחינת חלל הפנוי. ואחר-כך המשיך אור המלכים ולא יכלו לקבל האור ונשברו ומתו וכו' עד שהתחיל עולם התקון. וכל השבירה היתה עליידי שלא היה "אתערותא דלתתא" (התעוררות מלמטה).

ועקר האתערותא דלתתא הוא על־ידי האדם הפעל בחירה דיקא. אבל מזה בעצמו הוא כל הבחירה, כי כל כח היצר הרע הוא מהשכירה, ועל־ידי שמנצחין את היצר הרע בבחירתו על־ידי־זה מתקן השכירה על־ידי אתערותא דלתתא, ועל פן בהאדם תלוין תקון כל העולמות ועל פן נעשים אצל האדם כל הבחינה הנ"ל שהם בחינת הצמצומים הנ"ל, הינו מה שאור להביות הלב של איש הישראלי הוא בחינת אין סוף, כי אין סוף ואין תכלית לתשוקתו, וצריכין לצמצם ההתלהבות וכו'.

ואלו הצמצומים נפלאים הנ"ל שהיו קדם כלל הבריאה, בלם בהכרח שיעברו על האדם שהוא גמר תקון שלמות הבריאה, כי בלם לא היו כי אם בשביל האדם שהוא יתקן הכל על־ידי אתערותא דלתתא דיקא. וזה בחינת מה שהשם יתברך מאיר פניו קצת ואחר־כך מסתיר אותו ובעין שאמרו רבותינו ז"ל, על פסוק: "אתם נצבים היום" – היום הנה שהוא מאפיל ומאיר כך עתיד להאפיל ולהאיר לכם.

וכל זה נעשה בכל דור ובכל אדם ובכל זמן והכל בשביל הבחירה, כי על־ידי זה עקר הבחירה על־ידי ההתגלות וההעלמה שזה בחינת כלל העליות והירידות שעוברין על האדם.

ובשביל זה מי שרוצה לילך בדרך השם צריך להיות בקי בהלכה בקן בעל בקי בנפיק בקי ברצוא בקי בשוכ, הינו לחזק עצמו בהשם יתברך בכל מה שעובר עליו, ולידע כי ההעלמה והצמצום הוא תכלית ההתגלות. רק שמחמת שהצמצומים משם שרש אחיות הדינים והיצרין רעין שמקם כל המחשבות רעות המתגרין בהאדם, על פן צריכין להזהר מאוד לברח מהם ולהמשיך בלבם מחשבות קדושות איד לעבד את השם יתברך. ועל־ידי כל זה זוכה לעבד את השם יתברך בהדרגה

מושיבת נפש

ובמדה, עד שעל-ידיה יתגלה אלקותו ומלכותו ותפרד לכל באי עולם ויתמקן העולם בשלמות על-ידי אתגרותא דלתתא של האדם הבעל בחירה דיקא.

וזה עקר חדיש מעשה בראשית שבכל יום, שהשם יתפרד מאפיל ומאיר יוצר אור ובורא חשך וכו', הכל נמשך מבחינת הצמצומים הנ"ל של תחלת הבריאה, שעל-ידיה הנה כל בריאת העולם וקיומו עד עתה.

והעקר בשביל האדם הבעל בחירה שאליו נמסר הכל להמשיך אלקותו והתגלות מלכותו על-ידי הצמצומים הנ"ל פני בחירתו, והעקר שצריך לצמצם אור התלהבות לכבו שלא יהיה בבחינת הריסה ח"ו, ואחר-כך צריך לזהר להתגבר על המחשבות רעות ולהמשיך רק מחשבות טובות, עד שיעבד השם יתברך בהדרגה ובמדה שזה בחינת בריאת וקיום העולמות פנ"ל.

וכל זה נעשה גם אצל הצדיקים בכל דרגא ודרגא, כי גם עליהם עוברים עליות וירידות הרבה אך שהוא בדרקות מאוד בחינת חשבת המוחין והארתן, וגם זה בדרקות גדול מאוד ובקדושה גדולה.

אך ביותר צריכין תקונים אלו לאותן שכבר עברו על מצוות התורה ח"ו, וצריכין לשוב בתשובה והכל בכח הצדיקים הגדולים שממשיכין רחמיו יתברך גם עליהם ומאירין בלבם עצות עמוקות והתחזקות נפלאה בכל פעם, באפן שיוכו לשוב בכל פעם מכל מקום שהם. אבל אף-על-פי-כן בהכרח שיהיה להם איזה אתגרותא דלתתא כי בלא זה אי אפשר, וזה בחינת כל העליות וירידות אלהם ורכבות שעוברין על כל אדם ואפילו על הרחוקים מאוד מהשם יתברך. כי גם הם יש

מושיבת נפש

להם בחינת עליות וירידות פי גם אצלם אין יום דומה לחברו ואפלו ביום אחד יש לכל אחד כמה שנויים לאין מספר.

ובפרט אלו המתעוררים לשוב להשם יתברך ולהתקרב להצדיקי אמת והם חלושי כח מאוד והפעל דבר מתגבר עליהם וחותר תחתיהם ורוצה להפילם ח"ו, והם מתנגעים להתגבר ויש להם שנויים בחינת עליות וירידות בלי שעור, בחינת "יעלו שמים ירדו תהומות" וכו'.

ועל כל זה צריכין התחזקות גדול ועצום מאד והעקר בכח הצדיקים שפבר עמדו במלחמה של זה העולם פראוי בתכלית השלמות והם מודיעים לנו שאין שום התעוררות להשם יתברך נאבד אפלו משאול תחתיות ומתחתיו, אדרבא, על-ידי-זה געשים תקונים נפלאים על-ידי גדולי הצדיקים שמלקטים פל הנקדות טובות של בחינת ההתעוררות הללו ומתקנין אותם, ובונים מהם תקונים נפלאים, אך העקר שלא יהיו חולקים על כל פנים על הצדיקים הנ"ל רק אדרבא, לקים דבריהם ולהתעורר בכל עת מחדש להשם יתברך ואז יופו

מושיבת נפש

סוף כל סוף לאחרית טוב ויהיה להם חלק גדול
 בבחינת אתערותא דלתתא שעל־ידי־זה תקון כל
 העולמות. (הלכות תפלת המנחה הלכה ז' אות כג)

❦ ל ❦

מבאר בכתבי האר"י ז"ל, שתחלת הבריאה היא על־ידי כמה צמצומים
 שכביכול, המשיך האור באיזה בחינה ואחר־כך העלימו וכן כמה
 וכמה פעמים בכמה דרכים ועל־ידי־זה דיקא נתהוו הפלים שיוכלו
 לקבל האור.

וכל זה הוא סוד מיתת המלכים ותקונם שדיקא על־ידי השבירה
 והמיתה נמשך אחר־כך עולם התקון בתוספות אור נפלא יותר פמוכן
 בבתיים. אבל עקר הכל היה תלוי בהאדם הבעל בחירה, כי הוא היה
 צריך לתקן הכל על־ידי אתערותא דלתתא.

ועל פן עתה גם פן העקר תלוי בתשובה של
 האדם. כי בהכרח שיהיה על כל פנים איזה
 התעוררות בעלמא שהוא בחינת אתערותא
 דלתתא ועל פן אין לדך דבר שעומד בפני
 התשובה ועד יום מותו תחכה לו וכו'.

כי אפלו אם חטא כמו שחטא אלפים פעמים עם
 כל זה בכל פעם שמתעורר באיזה התעוררות
 לשוב אל השם אין שום התעוררות נאבד, כמו

מושיבת נפש

שָׁפְתוֹב בְּזֵהָר הַקְּדוֹשׁ: 'לִית רְעוּתָא מְבָא דְאַתְאָבִיד',
 בִּי עַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה גַּתְהַפְּכִין גְּעוּוֹנוֹת לְזִבְיוֹת, בִּי
 גַּעֲשֵׂה תַקּוּן עַל־יְדֵי הַקְּלָקוּלִים.

בִּי כָּל מַה שֶׁקְּלָקַל וְהַמְשִׁיד הָאוֹר לְמָקוֹם שֶׁהַמְשִׁיד שָׁנָה עֵקֶר הַקְּלָקוּל,
 אֲבָל אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר בְּתְשׁוּבָה הוּא מְקוּם הַכֹּל וְאוֹי גַּעֲשֵׂה
 עַל־יְדֵיזֶה דִּיקָא כְּלָיִם חֲדָשִׁים וְנִמְשָׁד לְתוֹכָן אוֹר חֲדָשׁ וְנִפְלָא. בִּי עַל־יְדֵי
 שֶׁהַמְשִׁיד הָאוֹר לְמָקוֹמוֹת גָּסִים וְכוּ' עַל־יְדֵיזֶה גַּתְעַבּוּ הַכְּלָיִם וְיֻכְּלוּ
 אַחֲר־כֵּן לְזַכְּקוֹ, עַד שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה שְׁדִיקָא עַל־יְדֵיזֶה וְיִתְהוּ
 כְּלָיִם נִפְלְאִים לְקַבֵּל הָאוֹר חֲדָשׁ שְׁלֵא הָיוּ יֻכְּלוּ לְקַבֵּל מִקֵּדָם בִּי לֹא
 הָיָה אֲפָשֶׁר לְהִתְהוּוֹת הַכְּלָיִם בִּי־אִם עַל־יְדֵיזֶה. שָׁנָהוּ בְּחִינַת יְרִידָה
 תְּכִלִּית הַעֲלִיָּה, גְּעוּוֹת גַּתְהַפְּכִין לְזִבְיוֹת, הַתְּרַחֲקוֹת תְּכִלִּית הַתְּקַרְבוֹת.
 שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תַּקּוּן מִיתַת הַמְּלָכִים שְׁדִיקָא עַל־יְדֵי מִיתַתָם
 וְשִׁבְרַתָם נִמְשָׁד 'אוֹר מ"ה הַחֲדָשׁ' הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר כַּמוֹכֵן בְּכַתְּבִים.

אֲבָל כָּל זֶה לָאוּ כָּל אָדָם זוֹכֵה בִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיקִים
 הַגְּדוֹלִים שְׁיֻדְעִים סוּד זֶה לְעִמְקוֹ, שֶׁהֵם יֻכְּלוּ
 לְעוֹרֵר בְּגִי אָדָם לְתְשׁוּבָה וּלְחֻזֵק אֵת כָּל אֶחָד
 וּלְהַעֲלוֹת כָּל מִינֵי הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעִלְמָא כָּל נִקְדָּה
 וְנִקְדָּה טוֹבָה וּלְתַקּוּן עַל־יְדֵיזֶה כְּלָיִם נִפְלְאִים בְּאִפְּן
 שֶׁיִּתְתַּקֵּן כָּל אֶחָד בְּיֹתֵר שְׂאֵת.

על פן צריכין לחפש מאד אחר צדיק בזה שיוכל לעסק בתקונו. והחפוש והבקשה בעצמה היא טובה גדולה מאד לנצח אפלו אם קלל כמו שקלל. כי הצדיקים הגדולים זכו למה שזכו על ידי אתערותא דלתתא שלהם בתכלית תכלית השלמות. ועל פן עשו פלים גפלאים ונוראים מאד שיכולים לתקן כל הקלקולים שבעולם רחמנא לצלן, רק אף-על-פי-כן צריכין על כל פנים איזה התעוררות בעלמא של האדם בעצמו, כי בלי שום התעוררות כלל אי אפשר לתקנו פראוי.

ויזהר בנפשו על כל פנים שלא יהיה לץ וחולק ח"ו, על הצדיק העוסק בתקונו.

זוה בחינת מעלת התשובה שהפליגו בה רבותינו ז"ל מאד; "שבמקום שבעלי תשובה עומדים" וכו'. וכן אמרו רבותינו ז"ל: "שמזנעת עד פסא הפבוד". פי דיקא מחמת שירד למקומות גמוכים ומגשמים כאלה והתגבר בכח הצדיק לעלות משם על-ידיה דיקא געשים פלים גפלאים לקבל האור

מושיבת נפש

הנפלא, מה שאין צדיקים גמורים יכולים לקבל אור
בזה מחמת שאין להם כלים כאלו.

וכל זה אי אפשר לזכות בו אם בכח הצדיקים
הגדולים שהם עקר הבעלי תשובה כי הם
הבעלים של תשובה וכל מי שחם על תיו ורוצה
לשוב בתשובה, צריך לקבל מהם. כי הם
אף-על-פי שלא טעמו טעם חטא מעולם
אף-על-פי-כן הם עושים תשובה בכל פעם על
השגתם הראשונה, וגם הם יורדים למקומות
נמוכים מאד בכונה בשביל להעלות הנפשות משם
ולתקזרם בתשובה, שזה בחינת: 'ואני ידי
מלכלכות בדם ובשפיר וכו' פדי לטהר' וכו'.

ובכח אלו הצדיקים יש תקנה לכל מי שיאחז בהם
שיעלה מעמק ירידתו לעליה גדולה ושיהיו
נעשים על-ידיה דיקא כלים נפלאים לקבל אור
האין סוף פראוי. רק העקר שישמע לדבריהם וילך
בדרכיהם מעתה על כל פנים ויסלק חכמתו כאלו
אין לו שום שכל רק יבטל דעתו לגמרי נגדם ואז
יזכה בודאי לאחרית טוב כנ"ל. (שם הלכה ז' אות ל"ב ג"ב)

❖ לא ❖

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בַּמִּדְרָשׁ עַל פְּסוּק: "וַאֲנִי בָרַב
חֶסֶדְךָ אָבֵא בִיתְךָ" וְכו', הַנִּסְמָךְ אַחֵר פְּסוּק:
"תִּתְאַבֵּד דּוֹכְרֵי כְּזָב" וְכו', שְׁזֵה אָמַר דָּוִד עַל דּוֹאֵג
וְאַחִיתָפֶל וְהַחֹלְקִים עָלָיו. עַל זֶה סִיּוֹם: "וַאֲנִי בְּאֲשֶׁר
עָשׂוּ בֵּן עֲשִׂיתִי". אֵךְ "בָּרַב חֶסֶדְךָ אָבֵא בִיתְךָ" וְכו'.

וְכֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לִזְמַר עַל נַפְשׁוֹ בַּפֶּרֶט בְּשִׁיזְדַּע
בְּנַפְשׁוֹ בְּאַמַּת פְּאָב עוֹנוֹתָיו, אֲזִי צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת
אֶת עַצְמוֹ וּלְחַזֵּק נַפְשׁוֹ מְאֹד בְּהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂזֹכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאַמַּת וְעַל כֵּן
פְּנִים שְׂאִינּוּ חוֹלֵק עָלָיו וְזוֹכָה לְהַכְּלִיל בְּתוֹךְ הַיְשִׁיבָה
הַקְּדוֹשָׁה וְהַבֵּית הַמִּדְרָשׁ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ
שֶׁל הַצַּדִּיק הָאַמַּת, וְלִזְמַר לְנַפְשׁוֹ וַאֲנִי בְּאֲשֶׁר עָשׂוּ
הַחֹלְקִים בֵּן עֲשִׂיתִי גַם אֲנִי, אֵךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן בָּרַב
חֶסֶדְךָ שְׂגַמְלַתְּ עָלַי 'אָבֵא בִיתְךָ' הֵינּוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ
הַנִּזְכָּר שֶׁעַל־יְדִי־זֶה כָּל תְּקוּוֹתַי לְנִצְחָה.

כִּי בְּאַמַּת נִמְצָא בְּכָל דּוֹר יְשִׁיבָה שֶׁל תְּלַמִּידִים עִם
רַבִּי אַמַּת שְׁעוֹסְקִין בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ שֶׁלָּהֶם

מושיבת נפש

בְּחֵדוּשֵׁי תוֹרַה אֲמִתִּיִּים, שְׂיִכּוּלֵינָן לְקָרֵב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ
כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַרְחוּקוֹת מְאֹד עַד שֶׁקָּשָׁה לְתַפְסֵם
וּלְקָרְבָם אֶל הַקִּנְיָנָה.

וַיֵּשׁ שְׁנֵפְלוּ לְעֵמֶק הַבְּכָא בְּעֵמֶק הַגֵּיהֶנֶם וּבִשְׂאוֹל
תַּחְתִּיּוֹת עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים, וְהַעֲקָר עַל-
יְדֵי רַבּוּי זְהֵמַת הַמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת שֶׁלָּהֶם בְּפָרֵט
בְּתַאֲוֹת נְאוּף שְׁוִיהַ עֵקֶר הַיֵּצֵר הָרַע כְּמִבְאֵר בּוֹהַר
הַקְּדוּשׁ. עַד שֶׁיֵּשׁ יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא מְגוּל מְמוֹשׁ שֶׁהוּא
מְאוּס וּמְזוּהָם מְאֹד וּמִי שֶׁפּוֹגַע בּוֹ הַמְּגוּל הַזֶּה ח"ו,
אֲזִי קָשָׁה לוֹ לְהִנְצֵל מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא מְגוּל וּמְזוּהָם מְאֹד
וְכָרוּךְ מְאֹד אַחֲרֵי הָאָדָם הַרוֹצֵה לְתַפְסֹו בְּמַצִּיּוֹדָתוֹ
וּפּוֹגַע בְּהָאָדָם בְּכָל עֵת וְהוּא עֵקֶר הַפְּגַע רַע שֶׁאֲנִי
מִתְפַּלְלִים בְּכָל יוֹם לְהִנְצֵל מִמֶּנּוּ. וְעַל זֶה אָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'אִם פָּגַע בְּךָ מְגוּל זֶה – מְשַׁכְּהוּ לְבֵית
הַמְּדַרְשׁ', כִּי זֶה עֵקֶר הַתִּקּוֹן שְׂיִמְשִׁיךְ מִחֲשַׁבְתּוֹ לְתוֹךְ
הַבַּיִת הַמְּדַרְשׁ הַקְּדוּשׁ הַגָּלוּל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֵצְמוֹ
שְׂזַמְבִּיר אֶת עֵצְמוֹ שֶׁהוּא בְּכֻלּוֹ הַקְּבוּץ הַגָּלוּל עַל-יְדֵי-
זֶה; 'אִם אָבֵן הוּא גְמוּחַ' וְכוּ', כִּי מִבֵּית הַמְּדַרְשׁ הַגָּלוּל
יֵוצֵא מְעֵין קְדוּשׁ וְטָהוֹר כְּזֶה שְׂיִכּוּל לְטָהַר כָּל

הנפשות הירודות מאוד על-ידי העצות עמוקות
וקדושות הנובעים ממנו ולהעלותם מעמק הבכא
ולהשיבם להשם יתברך.

ועל בן מי שזוכה להכליל בתוך הבית המדרש הזה
צריך לחזק את עצמו מאוד ולהאמין ולדע כי
כל נקדה טובה וכל איזה התעוררות דקדושה שהוא
מתעורר בכל עת לנתק את עצמו ממשכות רעות
ולהמשיך על עצמו מחשבות קדושות. וכל מה שהוא
חותר בכל יכלתו לעשות איזה טוב אף-על-פי שבינו
לבינו נעשה עמו מה שנעשה וכבר היה בן אלפים
פעמים אף-על-פי-כן שום נקדה טוב אינו נאבד.

כי הצדיק האמת שהוא הראש ישיבה, ראש הבית
המדרש הקדוש מרים ומקבץ ומאסף הכל לתוך
בית הקדושה ובונה מהם בנינים נפלאים על-ידי
שמעלה בחינת אתערותא דלתתא ממקומות נמוכים
כאלה דיקא, שזה עקר תקון כל העולמות התלוי
באתערותא דלתתא של האדם הבעל בחירה דיקא
וכל מה שהדרגא נמוך יותר אזי יקר וחשוב ביותר
כשעולה משם איזה התעוררות דקדושה, ועל-ידי-זה

מושיבת נפש

בונין הצדיקו אמת הבחינה משפן ובית המקדש בכל
 דור עד שעל-ידי-זה יבנה באמת ובשלמות גמור הבית
 האחרון שיתקים לעד. (שם ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט פ"ב פ"ג פ"ד)

❖ לב ❖

יעקב אבינו, עליו השלום, בשפגע במקום שהוא מקום
 הבית-המקדש, וכה שם להשיג בשלמות ענין עצם גפלאות ומעלת
 האתערותא דלתתא כל שהוא ואידך שעל-ידי-זה דיקא נמשד מלמעלה
 הארה גדולה מבחינת אתערותא דלעלא, ואידך שהאתערותא דלתתא
 והאתערותא דלעלא גבלין יחד. שנה בחינת כלליות כל היחודים,
 שנגעשין על-ידי עבודות ישראל. ועקר התקונים ויחודים אלו נעשין
 בשלמות בבית-המקדש כמבאר כל זה בפנים היטב, ואז: "ויקח משנתו
 ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי".

יעקב אבינו תקן להכנים בלב כל הנפשות לדורות
 עד היום הזה שאפלו הנפשות הנפולין מאד
 שפוכרים שבמקומם אין נמצא שם השם יתברך ח"ו,
 ושכל בחינת התעוררות דקדשה שלהם אינו נחשב
 לכלום, ידעו הם גם כן ויאמינו באמונה שלמה שגם
 במקומם יש השם יתברך בכל מקום שבעולם.

כי באמת "יש השם במקום הזה" גם כן, כי
 "מלא כל הארץ כבודו", רק שאינו יודע

מגדל ההעלמה בבחינת: "ואנכי לא ידעתי", אבל אם יתעורר באיזה בחינת אתערוהא דלתתא יזכה למוצאו.

והעקר בכח קדשת הבית המקדש ששם שרשי כל הנפשות ובו תלוי תקון כל הנפשות וכל העולמות, ובכח קדשת הצדיקי אמת העוסקים בכל דור בבנינו ומשם נמשך בחינת התעוררות התשובה לכל ישראל. אך אף-על-פי-כן צריכין איזה התעוררות מלמטה גם כן. (שם פ"ד ב"ה)

'כל ההתחלות קשות' כמאמר רבותינו ז"ל, בפרט בענין התשובה. כי אי אפשר להתעורר באמת לתשובה, כי אם על-ידי שיתנוצץ לו אור השם יתברך כדי שיתעורר לשוב. אך אי אפשר להזריח לו מאורו יתברך כי אם פשישוב בתשובה פי: "כל זר לא יאכל קדש", ואם בן מהיכן ההתחלה?

ולפעמים פשהשם יתברך מרחם עליו ומזריח לו אורו יתברך לתוך עמק החשכות שלו

מושיבת נפש

ונפילתו הגדולה כְּדִי לְעוֹרְרוֹ בְּתִשׁוּבָה, אֵךְ הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל הָאוֹר הַזֶּה, כִּי לְפִי עֵצֶם שְׁבִירָתוֹ לְשִׁבְרֵי שְׁבָרִים עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הָרָעִים הַפֶּל הוּא אֶצְלוֹ בְּחִינַת "רְבוֹי אוֹר", וּמִזֶּה בָּא שְׁלִפְעָמִים מִתְעוֹרֵר הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה עַל אֵיזָה זְמַן וְאַחֲר־כֵּךְ נוֹפֵל מִזֶּה וְכֵן מִזְדַּמֵּן בְּמָה פְעָמִים. וְכֵל זֶה מַחֲמַת שְׁלֵא תִקֵּן עֲדוּן אֶת כְּלוֹ שְׂיֹכֵל לְקַבֵּל הַהִתְעוֹרְרוֹת כְּרָאוּי. וְזֶה בְּפֶרֶט.

אֵךְ בְּכֹלל יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ גַּם-בֶּן בְּחִינָה זוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת כֵּל הַגְּלִיּוֹת וְהַגְּאֻלוֹת וְחִזְרוֹ וְגָלוֹ וְכֵן בְּמָה פְעָמִים.

אֵךְ אֶף-עַל-פִּי-בֶן: "יְמִין הַשָּׁם רוֹמְמָה" וְלְעוֹלָם יָדוֹ עַל הָעֲלִיּוֹנָה, כִּי אֶף-עַל-פִּי-בֶן מִכָּל בְּחִינַת גְּאֻלָּה וּמִכָּל פְּעַם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, נַעֲשׂוּ תְקוּנִים נִפְלְאִים הַרְבֵּה. וְאֶף-עַל-פִּי שְׂאֲחֲר־כֵּךְ נִתְגַּרְהַ הַבַּעַל דְּבַר וְחִזְרוֹ וְקִלְקְלוֹ, אֶף-עַל-פִּי-בֶן נִשְׂאָרוֹ רְשִׁימוֹת הַרְבֵּה מִהַתְקוּנִים הַנ"ל, עַד שֶׁבְּהַפְּח הַזֶּה אָנוּ חַיִּים בְּגָלוֹת, וְיֵשׁ לָנוּ כַּח לְקַבֵּל אֵיזָה הַתְּנוּצָצוֹת מִיִּדְעַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאַמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה.

מושיבת נפש

וְכִמוֹ בֶן מִמּוֹשׁ הוּא בְּכָל זְמַן וּבְכָל אָדָם בְּפֶרֶט,
 שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁמַת-חַיִּיל פְּעָמִים אֵין מִסְפֵּר
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְנוֹפֵל מִזֶּה בְּכָל פֶּעַם, אֲפֹלוּ
 אִם הַנְּפִילָה גְדוֹלָה מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲפֹלוּ מִי
 שְׁנוֹפֵל ח"ו, לְעִבְרוֹת מִמּוֹשׁ רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֶף-עַל-פִּי-
 כֵּן כֵּל מַה שֶּׁהִתְחִיל אֵיזֶה הַתְּחִלָּה טוֹבָה בְּכָל פֶּעַם
 אֵינוֹ נֶאֱבָד לְעוֹלָם.

כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁבִשְׁעַת הַנְּפִילָה נִתְקַלְקַל, הַכֵּל אֶף-
 עַל-פִּי-כֵּן גִּשְׂאָר רְשִׁימָה טוֹבָה מְכַל עִבּוּדָה
 וְעִבּוּדָה וּמְכַל הַתְּחִלָּה וְהַתְּחִלָּה. וְאֵלוֹ הַרְשִׁימוֹת הֵם
 תְּקוּנִים נְפִלָאִים וְהֵם נְצַרְכִּים וּמְכַרְחִים מְאֹד אֵל בְּגֵן
 הַקִּדְשָׁה שְׁצַרִּיכִין לְהַקִּים.

כִּי אֲנַחְנוּ צַרִּיכִים עֲכָשׁוּ שְׂיָבֵא מוֹשִׁיחַ צְדָקְנוּ וְיִגְאֲלֵנוּ
 גְּאֻלַּת עוֹלָם וְצַרִּיכִין לְהַקִּים בְּגֵן הַקִּדְשָׁה בְּגֵן
 שְׁלָם בְּדֶרֶךְ נְפִלָא שְׁלֵא יְהִרֵם לְעוֹלָם, וְצַרִּיכִין לְאַסְפֵּי
 כָּל גְּדַחֵי יִשְׂרָאֵל וּלְקַבְּצֵם יַחַד בְּקִדְשָׁה שְׁנִית וְלֹא
 יִשְׂאָר שׁוֹם גִּיצוּץ וּנְשֻׁמָּה נְדָח בְּחוּץ. כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ
 חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת בְּרַחֲמָיו לְכָל יְדַח מִפְּנֵי נְדָח. וְעַל כֵּן

מושיבת נפש

צִרְיִכִּין לְבַנְנָן זֶה פְּלִים רַבִּים לְאִין מִסְפֵּר וְצִרְיִכִּין לְזֶה פְּלִי אַמְנוֹת הַרְבֵּה בְּלִי שְׁעוֹר. עַל כֵּן כָּל מֶה שְׁאֵחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה עִבְשׁוֹ אִיזָה דְבָר שְׁבִקְדָשָׁה – הֵן לְמוֹד הַתּוֹרָה וְתַפְלָה וְצִדְקָה וְשִׁאֵר מִצְוֹת – הַכֹּל הוּא יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְהוּא נִצְרָךְ מְאֹד לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת הָעוֹסֵק בְּתַקוּן כָּל הַנְּשֻׁמוֹת וְתַקוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת וּלְבַנְנָן הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא עוֹסֵק לְבַנּוֹת.

וְעַל כֵּן אֶף-עַל-פִּי שְׁזֶה הָאָדָם שֶׁעָשָׂה הַדְּבָר שְׁבִקְדָשָׁה אוֹ עֵסֵק כְּבָר קָצַת בְּעִבּוֹדַת הַשָּׁם יָמִים אוֹ שָׁנִים וְנִפְּל אַחֲרֵי-כֵן, אֶפְלוֹ אִם נִפְּלָתוּ גְדוּלָה מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֶפְלוֹ אִם חָזַר וְנִתְעוֹרַר לְעִבּוֹדַת הַשָּׁם וְחָזַר וְנִפְּל וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים אִין מִסְפֵּר יִהְיֶה אִיד שְׁיִהְיֶה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן תִּדַּע וְתֵאמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁאִין שׁוֹם דְּבָר וְלֹא שׁוֹם עִבּוֹדָה קִלָּה נְאָבָד לְעוֹלָם, וְאֶפְלוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעֵלְמָא וּמַחְשְׁבָה טוֹבָה אִינוּ נְאָבָד לְעוֹלָם וְכַמּוּבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ, 'לִית רְעוּתָא טָבָא דְאַתְאָכִיד'.

כִּי תִבְרַךְ בְּשִׁנְתְּעוֹרַר בְּאִיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעֵלְמָא וּמִכָּל שְׁכֵן בְּשִׁעוּשָׁה אִיזָה עִבְדָּא דְקְדוּשָׁה, אִזִּי

הַכֶּרֶךְ חוֹמֵר אוֹתוֹ הַצְדִּיק הָאֵמֶת שֶׁכָּבֵל דוֹר
הָעוֹסֵק בְּתַקוּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וּמְכַנִּים אוֹתוֹ
לְמָקוֹם שְׂמֻכָּנִים, לְצַרְךָ הַבְּנֵן הַנִּפְלֵא וְהַנּוֹרָא
שֶׁהוּא עוֹסֵק לְבָנוֹת לְהַכְנִים לְשֵׁם כָּל הַנְּדָחִים
שֶׁבְּעוֹלָם וְלֹא יִשְׁאֵר אֶחָד מֵהֶם בַּחוּץ.

כִּי כְּשֶׁמִּקְרַב הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ אֶל הַקְּדוּשָׁה, אִפְלוּ רַק
בְּבַחֲיַת שְׂכָנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכֵּן שָׁדֵר אֶצֶל בַּעַל-הַבַּיִת
רַק לְפִי שְׁעָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם עַל-יְדִי-זוֹה גִּתוֹסָפִים
הַבָּתִּים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתְּפִלָּה בְּרַבּוּי עֲצוּם בְּלִי שְׁעוֹר
וְעֶרְךְ וּמִסְפָּר וְנִעְשִׂין עַל-יְדִי-זוֹה שְׁעֵשׂוּעִים גְּדוּלִים
לְמַעַלָּה בְּלִי שְׁעוֹר אַף-עַל-פִּי שְׂאֲחֵר-כֶּךָ גִּתְרַחֵק ח"ו,
כְּמוֹ הַשְּׂכֵן שִׂיּוּצָא אַחֲרֵ-כֶּךָ מִבַּיִת הַבַּעַל הַבַּיִת
וְנִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ.

וּכְמוֹ שְׂרוּאֵין בְּחוּשׁ, לְמִשְׁלַל כְּשִׁישׁ תִּשְׁעָה אֲנָשִׁים
אִפְלוּ אִם בָּלָם צְדִיקִים גְּדוּלִים אַף-עַל-פִּי-כֵן
אֵין יְכוּלִין לומר דְּכָר שֶׁבְּקְדוּשָׁה "בְּרָכוּ" אוּ "קְדִישׁ"
וְ"קְדוּשָׁה", וּכְשָׁבָא אֶצְלָם אָדָם אֶחָד אִפְלוּ פָחוֹת
שֶׁבְּפָחוֹתִים מִן הַשּׁוֹק מְצַרְפִּין אוֹתוֹ לְמַגֵּן עֲשָׂרָה

ונגמר על ידו אמירת הדבר שבקדשה. אף-על-פי שתכף ומיד חלף הלך לו וחזר אל השוק, אף-על-פי-כן כמה שעשועים גרם להשם יתברך! כי כל הקדשה נגמר על ידו. וכן אפלו אם היו שם כמה מגינים בלעדו אף-על-פי-כן כל מה שנתוסף אליהם עוד נפש אחת מישראל נתוסף קדשתו וכבודו יתברך יותר ויותר כי "ברב עם הדרת מלך". אדרבא, כל מה שנתוסף נפש אחת אל קבוץ גדול דקדשה געשה על-ידי-זה תקונים נפלאים ונוראים ביותר

(במבאר בפנים).

נמצא, שכל מה שהאדם עושה איזה עבדא בעלמא בעבודתו יתברך אף-על-פי שאחר-כך געשה עמו מה שנעשה ח"ו, אף-על-פי-כן זאת העבדא אינה נאכדת לעולם וכבר נצטרפה אל הבגין הנפלא וגרמה תקון גדול לבגין הקדשה ונתרבו כמה אלפים ורבי רבבות בתים על ידה. ואם יחזק את עצמו כל פעם כל ימי חייו להתחיל בכל פעם מחדש בעבודתו יתברך אפלו אם יעבר עליו מה שיעבר, אזי סוף כל סוף יתקבצו כל אלו התקונים שגרם בכל

עבודה ובכל התחלה וכלם יתקבצו לעזרתו לשוב
 להשם יתברך באמת, "ו'אם ראשיתו מצער -
 אחריתו ישנא מאד", ואזי יראה מה שפעל
 על-ידי כל עבדא שבקדשה כי אין שום דבר
 נאבד לעולם וכנ"ל. (הלכות תפלת ערבית הלכה ד' אות ל"ד)

❖ לד ❖

עקר ההתחזקות של כל אדם, כי איך שהוא צריך
 לחזק את עצמו לבל יפל יותר ח"ו. ועקר
 ההתחזקות הוא על-ידי השם, הינו על-ידי שם ה'
 ושם הצדיקים אמתיים אשר שמם נקרא עליו, שזה
 בחינת שם ה', כי שמו יתברך משתף בשמם.

כי זה עקר ההתחזקות והשמחה מה שזכינו ש'לא
 עשנו גוי והבדילנו מן התועים' ושם ישראל
 נקרא עלינו, שזה בחינת שם ה', כי שמו יתברך
 משתף בשמנו. וזה עקר תקותנו וישועתנו "כי לא
 יפוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול" וזה עקר
 הבטחון שלנו "כי בשם קדשו בטחנו".

מושיבת נפש

ובזה יכול לחזק את עצמו אפלו הקל שבקלים
 והגרוע שבגרועים אפלו פושעי ישראל,
 מאחר שעדין שם ישראל נקרא עליו צריך לחזק
 ולהחיות את עצמו בזה מאד.

מכל-שפן מי שזכה להתקרב לצדיקי אמת -
 שבהם עקר הגדלת שם ה', בודאי צריך
 לשמח מאד במה שזכה להיות שמהם נקרא עליו.

כי באמת, מאחר ששם ישראל שהוא שם ה' נקרא
 עלינו אנו מחייבים לשמח כל ימינו לעולם, כי
 עדין יש לנו תקוה לכל הטובות ולכל הישועות
 ולמחילת עוונות שמהם עקר הדאגות והעצבות
 בבחינת: "אדאג מחטאתי", כי תכף פשוזוכרים
 בשם ה' ומחייין את עצמם בזה מאד במה ששם
 ה' ושם ישראל נקרא עליו, על-ידי-זה בעצמו זוכין
 למחילת עוונות, כי משם נמשך מחילה וסליחה
 וכפרה לכל העוונות, כמו שנאמר: 'וכפר על
 חטאתינו למען שמך'.

כי כל הסליחות והתפלות נמשכין משלש-עשרה מדות של רחמים שכלם נמשכין משם ה', בבחינת: "אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה' לפניך", ועל-ידי-זה "וחננתי את אשר אחזן" וכו', ונאמר: "ויקרא בשם ה' ויעבר ה' על פניו ויקרא" וכו', שנמשך על-ידי-זה כל התגלות השלש-עשרה מדות של רחמים שהוא רק למען שמו ותפוד המשתף בשמנו. (הלכות שבת הלכה ה' אות ט"ו)

❖ לה ❖

בשארדם עוסק בתפלה ועבודת השם ובכל פעם מתבלבל ונופל מעבודתו, ואזי דרך הפעל דבר להתגרות בו ורוצה להפילו מעבודתו לגמרי, מאחר שרואה שאינו יכול לגמר את תפלתו ועבודתו בשלמות, על-ידי הבלבולים שמתגברים עליו בכל פעם באפן אחר.

על פן צריך האדם להתגבר ולהתחזק מאד ולידע ולהאמין, שהצדיק האמת מעלה גם מעט עבודתו ותפלתו המטרפות והמבלבלות. כי עקר

מושיבת נפש

111

עליית כל התפלות והתורה והמצוות הכל הוא רק
על-ידי הצדיק האמת.

כי אפלו מי שעוסק בתורה ומצוות הרבה, גם כן
אינו יכול להעלות עבודתו בשלמות למקום
הצריך כי אם על-ידי הצדיק האמת, וזה הצדיק
מעלה גם כל התפלות והעבודות המטרופות, כי
מברר מעט הטוב שבהם ומעלה אותו ובונה מהם
בנינים גפלאים.

ועל כן אדרבא, כל מה שהאדם רואה שהבלבולים
מתגברין ותפלתו ועבודתו בקטנות גדול הוא
צריך להתחזק יותר ויותר, להכריח את עצמו מאוד
ולתחיל בכל פעם מחדש להתחזק בתפלה ועבודה,
בכדי שיהיה על-ידי-זה חבילות חבילות הרבה של
נקודות טובות שיש בכל עבודה ועבודה, ואז יתעורר
הצדיק ברחמים גדולים יותר להגביה ולהעלות
החבילות הקדושות של תורה ומצוות שעסק בהם.

(שם הלכה ו' אות ט')

יש שלש קלפות שמרחיקין את האדם מהשם
 יתברך: אחר, מגיע אליו ומזיקו ובראשו ומכניס
 במחו ודעתו מחשבות רעות של ממוץ ושאר תאוות.
 ואחר, מגיע אליו ומזיקו ללבו ומכניס חמדה גדולה
 בלבו שיחמד מאד לכל התאוות רחמנא לצלן, אך
 אף-על-פי-כן היה אפשר שישאר בו עדין איזה נקדה
 טובה שעל-ידי זה יחזור ויתגבר על תאוות הלב ועל
 המחשבות שבמה.

אבל יש עוד קלפה שלישית, שקשה מכלם, שעקר
 עסקה להשליך ולהפיל את האדם ולהחליש
 דעתו שיהיה נסוג אחר לגמרי ח"ו, מהשם יתברך
 ומהצדיקים בבחינת: "נזורו אחר", ואומר לו: 'מה
 לך ליגע עצמך אצל החסידים והיראים אמתיים,
 מאחר שאתה רואה שאתה אצלם כבר זמן רב ועדין
 כל המחשבות רעות ותאוות הלב בתקופם, ולמה
 אתה מתנגע בהם, שוב לאחוריק לרוץ אחר
 פרנסתך ואחר הממוץ וכיוצא בשאר העולם'.

מושיבת נפש

וּקְלָפָה זֹאת קָשָׁה מִכָּלֵם, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם מְחֻזָּק
 אֶת עֲצָמוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ תִקְנָה, כִּי
 הַהֲתַקְרְבוֹת לְבַד שְׂמֵת־קָרֵב לִירְאִים וּכְשֵׁרִים זֶה
 בְּעֲצָמוֹ יָקָר מְאֹד אֲפִלוּ אִם לֹא יִקְבַּל שׁוֹם קִדְשָׁה
 כָּלֵל ח"ו.

וְאֲפִלוּ אִם גִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא גֵרוּעַ עֲכָשׁוּ יוֹתֵר
 מִבְּתַחֲלָה, הֲלֹא הוּא יוֹדֵעַ הָאֲמֶת שְׁלֹא
 הַהֲתַקְרְבוֹת אֲלֵיהֶם גִּרְמָה לוֹ זֹאת ח"ו, כִּי בְּוֹדָי אִם
 הָיָה שׁוֹמֵעַ לְעֲצָתָם בְּוֹדָי הָיָה טוֹב לוֹ מְאֹד בְּזֶה
 וּבָבֵא. רַק מִחֲמַת שִׂכְחַת הַבְּחִירָה גְּדוֹל מְאֹד וּמְמִילָא
 גַּעֲשֶׂה עִמּוֹ מַה שֶׁנֶּעֱשֶׂה, אִם כֵּן מִי יוֹדֵעַ מַה הָיָה
 גַּעֲשֶׂה עִמּוֹ אִם לֹא הָיָה מִתְקָרֵב כָּלֵל? כִּי בְּוֹדָי אִם
 לֹא הָיָה מִתְקָרֵב כָּלֵל אִזּוֹ הָיָה גֵרוּעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

וְאֵל יֹאמֵר 'מַה הִיא? שְׁתֵּימִים הֲרֵאשׁוּנִים הָיוּ טוֹבִים
 מֵאֵלֶּה', כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו כָּל
 יָמָיו, כִּי הָאוֹרֵב יוֹשֵׁב וְאוֹרֵב עָלָיו כָּבֵל יוֹם וּבְכָל עֵת
 וּבְוֹדָי כָּבֵר נִצַּל מֵהֲרֵבָה פַּח יוֹקְשִׁים עַל-יְדֵי כַּח
 הַהֲתַקְרְבוֹת לְבַד. (שֵׁם אוֹת י"ב)

מושיבת נפש

❖ לו ❖

רב הנפילות של האדם, הוא מחמת שפבר נתעורר
במה פעמים להשם יתברך ונפל מזה.

ובאמת הוא להפך, כי הלא אפלו מי שחטא כל
ימיו ולא נתעורר בתשובה כלל, אם ישוב
לבסוף מוחלין לו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. מפל שפן
בשנתעורר כמה פעמים וחזר ונתרחק וכן היה כמה
פעמים, שבודאי יש לו תקנה ובודאי בנקל לו יותר
לשוב להשם יתברך באמת, כי 'לית רעותא טבא
דאתאביר'. (שם הלכה ו' אות ז)

❖ לח ❖

בשעת החרפן והנפילה אנו מקבלין חיות בהעלם
גדול דיקא, מבחינה עליונה מאד (שהוא סוד
בחינת: 'כפא דמתכסא' וכו') רק שאין החיות נמשך פי אם
מעט דמעט ובהעלם גפלא. ואז צריכים לחפש אחר
השם יתברך מאד, ולהתחזק ולטען כל זאת עם
השם יתברך: 'הלא באמת אתה נעלם בינינו גם
עתה לכן הודיענו נא איה מקום פבורך ואל תוסף

מושיבת נפש

להסתיר פניך מאתנו'. (שנה בחינת מה ששענו הנביא בסוף הקינות:
"אתה ה' לעולם תשב כסאך לדור ודור" בחינת פסא הנ"ל. "למה לנצח תשקחנו וכו'
השיבנו ה' אלך" וכו').

ועל-ידי כל זה שיחפש גם אז אחר פבורו יתברך
יזכה שתתהפך הירידה לעליה ויזכה לקבל
החיות דקדושה הגבוהה הנ"ל באתגליא ובשפע גדול.
(שם אות י"ז כ"ג)

✽ לט ✽

עקר תקון פגימת הלכנה הוא על-ידי התחזקות
שבא על-ידי שמחה, בחינת: "כי חדות ה'
היא מעוזכם", וזה שהזוהר השם יתברך כמה פעמים
את יהושע "חזק ואמץ", כי יהושע הוא בחינת לכנה
במאמר רבותינו ז"ל. (שם אות מ"ט)

✽ מ ✽

מלחמת עמלק שהוא מלחמת היצר, היא מלחמה
ארצה מאד, ועקר הכנעתו הוא על-ידי
התחזקותו! שבכל מה שעובר על האדם כל ימי חייו
יהיה חזק מאד לבלי להניח להפיל את עצמו בשום

מושיבת נפש

אָפֿן, בְּבַחֲיַנַּת: "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד". וְגַם מִשָּׁם יִקְרָא
וְיִצְעַק אֶל ה' בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּבַחֲיַנַּת: "מִבֶּטֶן
שְׂאוֹל שְׁוַעְתִּי" וְכו'.

וְזֶה עֵקֶר דְּרֹד הַתְּשׁוּבָה שְׁאֵנוּ עוֹסְקִים לְהַמְשִׁיךְ
בְּיָמִים הַנּוֹרְאִים הַקְּדוּשִׁים רֵאש־הַשָּׁנָה וְעֵשֶׂר־תַּת
יָמֵי תְּשׁוּבָה וְיוֹם כְּפָרִים וְזֶה עֵקֶר נִצְחוֹן הַמַּלְחָמָה
שְׁאֵנוּ עוֹסְקִים בְּיָמִים הַלָּלוּ.

כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ מֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ וּמְחַזֵּק אֶת
עֲצָמוֹ לְהַתְּחִיל בְּכָל פְּעַם מִחֻדָּשׁ אֵיךְ שֶׁהוּא, הוּא
נִקְרָא גּוֹצֵחַ אֶת הַמַּלְחָמָה.

כִּי בְּאֵמַת לַה' הַמַּלְחָמָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהָאָדָם
בְּעֲצָמוֹ לְנִצְחוֹן כִּמְאֹמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'אֶלְמֵלֵא
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ' וְכו', כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"מַלְחָמָה לַה' בְּעַמְלֶךְ" וְכו', רַק שֶׁהָאָדָם מַחֲזִיב לְחִזּוֹק
אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פְּעַם מִחֻדָּשׁ לְבָלֵי לַהּיּוֹת נִסּוּג אַחֲרוֹ
מִמַּלְחָמָה הַזֹּאת וְלְבָלֵי לַיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם אֶפֶן.
וְזֶה מְרָמֵז בְּדַבְּרֵי הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ שֶׁאָמַר: 'מֵאֵן נִצַּח מֵאֵן
דְּאֶחִיד מֵאֵנִי קָרְבָּא בְּיַדְהִי' (מִי נִצַּח? מִי שֶׁאֲחוֹז כְּלֵי קָרֵב בִּידוֹ).

מושיבת נפש

כִּי וַדַּאי בְּמִלְחָמָה הַזֹּאת אֵין רוֹאִין עֲדוּן בְּחוּשׁ מֵאֵן
 נִצָּח, כִּי עֲדוּן הַמִּלְחָמָה אֲרַפָּה מְאֹד וְהַגְּלוּת
 מִתְגַּבֵּר וְעַל כֵּן אֶחָד עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, אַף-עַל-פִּי-כֵן
 כֹּל זְמַן שְׂאוּחִזוּן עֲדוּן הַכְּלִי זַיִן בְּיַדְנוּ (וְעַקֵּר הַכְּלִי זַיִן שְׁלֵנוּ הוּא
 תַּפְּלָה, כַּמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר) וְכֹל זְמַן שְׂאִין אָנוּ מִיֵּאֲשִׁין עֲצָמֵנוּ
 מִמִּלְחָמָה הַזֹּאת ח"ו וְאוּחִזוּן עֲדוּן הַכְּלִי מִלְחָמָה,
 בְּוַדַּאי אֲנַחְנוּ מְנַצְחִים. כִּי כֹל זְמַן שֶׁהָאָדָם מְחִזֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ בְּתַפְּלָה וְצַעֲקָה לְהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּד הוּא בְּכֹלל מְנַצֵּחַ
 אֶת הַמִּלְחָמָה, כִּי זֶה עַקֵּר הַנְּצַחוּן כַּנִּ"ל. (שָׁם אוֹת נ"ד)

❖ מא ❖

הָעַקֵּר הוּא אַמוּנָה (שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁכֵת), כִּי כֹל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ
 אַמוּנָה, בְּוַדַּאי יֵשׁוּב אֶל הֵשֵׁם יִתְפַּרֵּד בְּאַמְתָּ.

וְעַל כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ עַל-יַד-יְהוָה
 בְּעֲצָמוֹ, דְּהֵינּוּ עַל-יַדֵּי מַה שֶׁהַפֶּעַל דְּבָר
 וְהַסְמָרָא אַחֲרָא רוּצָה לְהַפִּילוֹ ח"ו, עַל-יַד-יְהוָה בְּעֲצָמוֹ
 יִחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, כִּי הַפֶּעַל דְּבָר מִתְנַבֵּל בְּנִפְשׁוֹ לְהַפִּילוֹ
 בְּכֹל עַת מַחְמַת שְׂמִכְנִים בְּלָבוֹ שְׂפָנָם וּמְלַקֵּל כֹּל כֶּף
 עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לְשׁוּב וּלְתַקֵּן עֲבֵרוֹת וּפְגָמִים

כאלו, בפרט כפי מה שיש אנשים שבאמת קלקלו הרבה מאד, כמו שהם יודעים בעצמם שעברו עברות רבות גדולות וחמורות ימים ושנים הרבה רחמנא לצלן. ויש שכבר התחילו כמה פעמים בתשובה ובעבודת השם ואחר-כך נפלו כמו שנפלו, כל אחד ואחד כפי נפילתו, רחמנא לצלן, ועל כן מכנים הבעל דבר בלבם בכל פעם שכבר אפס תקוותם לפי עצם הפגמים האלה, אבל באמת בזה בעצמו יכול האדם להחיות ולחזק את עצמו, כי מאחר שידע ומאמין עדין, שעברה היא פגם גדול שעל ידה פוגמים בכל העולמות עליונים, אם כן יש לו אמונה עדין ומאחר שיש לו אמונה עדין בודאי יש לו תקנה בלי ספק, כי מאחר שהוא מאמין שיכולין לקלקל בודאי יכולין לתקן גם כן.

כי זה ידוע שהאפיקורסים והמחקרים אינם מאמינים כלל שמקלקלים על-ידי עברה בעולמות עליונים, שמה נמשך מה שנזותנים טעמים של הכל ושקר למצוות ועברות של תורה. אבל אנחנו עם קדוש שאנו מאמינים שהעברה ח"ו, היא פגם גדול מאד

בעולמות עליונים וכו' ומחמת זה רוצה הבעל דבר להפילו ח"ו. והוא אדרבא, על-ידי-זה בעצמו ראוי לו להחיות את עצמו מאחר שיש לו אמונה עדין. פי עקר פגנת הבעל דבר הוא שרוצה להפיל אותו כל כך עד שפיל אותו לכפירות גמורות ח"ו, שאמר: "לית דין ולית דין", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: 'היום אומר לו עשה כך וכו' עד שאומר לך ועבד עבודה זרה', וכמו שאנו רואים בכל דור פכה וכמה שבאו למה שבאו רחמנא לצלן, על-ידי גפילות וחלישות הדעת פאלו שהכנים בהם הבעל דבר.

על פן צריך האדם להשפיל על דרכיו ולחוס על חייו ולחזק את עצמו בכל עת בכל מה שיוכל יהיה איך שיהיה. ועל-ידי-זה בעצמו יחזק את עצמו על-ידי שיש לו אמונה עדין שפוגמין הרבה על-ידי עברות פנ"ל. פי כל זמן שיש לו אמונה יש לו תקוה ובודאי יכולין לתקן הכל, פי "כל מצוותיך אמונה". פי עקר המצוות הם לבוא על ידם לאמונה שלמה, כדי להכיר את מי שאמר והיה העולם, וכל זמן

שִׁישׁ לְהֵאָדָם נִקְדָּה מִהֶאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה יֵשׁ לוֹ תִקְוָה
 עֲדוּן, כִּי בּוֹדֵאי יֵשׁ עֲצוֹת כְּאֵלוֹ שָׁגַם הוּא יָכוֹל לְחֹזֵר
 לַהֲשִׁים יִתְבָּרֵךְ בְּנִקְלַ עַל-יְדֵי אֵיזָה נַחַת רוּחַ שְׁיַעֲשֶׂה
 לַהֲשִׁים יִתְבָּרֵךְ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לָשׁוּב
 אֵלָיו בְּאֵמֶת עַל-יְדֵי כַח הַצְּדִיקֵי אֵמֶת, עַד שְׁיִכּוֹל
 לְזַכּוֹת לְתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה כָּל כֶּךָ עַד שְׁיִתְהַפְּכוּ כָּל
 הָעוֹנֹנוֹת לְזַכּוֹת כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, וְכַנֵּ"ל.
 (הַלְכוֹת תְּהוּמִין הַלְכָה ה')

❖ מִב ❖

כִּי שְׁנַפֵּל ח"ו, לְמָקוֹמוֹת הֶרְחוּקִים מִהֶקְדָּשָׁה מְאֹד
 עַד שְׁכַבְּיָכוֹל אִי אֶפְשָׁר לְמִצָּא שָׁם אֱלֻקוֹתַי
 יִתְבָּרֵךְ כִּי עַל מָקוֹמוֹת אֵלֹו נֶאֱמַר: "וְכַבֹּדִי לְאַחַר לֹא
 אֶתֵּן". אֵךְ בְּאֵמֶת, גַּם הֵם מְקַבְּלִים חַיִּית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 רַק שֶׁהַחַיִּית אֱלֻקוֹת אֲשֶׁר שָׁם בְּאֵלוֹ הַמָּקוֹמוֹת הוּא
 סְתוּם וְנִעְלָם מְאֹד (בְּסוּד "הַלֵּל הַפְּנִי"). וְדִיקָא אֵלֹו הַמָּקוֹמוֹת
 מְקַבְּלִין חַיִּית מִבְּחִינָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד (בְּחִינַת ה' מֵאֲמָר סְתוּם").
 וְעַל כֵּן עֵקֶר עֲצָתוֹ: שְׁיַחֲפֹשׂ וַיִּבְקֹשׂ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 גַּם מִשָּׁם, כִּי בְּאֵמֶת גַּם שָׁם נִעְלָם הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְמִצָּאוֹ שָׁם בְּשׁוּם שֶׁכֵּל

מושיבת נפש

וסברא פי אם על-ידי הפקשה והחפוש בבחינת:
"איה מקום פבודו".

ומי שרוצה להפגם אל דרכי הקדשה באמת אי
אפשר לו לכנס בשלמות פי אם בשמנסין אותו
בבחינה זאת, שנופל למקומות פאלו. וכשמחזיק את
עצמו על-פי הנ"ל אז יזכה שתהיה הירידה תכלית
העליה, (פמבאר בפנים).

ועקר ההתחזקות הוא שידע חסרון דעת האנושי,
שבאמת אין לנו שום שכל כלל, כמו
שכתוב: "פי בער אנכי מאיש" וכו' ואנו מחיבים
לבטל ולהשליך שכלנו לגמרי רק להאמין בדברי
הצדיקי אמת, שבאמת יש חיות אלקות אפלו
במקומות הרחוקים מאד מאד, רק שאי אפשר
בשום שכל אנושי למצא שם פבוד אלקותו יתברך
מאחר ששם פנוי מאלקותו יתברך, בבחינת: "וכבדי
לאחר לא אתו", רק צריכים שם לחפשו ולבקש
"איה מקום פבודו" פנ"ל ורק על-ידיזה יעלה
בתכלית העליה פנ"ל.

מושיבת נפש

פי עקר חיות וההתחזקות של הרחוקים מאד שנפלו למקומות כאלו שהם מבחינת חלל הפנוי בנ"ל, עקר החיות שלקדם הוא בבחינת רפיכה, פי אין רואין שם שום אור והוא דק מן הדק והוא גדחה ונתעלם בפני כל הנכנס לשם כדרך דבר הרך שנדחה בפני כל. ושם דיקא זהו עקר ההתחזקות על ידי בחינת רפיכה הנ"ל שהוא בחינת: "הרפו ודעו פי אנכי אלהים" כו'.

ועל זה אמרו רבותינו ז"ל: 'לעולם יהא אדם רך פקנה ואל יתנה קשה בארו', פי קנה - אפלו כל הרוחות שבעולם אין יכולין להחזו במקומו, דיקא על ידי זה שהוא רך ונקבף בפני כל ואף על פי כן הוא חזק ואמין מאד בשרשו ואין יכולין הרוחות לעקרו ממקומו, מה שאין בן אם היה קשה בארו וכו', וכמו בן במקומות כאלו שהם בחינת חלל הפנוי והרוח מערה של הסטרא אחרא מתגבר שם מאד, שם אסור להכנס בקשיות ותרוצים כלל, בבחינת: "אל תקשו לבבכם", פי שם עקר ההתחזקות דיקא על ידי שהוא רך פקנה. ועל כל השאלות והמניעות והקשיות והבלבולים הן מעצמו הן מאחרים על כלם לא ישיב דבר, בבחינת: "ואהי באיש אשר לא שומע ואין בפיו תוכחות", פי הקשיות והבלבולים הבאים משם אי אפשר לישב בנ"ל. ואף על פי כן יתנה חזק באמונה מאד פקנה הרך הנשרש במים שאף על פי שגראה בנקבף מפני הרוחות אף על פי כן הוא חזק בשרשו מאד. כמו בן צריך האדם שיתנה חזק באמונתו אשר קבלנו מאבותינו ורבותינו ולא ישמע לשום קשיא ובלבול הבאים ממקומות כאלו ולא ישיב עליהם כלל, כאלו אין בפיו מענה עד שגדמה להם כאלו הוא נכבף בפניהם חו"ו.

מושיבת נפש

ובאמת זהו עקר התחזקותו בכחינת רך פקנה פנ"ל, כי שם במקומות כאלו אם ירצה להכנס שם בקשיות ותרוצים, או ישאר בחשך לגמרי, כי אי אפשר לישב הקשיות והבלבולים הפאים משם. על פן צריכין שם להיות רך בחינת רך פקנה לבלי להשיב דבר רק להיות חזק בשרש גדול, הינו להתחזק באמונה שלמה ולבקש ולחפש את השם ותרך גם משם בכחינת: "איה מקום כבודו" הנ"ל ואז דיקא ינבה לתכלית העליה פנ"ל.

ועקר תקון העולם בשלמות שיהיה על-ידי משיח פן יוסף ומשיח פן דוד הוא רק על-ידי בחינת רך פקנה הנ"ל, ועל פן נקרא יוסף "אברך" ודרשו רבותינו ז"ל: "אב בחקמה ורך' וכו', הינו אף-על-פי שהוא אב בחקמה אף-על-פי-כן הוא רך פקנה, וכן בדרך נאמר: "ואנכי היום רך ומשיח מלך".

ובענין זה של בחינת רכיבא יש הרבה לדבר, אבל אי אפשר לבאר בכתב והמשיביל החפץ באמת יבין מדעתו, איך צריכים להיות רך פקנה ואף-על-פי-כן יהיה חזק בשרשו מאד, ואדרבא, על-ידי הרבות על-ידי-יה עקר חזקו ותקפו לנצח. (שם הלכה ו' אות ה')

הצדיק נקרא תמר, בחינת: "צדיק פתמר יפרח", פי תמר לשון תמוז"ה, פי הצדיק ממיר ומחליף הפל לטובה וכל הקטרוגים מהפך אותם לזכות. בכחינת: "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה" - "מני אלה" דיקא, שדיקא מני אלה

מושיבת נפש

המקטרגים געעשה המלאך המליץ. פי כל מה שמתרבים המקטרגים יותר הוא ממליץ על ידידותה לטוב יותר, על שאף-על-פירכן הוא מוצא בו איזה נקדה טובה, פי כל אלו המקטרגים על האדם הם בעצמם אותם שהסיתו אותו לחטא כמאמר רבותינו ז"ל: 'הוא המסית הוא המקטרג'.

ועל פן בשמתרבים ח"ו, המקטרגים מאד, אזי עומד המלאך המליץ ומהפך הכל לזכות דיקא, פי טוען: 'הלא אדרבא, מאחר שיש עליו מקטרגים הרבה כל כך אם פן היה לו יצרין רעין ומסיתין הרבה. ואם פן אדרבא, הוא פלא גדול איך התחזק איש כזה נגד מסיתים הרבה כל כך לחטף אף-על-פירכן איזה נקדה טובה של איזה מצוה שעשה'. וזה בחינת: 'מליץ אחד מני אלף' דיקא, שדיקא מני אלף המקטרגים על ידידותה בעצמו הוא ממליץ עליו. פי אם פן אין חדוש כל כך בכמה שחטא כל כך מאחר שהיה לו מסיתים רבים כאלה. אדרבא, זהו חדוש גפלא איך התגבר לעשות איזה טוב בעלמא מאחר שעמדו עליו חילות רבות כאלו, ועל פן הצדיק

מושיבת נפש

שהולך בדרך זה נקרא תמר, ששמיר ומחליף
הקטרוגים לזכות הנ"ל. (שם אות ט"ו)

✽ מד ✽

עקר קיום האדם והתחזקותו בעבודת השם יתברך הוא על-ידי שפולל
שני הדרכים (הנ"ל באות מ"ב מ"ג גיחה) וזה בחינת: "טובים השנים מן האחד",
שאם יפל האחד יקום את חברו, כי הם מחזקין את כל אדם לכל יפל בשום אופן בעולם.

כי לפעמים מחזקין את עצמו על-ידי הנקודות טובות
שמוציאין בעצמו עדין.

ולפעמים נופל ח"ו גם מזה, עד שאינו יכול
להחיות את עצמו בשום דבר מחמת
גדל ההעלמה וההסתרה וחסכות וכבודות לב
שנמשך עליו. ואז צריך להחיות את עצמו על-ידי
הבקשה והחפוש אחר השם יתברך, בבחינת: "איה
מקום כבודו" הנ"ל, שמזה הדרך אי אפשר להפעל-
דבר לבבלול ולהפילו על-ידי שום בלבול בעולם.

כי אף-על-פי שיכנים בדעתו ח"ו שאפס תקוה
מחמת שקלקל מאד. ואף-על-פי שהאמת הוא
כך וגם עתה הוא כמו שהוא, אף-על-פי כן מאחר
שפבר גלו לנו הצדיקי אמת שאפלו במקומות

הרחוקים מהקדשה מאד עד שהם בבחינת מקומות המטנפים, שנאמר עליהם: "ובכודי לאחר לא אתן", אף-על-פי-כן צריכין לבקש ולחפש גם משם את השם יתברך ולעלות על-ידיה דיקא לתכלית העליה (לבחינת "איה" מאמר סתום). על פן בודאי תמיד יקום על עמודו.

הגם כי בבחינת הדרך היה של "איה" לבד גם פן אי אפשר להיות לעולם בתמידות, כי צריכין לעלות ממקומות ה"ל אל הקדשה לגמרי במקום התגלות כבודו, כי זה עקר הקדשה שיתגלה כבודו יתברך (במבאר ב"לקוטי מוהר"ו" תגנא סימן י"ב במאמר ואיה ה"ל). אך ממילא פשמיחיה ומחזק את עצמו על-ידי בחינת איה ה"ל בתוך כך יזכה שהשם יתברך ירחם עליו ויאר עיניו, שייחזר וימצא הנקודות טובות שיש בו עדן שהם מבחינת התגלות כבודו יתברך.

וזה הדרך של החפוש אחרי הנקודות טובות הוא בחינת "אברהם". והדרך של הבקשה והחפוש "איה מקום כבודו הוא בחינת "יצחק". ו"יעקב אבינו" הוא הפריח התיכון שכולל שני הדרכים ה"ל יחד, ועליו נאמר והחוט המישלש לא במהרה ינתק", כי על-ידיה וזכין לעמוד בקדשתו לעולם כנ"ל. (שם אות י"ט)

❖ מה ❖

עגן מה שדיקא בשעת התנברות החשך והירידה וההסתרה שבתוך ההסתרה אז דיקא עקר זמן ההתקרבות וההתעוררות לתשובה באמת, (עין ראש-חדש אות י"ג).

פְּשַׁמְגִיעִין לתכלית הירידה וההסתרה ח"ו, אִזִּי
 דִּיקָא מְקַרְבִּין לְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּתַכְלִית
 הַקְּרוֹב כְּבִיכּוֹל, פִּי שָׁם בְּתַכְלִית הַהִסְתָּרָה וְהִירִידָה
 ח"ו, שָׁם מְלַבֵּשׁ הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל בְּלִי
 לְבוּשׁ בְּבַחֲיִנַת: "וְעִבְרַתִּי בְּאָרְץ מִצְרַיִם וְכוּ', אֲנִי וְלֹא
 מִלְּאֹד" בִּידוּעַ.

נִמְצָא שְׂאֵז דִּיקָא כְּשִׁזּוּכָה לְגַלוֹת הַהִסְתָּרָה, יְכוּלִין
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יְתַבְרַךְ בְּאַמְתָּ, פִּי אִזִּי דִּיקָא
 סְמוּכִין אֵלָיו מְאֹד, וְעַל פֶּן אִזִּי דִּיקָא יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב
 אֵלָיו יְתַבְרַךְ וּלְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה.

אֵד צְרִיכִין לָזֶה דַּעַת גְּדוֹל לִידַע זֹאת וּלְכוּן הַשְּׁעָה
 שְׁמַגִּיעִין לְתַכְלִית הַהִסְתָּרָה, וְלַדַּעַת שְׂאֵז דִּיקָא
 מְקַרְבִּין אֵלָיו יְתַבְרַךְ מְאֹד שְׁעַל-יְדִיּוּהַ מְהַפְּכִין
 הַהִסְתָּרָה לַדַּעַת. פִּי כְּשִׂאִין יוֹדְעִין זֹאת, תּוֹכֵל

להתגבר באמת ההסתרה ח"ו, עד שיפיל מהדעת לגמרי ויתרחק ביותר ח"ו.

כי ההסתרה שהיא בחינת התגברות הסטרא אחרא כל זה נמשך
מבחינת שבירת כלים שהיה על-ידי רבוי אור.

נמצא, שאף-על-פי שבודאי ההסתרה היא ירידה גדולה מאד מאחר
שנסתר ונעלם ממנו אלקותו ותברך ח"ו, עם כל זה, מאחר שכל זה
נעשה על-ידי בחינת רבוי אור, נמצא שבאמת מלבש שם דיקא אור
גדול ונרא מאד כי שם מלבש הוא ותברך בעצמו כביכול.

על פן צריכים לזה חכם גדול במעלה גדולה מאד שיזכה לדעת כזה,
עד שיוכל לגלות כל ההסתרות אפלו ההסתרה שבתוך הסתרה
ולתפכה לדעת, ודיקא אז יקרב את ישראל לאביהם שבשמים ויחזירם
בתשובה כנ"ל.

וזה בחינת יציאת מצרים שאז הגיעו לתכלית הירידה בידוע, וזה בחינת:
"רדו שמה" בגמטריא שני מאות ועשר כמאמר רבותינו ז"ל, הינו שאז
הגיעו לתכלית הירידה. אך משה רבנו זכה לדעת כזה עד שאז דיקא
זכה לגלות ההסתרה ולתפכה לדעת ועל-ידי זה נגאלו אז דיקא.

וזה בחינת קדוש החדש שהיו עוסקים בזה גדולי חכמי ישראל שהיו
בקיאים בסוד העבור. כי קדוש החדש הוא גם בן בחינת התגלות
ההסתרה בעת שהיא בתכלית הפגם הנ"ל כי הלכנה היא בחינת
מלכות ופגמים הלכנה היא בחינת הסתרה שמשם ניקת הסטרא
אחרא בידוע, ועקר חיות המלכות הוא בחינת אור הדעת והתחכמה
שנמשך מוחי החיים, וזה בחינת מה שהלכנה מקבלת הארתה מהשמש

מושיבת נפש

129

שהוא בחינת דעת הנ"ל. ודיקא בשהיא סמוכה לשמש מאד ועומד בגנודה בתכלית הקרוב, או היא בתכלית ההסתרה והמעוט ואינה מאירה להעולם כלל בידוע, ואזי פשמינעה לתכלית המעוט וההסתרה או תקף מתחלת להתמלאת ואזי הוא בחינת מולד הלכנה בידוע. ועל פן היו עוסקים בזה חכמים גדולים פי צריך לזה דעת גדול שיוכל להפך תכלית ההסתרה והירידה לבחינת דעת הנ"ל, ועל פן קדוש החדש הוא מצוה ראשונה שגמיו ישראל ונאמר בענין יציאת מצרים פי הכל ענין אחד הנ"ל. ועל פן שרש התשובה בראש חדש פמבאר במקום אחר פי התגלות ההסתרה הנ"ל זה עקר התעוררות לתשובה. ועל פן נוהגין להתעורר בתשובה בערב ראש-חדש ועושין יום פפור קטן, פי אזי הלכנה בתכלית המעוט וההסתרה, ועל פן אזי דיקא הוא זמן ההתקרבות, ועל פן עושין אז תשובה וחזרין אליו ותברך.

❦ מו ❦

בערב ראש-חדש, הלכנה היא בתכלית המעוט, ואזי דיקא מתחלת להתמלאת מיד בראש חדש.
וזה רמזו על כלל ישראל: "שהם עתידים להתחדש פמותה", פמו שאומרים פברפת קדוש לכנה.

פי כל ימי עולם אנו עוסקים בתקון פגימת הלכנה ובכל פעם מתקנים אותה מעט מעט, עד שלעתיד תתמלא פגימתה לגמרי ולא יהיה בה שום מעוט וכו', ואף-על-פי שבגשמיות אין אנו רואין

עֲתָה עֲדוּן בְּהַלְבֵּנָה שׁוּם תִּקוּן, כִּי בְּכָל הַדָּשׁ חוֹזֵרֶת
 וּמִתְמַעֲטֶטֶת בְּבִתְחִלָּה, אַף־עַל־פִּי־כֵן אָנוּ מֵאֲמִינִים
 שָׂאִין יִגְיעַתְנוּ לְרִיק, ח"ו, וּבִוְדָאֵי הִיא גִתְתִּקְנַת
 בְּרוּחָנִיּוֹת בְּכָל פֶּעַם, עַד שְׁלֻעַתִּיד נִרְאָה זֹאת עֵין בְּעֵין
 שְׁנֵת־מִלְאָה פְּגִימָתָהּ עַל־יְדֵי קִדְשַׁת עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים
 וְכָל יִשְׂרָאֵל.

וּכְמוֹ בֵּן הוּא אֵצֶל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֵׁשׁ לוֹ עֲלִיּוֹת
 וְיִרְדוֹת כָּל יָמָיו בְּלֵי שְׁעוֹר, עַד שֵׁשׁ שְׁנֵדָמָה
 לוֹ שְׁלֹא פָּעַל כְּלוּם מֵאַחַר שֶׁבְּכָל פֶּעַם חוֹזֵר וּמִתְמַעֲט
 אוֹ נִפְגָּם ח"ו. אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין שׁוּם יִגְיעָה לְרִיק ח"ו.
 וְהַעֲקָר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁימוֹת לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ
 בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת וּפְשִׁימוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִי
 אֲמַת שְׁעַל־יְדִי־זֶה יֵשׁ לְכָל אֶחָד תִּקְוָה לְעוֹלָם.

הַצְּדִיק אֵינוֹ צָרִיד כְּלָל לְהַעוֹלָם בְּשִׁבִיל עֲצֻמוֹ, כִּי
 אֲדַרְבָּא מִמְּנוֹ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְכָל הָעֲשִׁירוֹת
 שֶׁבְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְעַל־כֵּן כָּל מֵה
 שְׁנוֹתָנִין לוֹ מְקַבְּלִין מִמְּנוֹ אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת
 יוֹתֵר, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מושיבת נפש

ועל כן גם כל מי שטורח בגופו לשמשו ולהתקרב אליו גם זה נקרא צדקה שהוא כולל בחינת אתערותא דלתתא פי הצדיק מתעלה ומתגדל מאוד על-ידי אתערותא דלתתא של ישראל הטורחים להתקרב אליו ונחשב להם צדקה.

⊗ מו ⊗

כלל ההתרחקות מהשם יתברך של כל אחד ואחד מגדול ועד קטן, העקר הוא: על-ידי זקנה דסטרא אחרא, מה שגדמה לכל אחד פאלו הכל מתנהג בסדר הישן והוא כבר זקן בדרכיו ואי אפשר לו לשוב מהם, כמו שפתיב: "לא יאמין שוב מני השד", והכל על ידי הזקנה שמפיל עליו היצר הרע שנקרא: "מלך זקן וכסיל".

ועל-כן כל התקון הוא על ידי החכמים, הצדיקים האמתיים ומתחדשים בפנשר, בבחינת "קני ה' יחליפו כח" וכו'. ועל-ידי-זה זוכין לחדש בכל עת חדושי תורה אמתיים ונפלאים, כי הם מתגברים בעבודתם בכל יום מחדש פאלו לא התחילו עדין

בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם כָּלֵל, וְעַל־יְדִיָּוָה מְשִׁינִין בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 עַת גְּדֵלַת הַבּוֹרָא בְּיוֹתֵר וּמְחַבְרִים סְפָרִים קְדוֹשִׁים
 חֲדָשִׁים בְּכָל עַת. וְהַכֵּל כְּדֵי לְבָאֵר וּלְגַלּוֹת גְּדֵלַת
 הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ וּגְדֵלַת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּגְדֵלַת קְדוּשַׁת
 גַּפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי "אוֹרֵיתָא וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְיִשְׂרָאֵל בְּלֹא חֵד" (הַתּוֹרָה וְהַקְּב"ה וְיִשְׂרָאֵל, הַכֵּל אֶחָד).

וְעַל־יְדִיָּוָה הֵם מְמַשִּׁיכִים חֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם
 וּבְכָל עַת, שְׂמֹשֶׁם עֵקֶר הַתְּקוּנָה לְזִכּוֹת
 לְתִשׁוּבָה כָּל הֶרְחֻקִים מְאֹד מְאֹד שְׂפָמְעֵט כְּמַעֲט
 אֲבָדָה תְּקוּנָתָם מִגְּדֵל הַהֲתַגְּרוּת וְהַהֲתַגְּפְרוּת, בְּכַחֲיִנַּת:
 "וְאָמַר אֲבָד נִצְחִי וְתוֹחַלְתִּי מִה". אֵךְ עֵקֶר
 הַהֲתַחֲזָקוֹת: "חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹו חֲדָשִׁים לְבַקְרִים"
 וְכו', כִּי חֲסָדָיו וְרַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ אֵינָם תָּמִים וְאֵינָם
 כָּלִים לְעוֹלָם, וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׁהַחֲסָדִים מִתְחַדְּשִׁים
 בְּכָל בִּקְרָה, שְׁזֵה עֵקֶר חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית שְׂבָבֵל
 יוֹם, בְּכַחֲיִנַּת: "וּבָטוּבוֹ מְחֻדָּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד" וְכו'.

וְזֵהוּ כָּל הַנְּחֻמָּה וְהַתְּקוּנָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מִה
 שְׁהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ מְחֻדָּשׁ חֲסָדִים חֲדָשִׁים וְנִפְלְאִים

מושיבת נפש

בְּכֹל בְּקָר אֲשֶׁר לְפִי הֵתְחַדְּשׁוּת הַחֲסָדִים יֵשׁ לְכֹל
תְּקוּהָ בְּכֹל עֵת.

וְכֹל זֶה מִמְּשִׁיכִין עָלֵינוּ הַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים
הַמְתַּחַדְּשִׁים בְּכֹל עֵת וְהֵם מִמְּשִׁיכִין עָלֵינוּ
חֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת וּמִבְּטָלִין
הַזְּקֵנָה דִּסְטְרָא אַחְרָא, וְזֶה כֹּל תְּקוּנָתָנוּ עַל-יְדֵי
שְׂאִין יוֹדְעִין כָּלֵל עַד הֵיכֵן חֲסָדָיו מְגִיעִים בִּי
לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר. וְעַקֵּר גְּדֻלָּתוֹ הִיא גְּדֻלַּת חֲסָדָיו,
וְחֲסָדָיו יִתְבָּרֵךְ מִתְחַדְּשִׁין תָּמִיד בְּכֹל עֵת עַד אֵין
קֵץ וְאֵין תְּכֵלִית בְּנִ"ל. (הַלְבוֹת רֵאשִׁי-חֲדָשׁ הַלְבָּה ז' אֹת י"ו)

❖ מח ❖

בְּשִׂאָרָם גִּתְרַחֵק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ ח"ו, מִכָּל שְׂפָן
בְּשִׁנּוּפֵל לְתַאֲוֹת רְעוֹת וְעֵבְרוֹת, רַחֲמָנָא
לְצִלָּן, אֲזִי הִיא בְּחִינַת: "רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ" וְכו',
בִּי הַשְּׂכִינָה שְׁהִיא קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת "רַחֵל"
בְּיָדוּעַ, וְאֲזִי הִיא בְּבַחֲיַנַּת "כְּרַחֵל לְפָנַי גּוֹזְזִיָּה נְאֻלְמָה",
בִּי הַקְּלָפוֹת וְהַסְטְרָא אַחְרָא גּוֹזְזִין אוֹתָהּ וְנוֹטְלִין מִמֶּנָּה
בְּכִיבוֹל הוֹדָה וְתַפְאֲרָתָהּ וְהִיא נְאֻלְמָה בִּינֵיהֶם, וְאֲזִי
הִיא בְּחִינַת "שְׂכִינָה מָה אוֹמֶרֶת קִלְנִי מֵרֵאשִׁי" וְכו'.

ובְּשֵׁוּה הַרְחוֹק מְאֹד גִּתְעוֹרֵר בְּעֵצִים רְחוֹקוֹ וְאִינוּ
 מֵיֵאֵשׁ אֶת עֵצְמוֹ בְּשׁוּם אֶפֶן וּבּוֹכָה וְצוֹעֵק
 לַהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ תָּמִיד, זֶה בְּחִינַת: "קוֹל בְּרָמָה גִּשְׁמַע
 נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים", כִּי קִדְשֵׁת נִפְשׁוֹ בּוֹכָה בְּמִרְרוֹת
 גְּדוֹל מְאֹד "וּמֵאֲנָה לְהִנָּחֵם וְכוּ' כִּי אֵינְנוּ", כִּי רוֹאָה
 שְׁוֵה זְמַן רַב אֲשֶׁר הִיא רְחוֹקָה מֵהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ כָּל כָּד.

אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-בֵן מֵאַחַר שֶׁהִיא מִתְחַזְקֶת אֶת
 עֵצְמָה עֵדִין לְצַעֵק וְלִבְכוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ
 תָּמִיד, אִזִּי גִתְעוֹרֵרִין רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּמֵאִיר עָלֶיהָ
 הָאָרֶה וְהִתְחַזְקוֹת מִלְּמַעְלָה בְּבִחִינַת: "כֹּה אָמַר ה'
 מִנְעִי קוֹלְךָ מִפִּי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לַפְּעֻלְתֶּךָ
 וַיֵּשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ".

וְכָל זֶה מוֹדִיעַ לָהּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ רַק עַל-יְדֵי צַדִּיק
 הַדּוֹר הַגְּדוֹל בְּמַעְלָה מְאֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת
 יִשְׁשֻׁכָּר, הֵינּוּ שְׂמֵאִיר בְּכָל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל וּמוֹדִיעַ לָהּ
 כִּי עֵדִין "יֵשׁ שָׂכָר" כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם, כִּי אֵין
 שׁוּם דְּבוּר וְלֹא שׁוּם צְעָקָה נֶאֱבָד אֶפְלוּ צְעָקָה
 מִשְׂאוֹל תְּחִתּוֹת אֵינָה נֶאֱבָדָת לְעוֹלָם. וְאֶפְלוּ
 כְּשֶׁהִתְאוֹת וְהִמְנִיעוֹת מִתְגַּבְּרִין עָלָיו וּמִתְפַּשְׁטִין

מושיבת נפש

לפניו מאוד עד שאינו יכול לצאת מהם, אף-על-פי-
 כן, גם אז, כשהוא כוסף וחומד בכל עת לשם
 יתברך ואינו מניח את הרצון והכסופין לעולם, כל
 זה יקר מאוד בעיני השם יתברך. (פמבאר בדברינו בכמה מקומות)
 (הלכות פסח הלכה ט)

❦ מט ❦

במה וכמה עתים עוברים על כל אחד מישראל –
 עתים לטובה, עתים לרעה ח"ו. שהם הכ"ח
 [העשרים ושמונה] עתים האמורים בספר קהלת
 ובהם כלולים כל העתים העוברים על כל אחד ואחד
 מיום הולדו עד יום מותו, אשר עליהם התחנן דוד:
 "בידך עתותי הצילני מיד אויבי ומרודפי".

וזה עקר שלמות הצדיק הגדול במעלה המלמד
 תורה ודעת לישראל, כמו יששכר שיוכל
 להאיר בכל אחד מישראל שיוכל להתחזק ולהשאיר
 על עמדו בכל הזמנים והעתים העוברים עליו,
 בבחינת: "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת
 מה יעשה ישראל", שידע כל אחד מישראל מה
 לעשות בכל עת ועת אף להתחזק ולהחיות את

עצמו בכל עת ועת כפי העת והזמן – פעם בתורה, פעם בתפילה, פעם בצדקה, פעם בצעקה ושועה ותחנון וכביה, פעם בשמחה וחדוה, פעם בדבור, פעם בשתיקה.

יִישׁ עַת שְׁצַרְכִּין וּמְכַרְחִין לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ דִּיקָא מִהֶעֱבוּדָה, בְּבַחֲיַנַּת "בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קְיוּמָה", פִּי יֵשׁ עַת שְׁצַרְכִּין לְאֹכַל אוֹ לִישֵׁן בְּשִׁבִיל קִיּוּם הַגּוּף אוֹ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם כְּדֵי לְפַקֵּחַ דַּעְתּוֹ וּכְיוּצָא בְּזֶה הַרְבֵּה, וְהַפֵּל כְּפִי הָעֵתִים הָעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, פִּי בְּהִכָּרַח שְׁיַעֲבֹר עַל הָאָדָם כְּמִה וּכְמִה מִיַּנִּי עֵתִים שׁוֹנִים. וְכֵן בְּדוֹד הַמְּלֻךְ כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק נֶאֱמַר: "וְהָעֵתִים אֲשֶׁר עָבְרוּ עָלָיו וְעַל יִשְׂרָאֵל".

וְהַצַּדִּיק הַדּוֹר הָאֲמִתִּי הוּא מֵאִיר בְּכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׂיַדַּע אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹל עַת וְעַת כַּ"ל. (שם אות ה')

✽ 2 ✽

צַרִּיךְ לְהִתְחַזֵּק לְעִמּוֹד בְּנִסְיוֹן אִם כָּבֵד נִכְשֵׁל ח"ו וְעָבַר עָלָיו מִה שְׁעָבַר לְבַל יִפֹּל עַל-יְדֵי-זֶה לְגַמְרֵי ח"ו.

מושיבת נפש

הַבַּעַל דָּבַר מֵרָאָה לוֹ פְּאֵלוֹ אָפֶס תִּקְוֶה ח"ו, שֶׁכָּבֵר
 חָתַר בְּמִזְה פְּעָמִים לָשׁוּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְנִפְלָא
 וְעַל כֵּן הוּא "פְּטוּר" כָּבֵר בְּעֵינַי עֲצָמוֹ מִלְּחַתֵּר עוֹד
 חֲתִירוֹת לָשׁוּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ.

בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם יֹאשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל וְכֹל אָדָם צָרִיךְ
 שְׁיַעֲבֹר עָלָיו הִרְבָּה הִרְבָּה קָדָם שְׂזוּכָה
 לְהַכְנִים אֶל הַקִּדְשָׁה

אָדָם הָרֵאשׁוֹן שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה מֵאָה וּשְׁלֵשִׁים
 שָׁנָה. וְדִיקָא בְּכָל אֵלוֹ הַמֵּאָה וּשְׁלֵשִׁים שָׁנָה
 בָּאוּ רוּחֹת וְחִמְמוּ אוֹתוֹ וְכו', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 ז"ל, וּבּוֹדְאֵי נְחִלְשָׁה דַּעְתּוֹ מְאֹד מְזָה בְּכָל פְּעַם, אֲבָל
 הוּא הַתְּגַבֵּר בְּכָל עֵת וְלֹא הִנִּיחַ דְּרָכֵי תִשׁוּבָתוֹ

כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן לְבָלֵי לֵילֵךְ אַחַר
 תְּאוּתָיו בְּהִתֵּר אוֹ בְּאִסּוּר ח"ו, כְּמוֹ כֵּן – צָרִיךְ
 לְהִתְחַזֵּק לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן אִם כָּבֵר נִכְשַׁל ח"ו וְעָבֵר עָלָיו
 מִה שֶׁעָבֵר לְבָל יִפֹּל עַל־יְדֵי־זָה לְגַמְרֵי ח"ו.

כִּי מִה שֶׁנִּמְצְאִים הִרְבָּה בְּנֵי אָדָם שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם
 וְאוֹמְרִים, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לֵילֵךְ בְּדַרְךְ הַיְשָׁר
 עוֹד, זֶהוּ רַק מַחֲמַת תְּאוּתָם וַיִּצְרֵם הָרַע שֶׁמְכַבְּדִים

תואנה ועלילה לפרש מאחרי המקום ח"ו, פדי שיוכלו לילך אחר תאוותם הרעות ח"ו.

כי התואנות והעלילות שהפעל דבר מוצא לכל אדם רבו מספר, ולכל אחד מוצא עלילות מיוחדות, רבם על-ידי חסרון פרנסה ומגיעות המונעים וכו'. אך אף-על-פי-כן כל אחד מישראל נפשו מרה לו מאוד על זה, כי יודע שיצטרך לתן דין וחשבון, ועל פן מתגבר בו הטוב בכל פעם ומתעורר לשוב להשם יתברך.

אך בשום דבר אינו מוצא לעצמו עלילה ופטור כל כך כמו על-ידי התחבולה הנ"ל של הפעל דבר שמפילו ברעתו בכל פעם ומראה לו כאלו אפס תקוה ח"ו, כי רואה בעיניו שכבר חתר במה פעמים לשוב להשם יתברך ונפל אחר-כך כל אחד בפני מה שנפל וכן היה במה פעמים בלי מספר. ועל פן הוא פטור כבר בעיני עצמו מלחתר עוד חתירות לשוב להשם יתברך.

אבל באמת כל הרעיונים והמחשבות של נפילות כאלו הם רק מעשי בעל-דבר שמוצא לו

מושיבת נפש

עלילה לפרש מאחרי המקום כנ"ל, כי באמת אין שום יאוש בעולם כלל וכל אדם צריך שיעבר עליו הרבה הרבה קדם שזוכה להכנס אל הקדשה.

ומי לנו גדול מאדם הראשון שפרש מאשתו ושב בתשובה שלמה מאה ושלשים שנה. ודיקא בכל אלו המאה ושלשים שנה באו רוחות וחממו אותו וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ובדאי נחלשה דעתו מאוד מזה בכל פעם, ובדאי ארב עליו הבעל דבר ורצה להפילו בדעתו לגמרי בכל פעם. אבל הוא התגבר בכל עת ולא הניח דרכי תשובתו שעסק בהם, עד שזכה בסוף המאה ושלשים שנה להוליד את שת 'שממנו השתת העולם' ויצאו ממנו האבות ומשה ומשיח, ואדם הראשון בעצמו היה גם כן כל ימיו צדיק וחסיד ונפטר בשם טוב. ואף-על-פי שעדין צריכין לתקן הפגם שלו בכל דור ודור, אף-על-פי-כן אם לא היה מתגבר ומתחזק בעצמו לתקן מה שתקן בודאי היה קשה מאוד התקון ביותר גם לצדיקים הבאים אחריו.

וְכִמוֹ כֵּן הוּא מְמוֹשׁ בְּכָל אָדָם גַּם עֲכָשׁוּ, כִּי זֶהוּ
 עֵקֶר הַנִּסְיוֹן שְׁלוֹ, שְׂיִתְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל
 הַיְרִידוֹת שְׁפִעוּלָם רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, בְּכָל אֲשֶׁר יַעֲבֹר
 עָלָיו וַיְרַגֵּל אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל יוֹם לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ
 וַיְדַמָּה בְּדַעְתּוֹ פְּאֵלוֹ נוֹלָד הַיּוֹם וְכוּ'. וְאִזּוֹ מַה שְׂיִזְכֶּה
 לְתַקֵּן בְּעֲצֻמוֹ עַל־יְדֵי תְשׁוּבָתוֹ הַשְּׁלֵמָה בְּנוֹדָאֵי מַה
 טוֹב, וּמַה שְּׁלֵא יִזְכֶּה לְגַמֵּר הַתְּקוּן יִהְיֶה בְּטוּחַ בְּכַח
 וְזִכּוֹת הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים שְׂיִישׁ לָהֶם כַּח לְהַפְדֹּת
 הַכַּל לְטוֹבָה. וּבִלְבָד שְׁלֵא יִתְיַאֵשׁ אֶת עֲצֻמוֹ
 מִלְּצִפּוֹת וְלִקְוֹת לְשֵׁם בְּקוּוֵי אַחַר קוּוֵי וְלִהְרַבּוֹת
 בְּצַעֲקָה וּבִקְשָׁה וְתַחֲנוּגִים לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, "כִּי עִם ה'
 הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת" וְכוּ'. (שם אות ט י"א)

❖ נא ❖

לְפַעֲעָמִים נוֹפֵל הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ מִחֲמַת שְׁנֵדְמָה לוֹ
 שְׁחֲבָרְיוֹ בְּגִי גִילוֹ טוֹבִים מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה.
 וְאִף־עַל־פִּי שְׁבּוּדָאֵי הוּא מְדָה טוֹבָה לְהִיּוֹת שְׁפַל רוּחַ
 בְּפָנָיו כָּל אָדָם וְלִהְחַזִּיק אֶת כָּל אָדָם טוֹב מִמֶּנּוּ. אֲבָל
 אִם יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ עַל־יְדֵי־זֶה ח"ו, אִין זֶה עֲנֹוה, אֲדַרְבָּא
 זֶה גְּדֻלוֹת גְּדוֹל: שְׂאִין נָאָה לוֹ שְׂעֵבַד אִיזָה עֲבוּדָה

להשם יתברך ועדין הוא רחוק כל כך וחבריו כבר זכו למה שזכו. פי באמת אסור להרהר אחרי המקום, ומי יודע מאיזה מקום הוא ובאיזה מקומות נמשך על ידי מעשיו. פי אין אדם דומה לחברו כלל.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל, לעגן ספירת העמר "וספרתם לכם - וספרתם לעצמכם". פי כל הבא לטהר את עצמו ולזפות לקבל עליו על תורה, שזה בחינת ספירת העמר שהוא הכנה לקבלת התורה, צריך לספר הימים לעצמו דיקא ואל יפיל אותו חברו כלל ח"ו.

שזה בחינת: "אחד היה אברהם" במקאר במקום אחר. הינו שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם ולא הסתפל על שום מונע ומעכב ומבלבל. פי באמת כמו שיש כמה מניעות מרשעים הרוצים למנעו בכמה הסתות ופתויים וליצנות וכו' או בהתגרות המחלקת שמרבין עליו, כמו כן יש גם פן לפעמים כמה מניעות וחלישות הדעת אפלו מחבריו ואוהביו הפשרים באמת.

וְכָל זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְבָאֵר הַיָּטֵב בְּכֹתֵב, רַק הַמְשֻׁפָּל
 הַחֶפֶץ בְּאַמֶּת יְבִין מַדְעָתוֹ, כִּי כִנְגַד כָּל מִינֵי
 מְנִיעוֹת פָּאֵלוּ צָרִיכִין לִילָךְ בְּדֶרֶךְ הַנ"ל בְּבַחֲיִנַת:
 "אֶחָד הֵיךָ אֲבָרְהֶם", וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל חִבְרוֹ כְּלָל
 בְּבַחֲיִנַת: "וּסְפָרְתֶם לָכֶם - לְעֶצְמְכֶם" כַּנ"ל,
 וְלַהֲתַנְהֵג בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת וְלַהֲיֹוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִידָה,
 אֲפָלוּ בַעֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹל. וְגַם אִם עֲבוּדְתוֹ
 וְתַפְלָתוֹ אֵינָה בְּשִׁלְמוֹת כְּלָל, אַף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה
 שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ תְּמִידָה.

וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל הָעוֹלָם כְּלָל, שְׂיֵשׁ הַרְבֵּה שְׂיֵשׁ לָהֶם
 פְּרָנְסָה בְּשִׁפְעַע וְגַם בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם בְּתוֹרָה
 וְתַפְלָה נִדְמָה לוֹ שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ אֲלֵפִים מְדַרְגּוֹת
 אַף-עַל-פִּי שְׂלֵא רָאָה מֵהֶם יְגִיעוֹת פְּאֵלָה וְהוּא הַתִּינָע
 כָּל כֶּךָ וְלֹא זָכָה לָזֶה וְהוּא בַעֲנִיּוֹת וּבְשִׁפְלוֹת גְּדוֹל
 בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִפַּל בְּדַעְתּוֹ
 מִזֶּה כְּלָל וְיִהְיֶה שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ וְיַחֲיֶה אֶת עֶצְמוֹ בְּכָל
 עַת בְּמָה שְׂיִוְכַל. וְכָל נִקְדָּה טוֹבָה שְׂמֵרוּיָח לַפְעָמִים
 יִהְיֶה יָקָר בַּעֲיִנָּיו מְאֹד וְיִזְדָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר

מושיבת נפש

הפליא חסדו עמו לזכות לזה על כל פנים. ומה אכפת ליה מה שחברו גדול וטוב ממנו?! – "טוב ה' לכל".

וכמוכא בהמעשה של התם (סיפור מעשיות ט') שהיה רגיל להשיב על ששאלו ממנו מה שחברו לזקק מקח גדול יותר בעד מלאכתו והשיב: "מה אכפת לי בזה? זה מעשה שלו וזה מעשה שלי", והוא היה משתעשע ושמח מאד במלאכתו אף-על-פי שלא היתה בשלמות הראוי, וגם במעט הרוח שהרויח מיד ליד אחרי עמל ויגיעה רבה, ולא הסתפל על אחרים כלל כנ"ל. (שם אות י"א)

מה שששעה שהאדם הוא בבחינת ירידה (בחינת ונפיק), אז דיקא חופפת ומנגנת עליו קדושה גבוהה מאד, בבחינת "אמא דמסככא על בגין" שזוה סוד 'ספת שלם' בבחינת הקף עגני כבוד שהקיפו את ישראל בהליכתו במדבר שהוא מקום נחש שרף ועקרב. [עין אלול ראש-השנה וכו' אות ע"ג]

לפַעַמִּים יש אחד שְנִפְּל מִכָּל הָעֲשָׂרָה "כְּתוּבִין דְּקִדְּשָׁה" וְהַתְּנַבְּרוּ עֲלָיו כָּל הָעֲשׂוּרִים דְּסִטְרָא־אַחְרָא "רַחֲמֵנָא לְצַלָן, וְאַז בְּוֹדֵאֵי אֵינוּ יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל בְּלֵל.

וְהַתְּפִלָּה שְׁלוֹ הִיא בְּכַחֲנִית 'מֵרַת נֶפֶשׁ' בְּחִינַת: "וְנִפְּשָׁה מֵרָה לָּהּ מְאֹד וְכַעֲסָתָה צָרְתָּה גַם כְּעַם", דְּהֵינּוּ שְׁאַפְּלוּ בְּשִׂרְוֹצָה לְהַתְּחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ וּלְכוּן בְּתַפְּלָתוֹ, אֲזִי צָרְתָּה שֶׁל הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת "חֲנֻה", וְצָרְתָּה שֶׁהִיא הַסִּטְרָא אַחְרָא מִתְּנַבְּרַת עַל הַתְּפִלָּה וּמִכַּעֲסַת אוֹתָהּ וּמִבְּלַבְּלַת אֶת הָאָדָם מִן הַתְּפִלָּה בְּכַמָּה מִינֵי בְּלַבּוּלִים.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חוֹמֵל עָלָיו גַּם בֵּין וְחוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח וְנוֹתֵן לוֹ עֲצָה: שְׂיִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָאֱמֶת וְיִרְאֶה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה בְּאֱמֶת בְּאִזְוָה מְדֻרְגָּה שֶׁהוּא, וְיִזְכֹּר אֶת עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ", כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם.

וְעַל־יָדֵי שְׂמוֹשֵׁךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָאֱמֶת, אֲזִי הוּא סְמוּךְ וְקָרוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אֱמֶת הוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ וְעַל־יְדִיזָה יָכוֹל לַעֲלוֹת

מושיבת נפש

מִכָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁפְּעוּלָם, בְּבַחֲיִנַת: "אֲנֹכִי אֵרָד עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַם עִלָּה".

וְזֶה בְּחִינַת: "הֲלֹא אֲנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשֶׂרָה בָּנִים", הֵינּוּ בְּשִׁתּוּפּוֹר בְּחִינַת: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" הַנ"ל זֶה טוֹב מִכָּל הַעֲשֶׂרָה בָּנִים, כִּי אֶף־עַל־פִּי שֶׁהַתְּנַבְּרוּ כָּל הַעֲשֶׂר בְּתַרְוִין דִּמְסֻאֲבוֹתָא עַל־יְדֵי שְׁפָנִים בְּכָל מַעֲלוֹת דְקַדְשָׁה. עַל כֵּן זֶה בְּחִינַת "אֲנֹכִי טוֹב לָךְ מִכָּל־ם", כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם וְקָרֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת. (הַלְבוֹת הַנְּבִיחַ הַלְבָּה ו' אוֹת ה')

✽ נד ✽

צְרִיכִין לְהוֹדִיעַ לְהַטוֹב הַפְּבוּשׁ אֵצֶל כָּל אֶחָד, בְּמְקוֹם שֶׁפְּבוּשׁ, אֵת שְׁמוֹ דִּיקָא, הֵינּוּ לְהוֹפִירוֹ הַיֵּטֵב שֶׁשְׁמוֹ כָּלוּל בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ. כִּי כָּל זְמַן שֶׁזוֹכֵר הַיֵּטֵב שְׁמוֹ עֲדִין אֲזִי בְּקַל יְכוּלִין לְהוֹצִיאֵם מִמְּקוֹם שֶׁנֶּפֶל לָשֵׁם.

וְעַקְרֵי הַשִּׁכְחָה, מֵהַ שְׁלִפְעָמִים הַטוֹב נִכְבָּשׁ וְנִתְעַלֵּם כָּל כֶּךָ עַד שֶׁשׁוֹכַח לְגַמְרֵי אֵת מַעֲלָתוֹ, הוּא מֵהַ שֶׁשׁוֹכַח אֵת שְׁמוֹ. וְזֶה בְּחִינַת מֵהַ שֶׁהַמֵּת שׁוֹכַח אֵת שְׁמוֹ כְּשֶׁאֵינוֹ אִישׁ כְּשֶׁר בְּאֵמֶת.

כִּי עַקְרֵי הוּא הַשֵּׁם שֶׁשָּׂרְשׁוֹ שֵׁם ה'. וְצְרִיךְ לְהוֹפִיר אֵת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם שֶׁשֵּׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו,

מושיבת נפש

והשם יתברך יש לו מִמְנוּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת פְּרָטֵי אֶף
 אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא. וּמִי שֶׁמְזַכֵּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּזוֹ
 בְּכָל פֶּעַם, בְּקַל יוּכַל לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין
 הַטּוֹב שׁוֹכַח מַעֲלָתוֹ לְגַמְרֵי, מֵאַחַר שֶׁזֹּכֵר עֲדֵין
 שֶׁשָּׂמוֹ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָמוֹת לֹא נִבְרְאוּ רַק
 בְּשִׁבְלֵנוּ וְכו'.

(הַלְכוֹת סִימָן בְּהַמָּה וּמִיָּה הַלְכָה ד' אוֹת י"ד)

❦ נה ❦

מִי שֶׁמְסַתְּפֵל עַל הַשָּׁרֵשׁ וְהַתְּכֵלִית שֶׁהוּא עֲצֻם
 הָאֵמֶת שֶׁהוּא הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שֶׁבְּרָא הַכֹּל יֵשׁ
 מֵאֵין וְאֵלָיו הֵם שָׁבִים לְלָכֶת לְחֹזֵר וּלְהַפְּלֵל בּוֹ בְּסוֹפָם
 בְּעַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, מִי שֶׁמְסַתְּפֵל עַל זֶה בְּוֹדָאֵי אֵין
 לְשׁוּם שְׂקָר אֲחִיזָה בּוֹ, וּמְכַל מִיָּנִי רַע וְטִמְאָה וְשְׂקָר
 יְכוּל לְחֹזֵר לְהָאֵמֶת וּלְקַדְשָׁה שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.
 מֵאַחַר שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא שָׁם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִיְהוָה
 יִתְבָּרֵךְ וְשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם תְּמִיד,
 בְּבִחִינַת: "אִם אָפֶס שָׁמַיִם וְכו' וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל וְכו' גַּם
 חֲשׂוֹךְ לֹא יִחְשִׂיךְ מִמֶּךָ."

וְעַל כֵּן מִי שֶׁמֵּאֱמִין בְּזוֹ תְּמִיד בְּוֹדָאֵי אֵין שׁוּם חֲשׂוֹךְ
 וְשְׂקָר וְרַע וְטִמְאָה בְּעוֹלָם, שֶׁיּוּכַל לְהִרְחִיקוֹ

מושיבת נפש

מהשם יתברך ותורתו וצדיקיו האמתיים שהם הכל
אחד עצם האמת.

וכל מה שמרבה הפעל דבר בשקריו ורמאותיו להרחיקו מהאמת,
יתקרב אל האמת יותר ויותר על-ידיה דיקא בבחינת ירידה תכלית
העליה. פי שרש אחיות השקר הוא מבחינת הראשית והתכלית של כל
הדברים ששם הכל נכלל באחד, כסף וזהב, בדיל ועופרת, שזה בחינת
עפר בחינת: "הכל היה מן העפר" וכו', ועל פן השקר יכול להתגבר
על-ידיה להחליף ולשנות ולומר על כסף שהוא זהב וכו'. ועל-ידיה
בעצמו עקר הכנעתו וכפולו של השקר פי על-ידי שישראל מסתכלין
בכל דבר רק על הראשית והתכלית שהוא השם יתברך שהוא ראשית
ותכלית הכל והוא יתברך עצם האמת, על-ידיה נפל השקר ונמחה
ומתבטל מן העולם וזוכין לעלות בתכלית העליה ב"ל. (שם אות כ"ה)

יש שני מיני ברורים הקדושים, הינו הפרור האחד
הוא: הברורים הגדולים והתקונים הנפלאים
הנעשים על ידינו הפעלי בחירה, הינו על-ידי כל
המצוות ומעשים טובים שאנו עושין על-ידי
אתערותא דלתתא שלנו.

והפרור השני הוא: התקונים הנפלאים והנוראים
שנעשים בכל רגע על-ידי השם יתברך

בעצמו בבחינת אתערותא דלעלא, פי השם יתברך
בעצמו עוסק בזה לתקן ולברר כל העולמות.

ובאמת שני הברורים אלו הנ"ל נכללים כאחד, פי
'באתערותא דלתתא - אתער לעלא', וכן
כל כח האתערותא דלתתא שלנו הוא רק על-ידי
השם יתברך בעצמו. רק שאי אפשר לנו עכשו
להשיג ולהבין כל זה בשלמות, פי זה סוד הענין של
הידיעה והבחירה שבאמת שניהם נכללין כאחד, רק
שאי אפשר לנו להשיג ולהבין כל זאת ועל-ידי-זה
דיקא עקר כח הבחירה.

ועל כן מי שהולך בתמימות לא יפשל לעולם, וכמו
שנאמר: "הולך בתם ילך בטח".

פי על-ידי תמימות ואמונה הוא מקים כל התורה
בדינו עם כל פרטיהם ודקדוקיהם, פי מאמין
שתקון כל העולמות תלוי רק בנו, הינו על-ידי-זה
שנופה לקים כל המצוות עם כל הדקדוקים שבהם
על ידי אתערותא דלתתא שלנו. ואף-על-פי-כן
כשנבשל ח"ו, באיזה חטא ועוון לא יפל בדעתו

מושיבת נפש

על-ידי-זה ח"ו, ויתחזק לשוב בתשובה, פי יודע שיש
 בחינת הברור שלמעלה בחינת אתערוותא דלעלא
 שלשם אין מגיע שום פגם כלל, בחינת: "אם חטאת
 מה תפעל לו". ושם יכל להתתקן הכל וכל העוונות
 יתהפכו לזכיות על-ידי תשובה, פי מאוד עמקו
 מחשבותיו יתברך ומכל הקלקולים יכול להוציא מהם
 תקונים גדולים.

ועל כן, על-ידי שידוע ומאמין כל זאת, ישאר קנים
 בעבודתו יתברך לעולם יהיה איד שיהיה. פי
 כל הנפילות וההתרחקות מהשם יתברך נמשך
 מהמבוכה שיש בשני בחינות ברורים הנ"ל.

פי יש שאינו מתחיל כלל לעבד את השם יתברך
 או שעושה ח"ו עוד להפך, וזה נמשך ממה
 שרוצה היצר הרע להגביר "הידיעה" על
 "הבחירה", כאלו אין להאדם בחירה כלל והכל
 תלוי רק בידיעתו יתברך, ו'אין השם יתברך רוצה
 כלל בעבודת האדם' שזה בחינת הידיעות הפוזבות

של האפיקורסים והרשעים הגמורים הפורקים על
לגמרי פידוע.

ואפלו הפעלי תאוות שעוברים עברות ואינם
נכנסים כלל לחקירות הנ"ל אף-על-פי-כן
כל כח היצר הרע שלהם נמשך מבחינה זו, כי עקר
היצר הרע נמשך מכפירות כמבאר במקום אחר.

וכן יש עוד להפך, כי יש בני אדם שפבר התחילו
קצת בעבודת ה' אך שנפלו אחר-כך ממעט
עבודתם ועל-ידי-זה נפלו בדעתם מאד. ויש הרבה
שנתיאשו על-ידי-זה לגמרי מעבודת השם מחמת
שראו שזה כמה פעמים שנתעוררו לעבודת השם
ולא עלתה בידם וכו' פידוע ענין הרע הזה בכמה
בני הנעורים, והיצר הרע הזה הוא להפך, שיוגק גם
כן מהמבוכות הנ"ל ורוצה להגביר הבחירה על
הידיעה, פאלו 'הכל תלוי רק בהאדם לבד בלי השם
יתברך כלל'. ועל כן מאחר שנפל וקלקל - שוב אין
לו תקנה ח"ו.

אבל ההולך בתמימות הוא מאמין שהכל תלוי בננו
בדואי, אך אף-על-פי-כן הכל מהשם יתברך

מושיבת נפש

וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַכֹּל תִּלְוִי בְּנוֹ אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵי אֶפְשָׁר
 לְהִבִּין זֹאת, וְעַל כֵּן בְּנֹדְאֵי לֹא יִתְרַחֵק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם.

כִּי בְּנֹדְאֵי צְרִיכִין לְעַבְדָּא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל כַּחֲנוּ,
 כִּי הַכֹּל תִּלְוִי בְּנוֹ, כִּי "הָאֶרֶץ נְתַן לְבְנֵי הָאָדָם",
 וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שׁוּם נְפִילָה וְיִאֹשׁ בְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ גּוֹמֵר תְּמִיד, וְסוֹף כָּל סוֹף יִגְמַר הַכֹּל פְּרָצוֹנוּ,
 כִּי "אַתָּה מְרוֹם לְעוֹלָם ה'" "וְעֵצַת ה' הִיא תְּקוּם",
 וְכָל מָה שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם שׁוּם דְּבַר טוֹב אֵינוֹ נֹאבֵד
 לְעוֹלָם. וּבְנֹדְאֵי הַדְּבַר טוֹב עוֹשֶׂה פְּעֻלָּתוֹ בְּשִׁלְמוֹת
 אֶף-עַל-פִּי שְׁרוּאָה שְׂאֵחֵר-כֶּךָ לֹא עֲלָתָה לוֹ יִפֶּה
 וְנַעֲשֶׂה עִמּוֹ מָה שְׁנַעֲשֶׂה, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין. וְכִמוֹ
 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לְעַנְיָן "שְׁלוּחַ הַקֵּן" וְ"כַבּוֹד אָב",
 'הֲרִי שְׂאֵמַר לוֹ אָבִיו וְכוּ' הֵיכֵן אֲרִיכַת יָמָיו שֶׁל זֶה
 וְכוּ' אֱלֹא לְעוֹלָם שְׂכָלוֹ אָרְדִי'.

וְכִמוֹ כֵּן יֵשׁ בְּמָה מְצוּוֹת שְׂמִפְרֵשׁ בְּתוֹרָה, שְׂמִמְסַגֵּל
 לְהַנְצִיל עַל יָדָם מֵעֵבְרוֹת וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, כְּגוֹן צִיּוֹת וְתַפְלִין. וְיֵשׁ אַחַד שְׂלֵבּוֹשׁ צִיּוֹת

ותפלגין ואף-על-פי-כן מתגבר עליו היצר הרע ומחטיאו ח"ו, אם כן ח"ו, יפרק על לגמרי ולא יקיים ציצית ותפלגין? חלילה.

אבל באמת כל דברי תורה הקדושה וכל דברי רבותינו ז"ל, אמת ויציב וכו' רק שיש כמה דברים שאי אפשר לנו להבינם בשלמות. ובודאי כח מצות ציצית גדול מאד ויכולין להציל את פן אדם

מהיצר הרע ותאוותיו, (וכמוכא המעשה בנמרא, מזה שטפחו לו הציצית על פניו). אבל אף-על-פי-כן לאו כל בני אדם שווין, ויש אחד שנמשך כבר אחרי היצר הרע כל כך עד שאפלו אם לובש ציצית קשה לו לעמוד כנגד היצר הרע. ואף-על-פי-כן אדרבא, הוא דיקא צריך לזהר ביותר ללבש ציצית, וכן בכל המצוות, וטוב לפניו שעל כל פנים ישאר לו זכות מצות ציצית וכיוצא ולא יאבד לגמרי ח"ו. וברב הזמנים אולי יצטרפו זכות מצות ציצית וכן שארי הנקודות טובות שיש בו, עד שיוכה להתגבר על יצרו בשלמות. ואיך שיהיה על-פלפנים מה שעושה איזה דבר טוב אינו נאבד לעולם אף-על-פי שנעשה עמו אחר-כך מה שנעשה.

מושיבת נפש

וַיֵּשׁ גַם בְּזוֹה בַּמָּה בַּחֲיוֹנוֹת וּכְמֵה עַנְיָנִים, שְׁנַעְלָמוּ מִבְּנֵי
אָדָם וְהַפֵּל בְּשָׂבִיל פֶּחַ הַבְּחִירָה.

וְהַכֶּלֶל כִּי כָּל אָדָם אֵיךְ שֶׁהוּא, הוּא מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת
אֵת שְׁלוֹ וְלַעֲסֵק בַּעֲבוּדַת ה' כֹּל יְמֵי חַיָּו.
וְאִם אֶף-עַל-פִּי-כֵן ח"ו אֵינוֹ זֹכֵה לַקְּדוּשָׁה וְטַהֲרָה
שְׁלָמָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן 'לִית רְעוּתָא טָבָא דְאַתְאָבִיד'.
וְאִם רוּאָה בְּאִיזָה סֵפֶר שְׁמִצּוּהָ זֹאת וְעַבְדָּא זֹו הִיא
מִסְגָּלַת לְזִכּוֹת לְמַעְלָה זֹאת וְעַנְיָן זֶה, וְהוּא נִתְעוֹרֵר
עַל-יְדִי-זוֹה לְקַיֵּם מִצְוֵה זֹאת, וְרוּאָה שְׁאֶף-עַל-פִּי-כֵן
לֹא זָכָה עַל-יְדִי-זוֹה לְמַעְלָה הַזֹּאת, אֵין לוֹ לְפָל בְּרַעְתּוֹ
עַל-יְדִי-זוֹה כָּלָל, כִּי מִי יוֹדֵעַ דְּרַכִּי ה' אֹוּלֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ הַעֲלָה הַמִּצְוֵה וְהַעֲבָדָא שְׁלוֹ לְצַרְךָ תִּקּוֹן נִפְלָא
וְגִבּוּהָ יוֹתֵר. כִּי מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחְשְׁבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וְאִסּוּר
לְהַרְהֵר אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאַחַר כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה
וְדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. כָּלָל (שֵׁם אוֹת ל"ח מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה)

בְּשִׁנּוּפֵל הָאָדָם לְמַדְרָגוֹת נְמוּכּוֹת מְאֹד, שֶׁהֵם
בַּחֲיוֹנַת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְנִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר

לָהֶם לְקַבֵּל חַיּוֹת מִבְּחִינַת הַתְּגִלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ.
שְׂבִשְׁבִיל זֶה הָיוּ כָּל הָעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת, כִּי עֲלֵיהֶם,
הֵינּוּ עַל מְקוֹמוֹת אֱלוֹ נֶאֱמַר: "וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן",
וְחַיּוֹתָם הוּא רַק מֵהַהֶעֱלָמָה וְהַהֶסְתָּרָה שֶׁל "הַמֵּאֲמָר
סְתוּם דְּבִרְאשִׁית" שֶׁהוּא בְּחִינַת: "אֵיחָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ".

וְאֵי כִּשְׁנוּפֵל לְמְקוֹמוֹת אֱלוֹ ח"ו, וְזוֹכָה לְרַחֵם עַל
עַצְמוֹ, כִּי רוֹאֵה שְׁמֻקוֹמוֹ רְחוּק מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ
וְאִם בֶּן אֵינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם מְקוֹם כָּלֵל, כִּי עֵקֶר
הַמְּקוֹם הוּא בְּמְקוֹם שֵׁשׁ הַשְּׂרָאֵת הַקְּדוּשָׁה וְהַתְּגִלּוֹת
כְּבוֹד אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּקְרָא מְקוֹם כִּידוּעַ, בְּחִינַת:
"מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם". אֲבָל מְקוֹמוֹת הַמִּמְנַפִּים אֵינָם
נִקְרָאִים בְּשֵׁם מְקוֹם כָּלֵל, בְּבְחִינַת: "כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת
מִלְּאוֹ קִיָּא צוֹאָה בְּלִי מְקוֹם" וְכֵמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּאֶפֶס
מְקוֹם" וְכו'. עַל כֵּן כִּשְׁנוּפֵל הָאָדָם לְשֵׁם ח"ו, אֵין לוֹ
בְּאֵמַת שׁוּם מְקוֹם כָּלֵל וְהוּא גַע וְגַד בְּאַרְצָן.

כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם חוֹטֵא ח"ו, וּמִתְרַחֵק מִכְּבוֹדוֹ
יִתְבָּרַךְ הוּא כְּאֵלוֹ מִחֲזִיר הָעוֹלָם לְתַהוֹ וְבַהוֹ
וְכֵאלוֹ מִחֲרִיב הָעוֹלָם לְגַמְרִי, וְעַל כֵּן אֵין לוֹ שׁוּם
מְקוֹם כָּלֵל.

מושיבת נפש

אבל פשוטה על כל פנים לידע האמת ולראות
 פגמו וקלקולו הגדול שהחריב את כל
 העולם, עד שאין לו מקום בעולם כלל ומרחם על
 עצמו ושואל ומבקש "איה מקום כבודו", כי בודאי
 גם מקומות אלו בהכרח שיהיה להם איזה חיות
 מהשם יתברך רק שהוא בהעלם גדול, בבחינת:
 "איה מקום כבודו" הנ"ל, על פן על-ידיזה שמחפש
 ומבקש גם שם אחר כבודו יתברך, על-ידיזה הוא
 עולה בתכלית העליה לבחינת קדשת המאמר סתום
 הנ"ל שהוא בחינת "איה" ושם הוא בחינת למעלה
 מן המקום.

נמצא, שהירידה שלו שנפל למדרגה פזאת עד
 שהוא בבחינת למטה מן המקום, פי היה
 בבחינת: "תהו ובהו" ולא היה לו מקום כלל
 ומעכשו על-ידי הפקשה והחפוש עלה על-ידיזה
 בעליה גדולה לבחינת למעלה מן המקום ואז נמחלן
 לו כל עוונותיו.

פי מבחינת איה הנ"ל שהוא הקדשה העליונה מאד, משם כל הפליחה
 והמחילה לכל העונות בבחינת "פי עמך הפליחה" וכו', פי עמך דיקא,

מושיבת נפש

פי "איה" הנ"ל הוא בחינת פתח בחינת תליסר תקוני דקנא שהם שרש השלש-עשרה מדות של רחמים ששם עקר המחילה והסליחה פידוע. וזה בחינת: "אם יאדימו בתולע בצמר יהיו". פי מקומות המטנפים הנ"ל הם בחינת קלפת תולע שהיא קלפה קשה וחזקה מאד ומתנגרת בכל יום לכלות כל העולם לגמרי ח"ו, כמבאר בכונות. ומבחינת קלפה זאת נמשכין כל מיני שקצים ורמשים שאסורים באכילה באסור תמור מאחר שהם רחוקים לגמרי מכבודו ותברך, בבחינת: "וכבודי לאחר לא אתן".

אבל עלידי הפקשה והחפוש אחר כבודו ותברך גם משם, עלידידי זה עולה בתכלית העליה ונמשכת לו סליחה ומחילה מבחינת תליסר תקוני דקנא שהם בחינת צמר פידוע. וזה: "אם יאדימו בתולע בצמר יהיו".

וזה שאמרו רבותינו ז"ל, לעגן תולעים שנתהוו בתלוש שאינם אסורים עד אחר שפרשו, פי מי שנפל למקומות הנ"ל ואז רואה שאין לו שום מקום פלל בקדשה, אזי העקר לבלי להניח את מקומו ושלא ליאש את עצמו ולפרש ולצאת לחוץ ח"ו, באשר היה כבר פמה וכמה שעלידי שראו בעצמן נפילתם הגדולה עלידידי זה נתאשו לגמרי ופרשו מן הקדשה ויצאו לחוץ ח"ו, ורצו לקבע להם מקום חוץ מהקדשה ח"ו, ורצו לשרץ בארץ להתפשט עצמן בזה העולם, כמו אלו שאמרו: "אזיל ואתהני בהאי עלמא", מאחר שאין לו עולם הבא ח"ו. ואלו הם בודאי טמאים ואסורים לגמרי, פי זה בחינת: "השרץ השורץ על הארץ" דקא ששם עקר אחיזת הנפש והטמאה ח"ו.

אבל זה התולע הינו מי שנפל לבחינת מקומות המטנפים הנ"ל, שהו בחינת תולע, רק שהוא דבוק במקומו ואינו פורש אל החוץ על כל פנים. פי ידע פי באמת בודאי אין שום מקום לברח ולהסתתר מפניו

מושיבת נפש

157

ח"ו, כמו שכתוב: "אנה מפניך אברח אם אפק שמים" וכו'. ומה יפעל בזה אם יוסיף עוד ביותר לילך אחר תאוות לבו הלא סוף כל סוף מרה תהיה באחרונה. ובדאי יהיה לו אז למשיב נפש וכמוצא שגל רב כל מה שיציל עצמו מהסטרא אחרא אפלו מעט דמעט. וכשמשיב את עצמו על כל זאת וכל מה שהוא רואה שהוא רחוק מכבודו ותפרד אז יודע שאין לו מקום כלל, כי כל המקומות שרחוקים מכבודו ותפרד אינם נקראים בשם מקום כלל. ועל כן שואל ומחפש ומבקש גם משם אחר כבודו ותפרד בבחינת: "איה מקום כבודו" שזה בחינת: "ובקשתם משם את ה' אלקיך" - "משם" דיקא כי על כל פנים אינו פורש לצאת לחוץ ח"ו, רק אדרבא, אינו מניח את מקומו, בבחינת: "אם רוח המושל תעלה עליך מקומך אל תנח".

על ידי זה יוכל לזכות שתתהפך הירידה לעליה גדולה ויעלה לבחינת למעלה מן המקום כנ"ל, ומבחינת תול"ע יהיה געשה עול"ה בחינת: "עולת תמיד", שמכפר על עברות של יום וישל לילה ומכניע ומבטל קלפת תול"ע הנ"ל, שזה בחינת תולעים שבתלוש עד שלא פָּרְשׁוּ מִתְרִין. כי כל זמן שלא פָּרְשׁוּ לחוץ לשרץ על הארץ ולעשות לו מקום בארץ במקום אחיות הסטרא אחרא ח"ו, רק אדרבא, מחפש גם ממקומו אחר השם ותפרד אזי תוכל הירידה להתהפך לעליה גדולה כנ"ל. (הלכות תולעים הלכה ע"ג)

✽ נח ✽

יש נפשות חלושות מאד שהם בבחינת "ביצים", ועליהם עקר התגברות הסטרא אחרא קלפת

עמלק, כמו שכתוב: "ויזנב בך כל הנחשלים אחרך".
והצדיקי אמת עוסקים בכל דור לתקן גם הנפשות
הללו, ובשביל זה עקר אריכת הגלות שהוא בשביל
שיתתקנו גם כל הנפשות החלושות.

ואלו הנפשות פשוטין לבוא לצדיקי אמת ולהתחיל
להתתקן, בודאי צריכים שיעבר עליהם יגיעות
ויסורים ומרירות הרבה מאד בגוף ונפש וממון בכמה
וכמה בחינות שונות (כמבאר במקום אחר).

ועקר טהרתם הוא שיתחזקו מאד ואל יתיאשו
בעצמן לעולם, רק יקוו תמיד לישועה, כמו
שנאמר: "אותך קויתי כל היום".

כי באמת אי אפשר לשום אדם בכלל ובפרט לבוא
אל התקוה הטובה כי אם על ידי צער ויסורין
ומרירות גדול, שזה בחינת מה שצריכין להתמרמר
מאד על חרבן בית המקדש, והעקר על שאנו רחוקין
כל כך בגלותנו מאבינו שבשמים.

וכן כל אחד בפרט צריך להתמרמר מאד על גלות
נפשו שהיא רחוקה כל כך מאביה שבשמים

מושיבת נפש

ובכל פעם מתגבר הרע ביותר. שהיה אפשר למעוט ולומר: 'אבר נצחי ותוחלתי מה' ח"ו, אבל צריך להתחזק מאד ולנחם את עצמו בכל פעם ולהיות בכלל אסירי התקוה שנאמר עליהם: "שובו לבצרון אסירי התקוה" - "אסירי" דיקא פי צריך להיות נאסר ונקשר בהתקוה האמתית בתכלית ההתקשרות ולא יניח את תקותו לעולם, "פי חסדי ה' פי לא תמנו", והחסדים מתחדשים בכל בקר, על פן "טוב ויחיל ודמם לתשועת ה'". פי בודאי בהכרח שיעבר על כל אחד הרוצה להתקרב אל הקדשה באמת מרירות גדול בלי שעור, רק שהעקר שהיה חזק בתקוה דקדשה בנ"ל.

וזה מרמז בפה שאמרו רבותינו ז"ל על סימני ביצים טהורים: שאם שני ראשיהם פדים או חדים בודאי טמאים, פי זה דרך הרשעים וכל הרחוקים מן האמת שבשנופל עליהם איזה צער ויסורים, אינם מנחמים את עצמו כלל ואין מקוים לצאת משם, כמו שכתוב: "לא יאמין טוב מני חשד", ונשארים שקועים בדאגה וקרה שחרה גדולה ומאשים את עצמם מהשם יתברך לגמרי.

ולפעמים להפך, בשיש להם איזה טוב אכילה ושתיה וכיוצא, או ממלאים פיהם שחוק ועושים כל ימיהם בחגים ואינם משימים לבם בכלל אל האחרית.

וזה בחינת: "שני ראשיהם פדים", מרמז על התגברות העצבות והאבלות שלהם שזה בחינת פד במבאר בפנים. או "שני ראשיהם פדים" מרמז על השחוק והשמחה שלהם, כאלו כל השמחה היא בזה העולם ח"ו, ועל שמחה כזו נאמר: "ולשמחה מה זו עושה". אבל הכשרים הם בבחינת: 'ראשו אחד פד ואחד חד', כי אצלם מקשר הצער והיסורין עם התקנה והנחמה כי הם אסירי התקנה פנ"ל, כי יודעים שאי אפשר לבוא לתכלית התקנה טובה כי אם על ידי יסורים. וכן בשעת היסורין הם מחזקין ומחיינ את עצמם בהתקנה ועל ידי זה זוכין באמת לאחרית טוב.

אך אפלו אם 'ראשו אחד פד ואחד חד' גם כן אין לסקוד על זה לאכלו, כי לפעמים נמצא באפן כזה גם אצל הרשעים שסובלין צער ומרירות גדול בשביל איזה תקנה מתאוות עולם הזה, להשיג על ידי זה מנוח או כבוד וכיוצא ובשעת היסורין הם מנחמין את עצמם כמה שאחר כך ישיג על ידי זה תאוותו מעולם הזה. וצער כזה ותקנה כזאת היא בנדאי לא טוב מאחר שהכל בשביל תאוות עולם הזה. על כן אפלו 'ראשו אחד פד ואחד חד' אין לאכלו, עד שידע שהוא ממין טהור, הינו שהצער והתקנה הוא רק בשביל תכלית הנצחי. (הלכות ביצים הלכה ה')

❦ נט ❦

ענין התחזקות להתחיל בכל פעם בעבודת השם

מחדש. [עין ראה ועבודה אות ג"ד בושה ועזות אות ג] [עין בהשקמות].

כָּל הַבְּלוּלִים שֶׁל כָּל אָדָם שְׂמֵתָאוּהָ לְכָל הַתְּאוּוֹת
 וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן רוֹצֵה לִידַע וּלְהִבִין הַכֹּל בְּשִׁכְלוֹ
 הַמְּגֻשָּׁם וּבְכָל פֶּעַם קָשָׁה לוֹ כַּמָּה קִשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ וְעַל הַצְּדִיקִים וְכוּ'. וְאַפְלוֹ אִם קָשָׁה לוֹ קִשְׁיוֹת
 עַל עֲצָמוֹ גַּם זֶה אֵינוֹ טוֹב, כִּי גַם זֶה מַעֲשֵׂי בַעַל-דָּבָר
 שְׂמֵחַ לִישׁ דַּעְתוֹ עַל-יְדֵי הַקִּשְׁיוֹת שֶׁקָּשָׁה לוֹ עַל עֲצָמוֹ
 – 'אִיךָ אַתָּה רוֹצֵה לְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנָה וְהַתְּלַהֲבוֹת, וְהֵלֵא
 בְּשִׁעָה הַקּוֹדֶמֶת עֲשִׂיתָ פֶּךָ וְכָד' וְכוּ' וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה
 בְּלוּלִים הַרְבֵּה בְּלִי שְׁעוֹר. וְכֹל זֶה נִמְשָׁךְ מִזִּהְמַת
 הַנַּחֵשׁ שְׂמֵכְלָבָל דַּעַת הָאָדָם שְׂרוֹצֵה לְהִבִין הַכֹּל.

כִּי בְּאֵמַת אֵין אָנוּ יוֹדְעִים כָּלֵל, וְאַפְלוֹ שְׁלֵמָה
 הַמְּלֻךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, אָמַר: "כִּי בַעַר אָנֹכִי
 מֵאִישׁ וְלֹא בִינַת אָדָם לִי", וְכֵן בַּתְּהִלִּים אָמַר: "וְאֲנִי
 בַעַר וְלֹא אֲדַע בְּהֵמוֹת הַיִּיתִי עִמָּךְ". מִכָּל שִׁכְנֵן אֶלְךָ
 אֶלְפִים וְרַבִּי רַבְבוֹת קַל וְחֹמֶר אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים בְּפָרְטָם
 בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ.

וְהַכָּלֵל שְׂאִין הָאָדָם יוֹדַע כָּלֵל, רַק צָרִיךְ לְהַתְּחִיל
 בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְכֹל אֲשֶׁר

תמצא ידך לעשות בכחך עשה, ואז טוב לך לעולם
 וסוף כל סוף תגיע לתכלית הטוב והנצחי בזה ובבא.
 (הלכות בשר בחלב, הלכה ד' אות י"ב)

❦ סא ❦

כל הרדיפות וההסתות וההתגרות שהיצר הרע
 וחילותיו מתנגרים בכל אדם בכל יום ובכל עת.
 – הכל נמשך מבחינת קלפת לבן ועשו ומצרים
 וארבע מלכיות, שכלם עומדים בכל דור ודור על כל
 אחד מישראל לכלותו ח"ו.

ואין שום עצה להנצל מהם כי אם על-ידי אמונה
 שלמה בהשם ותפירה, שהוא בחינת התחדשות
 דקדושה בחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך", הינו
 שידע האדם האמת לאמתו – שאינו יודע כלל, כלל
 כלל לא. רק יתחזק את עצמו באמונה הקדושה
 שקבלנו מאבותינו ורבותינו הקדושים, ואל יבלבל
 אותו שום דבר שבעולם, כי אין אנו יודעים כלל רק
 כפי שהורו אותנו רבותינו ז"ל.

כי הם אמרו והם אמרו, הם אמרו: שצריכין לשבר
 בתכלית השלמות כל התאוות שבעולם ואפלו

מושיבת נפש

מאיוזה תנועה בעלמא שאינה פרצון הבורא יתברך צריכין לברח ולהתרחק ממנה בתכלית הרחוק, פי הוא פוגם מאד בנפש הישראלי ובכל העולמות התלויים בו. והם אמרו: שאפלו אם עבר האדם מה שעבר, אפלו אם עבר האדם על כל התורה בלה אלפים פעמים רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אין שום יאוש לעולם כלל וצריך להתחיל בכל פעם מחדש להתחזק בעבודת השם. פי השם יתברך מקבל תענוג ושעשועים מהגרוע שבגרועים, אדרבא, זהו עקר גדלתו יתברך בשהרחוקים מאד מתקרבים אליו ומודים בו יתברך ומתחזקים באמונה ומודים ומשפחים אותו יתברך, "על חסדך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך שבכל עת וכו'.

ועקר בריאת שמים וארץ היה רק בשביל זה שיתחיל האדם בכל פעם מראשית באלו נולד היום וכאלו היום הוא ראשית התחלתו שנה בחינת: "בראשית ברא אלקים" וכו', "בראשית" דיקא בשביל בחינת ראשית הנ"ל. וכן עד עתה השם יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

והכל רק בשביל זה – בשביל ההתחדשות הנ"ל, שכל אחד ואחד כפי מדרגתו יתחיל בכל יום מחדש לכנס בעבודתו יתברך פנ"ל. וזה בחינת עגן מצות בכורים ודווי בכורים כמבאר בפנים. (שם אות י"א)

בכל יום יום שולח השם יתברך ישועות חדשות להציל את האדם מהסטרא אחרא המתגברת עליו בכל יום, וזה בחינת: "בשרו מיום ליום ישועתו". וכן בתפלת שמונה עשרה אומרים: "ועל נסיד שבכל יום עמנו" וכו' וכמאמר רבותינו ז"ל: 'בכל יום יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו' וכו'. נמצא שבכל יום יום נעשים עם האדם ענינים חדשים לגמרי והקב"ה עוזרו ומושיעו בכל יום. על-פן אין להאדם לבלבל את עצמו כלל מיום לחברו, כי מי יודע כמה גדולה הישועה החדשה שהשם יתברך ישלח לו היום, אם יזכה להתגבר להתחיל מחדש. (שם אות י"ב)

מבאר במקום אחר שצריך האדם להיות עקשן גדול בעבודת ה', וזה הענין של העקשנות הוא התחזקות נפלא לבלי לפל בשום אפן בעולם.

וזה בחינת "לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים", ואמרו רבותינו ז"ל, 'אל תקרי שנים אלא שנים', 'נתון תמן' "פתוח תפתח" "הענק מעניק" וכו', שזה בחינת העקשנות הנ"ל שכל קיום התורה תלוי בזה שיתחזק לשנות ולכפל כל עבודה טובה, או למוד תורה וכו', שהתחיל להרגיל עצמו.

שיתחזק בכל פעם לחזור ולעשות אותו הדבר שבקדשה אפלו אלה פעמים, אפלו אם עבר עליו מה שעבר, כי זה עקר קיום התורה שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת השם ולעשות הדבר שבקדשה אפלו בדרך עקשנות אפלו אלפים פעמים ולבלי להסתפל על שום חלישות הדעת, שהבעל דבר והסמרא אחרא והליצנים מחלישין דעתו, וזהו עקר ההתחזקות דקדשה.

ועל ידי זה אינו מתירא מגיהנם של שלג. פי יש גיהנם של אש וגיהנם של שלג כמאמר רבותינו ז"ל, וגיהנם של אש מגיע על

מושיבת נפש

שְׁנַת־חַמָּס לְדַבֵּר עֲבָרָה וְתַאֲוָה ח"ו, אֲבָל גִּיהֶגֶם שֶׁל שְׁלֹג הוּא עַל חֲלִישוֹתוֹ אַחֲר־כֵּךְ כְּשֶׁבֵּא לוֹ הַתְּעוּרָרוֹת לְתִשׁוּבָה, כִּי 'הַכֹּל מְלֵאִים חֲרָטוֹת', כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. אֲבָל עַל־פִּי רַב עֵקֶר עֲכוּבוֹ מִתְּשׁוּבָה הוּא מַחֲמַת חֲלִישַׁת הַדַּעַת, שְׁנִדְמָה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לָשׁוּב וְאִינוֹ מוֹעִיל לוֹ עוֹד תְּשׁוּבָה לְרַבּוּי הָעוֹנוֹת הָעֲצוּמִים מְאֹד וְעַל־יְדִיזָה הוּא מִתְיַאֵשׁ לְגַמְרֵי מְלֵה־תִּקְרָב לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּפֶרֶט אוֹתָן שֶׁהִתְחִילוּ כְּבָר קָצַת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְאַחֲר־כֵּךְ נִפְלוּ מִזֶּה, וְעֵקֶר הוּא מַחֲמַת חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְהַקְרִירוֹת שֶׁמִּפִּיל עֲלָיו הַבַּעַל דְּבָר, וְעַל כֵּן עַל זֶה נִדוֹן בְּקִרְיָרוֹת הָעֲצוּם וְהַמֵּר שֶׁל גִּיהֶגֶם שֶׁל שְׁלֹג.

אֲבָל עַל יְדֵי הָעִזּוֹת דִּקְדוּשָׁה וְהַעֲקָשְׁנוֹת וְהַהֲתַחֲזָקוֹת הַנ"ל לְבָלֵי לְהַגִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ בְּשׁוּם אֶפֶן, רַק לְקַיֵּם וּלְחַזֵּר וּלְקַיֵּם קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת כֹּל מַה שְׁיֻכַּל לְחַטֹּף בְּזֶה הַצֵּל עוֹבֵר כֹּל יְמֵי חַיָּו אֶפְלוֹ אִם יַעֲבֹר עֲלָיו מָה וְאִינוֹ מִנִּיחַ לְקַרֵּר עֲצֻמוֹ ח"ו, מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה. עַל־יְדִיזָה בְּנִדְאֵי לֹא יִהְיֶה נִדוֹן בְּגִיהֶגֶם שֶׁל שְׁלֹג

מושיבת נפש

וקרירות, וזה: "לא תירא לביתה משלג פי כל
ביתה לבוש שנים" פנ"ל. (שם הלכה ה' אות כ"ז כ"ט)

❖ סד ❖

את-על-פי שירד האדם כמו שירד ח"ו, אם הוא
חזק ברצונו והשתוקקותו אל האמת
לאמתו - יכול לעלות על-ידי הירידה דיקא למקום
גבוה מאד, שזה בחינת 'ירידה תכלית העליה'. (עו)
פנים, הלכות הכשר פלים הלכה ד' אות כ"ב

❖ סה ❖

אפלו הגרוע שבגרועים יהיה מי שיהיה צריך
להתחזק ולהתאמץ ליחל ולקוות להשם
יתברך ולבלי לרפות ולרשל את הרצון הטוב לעולם,
ובודאי יזכה לפעל על-ידי-זה הרבה טובות אמתיות
ונצחיות באשר כבר פעלו ישראל הקדושים הרבה
על-ידי העזות דקנשה וחזוק הרצון שלהם דקנשה,
שעל-ידי-זה יצאנו ממצרים וקרע לנו את היים וזכינו
לקבלת התורה וכיוצא בזה הרבה ישועות אמתיות

שזכו ישראל בכל דור על-ידי תקף הרצון שלהם אל
הקדשה במסירות נפש ממוש.

ועל-ידי שאנו זוכרין את כל זאת בכל פעם,
על-ידי-זה יש לנו כח גם עתה לחזק את
עצמו בתוחלת והתקוה והרצון דקדשה עד שגזפה
על-ידי-זה לשפר את כל המניעות ולבוא לתכלית
הטוב. וזה: "חזקו ויאמץ לבבכם כל המניחים" –
"המניחים" דיקא שהוא בחינת חזוק הרצון, שאף-
על-פי שזה ימים רבים שאינו זוכה אל הטוב
ארף-על-פיר-בן הוא מניח ומקנה ומצפה להשם יתברך,
עד ישקוף וירא ה' משמים וזה "כל המניחים", "כל"
דיקא יהיה מי שיהיה בנ"ל. (שם אות כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט)

❖ 10 ❖

צריכין עו ותעצומות והתחזקות עצום מאוד בזה
העולם מספר ימי חיי הבלו, לעמוד בנגד
כל הדחיות וכו' שהפעל דבר רוצה להדיחו ח"ו בכל
עת. והעקר על-ידי הסברות שקר שלו על-ידי שמציד
האור להפך ח"ו, ועל-ידי-זה מסיתו לדבר עברה ח"ו,

מושיבת נפש

169

ועושה אצלו מאסור התר ומעברה מצוה. ואחר-כך
בשנבשל פֶּכֶר, הוא בָּא עוד הפֶּעַם ומתלבש עצמו
במצוות ורוצה להפיל את האדם ולדחותו לגמרי
ח"ו. וכל זה וכיוצא בו נמשך מהקלפה והסטרא
אחרא, והעקר מבחינת קלפת בלעם שרוצה לצייר
אור התורה להפך מן האמת. ועל פן צריכין עו
והתחזקות עצום נגדו בלי שעור, ועל זה
נאמר: "אשרי אדם ע"ז ל"ו ב'ך מ'סלות" וכו', ראשי
יתבות בלע"ם. (מבאר בפנים, הלכות יין נסך הלכה ד' אות כ"ח בסופו)

❖ סז ❖

לפעמים נופל האדם מאד ונתרחק מהשם יתברך
על-ידי האמת, כי יודע באמת שפגם
וקלקל מאד, וגם עתה הוא פגום שהוא ועל פן
מתיאש בעצמו לגמרי, אבל באמת צריכין להתרחק
מהאמת בזה וכו'. (עין אמת אות כ"ו וע"ש עוד אות ל')

❖ סח ❖

עצם גדלת רחמיו וחסדיו יתברך הם עד אין
סוף ואין תכלית. ואי אפשר להשיג כלל

מושיבת נפש

עצם אמתת פונתו יתברך אפלו בתקף פעסו וחרון אפו ח"ו, כי גם אז רצונו יתברך שנבקש ונתפלל לפניו וחסדו ורחמי וחסדיו אשר אי אפשר לתברך ולבטח ברב רחמיו וחסדיו אשר אי אפשר להשיג כלל.

וכמו שמצינו במשה רבנו, עליו השלום, לאחר חטא העגל ויאמר להשמים ח"ו, אז הבין משה לבלי להסתפל על פשטיות דבריו יתברך שגדמה באלו חפץ לכלותם ח"ו. אבל באמת לאמתו אינו פן רק הכל כדי לזרוז שיתחזק בתפלה להמתיק הדינים והקטרוגים מעל ישראל. ועל פן התחזק משה אז בתפלה מאד עד שנתרצה השם יתברך למשה "וינתחם ה' על הרעה" וכו', ואז למדו סדר התפלה וגלה לו שלש עשרה מדות של רחמים. ושם גלה לו האמת לאמתו, שעצם אמתתו יתברך הוא רבוי רחמיו וחסדיו לנצח, שאינו נפסק לעולם, שזה בחינת "אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת" וכו', הינו שזה עקר האמת של השם יתברך,

שְׂרַחֲמֵי וְחַסְדֵי אֵינָם פְּלִים לְעוֹלָם יְהִי אִיךְ שִׁיְהִי,
וְתַמִּיד מוֹעִיל תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וְצַעֲקָה וְשׁוּעָה לְהַשֵּׁם
וְתַפְרָד, כִּי אַחַר כָּל הַכְּעָסִים שְׂמִכְעִיסִים אוֹתוֹ יִתְפָּרֵד
עַדִּין רַחֲמֵי אֲמַתּוֹ אֵינָם פְּלִים לְעוֹלָם.

וּבְכָל דוֹר וְדוֹר נִמְצָאִים צְדִיקִים וְכַשְׂרִים שְׂמַתְחֻזְקִים
בְּתַפְלָה תַּמִּיד, וְעַל־יְדִיזָה הֵם מִמַּתִּיקִים כֹּל
הַדִּינִים שֶׁפְּעוֹלָם וּמִבְטָלִים כֹּל הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת מִיִּשְׂרָאֵל
וּמִכְנִיסִים הַדַּעַת הָאֲמִתִּי בְּיִשְׂרָאֵל, לְהַתְחַזֵּק בְּתַפְלָה
וְתַחֲנוּנִים תַּמִּיד. כִּי זֶהוּ עֵקֶר הָאֲמִת לְאֲמַתּוֹ כִּמוֹ
שֶׁתּוֹב: "קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
בְּאֲמֶת", וְכַתִּיב: "וְאֲנִי תַפְלִיתִי לְךָ וְכו' עֲנֵנִי בְּאֲמֶת
יִשְׁעֶךָ" - "בְּאֲמֶת" דִּיקָא, כִּי אֲנִי מֵאֲמִין שֶׁבְּאֲמֶת
לְאֲמַתּוֹ גַּם עָתָה אַחַר שְׁעֵשִׂיתִי מָה שְׁעֵשִׂיתִי וְעָבַר
עָלַי מָה שֶׁעָבַר, עַדִּין עַדִּין אַתָּה חַפֵּץ לְהוֹשִׁיעַנִי וְעַל
כֵּן אֲנִי מִתְחַזֵּק וּמִתְפַּלֵּל, עֲנֵנִי בְּאֲמֶת יִשְׁעֶךָ. וְהֵבֵן
הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב כִּמּוֹה וְכִמּוֹה צְרִיכִין לְהַתְחַזֵּק בְּתַפְלָה

תַּמִּיד יְהִי אִיךְ שִׁיְהִי. (הַלְכוֹת רַבֵּית הַלְכָה ה' אוֹת ל"ג)

✽ טט ✽

כָּל הַמְלַחְמוֹת שְׁבַעוּלָם מְרַמְזִין הָעֵקֶר עַל מְלַחְמֹת
הַיֵּצֵר הָרַע. כִּי אֶפְלוּ הַמְלַחְמוֹת שֵׁישׁ לְאֶחָד
בְּנִשְׁמִיּוֹת עִם שׁוֹנְאִים וְאוֹיְבִים הַכֹּל הוּא מְלַחְמֹת
הַיֵּצֵר הָרַע. כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "כִּשְׁם שֵׁישׁ לְאָדָם
צָרִים מְלַמְטָה כִּדּוּשׁ לֹא צָרִים לְמַעֲלָה" וְעַל כֵּן עֵקֶר
הַמְלַחְמָה הִיא מְלַחְמֹת הַיֵּצֵר הָרַע.

זוֹה שְׁהוֹהִיר הַפֶּה, קֹדֶם שְׁנִכְנְסוּ לְלֶחֶם מְלַחְמֹת
הַשֵּׁם, לְנִצָּחַ אֶת הָאוֹיְבִים וְהַסְטָרָא אַחֲרָא
שְׁמִם־בְּבִין אֶת הַקְדָּשָׁה, שְׁהֵם בְּחִינַת הָעֵפוֹ"ם
שְׁסָבִיב אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שְׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמַּעֲפָבִים
וְהַמּוֹנְגִיעִים מִדְּבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה. וּכְשֶׁהָאָדָם נִכְנָס
לְהַלְחֵם עִמָּהֶם, אֲזִי נִתְעוֹרְרִין עָלָיו קַטְרוּגִים גְּדוֹלִים
וְרוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדָתוֹ לְגַמְרֵי ח"ו, וְזֶהוּ עֵקֶר
הַמְלַחְמָה שְׁצָרִיד לְהִתְחַזֵּק לְעַמּוּד עַל רַגְלָיו לְבַל יִפֹּל
מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ ח"ו, וְאִזּוּ בּוֹדֵאי יִזְכֶּה לְנִצָּחָם
וּלְשִׁבְרָם וּלְבִטְלָם.

אָבֵל בְּמָה יִהְיֶה בְטַחֲוֹנוֹ חֶזֶק שְׁלֵא יִפֹּל מֵעֲבוֹדָתוֹ
יִתְבָּרַךְ ח"ו? - הָעֵקֶר הוּא רַק אֲמוּנָה

מושיבת נפש

הקדושה, שפשהוא חזק באמונה הקדושה בודאי אין לו להתירא משום מלחמה ושום נסיון שבעולם.

וזה שאמר להם הפהן: "שמע ישראל, אתם קרבים היום למלחמה", ודרשו רבותינו ז"ל: 'אפלו אין בכם זכות אלא מה שאתם אומרים בכל יום שמע ישראל אתם ראויים לנצח את אויביכם' וכו', הינו פנ"ל. פי בזכות "שמע ישראל" לבר, הינו בזכות האמונה הקדושה, בזה לבר אתם יכולים להתקרב למלחמה בגשמיות וברוחניות. פי מאחר שאתם חזקים באמונתו יתברך שוב אין לכם להתירא כלל משום מלחמה שבעולם.

וזה "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם", ודרשו רבותינו ז"ל: 'אל תיראו משעטת סוסים ומשפעת הקלגסים וקול הקרנות', הינו עניני תכסימי מלחמה שעושים השונאים להפחיד ולאים על שפנגדם, וכל הפחינות האלו יש במלחמת היצר הרע והוא ידוע למי שהתחיל לבגס קצת בעבודת השם ובמלחמת היצר הרע אפלו אדם פשוט לגמרי. פי דרך הפעל דבר

לאים ולהפחיד על האדם מאוד מאוד ולהכפיד עליו עבודתו יתברך מאוד מאוד. ומחמת זה רבים נמנעים מלהתחיל לכנס בעבודתו יתברך מחמת האיומים והכבודות הללו וכיוצא בהם, וזה בחינת 'שעטת סוסים ושפעת קלגסים' וכו'. אבל העקר בעבודת השם שלא יפחד כלל (כמבאר במקום אחר) שבעולם הזה האדם צריך לעבר על גשר צר מאוד, והעקר הוא שלא יתפחד האדם כלל.

ועקר ההתחזקות לעבר בשלום על גשר הצר בלי פחד הוא האמונה הקדושה פנ"ל, בחינת "שמע ישראל", "אתם קרבים היום למלחמה", הינו בזכות שמע ישראל שהוא האמונה הקדושה אזי שוב "אל ירך לבבכם וכו' כי ה' אלקיכם ההולך עמכם להושיע אתכם" וכו' בבחינת: "ה' לי לא אירא", כי מאחר שאני מאמין בהשם יתברך באמונה שלמה כי "מלא כל הארץ כבודו" והשם יתברך עמדי תמיד, אזי שוב "לא אירא מה יעשה לי אדם", כי מאחר שיש להאדם אמונה חזקה בהשם יתברך בודאי ינצח כל המלחמות וסוף כל

מושיבת נפש

סוף ישוב להשם יתברך באמת, בבחינת: "זאת אשיב אל לבי על פן אחיל", זאת הוא בחינת מלכות אמונה. כמבאר בפנים. (הלכות גלות הלכה ג' אות ט')

מענין התרת נדרים על-ידי חרטה, מזה יכולין להבין עצם חסדי השם עד אין סוף ואין תכלית ואין שום יאוש בעולם כלל: כי הנדרים שאדם נודר ואוסר על עצמו איזה דבר זהו בחינה גבוהה מאד, (שעולה למקום הנדר שהוא בחינת המקיפין הקדושים שהם שרשי התורה כמבאר בפנים), אך אף-על-פי שנדרים הם מבחינה גבוהה כל כך אף-על-פי-כן יכולין להתירם על-ידי חרטה שמתחרט לפני החכם שזהו בחינת תשובה. כי עקר התשובה הוא חרטה.

כי שם בבחינת המקיפין הנ"ל שם הוא בחינת: "תכלית הידעה אשר לא נדע" ושם החסד עד אין סוף, ויכולין להתחרט ולעשות תשובה לעולם והיה איד שיהיה. כי באמת ענין התשובה הוא דבר נפלא והוא למעלה מהדעת, למעלה מהתורה הקדושה כפיכחול וכמבאר בפנים.

ועל פן פח התשובה אינו נפסק לעולם בשום אופן, ואפלו מי שמתחיל לשוב ונופל ח"ו מזה, ואפלו

מושיבת נפש

אם התחיל בַּמָּה פְּעָמִים וּבְכָל פֶּעַם נָפַל אַחֲרֵיכֶם לְמַה שֶׁנָּפַל בְּנֵ"ל, אַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִתְחַיֵּל בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, כִּי כַח הַתְּשׁוּבָה אֵינוֹ נִפְסָק לְעוֹלָם כִּי שֵׁם הַחֶסֶד עַד אֵין סוּף.

וְזֶה אֲנִי רוֹאִים עַל־יְדֵי הַתֵּרַת נְדָרִים, שֵׁיכוֹלִין לְכַפֵּל הַנֶּדֶר עַל־יְדֵי חֲרָטָה שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה בְּכַח הַחֶכֶם, אַף־עַל־פִּי שֶׁהַנֶּדֶר בְּעֶצְמוֹ הוּא בְּחִינָה גְבוּהָה מְאֹד בְּחִינַת מְקִיפִין שְׁלֹמֶעֱלָה מֵהַדַּעַת בְּחִינַת שְׂרָשִׁי הַתּוֹרָה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, אַף־עַל־פִּי כֵן יֵשׁ בְּחִינָה גְבוּהָה עוֹד יוֹתֵר שֵׁשׁ מִתְּכַפֵּל הַנֶּדֶר עַל־יְדֵי הַחֲרָטָה.

כִּמּוֹ כֵן בְּכָל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ בְּכָל אָדָם וּבְכָל דְּרָגָא וּבְכָל זְמַן יֵשׁ חֲסָדִים נִפְלְאִים אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ גְּבוּהָה מְעַל גְּבוּהָה, מַה שְּׂאִין הִפָּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחֻשָׁב. וְאַף־עַל־פִּי שֶׁהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ עָשָׂה עִמּוֹ חֶסֶד וְהִרִימוֹ מֵאֲשָׁפוֹת וְהִשִּׁיבוֹ אֵלָיו וְהוּא לֹא חָס עַל עֶצְמוֹ וּפָנָם גַּם בְּהַחֶסֶד הַנִּפְלְאָה הַזֶּה בַּמָּה פְּעָמִים, אַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ חֶסֶד לְמַעְלָה מִחֶסֶד עַד אֵין סוּף בְּאִפְּן שֶׁהַכֹּל יְכוֹלִין לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם, בְּכַחוֹ וּזְכוּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל וְהַחֶכֶם שְׁבָדוּרוֹ, אִם יִשְׁמְעוּ אֵלָיו וְיִלְכוּ בְּדַרְכָּיו הַקְּדוֹשׁוֹת. (הַלְכוֹת נְדָרִים הַלָּכָה ד' אוֹת ז')

מושיבת נפש

❖ עא ❖

על-ידי שהצדיק הגדול יכול להאיר לגדולים
במעלה בחינת "דרי מעלה" ולהודיע
להם פי עדין אינם יודעין כלל מגדלתו יתברך.
על-ידי-זה בעצמו יכול לקרב הרחוקים והנמוכים
מאד ולחזק את לבכם לבל יתיאשו מן הרחמים
ח"ו, פי עדין השם אתם ועמם פי "מלא כל
הארץ כבודו". (שם אות י"ד ט"ו ט"ז ועין גרים אות י"ד)

❖ עב ❖

מענין התחזקות להאדם, מחמת שצריך לידע שאי
אפשר לו בשום אופן לידע בזה העולם היכן
הוא עומד ואוחז וזה עקר בחירתו ונסיונו, רק
שצריכין להתחזק באמונה להאמין גם בעצמו שאין
שום תנועה טובה שלו נאבדת ח"ו, כמו שאמרו
רבתינו ז"ל. (עין אמונה אות ק"א)

❖ עג ❖

מי שיסתפל בעין האמת על בטול הזמן, ואיך הזמן
עובר ופורח ואין לו מנוחה אפלו פרגע, פי

באמת אין שום זמן כָּלֵל, רק מחמת קטנות דעתנו נדמה לנו כאלו יש איזה בחינת זמן. כמו שנדמה להאדם הישן וחולם ברבע שעה ונדמה לו בחלומו שעברו עליו שבעים שנה, וכל זה מחמת קטנות דעתו אז. כי הלא תכף אחר-כך בהקיצו רואה בעיניו שלא עבר עליו רק רבע שעה. כמו בן ממש לעגון מה שנדמה לו באמת שיש איזה בחינת זמן ובאמת אין שום זמן כָּלֵל (כמבאר כל זה בפנים), ואם יסתפל האדם על-זה באמת, אזי בודאי ישים כל לבו לבטל הבלי הזמן ולשים כל תקנתו בבחינת "למעלה מהזמן".

גם, על-ידי-זה שיאמין בבחינת "למעלה מהזמן", על-ידי-זה לא יפל לעולם משום נפילה שבעולם יהיה איד שיהיה. כי יזכיר את עצמו שיש בחינת "אני היום ילדתיך" הנאמר במושיח, שהוא בחינת למעלה מהזמן, ששם נתתקן הכל וכל הזמן שעבר נתבטל לגמרי ונעשה כאלו היום נולד ממש, על-ידי בחינת למעלה מהזמן, שמושיגין הצדיקו אמת שהם בחינת מושיח.

מושיבת נפש

וזה עקר התקנה וההתחזקות לשוב מפל הפגמים
שנפל בהם כל אחד כפי בחינתו, שכלם
נמשכים מבחינת המעשה הרע הנעשה תחת השמש
והזמן. וכשרוצה לטהר את עצמו מזהמתו ולשוב
להשם יתברך באמת ולהפיל בבחינת למעלה
מהזמן, כי עקר התשובה הוא בבחינת למעלה
מהזמן, כמבאר בפנים, אבל איך זוכין להפך ולתקן
כל הימים והזמנים שעברו עליו בפגמים פאולו? על
בן עקר תקנתו ותקונו על-ידי בחינת למעלה מהזמן
ששם נתתקן הכל ונעשה פאולו היום נולד ממש.

ובל זמן שיש להאדם נקדת האמונה, שמאמין
בהשם יתברך ובעולם הבא ובביאת משיח
שהוא בחינת למעלה מהזמן הנאמר אצל משיח,
על-ידי-זה יש לו תקנה לעולם. ואיך שהוא, מאחר
שמחזק את עצמו במה שהוא, אזי יש תקנה
לאחריתו על-ידי בחינת "אני היום ילדתיך" שהוא
קדשת משיח, שמושם נמשך קדשה ותקון על כל
הגרים ובעלי תשובה.

כִּי אָפְלוּ גַר שְׂנוּלָד מִזֶּהֱמַת הָעֶבְרִים וְכִשְׂפָא לְהַתְגַּיֵּר
 אָמְרוּ עָלָיו רְבוּתֵינוּ ז"ל: "גַּר שְׂנַתְגַּיֵּר פִּקְטָן שְׂנוּלָד
 דְּמִי" בְּחִינַת "אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ" מֵאַחַר שְׂפָא עֵתָה
 לְכַנֵּס בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל. מִכָּל שָׁפֵן הַבַּעַל תְּשׁוּבָה
 שְׂנוּלָד בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי שְׂפָאֲמַת עֵבֶר עָלָיו
 מִה שֶׁעֵבֶר רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן, בְּשֵׁרוּצָה
 לְשׁוּב בְּאֲמַת וְלְכַנֵּס בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְמוֹת, אֲזִי
 צָרִיךְ לְחַשֵּׁב בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה כְּאֵלּוּ הַיּוֹם נוֹלָד
 מִמּוֹשֵׁ. שְׂוָה גַּמְשָׁךְ מִקִּדְשֵׁי הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת
 מְשִׁיחַ, שְׂנֵאֲמַר בּוֹ "אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ", וְזֶה עֶקֶר
 הַבְּנִיסָה לְתִשׁוּבָה וְלִקְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל.

כִּי כְּשִׁיחָהּ בְּבַחֲינָה זֹאת לְחַשֵּׁב בְּכָל עֵת כְּאֵלּוּ עֵתָה
 נוֹלָד וְאָפְלוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה, יִתְחַזַּק בְּכָל פְּעַם
 וַיִּחַשֵּׁב בְּלִבּוֹ שְׁעֵתָה נוֹלָד, אִזּוֹ בְּנֻדְאֵי סוּף כֵּל סוּף
 יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאִזּוֹ יִתְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי
 הַיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים יִפְלוּ וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְמוֹצָה עַל-יְדֵי
 תְּשׁוּבָתוֹ הַשְּׁלֵמָה, וַיְהִיָּה גְבֻלָּל הַכֹּל בְּבַחֲינַת לְמַעְלָה
 מִהַזְּמַן בְּבַחֲינַת מְשִׁיחַ בְּחִינַת "אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ".

וְזֶה בְּחִינַת "תֵּשֵׁב אֲנֹשׁ עַד דָּבָא" וְדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל: "עַד דְּכֻדְכָה
 שֶׁל נֶפֶשׁ", אֶף-עַל-פִּי-כֵן מוֹעִיל גַּם אִזּוֹ תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת וְתֵאמֶר "שׁוּבוּ

מושיבת נפש

בני אדם", וכל זה על-ידי בחינת למעלה מהזמן שזה בחינת "כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר" כו'. וזה גם כן שמתחיל המזמור: "ארני מעון וכו' בטרם הרים ילדו וכו' ומעולם עד עולם אתה אל", שכל זה הוא בחינת למעלה מהזמן. כי דיקא על-ידי זה זוכין לתשובה שלמה תמיד יהיה איד שיהיה וכל המזמור זה סובב הולך על ענין זה, ענין פנים. (הלכות מילה הלכה ד' אות י"ז י"ח י"ט)

✽ עד ✽

לענין מה שיכולין לזכות על-ידי ההתחזקות בשעת ירידה שמתהפך הירידה לעליה ושעל-ידי זה דיקא יתחדש לטובה בהתחדשות נפלא [ענין מלוא]

ונסעה אות י'.

✽ עה ✽

מענין מה שבמצות נגעים מרמז התחזקות גדול להאדם שלפעמים דיקא בשמאיע לתכלית הירידה או זוכה לקבל טהרה ותקון לנפשו ולשוב בתשובה, שזה בחינת בהרת כגרים טמא פרחה בכלו טהור וכו', [ענין יראה אות פ"ז].

✽ עו ✽

לפעמים בחמלת השם נפתח להאדם אור גדול ונדרמה שבנדאי יהיה איש כשר פראוי

ואחר־כך פתאם נחשך לו כאלו בא השמש ממש
 פתאם שלא בעונתה. שזה בחינת "מה שנאמר
 בעקב ויפגע במקום", כי באברהם נאמר: "וירא את
 המקום מרחוק", אבל יעקב אבינו זכה לפגע ממש
 במקום כמובא בזהר הקדוש, ואף־על־פי־כן פתיב
 בתרה "וילן שם כי בא השמש" ודרשו רבותינו ז"ל,
 שלא בעונתה, הינו כנ"ל. ואז הודיעו לו בחלום שכל
 זה בחינת "והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע
 השמימה", שזהו כל עבודת האדם שצריך לילך
 מדרגא לדרגא כמו שעולין בפלם "והנה מלאכי
 אלקים עולין ויורדין בו".

הינו שצריך שיהיה להצדיקים שנקראים מלאכי
 אלקים כמה וכמה עליזות וירידות, וקדם
 העליה צריך שיהיה ירידה והירידה היא תכלית
 העליה. על פן אל ישתומם האדם ולא יפל בדעתו
 מפל מה שיעבר עליו, כי אפלו פשהוא בבחינת עליה
 שרואה איזה ישועה והתנוצצות אל יטעה שפבר
 האור שלו, רק ידע שעדין הוא רחוק מאד ועל־ידי־

מושיבת נפש

זה לא יפל כְּשֵׁרוּאָה אַחֲר־כֶּךָ שְׁנַחֲשֵׁךְ אֶצְלוֹ הָאוֹר
שׁוּה בַחֲנִינַת יְרִידָה.

כִּי בְּאֵמַת אַף־עַל־פִּי־כֵן הָאוֹר שֶׁכָּבֵר הָאִיר לוֹ לֹא
נִכְבְּה וְלֹא יִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ ח"ו, כִּי אוֹר חֲסִדוֹ יִתְבַּרֵּךְ
מְאִיר עָלָיו תָּמִיד רַק שֶׁהַכֹּל הוּא בְּבַחֲנִינַת "מִמְרַחֵק
תָּבִיא לַחֲמָה" וּבְבַחֲנִינַת "וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק".
אֲבָל סוּף כָּל סוּף יִגְמַר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מַה שֶׁהִתְחִיל
וַיֵּיטִיב עִם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל וְעַם כָּל אֶחָד בְּפִרְטָיו, רַק
צָרִיכִים לְהִיּוֹת מְצַפִּים לִישׁוּעָה תָּמִיד וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
"כִּי לִישׁוּעָתְךָ קָוִינוּ כָּל הַיּוֹם וּמְצַפִּים לִישׁוּעָה". (וְעַיֵן יִרְאֵה
עֲבוּדָה אוֹת פ"ט) (הַלְבוּת שְׁלוֹשׁ הַפָּנ הַלְבָּה ד' אוֹת י')

✽ עו ✽

יֵשׁ שִׁיכוּלִים לְטָעוֹת, מֵאַחַר שְׁרוּאִים עֵצִם רְחוּקִים
מִהָאוֹר, עַל כֵּן יִכּוֹל לִפְלֵעֵיהֶם עֲצָבוֹת וּמְרָה
שְׁחָרָה ח"ו, שֶׁהוּא מְזִיק מְאֹד בְּיוֹתֵר מִן הַכֹּל בְּיָדוֹעַ.
עַל כֵּן מִי שֶׁחָסַם עַל עֵצְמוֹ בְּאֵמַת, צָרִיךְ לְהַפְּךְ הַכֹּל
לְשִׂמְחָה, שְׂדִיקָא עַל־יְדֵי שְׁרוּאָה וּמִבֵּין עֵצִם הִתְרַחֲקוֹת
הָאוֹר מִמֶּנּוּ עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא יִגִּיל וַיִּשְׂמַח מְאֹד, כִּי הֲלֹא
אַף־עַל־ פִּי־כֵן הוּא רוּאָה שֶׁהָאוֹר אֶצְלוֹ מִמֶּשׁ.

כי הלא אף-על-פי-כן אנו מדליקים אור הקדוש של נר חנכה בביתנו ממש. וכן התפלין שהם אורות נשגבין מאוד ואנו מניחין אותם על זרוענו ועל ראשינו, היש התקרבות יותר מזה? ואם שאנו יודעין שעדין אור התפלין רחוק מאתנו מאד, אדרבא, זהו שמחתנו שמרפאים אותנו ברפואות יקרים ונפלאים פאלה הבאים ממרחק גדול כל כך, ובזה יש לנו תקנה גדולה, פי בודאי יוציאנו השם יתברך מפל צרותינו ויקרבנו אליו ברחמים.

ומאחר שאנו רואים בכל עת אורות רחוקים ונשגבים פאלה שהם אצלנו ממש, ואם עדין אנו רחוקים מהם, אדרבא, כל זה צריך לידע שלא יפל בדעתו בשרואה שעובר עליו מה שעובר, אף-על-פי שמניח תפלין ומדליק נר חנכה וכו' וכו'. פי צריך שידע שעדין האור רחוק ממנו מאד אך אף-על-פי-כן צריכין להפך הפל לשמחה, פי אף-על-פי-כן האור הרחוק הנשגב הזה הוא אצלי ובביתי ממש, שזהו בחינת ההלל והשמחה על הקרף הנפים שנעשו לנו בכל הימים טובים והפל כדי להתחזק על-ידי-זה

מושיבת נפש

לצפות לישועה תמיד, בבחינת זכר עשה לנפלאותיו וכו' ולהיות בטוח וחזק שפמו שגבר עלינו חסדו, לעשות לנו נסים פאֵלה, שזכינו לאורות נפלאים פאֵלה הבאים ממרחק מאד ממרחק תביא לחמה, פדי לרפאות תחלואי נפשותינו, על-ידי־זה אנו בטוחים בבטחון חזק שפודאי יושיענו ברחמי ויוסיף, לעשות עמנו נסים חדשים ונפלאים עד אשר נשוב אליו פאֵמות ונגמור מה שהתחיל פי דבר אלקינו יקום לעולם וכמו שפֵתוב: "ואתה מרום לעולם ה'". (שם אות י"א)

❖ עה ❖

עקר התקרבות רחוקים להשם יתברך, הינו גרים ובעלי תשובה הוא: על-ידי שידעו ויפירו בעצמם עצם התרחקותם מהשם יתברך מצד עצמם. ואף-על-פי-כן ידעו ויאמינו גם להפך: שהם סמוכים וקרובים מאד אליו יתברך, מצד רחמי השם יתברך הנפלאים מאד פלי שעה.

שְׁזָה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל: גר שבא להתגיר אומרים לו 'מה ראית' וכו', ואם אמר

מושיבת נפש

יודע אני ואיני כדאי, הינו שמפיר בעצמו גם בן עצם התרחקותו, רק שאף-על-פי-כן חפץ להתקרב אליו יתברך מצד שהוא בוחם ברחמיו המרבים, פי הוא יתברך אוהב גר גם בן, אז מקרבין אותו.

וזה בחינת מה שאמרה נעמי לרות: "ארבע מיתות בית-דין נמסרו לבית-דין", ואמרה לה: "באשר תמותי אמות וכו'. ולכאורה, הנה זה כמו התרחקות, כי רות היתה צנועה כל כך ורצתה להתגיר בתשוקה גדולה כל כך, והיא אומרת לה אולי תחובי בחטא של ארבע מיתות בית-דין ח"ו, וגם רות - למה השיבה באשר תמותי אמות, הינו שהיא מרצה גם לזה, הנה לה להשיב בטוחה אני בתמי וצדקתי שלא אהיה חיב מיתת בית-דין ח"ו?".

אך כל זה הוא ענין הנ"ל, פי מחמת שעקר התקרבות הרחוקים הוא עליידי בחינת התרחקות והתקרבות הנ"ל, שזה בחינת "שלום לרחוק ולקרוב".

פי תקף שיטעה בעצמו לומר, שפבר הוא קרוב להשם יתברך, אז ידע בודאי שהוא רחוק מהשם יתברך באמת.

ומזה היו כל התרפנות רחמנא לצלן. פי גם בזמן הבית שאז בודאי הנה זמן התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, ואפלו בשזכו לעמד בבית המקדש בעצמו ששם תכלית שלמות מקום

מושיבת נפש

ההתקרבות, בפרט בבית ראשון שהיה שם עדן הארון והלווחות וכו', אף-על-פי-כן היו צריכין לידע פמה הם רחוקים עדן ממנו יתברך ומקדשת המקום הנזר אזה, רק להפך הפל לשמחה ולבטח בחסדי השם יתברך, שהוא מקרב גם כל הרחוקים.

כמו שראינו בבית-המקדש בעצמו שצמצם השם יתברך השראת שכינתו בבית-המקדש, "אשר

הן השמים ושמי השמים לא יכלולוד". וכן מעצם רחמיו יתברך צוה להעלות בהמה גשמית לריח ניחוח. ומחמת שהם פגמו אז בזה וסברו שפכר כל טובם בידם וכבר קרובים הם ממש מצד עצמם ועל-ידי-זה: "וירם לבם על פן שבחוני" וגרמו על-ידי-זה כל החרבון, שזה בחינת "הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבני", כמו שפרש רש"י שם.

ועל פן גם נעמי דברה עם רות בדרך זה, כי אף-על-פי שעתה בוער לבך מאד להתקרב אל תקדשה, מפל מקום מי יודע מה יהיה אחר-כך, אולי תתחוב מיתת בית-דין, ורות הצדקת אף-על-פי שבודאי קבלה על עצמה במחשבתה אז להיות צדקת גמורה ולא שתתחייב מיתת בית-דין ח"ו, אף-על-פי-כן השיבה לה בתמימות צדקתה, כי בודאי אינני בטוחה בצדקתי לעולם ומי יודע פמה שאוכל עוד להכישל, ח"ו, רק ויהיה איד שיתנה אפלו אם יתגבר הבעל דבר ח"ו ויביאני למה

שִׁבְיָאֵנִי שְׁאֲתַחֲיֵב מִיַּתּ בֵּית־דִּין ח"ו, אֶפְעַל־פִּירְכּוֹן אֲנִי מִקְבַּלַת עָלַי קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל בְּאֵמַת וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה "וּבְאֲשֶׁר תִּמְוָתַי אֲמוֹת" וְכוּ'. וְאֲזִי קִרְבָּה אוֹתָהּ גַּעֲמִי בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוֹל וְנַעֲשִׂית צְדָקַת גְּדוֹלָה, עַד שְׁזַכְתָּה שִׁיֵּצֵא מִמְּוֵנָה מְשִׁיחַ שִׁיחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם לְמוֹטָב.

וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם הַבָּא לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֵמַת, שְׁעַקֵּר הִתְקַרְבוֹתוֹ עַל־יְדֵי הִתְרַחֲקוֹת. וְאֶפְלוּ אַחֲרֵי־כֵן בְּשִׁנְתְּקַרֵּב הַרְבֵּה צָרִיךְ לִזְכֹּר בְּכָל פֶּעַם בְּהִתְרַחֲקוֹתוֹ. רַק לֹא לְהִתְרַחֵק בְּאֵמַת עַל־יְדֵי־זֶה ח"ו, רַק אֲדִרְבָּא, שְׁהִתְרַחֲקוֹת יִהְיֶה בְּשִׁבִיל תְּכַלִּית הִתְקַרְבוֹת, בְּחִינַת שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב כַּ"ל. (שָׁם אוֹת מ"ו י"ז)

לְפַעֲמִים הָאָדָם נִכְנָס לְעִבּוֹדַת ה' וּמִתְחִיל לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וּפְתָאם נְדָמָה לוֹ שֶׁהוּא גִתְרַחֵק מִהַקְּדוּשָׁה מְאֹד לְבְּחִינַת "קִצְוֵי אֶרֶץ וַיָּם רַחוּקִים", כִּי רוֹאֶה שְׁחֻזְרִין וְעוֹלִין עַל מַחְשְׁבֹתוֹ מַחְשְׁבוֹת וְתַאוּוֹת וְהִרְהוּרִים וְכוּ', מָה שְׁלֹא עָלוּ עַל מַחְשְׁבֹתוֹ זֶה כַּמָּה יָמִים אוֹ שָׁנִים.

אֵל יִפֹּל לֵב הָאָדָם עָלָיו עַל־יְדֵי־זֶה, כִּי לְפַעֲמִים זֶהוּ לְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת מוֹכְתוֹ, כִּי מַחְמַת שְׁכַבְּרַת הַגִּיעַ

למדרגה כזו שהוא בסמוך אל הקדשה ממש ורוצה לכנס לפנימיות הקדשה, על פן אי אפשר לו לכנס לשם עד שיחזור וילך דרך המקומות הפגומים שהיה שם בתחלה ויתקן מה שפגם ויחזור ויברר ויעלה כל הניצוצות הקדושות שהורידם לשם על ידי עוונותיו. ואז נעשה מזה תקונים גדולים בבחינת קמרת ואז זופה לכנס לפנימיות הקדשה ממש.

כי זה עקר תענוגיו ושעשועיו יתברך בשמעלן הניצוצות הקדושים מעמקי הקלפות. ויכול להיות כשנתרחק האדם ביותר ואף על-פי-כן הוא ממשויך עצמו אל השם יתברך בכל פעם, שיקבל השם יתברך מפני נחת רוח גדול מאוד. כי מאחר שהוא במקומות הרחוקים מאוד וממשויך עצמו משם להשם יתברך, אזי בכל תנועה ותנועה ובכל המשכה והמשכה הוא גורם שעשועים גדולים להשם יתברך. ואם יהיה חזק בדעתו למשך את עצמו תמיד אל השם יתברך יהיה איד שיהיה אזי סוף כל סוף יחמל עליו השם יתברך ויכנס על-ידי-זה דיקא לפנים ממש לתוף בית הקדשה. עין פנים (הלכות הלכות שחפית הלכה ה' אות ו' ח')

חלק שני

✧ פג ✧

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "אין מחזקין אֵלָא לְמַחְזְקֵין וְאִין
מְזַרְזֵין אֵלָא לְמַזְרִזִין". וְלִכְאוּרָה אֵינּוּ מוּבָן, כִּי
אִם בֵּן מַהִיבֵן הַהֲתַחֲלָה?

וּבְכָר מְבַאֵר בְּדַבְרֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר, שְׂיֵשׁ כַּמּוֹה
דְּבָרִים בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם שֶׁהֵם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה
וְאִין יוֹדְעִין מַהִיבֵן הַהֲתַחֲלָה. אֵד בְּאַמַּת כָּל הַהֲתַחֲלָה
וְהָאֲמִצֵּעַ וְהַסּוּף וְהַתְּכֵלִית שְׁלֵנוּ הַכֹּל הוּא רַק עַל-יַדֵּי
הַצַּדִּיק הָאֲמַת שְׁפַכֵּל דוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ,
שֶׁהוּא הָיָה הַרְבֵּי הָרֵאשׁוֹן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל וּמִמֶּנּוּ
הַהֲתַחֲלָה וְאֲצִלּוֹ כָּל תְּכֵלִיתֵנוּ וְתַקּוּתֵנוּ, כִּי מֵה שְׁהִיָּה
הוּא שְׂיֵהִיָּה, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל.

וְהַהֲתַחֲלָה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמַת בְּחִינַת מוֹשֶׁה בְּעֲצֻמוֹ
בּוֹדֵאֵי אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשִּׁיג כָּלֵל וְאִין
לָנוּ לְהַרְהֵר בָּזֶה כָּלֵל, אִיךְ זָכָה יְלוּד אִשָּׁה לְהַשְׁגָּה

פזאת וכו'. אך אחר שפָּכַר זְכִינוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה
 עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וּלְהַמְשִׁיךְ דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר עַל-יְדֵי צַדִּיקֵי אָמֶת שְׂפָכַל דּוֹר, עַל-יְדֵי-זוֹהַ
 הַדּוֹת לְאֵל יֵשׁ לָנוּ מֵהֵיכָן לְהַתְחִיל, כִּי מִנְעוּרֵינוּ
 מְגַדְלִין אוֹתָנוּ בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל וּמְלִין אֶת הַיֶּלֶד בַּיּוֹם
 הַשְּׂמִינִי מִיָּד, וְאַחֲר־כֵּן מְחַנְכִין אוֹתוֹ בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת,
 וּבּוֹדֵאי יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְהַתְחַזֵּק, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, בְּמָה
 שְׂזָכִינוּ לְהוֹלֵד וּלְהַתְגַּדֵּל בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֲמִינִים
 אֲנַחְנוּ בְּתוֹרַת מֹשֶׁה וּבְדַבְרֵי כָּל הַצַּדִּיקֵי אָמֶת הַבָּאִים
 אַחֲרָיו וּמְחַזְקִין אוֹתָנוּ לְכַטֵּחַ בְּחֶסֶדֵי הַשֵּׁם, וְאַף-עַל-פִּי
 שְׂפָכַר עֵבֶר עָלֵינוּ מַה שְּׁעֵבֶר בְּכִלְלִיּוֹת וּבְפִרְטוּיּוֹת
 אַף-עַל-פִּי-כֵן הֵם מְזַהֲרִין אוֹתָנוּ לְכָלִי לֵיֵאֵשׁ עֲצָמֵנוּ
 וּלְהִיּוֹת בְּהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּד מִכְּטַחְנוּ, כִּי הַשֵּׁם אֶתְנוּ אֵל
 תִּירָאוּם כִּי עֵדִין עֵדִין הַשֵּׁם עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ וְאַתָּנוּ וְקָרוֹב
 אֵלֵינוּ מְאֹד כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְעֵדִין חֲבִיבוּתֶיהָ
 גִּבֵּן וְחֲבִיבוּתָן גִּבִּיהָ.

וְעַל-יְדֵי שְׂאֵנוּ זֹכִין לְהֵאֱמִין וּלְהַתְחַזֵּק עַל-יְדֵי דַבְרֵי
 אָמֶת שֶׁל הַצַּדִּיקִים אָמִתִּים שְׂפָכַר מֵרָחוֹ
 וְהַתְיַגְעוּ בְּשִׁבְלֵנוּ הַרְבֵּה לְקַרֵּב אוֹתָנוּ לְעִבּוֹדַת

השם, על־ידי־זה יכולין גם אנחנו לזכות להארת הרצון הקדושה, שיהיה רצוננו חזק ואמין מאד להשתוקק ולכסף אליו יתברך ברצונות חזקים ונגעגועים גדולים מאד.

ואז כל מה שהרצון מתגדל ומתפשט יותר על־ידי־זה אנו זוכין להתחזק ביותר פי עקר התחזקות הוא על־ידי הרצון. פי הרצון חפשי תמיד, פי יהיה איך שיהיה אף על־פירכן רצוננו וכוספנו חזק מאד אליו יתברך לעשות רצונו ולקיים מצוותיו באמת, ועל־ידי־זה שמתחזק ביותר על־ידי זה זוכה להארת הרצון בשלמות יותר ואז מתחזק עוד יותר וכן להלן, ובאמת להארת הרצון שהוא בחינת יראה, כמובאר בפנים, יוכל כל אדם לזכות בקל, פי הרצון חפשי לעולם, רק שצריך שיהיה איש חיל ולהתחזק בזה מאד וזה תלוי בזה פי אין מחזקין אלא למחזקין כנ"ל.

והתחלה הוא רק בכח וזכות הצדיקי אמת שיגעו כל כך בעבודת השם, עד שהמשיכו דעת בזה, שעל־ידי־זה יכולין הפל

מושיבת נפש

להתחזק ולזכות להארת הרצון ולהתחזק על-ידי-זה
ביותר וכן להלן כנ"ל.

ועל פן יפה אמר משה "ועתה ישראל מה ה' אלקיך
שואל מעמך, כי אם ליראה", ואמרו רבותינו
ז"ל: "לגבי משה יראה מלתא זוטרתא", הינו ועתה
אחר שפבר טרחתי ויגעתי בשבילכם כל כך כמבאר
בפרשיות הקודמים, עד שזכיתי להשגה ודעת פזה
אשר יראה מלתא זוטרתא לגבי משה, על פן יש
לכם גם פן יסוד חזק והתחלה טובה שתוכלו
להתחזק כל כך על-ידי הארת דעתי שאני מאיר
בכם, עד שתזכו גם פן להארת הרצון וליראה גדולה
הנמשך מהארת הדעת של הצדיק האמת, עד אשר
באמת גם אצלנו עכשו בנקל לנו לזכות למדרגה זו,
שתהיה היראה מלתא זוטרתא גם אצלנו על-ידי
שנופה להתחזק באמת. בכח ההתחלה הקדושה של
משה רבנו ושל כל הצדיקי אמת הבאים אחריו. (הלכות

פריון כבוד הלכה ה' אות ל"ג):

❖ פד ❖

אֶפְלוּ מִי שֶׁנֶּפֶל מְאֹד ח"ו, אֶפְלוּ אִם נֶפֶל לְעֵבְרוֹת
ח"ו, צָרִיךְ גַּם בֵּן שְׂיֵהִיָּה לוֹ יִרְאֶה גְדוּלָּה
מֵהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ – לְהִתְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל נִקְדָּה
וּנְקֻדָּה שְׂיִזְכֵּל לְמַלְט אֶת נַפְשׁוֹ מֵרַע וְלִמְשֹׁךְ אֶת עֲצֻמוֹ
לְאַיִזָּה טוֹב.

וְאֵל יִפְטֹר אֶת עֲצֻמוֹ מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נֶפֶל כָּל כָּךְ, אִם
בֶּן הַתֵּר לוֹ הַכֵּל? ח"ו, חֲלִילָה לֹא תִהְיֶה כְּזֹאת
בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי אֵין חֲשֵׁךְ וְאֵין צִלְמוֹת לְהַפְתֵּר שֵׁם כָּל
פּוֹעֲלֵי אָוֶן. כִּי גַם בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתוֹת וּמַתְחַתּוֹ צְרִיכִין
לִירֹא אֶת הַשֵּׁם מְאֹד מְאֹד כִּי בְּכָל מְקוֹמוֹת מְמוֹשְׁלָתוֹ.
(הַלְלוֹת בְּכּוֹר בְּהִמָּה טְהוֹרָה הַלְכָה ד' אֹת י"ד עַן יִרְאֶה אֹת ק"ד)

❖ פה ❖

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "כָּךְ הוּא דְרָכּוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע;
הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָךְ" וְכוּ' שְׂוֵה בְּחִינַת
'עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה', וְכָתוּב: "הוּי מוֹשְׁבֵי הָעוֹן
בְּחֻבְלֵי הַשְּׂוֹא" וְכוּ'.

וּבְאַמֶּת לְפִי דְרָכּוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע עִם אַנְשִׁים כְּאַלָּה
שְׂאִינָם מִתְגַּבְּרִים כְּנִגְדּוֹ בְּנִעוּרֵיהֶם בְּיִדְאֵי

מושיבת נפש

היה אפס תקווה ח"ו, לרב העולם פמו שפתוב:
 "מפנק מנער עבדו" וכו', אבל השם יתברך חומל
 עלינו בכל דור ודור וחושב מחשבות לבל ידח ממנו
 נדח והוא שולח סיועא מלעלא על ידי צדיקי הדור
 הגדולים האמתיים, שהם בחינת מרדכי והם יודעים
 היטב מה שנעשה עם כל אחר ואחר, בחינת
 "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" והם מעוררים את
 ישראל לתשובה, בבחינת "ויצא בתוך העיר ויזעק
 זעקה גדולה ומרה".

והם מודיעים לכלל בנסת ישראל שהיא בחינת
 אסתר לבל תתיאש עצמה מן הרחמים ותבוא
 לפני המלך אף-על-פי שהיא רחוקה כל כך "שלא
 נקראת לבוא אל המלך זה שלשים יום", אשר על
 כל פנים פעם אחת בחדש צריכין ישראל להקביל
 פני אביהם שבשמים. אף-על-פי-כן צריכין להקיש על
 דלתי רחמים, אולי יחוס אולי ירחם.

עד שאחר-כך בנסת ישראל מקבלת דעת הצדיק
 האמת, ואומרת: "ובכן אבא אל המלך אשר לא
 כדת", ודרשו רבותינו ז"ל: "שלא כדת של תורה, פי

אני יודע בעצמי שעל-פי דת של תורה בודאי אינני ראוי לבוא לפני המלך להתפלל לפניו, כפי מה שאני יודע חמאי ועונותי. אך אף-על-פי-כן "אבוא לפניו שלא כדת, וכאשר אבדתי אבדתי". הינו אם ח"ו, אינו לרצון לפניו תפילתי והתבודדותי עתה מרפוי קלקולי, כאשר אבדתי אבדתי ויעשה השם יתברך עמי מה שירצה, אני תמיד איחל ואצעק להשם יתברך אולי ירחם.

ואז מרחם השם יתברך על עמו ישראל "וישטמ המלך לאסתר את שרביט הזהב", זה סוד ההארה והתקרבות מהשם יתברך שמוגיע לפעמים להאדם הנמוך מאד, שאף-על-פי-כן השם יתברך שולח לו התקרבות מרחוק בסוד הושטת שרביט הזהב, שנמשך בגם אמות הרבה כמאמר רבותינו ז"ל. הינו שאפלו האדם הרחוק מאד מהשם יתברך, כשהוא שומע לעצת הצדיק לכלי להתיאש את עצמו, רק אף-על-פי-כן איך שהוא איך שהוא הוא מוסר את נפשו בכטול גמור אליו יתברך וכא לפני מלכו של עולם להתחנן לפניו, אזי השם יתברך

מושיבת נפש

חומל עליו ומאיר עליו הארה נפלאה מרחוק מאד, פי מאיר עליו הדעת העליון מאד שהוא בחינת יראה עלאה דעלאה, עד שיזכה גם הרחוק מאד לשלמות היראה שהוא בחינת יראה עם דעת, שעל ידי זה יתקרב להשם יתברך באמת. (שם אות ט"ז י"ז)

✽ כו ✽

יש בני אדם הרבה, פשמעינים בספרי מוסר שמודברים מעצם גדל הפגם של החטאים ומעצם מרירת הענשים של גיהנם וכיוצא וכו', הם מתפחדים מאד. אבל הבעל דבר מתגרה בהם ומפילם על-ידי-זה לעצבות גדול יותר מבתחלה, עד שלפעמים נופלים על-ידי-זה ביותר ח"ו. ויש שנופלים ח"ו, כל כך עד שבאים לכפירות גמורות ח"ו.

ובל זה מחמת שלא זכו לקבל הדעת האמתית מצדיקי אמת להחיות ולחזק את עצמם ונדמה להם שכבר נשקעו בדרכיהם כל כך ח"ו, עד שאי אפשר להם לשוב עוד, ועל כן כל מה שרואין יראת

הענשים נופלים בעיני עצמן יותר ויותר, וזה עקר
בחינת מלחמת עמלק שבכל דור, (כמבאר בפנים).

אבל השם יתברך חומל על עמו ושולח עלינו
הארה נפלאה על ידי צדיקי הדור מבחינת
היראה של משיח, שימשיך היראה בשכל עליון כל
כך עד שתגיע היראה לטובה אפלו לגרוע
שפגרועים, שאפלו הרחוק מאד מאד יהיה לו דעת
אמתית להבחין האמת - שגם הוא יש לו תקוה! פי
רחמיו יתברך רבים מאד.

ועל כן בודאי לא יפל על-ידי יראת הענש, אדרבא,
מיראת הענש יחזק את עצמו למצא בעצמו
נקודות טובות ולשמוח את עצמו בפה שהוא מורע
ישראל על-כל-פנים. ודיקא על-ידי יראת הענש יבוא
לשמחה גדולה, פי יראת הענש תכריחהו לקיים דברי
הצדיקים אמתיים שמוהירים מאד את הגרוע
שפגרועים, שיתחזק את עצמו בשמחה תמיד על-פי
דרכי עצותיהם הקדושות.

ובודאי צריכין אנחנו להתירא מאד לשמוע
לדבריהם האמתיים ולקיימם באמת. ועל

בן בסוף התוכחה שהוא יראת הענש פתיב: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה", נמצא שצריכין להתירא מאד מיראת הענש, עד אשר יתחזק על-ידי-זה לקיים דברי הצדיקים אמתיים שמוזהרים את הגרוע שבגרועים לשמח את עצמו בנקודות טובות שמוצא בו עדין ולעבד את השם בשמחה. (שם אות י"ז ב')

צריכין לידע, שכל מה שפתוב בספר "ראשית חכמה" ושאר ספרי קדש עניני קדשה וטהרה גדולה ועצם הפגם והענש של כל חטא ופגם אפלו כל שהוא, אין הפונה בכל זה בכדי לרחק את האדם מעבודתו יתברך ולהחליש דעתו ביותר ח"ו, רק פונתם הטובה הוא רק לקרב ולהזהיר את ישראל שיהיו קדושים וטהורים ויתרחקו אפלו מפגם כל שהוא, כי בודאי כד ראוי להם לפי עצם קדשתם משרשם.

אבל, אף-על-פי-כן אפלו מי שפגם כמו שפגם רחמנא לצלן, בודאי צריך לקיים מאמר

הפתוב: "אל תרשע הרבה", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "מי שאכל שום וריחו נודף יחזר ויאכל שום ויהי ריחו נודף יותר".

ובנדאי צריך האדם להחיות ולחזק את עצמו בכל עת תמיד יהיה איד שיהיה, פי צריכין לזהר שלא לקבל היראה והמוסר לרעה ח"ו, להתרחק על ידי זה ביותר רק שיהיה בבחינת יראת השם לחיים דיקא, דהינו לקרב את עצמו להשם ותברך על ידי היראה והמוסר ולא להתרחק ח"ו, רק אדרבא, מעצם היראה יחזק את עצמו לקיים דברי רבותינו ז"ל, שהזהירונו להאמין בחסדו וטובו ותברך שאינו נפסק לעולם, ולחזק את עצמו בכל עת להתחיל מחדש בעבודת השם. (שם אות כ"ח)

בזה שאנו רואין שצותה התורה על עבד עברי "אם בגפו יבא בגפו יצא", בזה אנו רואים רחמנות השם ותברך, איד שהוא חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, פי הלא אפלו העבד שירד למדרגה

פחותה כל כך עד שהתירה התורה לרבו למסור לו שפחה בנענית (שהוא עיון חמור מאד), אם פן היה אפשר לומר שהוא כבר הפקר גמור ואין לו שום תקנה עוד! ובאמת לא כן הוא, כי אנו רואים שגם בהעבד יש כמה דינים ואזהרות שהזהירה התורה לרחם עליו הרבה ושללא להפקירו לגמרי ח"ו, וזה אנו רואים גם במה שהזהירה התורה "אם בגפו יבא" וכו', הינו שאם אין לו אשה בת ישראל אסור לרבו למסור לו שפחה לאשה בכדי שלא יאבד לגמרי, ח"ו. כי אם יש לו כבר קשר וחבור באשה יראת השם מבת ישראל, אזי אף-על-פי שמשפלות מדרגתו שירד למדרגת עבד התר לו לשא שפחה, אף-על-פי-כן יש לו תקנה. אבל אם לא נתחבר עדין בבת ישראל, אזי אם היה נושא שפחה שהוא ההפך ממש היה נאבד לגמרי, על פן אסרה התורה למסור לו שפחה אף-על-פי שנפל לעבדות. פי אפלו על הנופל לעבדות גמור שהוא תקף וזממת הנחש בחינת עמלק אף-על-פי-כן גם לשם מניעין רחמנותו יתברך וחוישב מחשבות לבל יהיה נדחה לגמרי ח"ו. (שם אות כ"ו)

צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ תָּמִיד בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ לְבָלִי
 לֵיָאֵשׁ אֶת עֲצֻמוֹ בְּשׁוּם אִפֶּן, רַק לִידַע תָּמִיד
 כִּי "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" וְעַדִּין הַשֵּׁם עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ
 וְכוּ', עַד שְׂזִפְהָ לְהִתְחַזֵּק בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה עַד שְׂזִיגִיעַ
 לְהָאָרֶת הָרָצוֹן, שְׂדִיקָא בְּעַת הָאֲכִילָה יִגִּיעַ עָלָיו רָצוֹן
 וְהַשְׂתַּוְקָקוֹת חֹזֵק וְנִמְרָץ מְאֹד לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְזֶהוּ הַהֶפְדָּ מִשֵּׁם מִהַנְּפִילוֹת שֶׁל רַב הָעוֹלָם, שָׂרֵב
 הַנְּפִילוֹת הֵם עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה, הִיגוּ שְׂנוּפְלִים
 בְּדַעְתָּם מְאֹד מִחֲמַת הָאֲכִילָה שְׁלָהֶם שְׂאִינָה
 בְּקַדְשָׁה פְּרָאוּי.

וּבַאֲמַת, אַף-עַל-פִּי שְׂבוּדָאֵי צָרִיךְ כָּל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל לְקַדֵּשׁ אֲכִילָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, אַף-
 עַל-פִּי־כֵן אֲסוּר לוֹ לִפְּל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר, רַק
 אֲדַרְבָּה, צָרִיכִין לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל פַּעַם וּבְכָרַט
 בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה שְׂאֲסוּר לְהִיּוֹת אִזּוֹ אִישׁ עֹצֵל רַק
 לְהִיּוֹת אִישׁ חֵיל, הִיגוּ כִּי לֹא דִי שְׂאֲסוּר לִפְּל בְּדַעְתּוֹ
 עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ, אֲדַרְבָּה, צָרִיכִין לִידַע וּלְהִאֲמִין
 שְׂאֲכִילַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי יִקְרָה מְאֹד מֵאַחַר שְׂאֲכִילָתוֹ

מושיבת נפש

על-פי התורה על כל פנים שאינו אוכל דבר האסור ח"ו, רק הכל על-פי התורה. וגם מברך על כל דבר תחלה וסוף, ועל-ידיה פל אחד מישראל מברר ברורים הרבה באכילתו.

ויש לו לאכל בשמחה ובהתחזקות גדול בהשם יתברך ולידע פי מלא כל הארץ כבודו והשם עמו וכו' פנ"ל. עד שיזכה בשעת אכילתו דיקא להארת הרצון, שישתוקק אז דיקא להשם יתברך ברצון מפלג מאד שזה עקר קדשת אכילת ישראל. פי על-ידי זה הוא תכלית שלמות הברור של כל הניצוצות שבמאכל ועולים על-ידיה לשרשם העליון בשלמות. פמבאר בפנים. (הלכות חלה הלכה ד' אות ג')

אין הקב"ה מקפח שֶׁכֶּר פֶּל בְּרִיָּה, וְכֹל מִה שֶׁפָּעַל וְעָשָׂה אָדָם אֵיזָה טוֹב לְשֵׁם שְׁמַיִם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן, לֹא יֵאבֵד שׁוֹם דְּבַר לְעֵתִיד אֲפֹלוּ אִם עָבַר ח"ו כְּמָה פְּעָמִים עַל כָּל הַתּוֹרָה.

כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁמֹכָאֵר בְּסִפְרֵי קֹדֶשׁ, שְׁמִי שֶׁהוּא רִשְׁעִי
 הוּא מוֹסִיף כַּח בְּקַלְפָּה עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים,
 יֵשׁ בְּזֶה דְבָרִים בְּגוֹ אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְבֹאֲרֵם כֹּל כֶּךָ
 בְּפָרֵט בְּכַתָּב, אֵךְ הַכֹּלֶל: שְׁכַל מִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל
 עַצְמוֹ, שְׁלֹא יֵאָבֵד אֶת עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי וּמִתְנַעֲנַע לְשׁוּב
 לְהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּד, אֲזִי אֶף-עַל-פִּי שְׁאִינִי זֹכֵה לְשׁוּב
 כְּרֵאוּי לוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כֹּל מֵה שְׁיַעֲשֶׂה אִזָּה דְבָר
 שְׁבִקְדָשָׁה יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִהְיֶה בְּוֹדָאִי לֹא יִהְיֶה נֶאֱבָד
 שׁוּם דְבָר, אֶפְלוֹ אִם לֹא יִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאִמַּת
 ח"ו, מְכַל-שִׁפְן שְׁעַל-פִּי הָרַב בְּשִׁיחָה חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ
 וַיִּרְגֵּל עַצְמוֹ מְעַט מְעַט בְּתוֹךְ דְּרָכֵי הַקְּדָשָׁה, אֲזִי סוֹף
 כֹּל סוֹף יִזְכֶּה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּד,
 כִּי אִין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כֹּלֶל, כְּמֹכָאֵר כְּבָר כְּמָה
 פְּעָמִים. (הַלְכוֹת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשֵׂוֹת הַלֵּכָה ג' אוֹת ב)

✽ צא, צב ✽

בְּשִׁחַתָּאֲדָם הוּא בְּמִצַּר גְּדוֹל וְהַתְּאוּוֹת וְהַסְּמָרָא
 אַחֲרָא מִתְנַגְבְּרִים עָלָיו מְאֹד, עַד שְׁאִין
 לוֹ דְרֵךְ לְנִטּוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל, בְּבַחֲיִנַת "כֹּל רוֹדְפֵיהּ
 הַשִּׁיגוּהּ בֵּין הַמְּצָרִים", עַד שְׁנִדְמָה שְׁאֶפֶס תְּקוּהַ ח"ו,

מושיבת נפש

והוא בעצם דחקו ומצרי נפשו פונה להשם יתברך וצועק עליו יתברך מן המצר, בבחינת "מן המצר קראתי יה". אף-על-פי שמה שפונה עצמו להשם יתברך הוא רק פחוט השערה, אף-על-פי-כן הוא יקר בעיני השם יתברך.

ונעשה: מ"מצר" - צמר, שהם בחינת שערות דדיקנא קדישא, הינו שנתעוררין ונמשכין עליו כל השלש-עשרה מדות של רחמים שהם תליסר תקוני דיקנא קדישא, ששם בלו רחמים וטוב ושם נתהפך הכל לטובה וזכות פידוע.

וזה בחינת מה שמבאר בפגנות, מן המצר קראתי יה, מצר - אותיות צמר, בחינת תקוני דיקנא וכו', הינו פנ"ל. וזה בחינת חוט של צמר ביום כפור שהיה מלבין העונות של כל השנה, בבחינת "אם יאדימו כחולע בצמר יהיו", כי עקר סליחת עונות ביום כפורים נמשך על-ידי בחינה זאת על-ידי שהשם יתברך מוצא בישראל אפלו בחומאים רחמנא לצלן, כמה וכמה שערות טובות, הינו מה שמנתקין עצמם כמה פעמים מן הרע אל הטוב פחוט השערה על כל פנים שגם זה יקר מאד אצלו יתברך, עד שעל-ידי-זה מאירין השערות העליונות הקדושות בחינת תקוני דיקנא בחינת צמר שעל-ידי-זה מחילת כל העונות פנ"ל. [ועין יראה ונעבדה אות פ"ט] (הלכות ראשית הנו הלכה ג' אות ב')

מוכאל כהנא רבא מלמד תמיד זכות על ישראל,
וכל הזכויות שמוצאין בישראל הוא על-ידי

בחינת "שערות" הנ"ל, שעל־ידיה יבולין למצוא זכות אפלו בגרוע שבגרועים. כי בכלם נמצאו כמה שערות טובות, מה שממשיכין עצמם כמה פעמים מרע לטוב כחוט השערה.

ועל־ידי מצות נתינת ראשית הגז אל הכהן על־ידיה נתמקן בחינת הצמר בשרשו שהוא בחינת שערות עליונות הנ"ל, ועל־ידיה נמשכין חסדים על ישראל על־ידי השערות טובות שנמצא בהם כנ"ל.
(שם אות ג')

כל התוכחות שהשם יתברך מוכיח את ישראל וכל הבזיונות שמבזה אותם לפעמים בדרך בזיון – הכל לטובה גדולה, כדי ללמד עליהם זכות וחסד כדי שישוּבו אליו באמת.

כי לפעמים בשישראל מקלקלין מעשיהם מאוד מאוד עד שכמעט אין גפר מעט הטוב שבהם מעצם רבוי הפשעים והקלקולים רחמנא לצלן, ואם ירצה השם יתברך ללמד עליהם זכות על־ידי מעט הטוב שבהם יתעוררו המקטרגים, ח"ו, וימצאו פנגד זה אלפים פעמים להפך ח"ו, אבל השם יתברך חפץ

מושיבת נפש

חסד הוא ואף-על-פי-כן הוא רוצה בעמו ורפין להטות עמיהם כלפי חסד, אז בטובו וחקמתו הנפלאה הוא בעצמו מבזה את ישראל בתכלית הבזיון, עד שאומר עליהם שכבר הם אצלו ח"ו כמו כל האמות מאחר שכבר קלקלו כל כך. ותקף שהשם יתברך מהפך הדבר ואומר על ישראל שהם כמו האמות ממש, אזי תקף נתגלה ונתראה על-ידיזה דיקא אמתת הנקודות טובות שבהם.

כי בודאי בתחלה לא היה נחשב הטוב שבהם כלל עד שפמעט לא היה נראה כלל, כי בודאי לפי קדשת ישראל בשרשם אזי אפלו אם אין פוגמין כל ימיו רק פחוט השערה אחת, הוא גם בן פגם גדול ונורא מאד, כי ישראל הם רחוקים לגמרי מעוון ומכל מיני פגמים, מכל שכן בשפוגמים ח"ו יותר מחוט השערה, מכל-שכן בשפגמים והחטאים מרבים מאד רחמנא לצלן עד שמעט הטוב אינו נפר כלל, בפרט כי גם מעט הטוב עצמו מערב בפסלת הרבה, אז בודאי פשירצה השם יתברך להסתפל על עצם

רבוי הפנמים שלהם לפי קדשת ישראל כפי מה שראוי להם להיות אז בודאי כמעט אפס תקוה ח"ו.

אבל השם יתברך רב חסד ואמת וחפץ בקיום העולם ורק הוא ידע יצרנו והיכן האדם פבוש בזה העולם וכו', על פן ברחמיו העצומים הוא בעצמו מהפך הדבר לטובת ישראל ומתחיל להשוות אותם לכל האמות, בבחינת הלא פבני כושיים אתם לי וכו', ותכף בשמדמה ומשוה אותם לשאר האמות, בודאי הכל יודו ויאמרו בפה מלא שעדין יש חלוק רב ונפלא ברחוק מזרח ממערב בין הגורע שב'ישראל לבין העכו"ם, כי פנגד העכו"ם נמצא תמיד ב'ישראל בפה שערות ונקדות טובות לאלפים ולרבבות, פי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות פרמון פמאמר רבותינו ז"ל.

נמצא שדיקא על ידי שמדמה ישראל לעכו"ם ולבני כושיים על ידי זה דיקא נתגלה ומאיר לעין כל הזכות והטוב שבהם, פי פנגד העכו"ם בודאי עמד ישראל בלם צדיקים, פי פלנו מניחין טלית ותפלין בכל יום ומתענין ביום פפורים וכו'.

מושיבת נפש

ועל כן, אחר שאמר הנביא: "הלא כבני כושיים"
 וכי חוזר ומסים תוך פדי דבור למזבה, כמו
 שנאמר שם: "אפס פי לא השמד אשמיד וכי ביום
 ההוא אקים את סבת דוד הנזפלת" וכי, כי דיקא
 על ידי שמהפך הדבר ומדמה ישראל לעכו"ם ח"ו,
 על ידי זה דיקא נתגלה ונתראה כמה וכמה נקודות
 טובות שיש בהם כנגד העכו"ם.

ועל ידי זה נבוא משיח וקים את סבת דוד הנזפלת, כי משיח הוא
 מבחינת עתיק, בחינת 'ועד עתיק יומין מטא' והוא יודע ללמד זכות
 על ישראל, למצא כל השערות טובות שבאשראל שזה בחינת החסד
 הרב של בחינת עתיק, וזה גם כן בחינת "קרא שמו לא עמי כי אתם
 לא עמי" וכי, ותכף חוזר ואומר: "והיה במקום אשר יאמר להם לא
 עמי אתם יאמר להם בני אל חי", הינו כנ"ל, כי דיקא על ידי זה נתגלה
 עצם מעלתם ותפארתם של ישראל כנגד העמים. (שם אות ד' ה')

❖ צד ❖

לפעמים נופל האדם בדעתו כל כך עד שאי אפשר
 לו להחיות את עצמו בשום דבר, כאלו
 אין בו שום טוב כלל. אזי צריך גם כן להפך הדבר
 ולהתחיל מצד השני כנ"ל ולחשוב במחשבתו: אם כן
 כפי דעתי אני כלי רע לגמרי ואין בי שום טוב כלל,

מושיבת נפש

ואז דיקא מתחיל להרגיש בעצמו הנקדות טובות שנמצאו בו עדן, כי כנגד הגרוע והרע לגמרי בודאי ימצא בעצמו גם בעצם גרועותו כמה וכמה נקדות טובות ועל-ידי-זה יחיה את עצמו.

וכן הוא גם כן לגבי חברו, כי צריך לדון את הכל לכף זכות ולמצא הטוב שיש בחברו, בחינת ועוד מעט ואין רשע, כמבאר בפנים. (שם אות ו', עני שלום אות כ"ו)

בתחלה היצר הרע מחטיא את האדם על-ידי שקרו שמטעה אותו בכמה מיני הטעאות, ואחר-כך כשפא על דעתו לשוב, הוא מחליש דעתו ומכניס בלבו "שכבר נסתלק השם יתברך ממנו והוא רחוק כל כך עד שכבר אי אפשר לו לשוב".

ובאמת הוא להפך, כי "מלכותו בכל משלה" אפלו בעשר בתרין דמסאבותא רחמנא לצלן, וכמו שנאמר: "השוכן אתם בתוך טמאותם" ודרשו רבותינו ז"ל: 'אפלו כשהם טמאים - שכינה ביניהם'.

וְזֶה עֵקֶר דְּרֹךְ הַתְּשׁוּבָה שְׁעָשָׂה מִשָּׁה בְּאַרְבָּעִים יוֹם
הָאֲחֵרוֹנִים מֵאֵלּוּל עַד יוֹם בְּפוּרִים, שֶׁהֶעֱקָר הוּא:
לִידַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲדוֹן עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוּ
עִם הַגְּרוּעַ שְׁבִנְרוּעִים, בְּבַחֲנֵית "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּגֶךְ".
וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם חוֹזֵר זֹאת בְּדַעְתּוֹ וּמְכַנֵּים זֹאת
בְּלִבּוֹ בְּאֵמֶת, שְׂזֵה בְּחֵינַת הָאֲזֹהָרָה: "וַיִּדְעַתָּ
הַיּוֹם וְכוּ', כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
הָאָרֶץ מִתַּחַת", הֵינּוּ בְּחֵינַת "אִם אָפֶק שָׁמַיִם שָׁם
אַתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּגֶךְ", אֲזִי בּוֹדְאִי יֵשׁ לוֹ תִקְוָה
גְּדוּלָה, כָּל יְמֵי חַיָּו לְזִכּוֹת לְדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה בְּאֵמֶת. כִּי
זֶה עֵקֶר דְּרֹךְ הַתְּשׁוּבָה בְּחֹדֶשׁ אֵלּוּל, (שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַנְּתִיב בֵּינֵם
דֶּרֶךְ" וְכוּ', שְׂזֵה סוּד פִּגְנַת אֵלּוּל כְּמוֹכָא בְּפִגְנוּת).

וְהַכּוֹנֵה הַפְּשׁוּטָה שְׂיוּצָא מִזֶּה לְכָל בְּנֵי אָדָם
הַפְּשׁוּטִים הוּא לִידַע, שֶׁאֶפְלוּ בְּתוֹךְ
מִצּוּלוֹת יָם הַשְׁוֹטְפִים מְאֹד עַל הָאָדָם כְּהַמּוֹן גְּלִי הַיָּם
מִפְּשָׁ, בְּבַחֲנֵינַת: "וְתִשְׁלִיכֵנִי מִצּוֹלָה בְּלִבִּי יָמִים",
אֶרְעֶל-פִּי-כֵן גַּם שָׁם יֵשׁ דֶּרֶךְ וְנִתִּיב תְּמִיד לְשׁוּב אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי בְּחֵינַת א"ם אָפֶק שָׁמַיִם שָׁם אַתָּה
וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּגֶךְ", שְׂזֵה סוּד פִּגְנַת אֵלּוּל (בְּחֵינַת דֶּרֶךְ
תַּ"ל), שֶׁכָּל אָדָם יָכוֹל לְזִכּוֹת אֵלָיו תְּמִיד בְּכָל מְקוֹם

שהוא בפרט באלול, אם יאמין בזה באמת

ובפשיטות. (הלכות ערות הלכה ה' אות ט')

❦ 10 ❦

אמרו רבותינו ז"ל: "ואעידה לי עדים נאמנים את
אורייה ואת זכרייה", אורייה סימן לזכרייה, כי
כמו שנתקיימה נבואת אורייה שהתנבא על החרבן,
כן התקיים נבואת זכרייה שהתנבא על הגאולה ועל
בנין בית-המקדש.

וזה הענין הוא בכלל, ובפרט גם כן לענין גאולת
הנפש של כל אחד מישראל ותקון מעשיו. שזה
בחינת בנין בית-המקדש בפרט, כי בטבע האדם
להאמין בהקלוקל, הינו שמאמין שעל-ידי מעשיו
שאינם הגונים קלקל ופגם הרבה שזה בחינת חרבן
בית-המקדש, אבל על-ידי-זה נחלש דעתו מאד עד
שנדמה לו שפכר אבדה תקנתו ואי אפשר לו לשוב
ולתקן מעשיו עוד. וזה רק מעשי בעל-דבר, כי
על-ידי-זה הוא פוגם בכל פעם ביותר ח"ו.

מושיבת נפש

וּבִאֲמַת צְרִיכִין לִידַע וּלְהֶאֱמִין, כִּי כִּמוֹ שְׂיִכּוֹלִין
 לְקַלְקֵל כִּמוֹ כֵּן יִכּוֹלִין לְתַקֵּן גַּם כֵּן וּלְהִיטִיב
 מִעֲשָׂיו וּלְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד שְׂתִיתִקֵן כָּל מָה
 שֶׁפָּגַם. וְאִדְרָבָא, מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה! וְצְרִיכִין אָנוּ
 לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם בְּבִטְחוֹן חֶזֶק בָּרַב חֲסָדָיו וּרְחֻמָּיו
 יִתְפַּרֵּד, כִּי סוּף כָּל סוּף בְּיִדְאֵי נִזְכָּה לְשׁוּב אֶל הַשֵּׁם
 בְּאֲמַת וַיִּבְנֶה הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, כִּמוֹ שְׁהִבְטִיחָנוּ עַל-יְדֵי
 כְּפָה נְבִיאִים וְצַדִּיקִים, כִּמְבֹאֵר בְּפָנִים. (שם אות יא)

✧ צו, צח ✧

הַתּוֹרָה נִקְרְאָת עֲרוּת, בְּחִינַת "שְׁנֵי לִוְחוֹת הָעֲדוּת",
 "שְׁנֵי" דִּיקָא, כִּי צְרִיכִין שְׁנֵי עֲדִים שֶׁהֵם
 כְּנֻגַד שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת (הַג"ל בְּאוֹת צ"ה), הֵינּוּ בְּחִינַת נִקְדָּה
 הָעֲלִיוֹנָה וְנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה בְּחִינַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ,
 לְהוֹדִיעַ כִּי מַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
 הָאָרֶץ מִתְחַת, בְּחִינַת "אִם אָסַק שָׁמַיִם שֵׁם אֶתָּה
 וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל" וכו', שְׁוָה עֵקֶר דְּרֹדֵךְ הַתִּשְׁבּוּבָה שְׁנִגְמָר
 בְּיוֹם כְּפֻרִים כְּנ"ל. וְזוֹה בְּחִינַת "וְאַעֲיֶדָה בָּם אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ".

מושיבת נפש

ועל פן נתנו שני לוחות העדות ביום פפורים דיקא, פי התורה בחינת "שני לוחות העדות" הם עדים נאמנים, שמזכירין ומזרזין את האדם בכל פעם לבל יתיאש עצמו מן הרחמים, פי בשביל זה נתנו לוחות העדות ביום פפורים שהוא עת רצון יום מחילה וסליחה יום שנגמר בו הדרך לתשובה כנ"ל, להעיד לישראל אמתת טובו וחסדו יתברך. שהתורה הקדושה, לוחות העדות נתנו ביום פפורים על יסוד זה שכולל שני הנקודות הנ"ל.

הינו שאף-על-פי שבודאי צריכין להזהר בנפשו ולשמור את התורה מאד ושלא לפגם אפלו פגם כל שהוא, פי בתנועה קלה פוגם ומקלקל מאד בשנוטה מדרך התורה ח"ו, ואדרבא, צריך האדם להיטיב מעשיו בכל פעם ולעלות בכל פעם ממדרגה למדרגה עליונה ביותר, בבחינת "אם אפק שמים שם אתה" - בחינת נקדה העליונה. אף-על-פי-כן, כמו שצריכין להאמין בזה, שאם עוברין על דברי תורה פוגמין ומקלקלין מאד וגורמין חרבן גדול בכל העולמות ח"ו, כמו כן צריכין להאמין גם כן להפקד,

מושיבת נפש

שיש בכח האדם לתקן כל מה שפגם, פי עדין השם עמו ואצלו בבחינת "ואציעה שאול הנד" – בחינת נקדה התחתונה. פי ימינו יתברך פשוטה תמיד לעורנו לשוב ולקרבו אליו יתברך על ידי הדרך התשובה שנגמר ביום פפורים, שהוא בעצמו כולל שני הנקודות הנ"ל, שזה עקר דרך התשובה.

רק אנו צריכין לשים לבנו לזה ולהאמין בזה בכל עת, וזה בחינת "עדות ה' נאמנה מחכימת פתי".

פי באמת התורה הקדושה היא רוצה להחכים אפלו את הפתי, הינו אפלו את מי שפבר נתפתה אחר יצרו ונתעה למקום שנתעה, אף-על-פי-כן התורה מכרות ומעידה לפניו שאם ישוב מיד יקבל השם יתברך תשובתו ברצון ויקרבו אליו באהבה גדולה. והתורה בעצמה מעידה לפניו הדרך לתשובה שעל ידי-זה יכול גם הפתי להתחכם. רק המגיעה הוא מחמת שקשה לו להאמין בעצמו שיכול לתקן עדין, ועל זה קורא הפתוב ומכריז "כי עדות ה' נאמנה",

מושיבת נפש

פי בּוֹדָאי היא נאֲמָנָה מְאֹד בְּעֵדוּתָהּ שְׁמַעֲיָדָה
 שְׁמֹלְכוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכֹל מְשָׁלָה בְּשָׂמוּם מִמַּעַל וְעַל
 הָאָרֶץ מִתַּחַת כַּנִּל, וְאִם אֵתָה מֵאֲמִין לְעֵדוּתָהּ עַל
 הַפָּנִים וְהַקְּלוּל ח"ו, מְכַל שְׁכֵן אֵיךְ אֵתָה צָרִיךְ
 לְהֵאֲמִין לְעֵדוּתָהּ עַל כַּח הַתְּקוּן! כִּי בּוֹדָאי מְדָה
 טוֹבָה מְרֻבָּה כַּנִּל. וְזֶה גַם כֵּן בְּחִינַת "עֵדוּתֶיךָ נֶאֱמָנוּ
 מְאֹד וְכוּ' ה' לְאָרֶץ יָמִים", הִיגוּ אֶף-עַל-פִּי שְׁכָבֵר
 אָרְכוּ הַיָּמִים שְׁאֲנוּ מְצַפִּים לְבָנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא
 שְׁלָמוֹת הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּקוּן וְעַדִּין לֹא נֹשְׁעֵנוּ בְּשְׁלָמוֹת,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין עַדִּין לְהַתְּחִיזֵק מְאֹד בְּתַקְוַתְנוּ, כִּי
 בּוֹדָאי עֵדוֹת ה' נֶאֱמָנוּ מְאֹד כַּנִּל. (שֵׁם אוֹת ט' י"א י"ב י"ד)

הַיָּצָר הָרַע וְחִילוּתָיו הֵם בְּחִינַת עַדִּי שְׁקָר, שְׁמַכְנִיסִין
 בְּלֵב הָאָדָם הַהֶפֶךְ מְכַל הַנִּל (כְּאוֹת צ"ו), כִּי הוּא
 הַמְּסִית הוּא הַמְּדִיחַ הוּא הַמְּסִינִין. כִּי בְּתַחֲלָה מְסִית
 לְהָאָדָם וּמְבִיאֵהוּ לְמָה שְׁמַבִּיאֵהוּ וְאַחֲרֵי-כֵן הוּא מְסִינִין
 וּמְקַטְרֵג עָלָיו לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְכִמוֹ שֶׁהוּא מְסִינִין
 וּמְקַטְרֵג לְמַעַלָּה לְהַרְחִיק רַחֲמָיו יִתְבַּרֵּךְ מִיִּשְׂרָאֵל ח"ו,

מושיבת נפש

כמו כן הוא מסטין ביותר בלב האדם בעצמו
ומחליש דעתו כאלו כבר אפס תקנה ח"ו.

ועל זה צועק הפתוב: "כי קמו בי עדי שקר" שהם
הסטרא אחרא, שרוצים להעיד בלב האדם
הפך מן האמת ולהרחיקו ביותר ח"ו.

ועל כן נתן לנו השם יתברך תרין סהדין (שני עדים)
שהם מילה ותפלין או מילה ושבת, כי כל זמן
שיש להאדם שני עדים נאמנים הנ"ל הם מעידין
ומבטיחין לו בכל עת, שעדין חביבותה גבון, מאחר
שאנו זוכין עדין לשני עדים קדושים כאלו, ועל-ידי
זה יש לנו פח לבטל ולהכניע העדי שקר הנ"ל
על-ידי בחינת הדרך לתשובה שכלול גם כן מבחינת
שני עדים נאמנים בחינת לוחות העדות. (שם אות י"ד)

צריך כל אחד מישראל להזהר מאד לבלי ליאש
את עצמו בכל הימים הרעים ועתים לרעה
העוברים עליו, רק אדרבא, כל מה שמתגברין עליו
הימי רע, שהם המדות רעות וכיוצא יותר ויותר,

מושיבת נפש

הוא צריך להתגבר ביותר לחפש ולבקש גם בהם, עד שימצא גם בהם אותיות התורה וחיית אלקות המלכש שם.

כי באמת אין שום מקום נמוך וירוד בעולם ולא שום יום ועת וזמן בעולם שאין שם דברי תורה וחיית אלקות בהעלם ובצמצום, שמחיה אותו המקום והזמן.

ולפעמים מפיל השם יתברך את האדם למקומות כאלו במכון בשביל נסיון, אם יתגבר שם לחפש ולבקש פראוי את הטוב המלכש בתוך מקום וזמן רע כזה, ואז תהי הירידה שלו תכלית העליה, כמבאר בפנים. (הלכות הלואה הלכה ה' אות ה' ו')

❦ ק ❦

בעת שהאדם רחוק מקדשותו יתברך, והוא נע ונד ומטלטל, ודוחין אותו מקדשותו מדחי אל דחי רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אם הוא חזק ואמין לבקש ולדרש ולחפש ולחתור בכל עת ולהתגעגע ולכסף ולבקש את שאהבה נפשו, הינו לזכות למצא

מושיבת נפש

אותו יתברך, אזי אף-על-פי שעדין עוברים עליו ימים ושנים הרבה ואינו זוכה למצאו יתברך ולהתקרב אליו, אף-על-פי-כן ידע ויאמין פי בכל עת ועת על-ידי כל בקשה וחפוש ועל-ידי כל דרישה ודרישה שדורש ומבקש ומחפש למצא כבוד קדשותו יתברך, ועל-ידי כל הבטה וגעגוע שמביט ותולה עיניו לרחמיו יתברך ועל-ידי כל תנועה ותנועה שפונה אל הקדשה, על-ידי כל זה זוכה בכל פעם לשפר חומות ברזל ודלתות נחשת.

אף-על-פי שאחר-כך מתגברין עליו בכל פעם רחמנא לצלן, ואף-על-פי-כן, אין יגיעו לריק ח"ו, ואין שום תנועה שפונה לקדשה נאבדת ח"ו, ואם הוא חזק ואמין לבקש ולחפש יותר אף אם יעבר עליו מה, בודאי סוף כל סוף יזכה למצא אותו יתברך.

ובודאי צריכין לעבר על האדם עדין ועדינין הרבה וכמה ימים ונהרות ותהומות ומימות מחלפין צריכין לעבר עליו, ובכמה מדפריזות המלאים

נחשים ועקרבים גדולים ונוראים צריך לעבר בהם,
עד אשר זוכה להפגם לשערי הקדשה באמת.

זוה הדבר אי אפשר לבאר כלל, עד היכן האדם
צריך להתחזק, אף-על-פי שפבר זכרנו בזה
הרבה בעזרת השם, אף-על-פירכן עדין צריכין למדעי
- פי לכל אחד נדמה שעליו אין אנו מכונים
בדברינו, פי הוא יש לו מניעות פאלה ונתפס
בתאוותיו ובמצודתו כל כך עד שלאיש פמותו אי
אפשר עוד לשוב באמת להשם יתברך, פי פבר גלפד
ימים ושנים הרבה כמה שגלפד עד אשר לא יאמין
שוב מני חשך, כך נדמה לכל אחד.

ורבנו, זצ"ל היה קורא תגר על זה מאד ואמר בזה
הלשון: אהה! לבל תתיאשו עצמכם",
ובלשון אשכנז: "גיוואלד זייט אייך גיט מ'יאש" ומשך
מאד תיבת גיוואלד!, פי באמת הכל יכולין לזכות
להתקרב להשם יתברך, אפלו על-ידי עצה זו לבד,
דהינו שיחפשו ויבקשו ויצטערו ויתגעגעו לשוב אליו
יתברך, וסוף כל סוף יתקרבו להשם יתברך על-ידי-
זה, ואז יראו שאין שום תנועה דקדשה נאבדת ח"ו.

מושיבת נפש

ועל-ידי כל תנועה ובקשה שהוא מבקש את פבורו
 יתברך זוכה לעשות איזה תקון, עד אשר יזכה
 לעלות בתכלית העליה. (הלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ג' אות י"ו)

❖ קא ❖

ענין מה שאסור ליאש את עצמו לעולם וצריכין
 להתחזק מאוד בריצונות וכסופין חזקים
 דקדושה, ולהאמין שהרצון בעצמו הוא גם כן טוב
 ושיכולין על-ידיה לזפות לתשובה שלמה, עד
 שההתרחקות יהיה תכלית ההתקרבות והירידה יהיה
 תכלית העליה עין רצון אות כ"ז כ"ח כ"ט.

❖ קב ❖

ענין איך שצריכין להתחזק מאוד להרבות בתחנונים
 וצעקות והתבודדות אף-על-פי שגדמה לו
 שזה כמו שהוא עוסק בזה ואינו רואה שום פעולה
 כלל, אף-על-פי-כן על כל פנים הוא בבחינת מחאה
 נגד הסטרא אחרא שלא תוכל על-ידיה להתחזק
 בגחלתו ח"ו, לעולם, עין התבודדות כ"ט.

מושיבת נפש

❖ קג ❖

הָאָדָם יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּכָל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל אָדָם קוֹנוֹת לוֹ" וְכוּ'. וְאֵלּוּ הָאֲרְבַּע אַמּוֹת הֵם בְּחִינַת אַרְבַּע אוֹתוֹת הַנִּיּוֹה כְּמוֹכָא, הֵינּוּ כִּי בְּכָל אָדָם יֵשׁ בּוֹ שֵׁם הַנִּיּוֹה כְּרוּךְ הוּא כְּמוֹכֵן בְּזֶהֱרַר הַקְדוּשׁ, וְשֵׁם הַשֵּׁם זֶה בְּחִינַת אוֹר הָאֵמֶת בְּחִינַת "ה' אוֹרִי", כִּי "אֵמֶת ה' לְעוֹלָם".

כִּי בְּכָל אָדָם בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, אֶפְלוּ בְּדִיּוֹמָא הַתְּחַתּוֹנָה בְּחִינַת רְשׁוֹת הַרְבִּים שֶׁיֵּשׁ שֵׁם אֲחִיּוֹת הַחִיצוֹנִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּיָדָי גַּם שֵׁם יֵשׁ בּוֹ עֲדוּן אִיזוֹה נִקְדָּה טוֹבָה הַמְשַׁרְשֵׁת בּוֹ, וְזֹאת הַנִּקְדָּה הִיא בְּחִינַת שֵׁם הַנִּיּוֹה כְּרוּךְ הוּא הַמְשַׁרְשׁ בְּכָל אָדָם שֶׁהוּא, בְּחִינַת אוֹר הָאֵמֶת.

וּמֵאוֹר הַזֶּה, נִמְשָׁכִין אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אָדָם שְׁקוֹנוֹת לוֹ אֶפְלוּ בְּרְשׁוֹת הַרְבִּים, כִּי אֶפְלוּ אִם הָאָדָם בְּמְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים בְּחִינַת רְשׁוֹת הַרְבִּים גַּם שֵׁם יֵשׁ לוֹ מְקוֹם וְאִין שׁוּם מְנִיעָה וּבִטּוֹל בְּעוֹלָם כִּי גַם שֵׁם יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת

מושיבת נפש

אור האמת, שעל-ידי-זה רואה כל הפתחים שיש בתוך החשך והסמרא אחרא וזכה לברר ולהוציא כל הניצוצות הקדושים המשקעים שם ועל-ידי-זה קונה כל הקנינים, כמבאר בפנים.

זה גם-כן בחינת ארבע אמות שיש להאדם בשבת גם ברשות הרבים. וכן אפלו היצא חוץ לתחום יש לו ארבע אמות, כי אלו הארבע אמות הם בחינת רשות היחיד, וחודו של עולם כי הם נמשכין בשרשן משם הנה ברוך הוא, שהוא בחינת אור האמת המאיר להאדם בכל מקום אפלו אם יצא בעונותיו חוץ לתחום הקדשה, אף-על-פי-כן יש לו מקום גם שם וגם משם יכול לדבק את עצמו ולשוב אליו ותפוד.

והעקר על-ידי שאיך שהוא אף-על-פי-כן ימשך עצמו בכל פחו רק אל נקדת האמת לאמתו ואז יאיר לו האמת בתוך החשך ויזכה לראות הפתח, איך להכנס אל הקדשה וישבר כל המניעות והעפובים והבלבולים הנמשכים מהקלפות, שהם גטורי תרעא (שומר השער) העומדין אצל הפתח וקדשה, בבחינת "לפתח חטאת רובץ" והם מחשיכין עיני האדם כל כך, עד שאינו רואה הפתח ונדמה לו כאלו אין שום פתח לפניו להכנס אל הקדשה, מחמת גדל המניעות שמשתמחין לפניו.

מושיבת נפש

ועל פן עקר התקון והעצה לזה הוא רק אמת, כי על-ידי שימושך עצמו אל האמת, יראה שאין שום מגיעה כלל, והכל הוא רק באחיות עינים ויזכה לראות הפתח הקדושה ולהבנים שם לבטח. וזה בחינת ארבע אמות שנותנין לו להאדם לפני הפתח לפרק שם משאו, כמבאר בפנים. (הלכות חלקת שתפות הלכה ד' אות ג' ד' ה' ו')

❖ קד ❖

לפעמים האדם נכנס לעבודת השם ומתחיל לעלות מדרגא לדרגא, ופתאם נדמה לו שהוא נתרחק מהקדושה מאד, לבחינת "קצוי ארץ וים רחוקים". כי רואה שחוזרין ועולין על מחשבתו מחשבות ותאוות והרהורים וכו' מה שלא עלו על מחשבתו זה פמה ימים או שנים. אל יפל לב האדם עליו על-ידי-זה!

כי לפעמים זהו לתכלית שלמות טובתו, כי מחמת שפבר הגיע למדרגה כזו שהוא בסמוך אל הקדושה ממש ורוצה לבנים לפנימיות הקדושה, על פן

מושיבת נפש

אי אפשר לו להפנים לשם עד שיחזור וילך דרך המקומות הפגומים, שהיה שם בתחלה ויתקן מה שפגם ויחזור ויברר ויעלה כל הניצוצות הקדושים שהורידם לשם על ידי עוונותיו. ואז נעשה מזה תקונים גדולים, בבחינת קטרת, ואז יזכה להפנים לפנימיות הקדשה ממש.

כי זה עקר תענוגיו ושעשועיו יתברך, כשמעלין הניצוצות הקדושים מעמקי הקלפות. ויכול להיות כשנרחק האדם ביותר ואף על-פירכּן הוא ממשיך עצמו אל השם יתברך בכל פעם, שיקבל השם יתברך ממנו נחת רוח גדול מאד, כי מאחר שהוא במקומות הרחוקים מאד וממשיך עצמו משם להשם יתברך, אזי בכל תנועה ותנועה ובכל המשכה והמשכה הוא גורם שעשועים גדולים להשם יתברך, ואם יהיה חזק בדעתו למשך את עצמו תמיד אל השם יתברך יהיה אף שיהיה אזי סוף כל סוף יחמל עליו השם יתברך ויכנס על-ידי זה דיקא לפנים ממש לתוך בית הקדשה. (ענ

פנים, שם הלכה ח' אות ו' ח', ענ וראה אות קב"ג)

❖ קה ❖

הַעֲקָר הוּא הָאֵמֶת! פִּי בְּדַאי אִם יִסְתַּכֵּל עַל הָאֵמֶת
לְאֵמֶתוֹ בְּדַאי יַחְתֹּר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַד
שׁוּבוֹ אֵלָיו בְּאֵמֶת.

כִּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן מַה יִּהְיֶה בְּסוֹפוֹ?, וְסוֹף כָּל סוֹף
יִהְיֶה מִכְרָח לְהִתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים
וּמְרִים, עַל בֵּן הַלֵּא טוֹב לוֹ שׁוּבוֹ מִיָּד. כִּי בְּאֵמֶת
אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כְּמִבְּאֵר אֲצִלְנוּ כְּמִה
כְּעָמִים, כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַיְאוּשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם הוּא
רַק מַחְמַת הַרְחוֹק מֵאֵמֶת שְׂמִמְעָה אֶת עֲצָמוֹ לֹאמֹר
שׁוּבוֹ יִכּוֹל עוֹד לְשׁוּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לֹא יֵאֱמִין שׁוֹב
מִנִּי הַשֶּׁדֶה", שׁוּבוֹ מֵאֱמִין שְׂאִפְשֶׁר עֲדִין לְשׁוּב מִנִּי
הַשֶּׁדֶה. וְכֵן זֶה מַחְמַת הַשֶּׁקֶר, כִּי הוּא מִבְּקֵשׁ לְעֲצָמוֹ
עַל-יְדֵי לְפָטֵר עֲצָמוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

כִּי כָּל אָדָם בְּמַבְעוֹ יֵשׁ לוֹ רַע הַמוֹנְעוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם
וְצָרִיד לְסַבֵּל צַעַר וּיְגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת לְשִׁבֵּר זֶה הָרַע,
וְעַל בֵּן הוּא מִבְּקֵשׁ בְּכָל פֶּעַם לְפָרֵשׁ עֲצָמוֹ מֵעֲבוֹדַת
הַשֵּׁם מַחְמַת הָרַע שְׂבִמְבָעוֹ.

מושיבת נפש

אך אף-על-פי-כן אוי לו מיצרו אוי לו מיוצרו, פי
 אימת הדין עליו, מה יעשה ליום פקדה. אך
 בשרואה שמתחיל בפה פעמים למשך עצמו קצת
 להתקרב להשם יתברך ואינו יכול לעמוד בשום נסיון
 קל, אזי מוצא לעצמו תרוץ לומר: 'מה אעשה,
 באמת הייתי רוצה לשוב להשם יתברך, אבל יצרי
 מתגבר עלי בכל פעם ומה כחי פי איחל עוד, פי
 כבר נתפסתי בגלות גדול עד שאי אפשר לשוב עוד
 ח"ו'. אבל באמת כל זה הוא פתוי היצר הרע והסתת
 הבעל דבר מעצם הרע שבטבעו שרוצה לפטר עצמו
 ולפרש מהשם יתברך על-ידי דחיה ומטעות זה.

ובאמת הוא מטעה את עצמו, פי סוף כל סוף מה
 יהיה בסופו?, פי "אין חשך ואין צלמות
 להסתר שם כל פועלי און", ובודאי יהיה מכרח לתן
 דין וחשבון לפני השם יתברך ולא יותרו לו דבר
 אחד, ואם יש לו רק דעת כל שהוא – ראוי לו לבלי
 להניח להטעות את עצמו, פי באמת אין שום יאוש
 כלל ואיך שהוא צריך לו לחתור ולבקש הצלה ומנום
 מעמקי שאול תחתיות ומתחתיו.

מושיבת נפש

ואם הוא רואה שאף-על-פי שהוא חותר ימים ושבנים להשם יתברך ועדין לא שב מפטעותו. אף-על-פיר-כן יהיה עקשן גדול מאד ויאחו בעבודת השם יתברך בדרך עקשנות, כמבאר במקום אחר, ויתלה עיניו למרום תמיד איך להנצל מעתה על כל פנים ממה שהוא צריך להנצל כל אחד לפי בחינתו.

וראוי להאדם הבר דעת שיהיה מרצה, שאפלו אם לא יפעול בכל טרחו ויגיעתו שמתנגע בעבודת השם ואינו עולה בידו בשלמות, רק שעל-ידי-זה יזכה על כל פנים להנצל פעם אחת בכל ימי חייו מפגם אחד מעברה אחת או מהרהור ותאוה אחת וכיוצא, הינו שזוכה על-ידי עבודתו ותפלתו והתבודדות שלו וכו' שעל-ידי זה יש לו עברה אחת פחותה מחשבון עוונותיו מאשר היה לו אם לא היה חותר ומתפלל להנצל מהם, גם זה די לו.

כי סוף כל סוף לא יהיה נשאר מכל עמל ויגיעת האדם בעולם הזה כי אם מה שזוכה לפעמים להנצל מרע ועברות ולחטף לפעמים איזה מצוות

מוֹשִׁיבַת נֶפֶשׁ

וְדָבָר טוֹב. וְאִי אֶפְשֶׁר לְהֵאָרִיךְ בָּזֶה, עַד הֵיכֵן צָרִיכִין
לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד בְּהַשְׁתַּוְּקוּת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְלֹא יִנִּיחַ
אֶת הַרְצוֹן לְעוֹלָם.

וְהַעֲקָר הוּא הָאֵמֶת, כִּי מִי שֶׁאֵינּוּ רוֹצֵה לְהִמְעוֹת
אֶת עֲצֻמוֹ וּמִסְתַּכֵּל עַל הָאֵמֶת שֶׁלֹּא יֵאָבֵד
עוֹלָמוֹ הַנִּצְחִי, בְּוַדָּאֵי יָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם מִכָּל מְקוֹם
שֶׁהוּא כִּי "אֵמֶת ה' לְעוֹלָם". (הַלְכוֹת שְׁלוּחֵין הַלְכָה ג')

❖ קו ❖

בְּשֶׁאֲדָרֵם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְלָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה צָרִיךְ שֶׁיַּעֲבֵרוּ עָלָיו אֲלָפִים
וּרְבֻבוֹת יְרִידוֹת בְּלֵי שְׁעוֹר, וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה גִבּוֹר חָזֵק
לְחֹזֵק לָבָבוּ בְּכָל פֶּעַם לְבָלֵי לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ מִשׁוּם
יְרִידָה שֶׁפְּעוֹלָם.

וְכָל אֵלּוּ הָעֲלִיּוֹת וְיְרִידוֹת שֶׁעוֹבְרִין עַל כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַמְּלַחְמוֹת וְהַצָּרוֹת
שֶׁעֲבָרוּ עַל כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל מִיּוֹמֵת עוֹלָם, (כַּמְבָּאָר בַּפְּנִים, עַן

גְּלוֹת תְּאֵלָה אוֹת י"ח).

וְהַעֲקָר הוּא הַתְּחִזְקוֹת - לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ תְּמִיד!
 אִם אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא - לְהֶאֱמִין בְּאִמוּנָה
 שְׁלֵמָה שְׂאִין שׁוֹם יְרִידָה בְּעוֹלָם, כִּי בְּכָל מְקוֹם יְכוּלִין
 לְמַצֵּא אֶת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד, בְּבַחֲיַנֵּת "אִם אִפְסָ שְׂמִים
 שֵׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדְ" .

כִּי אֶפְלוּ בְּשִׁנּוּפֵל לְשְׂאוֹל תְּחִתִּיּוֹת רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ,
 אִרְעֵל-פִּי-בֶן צְרוּךְ לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ תְּמִיד וְלִבְלִי
 לְיֵאֵשׁ אֶת עֲצֻמוֹ לְעוֹלָם, כִּי גַם שֵׁם הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד
 נִמְצָא. (בַּחֲנִינֵת "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדְ"). וְזוֹה עֵקֶר הַפְּלֵל בְּעִבּוּדֵת
 הַשֵּׁם וְהַיְסוּד שֶׁהַפֵּל תְּלוּי בּוֹ לִבְלִי לְפַל בְּדַעְתּוֹ
 לְעוֹלָם, אִם אִם יַעֲבֵר עָלָיו מָה.

וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ מִיּוֹמֹת עוֹלָם שְׂזָכוּ לְמָה שְׂזָכוּ
 - אֲשֶׁרֵי לָהֶם אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם, כֹּלָם לֹא בָּאוּ
 לְשִׁלְמוֹתָם כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינָה זוֹ, עַל-יְדֵי שְׂלֵא הָיוּ
 מְיֹאֲשִׁין עֲצֻמָּן לְעוֹלָם, כִּי גַם עָלִיהֶם עָבְרוּ יְרִידוֹת
 וּנְפִילוֹת הַרְבֵּה, רַק שֶׁהֵם הַתְּחִזְקוּ עֲצֻמָּן בְּכָל פְּעַם
 אִרְעֵל-פִּי שֶׁעָבַר עָלֵיהֶם מָה שֶׁעָבַר. וְעַל-יְדֵי
 הַתְּחִזְקוֹת שֶׁלָּהֶם (שְׂקוּרִין דַּעַר הַאֲלֵטִין וְדֵ) זָכוּ לְמָה שְׂזָכוּ -

אֲשֶׁרֵי לָהֶם. (הַלְבוֹת אוֹנָאָה הַלְכָה ג' א)

מושיבת נפש

❖ קו ❖

עקר ההתחזקות שיוזבה להשאר קיים על מעמדו
 לעולם ולאחוז עצמו בהשם יתברך תמיד בכל
 הנפילות והירידות שבעולם ואפלו בשאל תחתיות
 ח"ו, לא יתיאש בשום אופן בעולם, הוא: על-ידי
 תפלה, כי עקר התשובה הוא תפלה. (מבאר בפנים, שם אות
 ב' ונען התבודדות אות ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה)

❖ קח ❖

מבאר בדברינו כמה פעמים שהחסדים מתחדשים
 בכל בקר, כמו שכתוב: חדשים לבקרים
 וכו', מפל-שפן בכל שבוע ובכל חדש ובכל שנה,
 מפל שפן בכל דור ודור.

כי סוף כל סוף חסדו יתברך יתגבר עלינו ויביא
 לנו משיח צדקנו, וכל מה שקרוב יותר לביאת
 המשיח, השם יתברך ממשיך עלינו חסדו הגדול
 ביותר, בבחינת "ועושה חסד למשיחו", כי משיח
 ימשיך החסדים בשלמות. ועל-ידי אלו החסדים
 יש לנו תקווה תמיד להתקרב אליו יתברך אפלו
 הגרוע שבגרועים.

מושיבת נפש

אך כל אלו החסדים הגדולים שהוא יתברך רוצה להמשיך עלינו בכל עת אין מי שידע מהם בשלמות כי אם הצדיק האמת, וכל מי שמקרב אליו הוא מודיע לו רחמיו וטובו הגדול יתברך שהם עד אין חקר, אשר על-ידיה יכול כל אחד להכין את עצמו מעתה על כל פנים לקבל האוצר מתנת חנם של השם יתברך.

והעקר על-ידי אמונה ורצון, שידע האמת באמונה שלמה על מה אתי להאי עלמא (על מה בא לזה העולם) ויתחזק ברצונות חזקים תמיד לשוב אליו יתברך, ויחזור בכל כחו להתקרב לצדיקים ובשרים שיודעים לחזקו ולעצו בעצות נכונות ואמתיות, עד אשר יזכה לשוב אל השם וירחמהו וכו'. (הלכות מתנה הלכה ד' אות ח' עין וראה אות קל"ב)

✽ קט ✽

בַּדְּאֵי צְרִיךְ לַעֲבֹר עַל הָאָדָם בְּמָה וּכְמָה עֲלִיזוֹת
וַיִּרְיֹדוֹת, כִּי אֵי אֲפָשָׁר לַעֲלֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא
כִּי אִם עַל-יְדֵי הִרְיָדָה שְׁקָדָם הָעֲלִיָּה וְאֵז הִרְיָדָה הִיא

מושיבת נפש

תְּכַלִּית הַעֲלִיָּה. אֵךְ אֶף-עַל-פִּיכֹן, יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁנִּפְלוּ
עַל-יְדֵי הִירִידוֹת שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם.

וְעַל כֵּן צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שֶׁצָּרִיכִין הַתְּחִינּוֹת הַרְבֵּה
וְעַקְשָׁנוֹת גָּדוֹל בְּלִי שְׂעוּר! שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת
עֲזוּת וְדִקְדָּשָׁה, שֶׁצָּרִיכִין כָּדָם שֶׁזוֹכִין לְהַפְגִּים אֶל מְדוּר
הַקְּדוּשָׁה, בְּבַחֲינַת "נִהְלַתְּ בְּעֶזְךָ אֶל גִּוֵּה קְדוֹשׁ".

וְעַתָּה הַכֵּן שֶׁל הַהֲתַחֲזָקוֹת, צָרִיכִין לְקַבֵּל מִהַצְדִּיקִים הַגְּבוּהִים בְּמַעֲלָה
מְאֹד, שֶׁזֶכֶוּ לְבַחֲינַת תּוֹרַת הַשֵּׁם וְתַפְלַת הַשֵּׁם מִמֶּשׁ שֶׁשֵּׁם הַחֶסֶד
וְהַצְדִּיקָה עַד אֵין סוּף, בְּחִינַת "חֶסְדֵי ה'" כִּי לֹא תִמְנֹג, שְׁנֵי הַחֶסֶד
מְמִשִּׁיכִין בְּיִזְתֵּר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כַּמְבָּאָר בַּפְּנִים.

וּבִאֲמֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַכִּין וְלִהְיוֹת כָּלֵל הַחֶסֶד וְהַצְדִּיקָה הַנִּמְשָׁךְ מִשֵּׁם,
כִּי הוּא בְּחִינַת תַּפְלַת הַשֵּׁם, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כַּבְּיָכוֹל מִתַּפְלֵל עַל
זֶה לְהַמְשִׁיךְ וּלְגַלּוֹת הַחֶסֶד הַנִּפְלָא הַנִּעְלָם הַזֶּה.

וְכֹה יִכּוֹלִין לְהַתְּחַזֵּק הַכֵּל בְּכָל עַת מֵאַחַר שֶׁמֵּאֲמִין בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל,
שֶׁגָּלוּ לָנוּ שֵׁשׁ תַּפְלַת הַשֵּׁם, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כַּבְּיָכוֹל מִתַּפְלֵל:
"יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶי שֶׁיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֵי אֵת בְּעַסִּי" וְכו' וְשֵׁם הַחֶסֶד וְהַצְדִּיקָה
עַד אֵין קֵץ, וְהוּא בְּחִינַת סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת גְּבוּהִים מְאֹד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר
לְהַשִּׁיגֵם, כִּי אִם גְּדוּלֵי הַצְדִּיקִים הַמְּבַחְרִים שֶׁזֶכֶוּ לָזֶה וְהֵם יִכּוֹלִים
לְעוֹרֵר וְלַהֲמִשִּׁיךְ עֲלֵינוּ הַחֶסֶד וְהַצְדִּיקָה הַנִּפְלָאִים הַזֵּה. וְכַתּוּב יִכּוֹלִין
הַכֵּל לְהַתְּחַזֵּק וְלִהְתַּגַּבֵּר בְּעֲזוּת דִּקְדָּשָׁה וְלָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם. (שֵׁם הַלֵּקָה ה'
אוֹת ו' עַן יִרְאֶה אוֹת קל"ד):

עקר בריאת האדם וירידתו לעולם הגשמי הזה
המלא קלפות והסתות וכו' הוא פרי שיוכל
להוציא החסדים הנעלמים מאד מהעלם אל הגלוי.

שזה עקר גדלתו יתברך, כי מדת החסד נקרא
"גדולה" וכל מה שמוציאין חסדו מהעלם אל
הגלוי - נתגלה גדלתו יתברך יותר.

זוה בעצמו גם כן הענין של בחינת ירידה תכלית
העליה, כי על-ידי שמחזק עצמו גם בעת
הירידה על-ידי האמונה בעצם חסדיו יתברך עד
אין קץ ותכלית, על-ידי-זה מוציא החסדים
הנעלמים אל הגלוי שזה עקר גדלתו יתברך,
ועל-ידי-זה זוכה לעלות בעליה גדולה ולהשיג
השגה יתרה בגדלתו יתברך.

זוה גם כן בחינת "במקום שפעלי תשובה עומדים
אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד", כי על ידיהם
נתגלה גדלת חסדו וטובו יתברך ביותר. (שם אות ט"ו)

מושיבת נפש

❖ קיא ❖

אי אַפֿשר לילך בְּדַרְךְ צְדָקָה וְחֶסֶד חָנּוּם לְבַד, כִּי אִם
כֵּן לֹא יַעֲשֶׂה כְּלוּם ח"ו, רַק אֲדַרְבָּא, יַעֲשֶׂה מָה
שֶׁלָּבוּ חֲפִצַּן ח"ו וַיִּסְמְדוּ עַל חֲסֵדֵי ה' וְאִין זֶה דְּרַךְ
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה!

אַבְל גַּם לִילְךְ בְּדַרְךְ מוֹשֶׁפֶט לְבַד גַּם כֵּן אִי אַפֿשר,
כִּי אִין הָעוֹלָם מְתַקְּנִים עַל־פִּי מִדַּת הַדִּין לְבַד,
כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, וְכִמוֹ שְׂרוּאִין בְּחוּשׁ שְׁהֲרַבָּה
נָפְלוּ וְנִתְרַחֲקוּ עַל־יְדֵי רַבּוּי הַמּוֹשֶׁפֶט וְהַדִּין יוֹתֵר מִדֵּי
שְׁהַחֲמִירוֹ עַל עֲצָמָן הַרְבָּה עַד שְׂאָמְרוּ בְּלִבְבָם שְׂאָפֶס
תְּקוּנָתָם ח"ו, לְפִי רַבּוּי עוֹונוֹתֵיהֶם וְקַלְקוּלֵיהֶם
וּפְגַמֵּיהֶם הָעֲצוּמִים. וְאִם כִּי אָמַת שְׂפָגְמוּ וְקַלְקְלוּ
הַרְבָּה, אַף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין לְבַטַח בְּחֲסֵדֵי הַשֵּׁם
וְרַחֲמָיו, שְׂאִינֶם פְּלִים לְעוֹלָם שְׂעַדִּין עַדִּין יֵשׁ תְּקוּהָ
בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה כָּל יְמֵי חַיָּו אַפְלוּ אִם
הוּא כְּמוֹ שְׂהוּא, כִּי חֲסֵדֵי הַשֵּׁם לֹא תִמְנּוּ וְכו'.

וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה: "אַל תִּצְדַּק הַרְבָּה וְאַל תִּרְשַׁע
הַרְבָּה", וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'אִם רְשַׁעַתְךָ
מַעֲט אַל תִּרְשַׁע הַרְבָּה, וְאַפְלוּ אִם כְּבָר הִרְשִׁיעַ

הרבה ח"ו, אף-על-פי-כן לא יוסיף וירשיע עוד הרבה ביותר, וכל מה שממעט קצת מלהרשיע בודאי הוא טובתו לנצח. וגם על-ידי-זה יוכל לזפות בסוף לשוב להשם יתברך בשלמות, כי אין שום יאוש בעולם כלל, כי מדה טובה מרבה ממדת פרענות.

ומה פשאדם פוגם או עובר עברה ח"ו, השם יתברך משגיח ומסתפל על כל פרט ופרט, כמו שפתיב: "אם יסתר איש במקתרים ואני לא אראנו" וכתיב: "ממכון שבתו השגיח וכו' המבין אל כל מעשיהם", מפל שפן וכל שפן במדה טובה שבודאי אין שום תנועה טובה נאבדת לעולם.

ועל בן מי שרוצה לסמוך רק על החסד הנם ויפרק על לגמרי ח"ו, זה בחינת קלפת ישמעאל שיצא מאברהם שהיתה עקר מדתו חסד וצדקה.

ובן להפך, מי שנופל מחמת רבוי המשפט והדין והחמרות יתרות והמרות שחורות שמכביד על עצמו, זה בחינת קלפת עשו שיצא מיצחק שמדתו דין ומשפט, ועל בן שאל את אביו האיד וכו' ומלח,

מוֹשִׁיבַת נַפֶּשׁ

חֲמֹרוֹת יִתְרוֹת הַנָּ"ל, כִּי חֲמֹרוֹת יִתְרוֹת הֵם גַּם בֵּין
פָּנִים גְּדוֹל לַפְּעָמוּים וּכְמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אֲחֵר.

וְעַקְר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא כְּשֶׁנִּכְלַל מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה בְּיַחַד
שְׂוֵה בְּחֵינַת יַעֲקֹב בְּחֵינַת "מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה
בְּיַעֲקֹב" וְכוּ' וְעַל כֵּן הִיְתָה מִפְּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב שְׁלָמָה.
(עַנְן פָּנִים שֵׁם אוֹת ל"ו ל"ח)

❖ קיב ❖

עֲנִינן הַתְּחִיזוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם עַל־יְדֵי שְׂדֵעַ הָאָדָם
הַיֵּטֵב, כִּי אֵין לוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הֵעֵת וְהִרְגַּע
שֶׁהוּא עוֹמֵד בָּהּ עִכְשָׁו וְלֹא יַחֲשֵׁב כֻּלָּל מִשְׁעָה
לְחִבְרָתָהּ. [עַנְן יִרְאֶה וְכוּ' אוֹת קל"ה קל"ו קל"ז]

❖ קיג ❖

כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מְיֹאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ מִלְּחַפְּשׁ אֲחֵר
אֲבֹדוֹתָיו הָרַבִּים, בְּרִצּוֹנוֹת וְכַסּוּפֵין טוֹבִים
וְגַעְגּוּעִים חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ יֵשׁ לוֹ תִקְוָה עַדִּין
שֶׁיִּחְזוּרוּ לוֹ אֲבֹדוֹתָיו בְּשְׁלֵמוֹת. [עַנְן רִצּוֹן אוֹת ל"ח]

מוֹשִׁיבַת נֶפֶשׁ

❖ קיד ❖

אָסוּר לְיָאֵשׁ עֲצֻמוֹ ח"ו, אַף אִם תָּעָה פְּשָׁה אוֹבֵד,
 כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל! בְּבַחֲיַנַּת
 "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד", וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה (מְכַבֵּאֵר בְּפָנִים),
 וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת הַשֶּׁבֶת אֲבֵדָה קָדָם יְאוּשׁ דִּיקָא.
 (הַלְכוֹת אֲבֵדָה וּמְצִיָּאָה הַלְכָה ב' אוֹת ב')

❖ קטו ❖

צָרִיד הָאָדָם לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ תָּמִיד מִכָּל מָה שְׁיַעֲבֹר עָלָיו בְּגוֹף
 וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן. כִּי יֵשׁ מִי שְׁמַמְעָה אֶת עֲצֻמוֹ שְׂאִינוּ יִכּוֹל
 לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת רַבּוּי הַיִּסּוּרִין
 וְהַתְּלָאוֹת וְדַחְקוֹת הַפְּרָנְסָה שְׂעוֹבֵר עָלָיו. וְאִם יִסְתַּכֵּל
 בְּעֵין הָאֵמֶת יִרְאֶה, שְׁכָל הַיִּסּוּרִים הָעוֹבְרִים עָלָיו הֵם
 בְּחֶסֶד גָּדוֹל וְלֹא בָּאוּ עָלָיו לְדַחַק אוֹתוֹ עַל־יְדֵי־זֶה
 מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ח"ו, רַק אֲדִרְבָּא, לְקַרֵּב אוֹתוֹ בְּיוֹתֵר
 וְלַעֲוֹרְרוֹ בְּתְשׁוּבָה וּלְפָדוֹתוֹ עַל־יְדֵי־זֶה מְעַנְשִׁים קָשִׁים
 רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, וּמִדִּינָה שֶׁל גִּיהֶנָּם וְלִזְכוֹת לְעוֹלָם הַבָּא.
 וּבְפֶרֶט שְׁבַתוֹד הַצָּרָה וְהַיִּסּוּרִים בְּעֲצֻמָּן יִכּוֹלִין לְמַצֵּא

מושיבת נפש

בָּהֶם הִרְחַבְתָּ גְדוּלוֹת, בְּחִינַת "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִי",
(ובמבאר במקום אחר).

וְכֵן יֵשׁ מִי שְׁמַטְעָה אֶת עֲצָמוֹ שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב
 לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּד מִחֲמַת עֵצֶם רַבּוּי פְּגָמָיו שְׁנִתְרַחַק
 עַל יְדֵם מְאֹד מִהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּד. וּכְכֹר מְבַאֵר בְּדַבְרֵינוּ
 הַרְבֵּה שְׂאִסוּר לְאָדָם לֵיאִשׁ עֲצָמוֹ ח"ו, כִּי אִפְלוּ אִם
 הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא אֶף-עַל-פִּי-בֶן עֲדוֹן יָכוֹל לְחַטֵּף תּוֹרָה
 וּמִצְוֹת וְלִזְכּוֹת לְחַלֵּק טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא.

וְצָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד בְּהִנְקָדוֹת טוֹבוֹת
 שְׂמוּצָא בְּעֲצָמוֹ עֲדוֹן, וְיַדַּע וְיֵאֱמִין כִּי עֲדוֹן
 יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּד בְּאַמְתָּ.

וְאִם יֹאמֵר: 'הָאֱמַת שְׁהִיִּסוּרִים בְּחֲסָדִים גְּדוּלִים וְגַם
 יֵשׁ כִּי נִקְדוֹת טוֹבוֹת עֲדוֹן, אֵךְ אֶף-עַל-פִּי-בֶן
 מָה אֵעֲשֶׂה שְׂרַבּוּי הַפְּגָמִים וְהַקְּלוּלִים גְּבָרוּ עָלַי כָּל
 כֶּה, עַד שֶׁקִּשָּׁה לִי לְסַבֵּל גַּם מֵעַט הִיִּסוּרִים, וְכֵן
 עֲצָם הַקְּטָנוֹת וְחִלִּישַׁת הַדַּעַת שִׁישׁ בְּלִבִּי מִרַבּוּי
 פְּגָמָי וְקִלְקוּלָי.'

אֶף-עַל-פִּי-בֶן עַל-יְדֵי שְׂיַחזֵק אֶת עֲצָמוֹ וְיִסְתַּבֵּל עַל
 הַחֲסָדִים וְהִהֲרַחְבְּתָה וְכֵן עַל הַנִּקְדוֹת

מושיבת נפש

טובות על-ידי-זה יוכל על כל פנים לחזק לָכְבוּ לְשֹׁפֵד
 שיחו ותפלתו לפני השם יתברך ברחמים ותחנונים
 הרבה, עד שיושיעו השם יתברך בשלמות ויציל אותו
 מכל היסורים וימחל לו על כל עוונותיו ויזכהו
 לתשובה שלמה. (הלכות פריקה ומענה הלכה ד' אות י"ג)

✽ קטז ✽

צָרִיךְ כָּל אֶחָד, אֲפֹלוּ אִם נָפַל וְנִתְרַחַק כְּמוֹ שֶׁהוּא,
 אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר לְחַטָּף אֵיזָה טוֹב
 בְּכָל עֵת וְלִלְמַד עַל כָּל פְּנִים מְעַט בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֵיזָה
 הַלְכוֹת מֵהַלְכוֹת הַתּוֹרָה, וְלְהַטּוֹת אֲזִנּוֹ הַיָּמִיב לְשִׁמְעַ
 וְלִדְבַק עֲצָמוֹ בְּקוֹל הַשֵּׁם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַקּוֹרָא בְּלִב
 הָאָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת שִׁישׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַטּוֹת אֲזִנּוֹ וְלִבּוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל
 הַשֵּׁם, שֶׁעַל כָּל פְּנִים יִהְיוּ לוֹ רְצוֹנוֹת חֲזָקִים
 וְכַסּוּפִין גְּדוֹלִים לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ שִׁזָּה יָקָר מְאֹד.

וְהָעֶקֶר לְשִׁמּוֹחַ בְּכָל עֵז וּלְבָרֵךְ וְלְהוֹדוֹת וְלְהַלֵּל
 לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּכָל עֵת עַל הַחֶסֶד הַנּוֹפֵלָא

מושיבת נפש

והנזרא שעשה עמנו, אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו חמדה גנוזה אשר היא חיינו וכו'. וזה עקר ברפת התורה שהאדם צריך להזהר בה מאד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, הינו להודות ולברך להשם יתברך בכל עת על מעט דמעט הנקודות טובות שיש בו עדין מהתורה הקדושה.

ועקר כל החרבן וגלות ישראל היה רק בשביל זה, שלא קימו בכל הנ"ל, שזה בחינת "על מה אברה הארץ וכו' על עונכם את תורתני", הינו שענובה לגמרי ולא נהרו לחטף על כל פנים מעט למוד התורה בכל יום. וזה: "ולא שמעו בקולי", הינו שלא הפו את אונם לשמע בקול השם הקורא בלבם בכל עת. ועקר ולא הלכו בה ודרשו רבותינו ז"ל: "שלא ברכו בתורה תחלה", הינו כנ"ל, וזהו "ולא הלכו בה" דיקא, כי זה הליך ודרך נפלא מאד להתקרב עצמו להשם יתברך מכל מיני גפילות וירידות שבועלם על ידי בחינת ברפת התורה, הינו לברך להשם יתברך בכל עת על געמית חלקנו וגורלנו שנינו לתורה קדושה כזאת. ואיד שהוא איד שהוא אף-על-פי-כן אנו זוכין בכל יום לחטף איזה ניצוצות ונקודות טובות מהתורה הקדושה. ובהו יש לנו לשמח נפשנו מאד ולחזק ללבנו בהשם יתברך, ואם היו הולכים גם אז בדרך זה לא היו באים לידי גפילות פאלו, רחמנא לצלן, שהיה בבית ראשון גלוי עריות ועבודה זרה וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ולא היו להם צרות פאלה וגליות וכו'. ועתה כל תקונתנו לשוב לארצנו ולבית מקדשנו הוא רק על ידי זה, כי לית מלתא דא תליא אלא בתובתא, ועקר התשובה הוא רק על ידי זה. (שם אות ל"ה)

מושיבת נפש

* קיז *

יש סודות פאָלו, שעל ידיהם יכולין להתקרב לה' יתברך אפלו הרחוקים ביותר. וזה בחינת הסודות שמגלין הצדיקים הגדולים בסוד ובלחש, והכל רק בשביל תקון העולם, כדי שיתקרבו כל הרחוקים לעבודתו יתברך.

ומה שאומרים דברים אלו בסוד ובלחש, הוא סוד מה שאומרים: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בחשאי ובלחש דיקא. ומי שמאמין באמת בסוד ה' אשר ליראיו, יש לו תקוה תמיד לצאת מרשת זו טמנו לו, וזה בחינת: "סוד ה' ליראיו וכו' עיני תמיד אל ה' פי הוא יוציא מרשת רגלי". (הלכות הפקר ונכסי הגר הלכה ד')

* קיח *

מבאר בפגות, שבפסח וספירה מקרחין לקבל המחזן שלא בסדר, דהינו שמקבלין המחזן דגדלות קדם המחזן דקטנות, וע"ש בעגן השנויים הנפלאים שיש בימים האלו מיום אל יום בעגן המשכת המחזן הנ"ל.

מושיבת נפש

ומבאר שם, שמה שמכרחין לקבל המחין אז שלא בסדר הוא מחמת גדל אחיזת הסקרא אחרא שהוא זהמת מצרים שנאחות אז בהם עדיו, שמחמת זה ההכרח לקבל המחין שלא בסדר.

והנה אף-על-פי ששם מבאר, שאין מקבלין המחין שלא בסדר רק בקימים הללו מחמת הנ"ל, אבל תמיד מקבלין המחין בסדר. אף-על-פירכן מפיילא מוכן שכל זה לענין המשכת המחין בכלל שנעשה עלידי העבודה של כלל ישראל, אבל בפרטיות: כל זמן שהאדם אינו נקי מעוונותיו וצריך לשוב בתשובה שזה בחינת יציאת מצרים בפרטיות, אזי הוא צריך גם בשאר ימות השנה לקבל המחין שלא בסדר כפי בחינת יציאתו ממצרים, דהינו מזהמת עוונותיו.

ובכלל כל המשכת המחין והחכמה והשכל הוא:
לדעת ולהכיר אותו יתברך ולהתקרב אליו
שזה עקר התכלית.

ובכלל יום ויום יש חכמה ושכל מיוחד, שזה עקר
הטוב שבכל יום ויום והוא עקר אור היום
והשמש שמאיר בכל יום.

רק כל יומא אית לה גדר מלבר דלא יעול כל בר
נש להאי טוב (כל יום יש גדר מבחוץ, שלא יבנס כל אדם
לאותו הטוב), בגון חשוכא דכסיא לנהורא (כמו החושך שמכסה
על האור) פמבאר בזהר הקדוש. שזה בחינת קלפה

מושיבת נפש

הקודמת לפרי. שזה בחינת כלל כל הסבות והמארעות שעוברין על כל אדם בכל יום, והתפשטות והשתטחות הבלבולים שמתגברין על האדם בכל יום, עד שבכל פעם נדמה לו שבוהה היום אי אפשר לו לעבד את השם יתברך ורוצה לדחות את עצמו מיום אל יום בעבודת השם. וזה אסור גדול, כי צריך להתגבר ולהשתדל בכל יום ויום לשפר הגדרים והמניעות שמתגברין עליו ולמצא הטוב שבוה היום דיקא ולהמשיך המוחין והשכל המיוחד לזה היום דיקא, ולהפיר אותו יתברך על-ידי זה פפי בחינת אותו היום דיקא. כמבאר כל זה בפנים

באריכות (עין יראה אות קמ"ג פסח וספירה אות קנ"ז קנ"ח).

והנה, פפי המשכת המוחין שצריך לקבל בכל יום בפרטיות, כמו כן זה לעמת זה מתגברין ומשתטחין כנגדו בחינת הגדרים והמסכים והמניעות שיש על הטוב שבכל יום ויום, כי פפי השנויים הגדולים שיש בין המוחין הקדושים, כמו כן יש שנויים רבים לאין מספר בענין הגדרים והמחצות

מושיבת נפש

שָׁשׁ עַל כָּל יוֹם וְיוֹם. וּמִזֶּה נִמְשָׁכִין כָּל מִינֵי הַדְּחִיּוֹת
וְהַבְּלֹבָלִים שֶׁבָּאִין עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם.

וְעַל כֵּן אֵל יִפֹּל לֵב הָאָדָם עָלָיו, אִם רוֹאֶה שְׂפֵימִים
הַקּוֹדְמִים הַתְּפִלָּל קָצַת בְּכּוֹנֶה וְהָיָה לוֹ אִיזָה
נִיחָא קָצַת מִן הַבְּלֹבָלִים וְכוּ' וְעִכְשָׁו מִתְנַבְּרִין עָלָיו
הַבְּלֹבָלִים וְהַמְּנִיעוֹת בְּיוֹתֵר, כִּי יִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂהֵימִים
הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ בְּבַחֲנֵינָת הַמְּשַׁכֵּת הַמּוֹחִין דְּגִדְלוֹת
אֲצִלוֹ, שְׂשֵׁם אֵין אַחֲיוֹת הַחִיצוֹנִים שֶׁהֵם הַמְּנִיעוֹת
וְהַבְּלֹבָלִים כָּל כָּד, וְעִכְשָׁו צָרִיד לְקַבֵּל גַּם בְּחֵינָת
מּוֹחִין דְּקַטְנוֹת. וְלַפְעָמִים הֵם בְּחֵינָת קַטְנוֹת דְּקַטְנוֹת,
שְׂשֵׁם הַסְּטְרָא אַחְרָא נֶאֱחָזֶת בְּיוֹתֵר. וְעַל כֵּן נִדְמָה לוֹ
שֶׁקֶשָׁה לְעַמּוֹד כְּנֶגֶד הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים שֶׁבִּזְמַן הַיּוֹם.
אֲבָל בְּאֵמֶת צָרִיד לְהֶאֱמוּן, שֶׁבּוֹדָאֵי גַם בְּזֶה הַיּוֹם יֵשׁ
בּוֹ טוֹב, רַק שֶׁצָּרִיכִין לְשַׁבֵּר הַגֵּדֵר שֶׁכְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם
כְּדֵי לְזַבְּחָת לְזֶה הַטּוֹב שֶׁבִּזְמַן הַיּוֹם דִּיקָא כְּנִ"ל.

וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּפִי
אוֹתוֹ הַיּוֹם. וְאִם לַפְעָמִים מוֹשַׁתְּמִים כְּנֶגְדּוֹ
מְאֹד עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ כְּשׁוֹם אֶפֶן לְהַתְּפַלֵּל כְּרֵאוּי,

מוֹשִׁיבַת נֶפֶשׁ

אֶת־עַל־פִּי בֶן צָרִיד לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁגָם הַיּוֹם הַזֶּה
הוא יום והוא מְנוּי וְסֵפֹר בִּימֵי חַיָּו.

וְעַל כֵּן, אִם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוֹם אֶפֶן לְהִתְפַּלֵּל פְּרָאוּי
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בּוֹ עֲבוּדָה אַחֲרֵת,
לוֹמַר שָׂאֵר תְּחִנוּת וּבִקְשׁוֹת בְּכֹנֶנָה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין
קוֹנֵוֹ אוֹ לְלַמּוּד יוֹתֵר אוֹ לַעֲסֹק בְּמִצְוֹת וּגְמִילוֹת חֲסָדִים.
כִּי "רְצָה הַקֹּב"ה לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכֹךְ הַרְבֵּה לָהֶם
תּוֹרָה וּמִצְוֹת", וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְהַחֲיוֹת
עֲצָמָנוּ בְּכָל יוֹם בְּכֹמָה מִיָּנִי לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
וּבְכֹמָה מִיָּנִי מִצְוֹת וְכוּ'. וְהַעֲקֹר שִׁישְׁתַּדֵּל שְׁלֵא יִטְעָה
ח"ו שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה בְּטֵל וְהוֹלֵךְ, כִּי צָרִיד לְחַשֵּׁב בְּכָל יוֹם
שָׂאִין לוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם לְבַד, בְּבַחֲיַנַּת "הַיּוֹם אִם
בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ". (הַלְכוֹת פְּקוּדוֹת ד' אֵת ה' ו' ח')

❖ קִיט ❖

אֶת־עַל־פִּי שְׁצָרִיד הָאָדָם לְהוֹדִירוֹ בְּעֲבוּדָתוֹ יְתַפְּרָד
וּלְפָרַע חוֹבַת כָּל יוֹם וְיוֹם בְּזִמְנוֹ דִּיקָא
בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, אֶת־עַל־פִּי־כֵן צָרִיד גַּם־כֵּן לְהִתְחַזֵּק
מְאֹד לְהִמָּתִין וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת הַשֵּׁם. אֶת־עַל־פִּי שֶׁהוּא

מוֹשֵׁיבַת נֶפֶשׁ

רוֹאֵה שְׁעֵדִין הוּא רְחוֹק לְגַמְרֵי מַעְבֹּדֶת הַשֵּׁם, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן לֹא יִרְפֶּה יָדָיו ח"ו מְלֵהוֹחִיל וּלְהַמְתִּין לִישׁוּעַת
הַשֵּׁם תָּמִיד וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת יִשׁוּעָתוֹ.
[עַן כָּל זֶה יִרְאֶה אוֹת קמ"ד פֶּסַח וּסְפִירָה אוֹת ק"ם]

❖ קב ❖

עֲנִינֵן מַה שְׁעַקֵּר שְׁלֵמוֹת אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא לְהִתְחַזֵּק
כָּל כֹּדַד עַד שְׂיֵאֱמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ. פִּי בְּגִדְל פֶּחַ
צְדָקָתָם שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֱמֶת יַעֲלוּ גַם אוֹתוֹ מַעֲלָה מַעֲלָה,
וּלְעַת עֵתָה גַם הַהִתְקַרְבוֹת בְּעֲצָמוֹ שְׁמִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם
וּמֵאֱמִין בָּהֶם הוּא טוֹב וַיִּקָּר מְאֹד. וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה הוּא
בְּמַה שְׂאִין מְבִינִים בְּשִׁכְל כִּידוּעַ, וּכְמוֹ כֵּן גַּם בְּעֲנִין זֶה,
אֶף-עַל-פִּי שְׁלֵפִי שִׁכְלוֹ וַיִּדְעֵתוֹ הוּא רְחוֹק עֲדִין מְאֹד
מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְהֵאֱמִין בְּאֱמוּנָה פִּי
בּוֹדָאֵי גַם מַעֲט נִקְדוּתָיו הַטּוֹבִים יִקְרִים מְאֹד בְּעֵינֵי
הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ. [עַן אֱמוּנָה אוֹת קנ"ה]

❖ קכא ❖

עֲנִינֵן מַה שְׂאִין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כִּלְלִי, וְהַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ מְצַמְצָם עֲצָמוֹ מֵאִין סוֹף עַד אִין

מושיבת נפש

תכלית ומרמזו להאדם רמזים להתקרב לעבודתו
 יתברך לכל אדם, כפי הראוי לו עכשו במקומו
 ושעתו, ועל-ידי-זה יכולין לזכור את השם יתברך
 תמיד בכל מקום ובכל זמן ובכל המדרגות שבעולם.
 [עין יראה וכו' אות ק"ה]

❖ קכב ❖

ענין מה שעל-ידי התורה הקדושה אנחנו ישראל
 מקשרין בו יתברך תמיד והתורה הקדושה היא
 יורדת אפלו בעמקי תהום לעורר אפלו את הפחות
 שפפחותים להשם יתברך, ועל-ידי עסק התורה
 יכולין הכל להתקרב אליו יתברך אפלו אלו שפבר
 נשקעו בתוך סטרא דמותא ח"ו, ודברי תורה אינם
 מקבילים טמאה לעולם, רק אדרבא מעלין את האדם
 מטמאה לטהרה. [עין תורה אות ק"ב]

❖ קכג ❖

שרש הפעל דבר והסתרא אחרא הינו שרש השתלשלות וניקתם, הוא
 מבחינת תחלת הצמצום של חלל הפנוי שהשם יתברך פביכול העלים
 והסתיר אור חכמתו בשביל הבחירה.
 וההעלמה וההסתרה הוא פביכול כמו בחינת גנבה, כי באמת לאמתו
 יש שם השם יתברך, רק שהוא מעלים ומסתיר עצמו פביכול בשביל

מושיבת נפש

הנפיון והבחירה, בבחינת "אתה אל מסתתר", וכעין שאמרו רבותינו ו"ל שאמר הקיסר: אלֵכֶם גִּבּוֹ הוּא, וְהַיּוֹב לוֹ: שֶׁהוּא לְמוֹכָה וְכַמְבָּאָר שֵׁם הַמַּשָּׁל.

וּמִשָּׁם שָׂרֵשׁ הַגְּנֵבָה וְהַעֲרָמוֹת וְהַמְרָמוֹת שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַגְּנֵבִים וְכֹא עַל הָאֲדָם בְּעֶרְוָה וּבְמִרְמָה גְדוֹלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר וְכוּ' יֵאָרֵב לְחַטָּף עֵנִי וְכוּ'". וְעַל בֶּן עֶקֶר הַתְּקוּן: עַל־יְדֵי אִמָּת. עַל־יְדֵי שְׂיֻדָּעִים שֶׁבְּכָל מְקוֹם נִסְתָּר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ בְּתוֹךְ תוֹקֵף הַתְּגַבְרוֹת הַחֲשָׁד שֶׁל הַיֶּצֶר הָרַע וְחִילוּתָיו, אֶף־עַל־פִּי־כֵן גַּם שֵׁם יְכוּלֵן לְהַמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ אֹרֵךְ הָאִמָּת, עַד שְׂיֵאִיר לוֹ לְצֵאת מִתּוֹךְ הַחֲשָׁד וְהָאֶפְלָה וּלְהַתְגַּבֵּר עַל מַה שֶּׁצָּרִיד לְהַתְגַּבֵּר, כִּי גַם הַחֲלָל הַפְּגוּי מְלֵא מְאֻלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעַל בֶּן פְּשִׁימְשִׁיד עֲצָמוֹ אֵל הָאִמָּת לְאִמָּתוֹ, אִזּוּ בְּנֻדָּאֵי אֵין חֲשָׁד וְאֵין צְלֻמָּוֹת לְהַסְתֵּר שֵׁם, כִּי "גַּם חֲשָׁד לֹא יִחְשָׁד מִמֶּךָ" וְכָתוּב "כִּי אֲשַׁב בְּחֲשָׁד ה' אֹרֵךְ לִי". וְאִזּוּ לֹא דֵי שְׂיֻזְפָּה לְצֵאת מִתּוֹךְ הַחֲשָׁד – אֶף גַּם יֻזְפָּה לְהוֹצִיא כָּל הַטּוֹב שֶׁהִיָּה פְּבוּשׁ בָּהֶם מִכְּבָר. וְכָל מַה שֶּׁהַחֲשָׁד מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּיוֹתֵר, יַדַּע, שֶׁצָּרִיד לְהַתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר לְהַמְשִׁיד עֲצָמוֹ אֵל הָאִמָּת,

מושיבת נפש

וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְהוֹצִיא עַל־יְדֵי־זֶה הַטּוֹב הַכָּבוֹשׁ בָּהֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר. שְׂזֵה בְּחִינַת מַה שֶּׁהַגִּבּוֹר פִּשְׁמוֹמְצָא הַגִּבּוֹה בְּיָדוֹ מִשְׁלֵם כָּפֹל וְאִם טִבְחוֹ אוֹ מְכָרוֹ אִזּוּ מִשְׁלֵם אַרְבַּעַה וְחִמּוּשָׁה, כַּמְבָאָר בַּפְּנִים [וְגַם אֵמֶת אוֹת ע"ז ע"ח] (הַלְכוֹת גִּבּוֹה הַלְכָה ה' אוֹת ט')

❦ קכד ❦

עַקֵּר קַדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם הוּא: צִיצִית וְתַפְלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹר הָאֵמֶת (כַּמְבָאָר בַּפְּנִים).

וְהֵם בְּחִינַת שׁוֹר וְשֶׁה, וְלַפְעָמִים מִתְנַבֶּרֶת הַסְטֵרָא אַחֲרָא כֹּל כֶּד עַד שְׁגוֹיֵב ח"ו גַּם בְּחִינַת הַשׁוֹר וְשֶׁה "וּטְבַחוֹ אוֹ מְכָרוֹ", שְׁמַטִּיל פָּנִים אוֹ מַבְטְלוֹ לְגַמְרֵי ח"ו, אֶפְלוּ מֵעַקֵּר קַדְשָׁתוֹ שֶׁהוּא צִיצִית וְתַפְלִין. וְהוּא גַם הוּא צָרִיד לְהַתְנַבֵּר לְבָלֵי לֵיאֵשׁ עֲצָמוֹ וְלִמְשֹׁךְ עֲצָמוֹ מֵעֵתָה עַל כָּל פָּנִים אֶל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וְלִדְרֹשׁ וְלַחֲתוֹר לְשׁוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת. כִּי סוּף כָּל סוּף מַה יִּהְיֶה מִמֶּנּוּ?, וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּדְרֹשׁ מֵעֵתָה עַל כָּל פָּנִים אַחֲרֵי תַכְלִיתוֹ הַנִּצְחִי, עַד שֵׁיעוֹר לוֹ הַשֵּׁם

מושיבת נפש

וְתַפְרֹדְךָ שְׂיִמְצֵא הַגִּבּוֹר וְאִזּוּ יוֹצִיא מִמּוֹנוּ בְּכַפְלֵי בְּפָלְיִים,
בְּבַחֲיֵינֵת תְּשִׁלוּמֵי אַרְבַּעָה וַחֲמוֹשָׁה הַגָּ' ל'. (שם אות טו)

וְעַיִן עוֹד הַתְּחִיָּוִת גְּדוֹל מִמֶּה שְׂיִכּוֹלִין הַכֹּל לְהַתְקַרֵּב
לְהַשֵּׁם וְתַפְרֹדְךָ עַל־יְדֵי אֹר הָאֵמֶת שְׂמֹאִיר גַּם
בְּעֵצִים חֲשֵׁכֶת לִילָה, שְׁזֵה בְּחֵינֵת תְּפִלַּת עֲרֵבִית בְּלִילָה
שָׂאוּ אֵין זְמַן צִיּוֹת וְתַפְלִין. [עין אמת אות פ']

❖ קכה ❖

כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם מְחֻזַּק אֶת עֵצְמוֹ בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמָה וְכו',
אִזּוּ יֵשׁ לוֹ תַקְוָה לְעוֹלָם. [עין אמונה אות קע"ג]

❖ קכו ❖

אֶת־עַל־פִּי שְׁפָל הַרוּצָה לְנֶשֶׁת אֶל הַקִּדְשׁ מִקְרָח
לְעוֹרֵר "מִמֶּה עוֹ" שֶׁל עֲבוֹדָתוֹ, (הֵינּוּ הַכַּח

חֲכוֹת שֶׁל גְּדוּלְתוֹ הַטּוֹבִים, בְּפֶרֶט הַכַּח חֲכוֹת שֶׁל צִדִּיק אֵמֶת הַחוֹסֶה בָּהֶם) — אֵין
זֶה רַק בְּשִׁבִיל לְהַכְנִיעַ הָרַע שָׁבוּ (הֵינּוּ מַחֲמֵת שֶׁהַכֵּעַל דָּבָר כֹּא
לְבַלְבֵל אוֹתוֹ גַּם מִמַּעַט עֲבוֹדָתוֹ וְלִהְיֵשׁ דַּעְתוֹ מִרְבּוֹי קִלְקוּלָיו וּפְגַמּוֹי הַמְרַבִּים, עַל כֵּן
מִקְרָח לַחֲפֵשׁ בְּעֵצְמוֹ אֵיזָה גְּדוּלַת טוֹבוֹת בְּכָדִי לְהַחֲיוֹת וְלַחֲזֹק אֶת עֵצְמוֹ, בְּבַחֲיֵינֵת וְעוֹד
מַעַט וְאֵין רִשְׁעוֹ וְכו', כַּמְבָאָר בְּמִקּוּם אַחֵר). אַכֵּל לְפָנָי הַשֵּׁם יְתַפְרֹדְךָ

מושיבת נפש

יעמוד כְּדָל וְכָרֵשׁ וַיִּשְׁפָּךְ לְבוֹ פָּמִים וְרַק בְּרַחֲמִים
 וּבַתְּחִנּוּנִים וְלֹא יִתְּלֶה בְּשׂוֹם זְכוֹת כָּלֵל וְגַם לֹא יִדְחֹק
 אֶת הַשְּׁעָה כָּלֵל וְכו'.

זוה בְּחִינַת מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּדוֹד: "עֲדִינוּ הֶעֱצָנִי", וְדָרְשׁוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "כְּשִׁיזָא לְמַלְחָמָה מִתְקַשֶּׁה עֲצָמוֹ
 כְּעֵץ וּכְשֶׁהִיָּה עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה מְעַדֵּן עֲצָמוֹ
 כְּתוֹלְעַת". (עין כַּל זֶה בְּמַלְמוֹד תוֹרָה אוֹת ק"ד).

✽ כזו ✽

בְּאוֹר הַרְבֵּה בְּעֵנִין: מַה שְּׂאֵי אֶפְשָׁר לְדַחַק אֶת
 הַשְּׁעָה אֶפְלוּ בְּעֵנִין הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַקְּנֻשָׁה,
 רַק צְרִיכִין לְהִמָּתִין הַרְבֵּה וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, עַד
 שְׂיִזְכֶּה לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ הַיָּטֵב לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, עַד שְׂיִזְכֶּה לְקַבֵּל דְּבוּרִים חַמִּים
 כְּנִחְלֵי אֵשׁ. וְאַחַר־כֵּן צְרִיכִין לְהִמָּתִין עוֹד הַרְבֵּה, עַד
 שְׂיִתְמַלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ וְעַד שְׂיִתְקַרַּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּשִׁלְמוֹת. וְאַף־עַל־פִּי־כֵן גַּם בְּתוֹךְ זְמַן הַהִמָּתְנָה
 וְהַשְׁתִּיָּה אֲסוּר לְשַׁכַּח וּלְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִן הַהִשְׁתַּוְּקוּת
 וְהַכְּסוּפִין וְהַנְּעוּגוּעִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. עֵינֵי הַתְּבוּדוּת
 אוֹת מוֹ, יִרְאֶה אוֹת קס"ד, פֶּסַח וּסְפִירָה קס"ה קס"ו.

מושיבת נפש

❖ קכח ❖

צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שְׁחוּטַת הַשְּׁעָרָה יָקָר מְאֹד מְאֹד,
וְהוּא תָלוּי בְּכָל עֵת בְּחוּט הַשְּׁעָרָה. שְׂיִכּוּל
הָאָדָם לְקַלְקֵל הַרְבֵּה עַל־יְדֵי חוּט הַשְּׁעָרָה ח"ו, וּמִכָּל
שָׁפָן שְׂיִכּוּל לְתַקֵּן הַרְבֵּה עַל־יְדֵי חוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי
מִדָּה טוֹבָה מֵרַבָּה מְמַדַּת פְּרָעָנִיּוֹת, כִּי חוּט הַשְּׁעָרָה
בְּקַדְשָׁה יָקָר מְאֹד מְאֹד.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו זָכָה אוֹתָנוּ בְּמַצּוֹת רַבּוֹת בְּכָל
יוֹם וּכְל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ
מִהַרְעֵ אֵל הַטּוֹב בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי הוֹלֵךְ מִבֵּיתוֹ
וּמַעֲסָקָיו לְבֵית הַפְּנִסָּת וּמַנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין וּמְתַפְּלֵל
וְכו', וּבּוֹדָאֵי גִמְצָא בְּכָל זֶה כְּמָה וְכְמָה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁהֵם יָקָרִים אֲצִלּוֹ
יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד.

וְכֵן אֶפְלוּ בְּעִנְיַי תַּאֲוֹת וְהַרְהוּרִים שְׁמַתְנַבְּרִים
עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, וּבּוֹדָאֵי מִי שֶׁהוּא אִישׁ
בְּשָׂר קָצַת יֵשׁ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְזִיָּה וּמְתַנַּבֵּר
בְּכָל עֵת נֶגֶד הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהַרְהוּרִים, וְכָל תְּנַגְעָה
שְׁמַנְתֵּק אֶת עַצְמוֹ מֵהֵם כְּחוּט הַשְּׁעָרָה הוּא יָקָר

בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד, "כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ" וְכוּ', וְיִוֹדַע אִיךָ הֵיכָר הָרַע מִתְנַבֵּר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל כֵּן יִקָּר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ כָּל תְּנוּעָה וְתְנוּעָה אֲפֹלוּ הִיא כְּשֶׁעָרָה מִמֶּשׁ מַה שְּׁהָאָדָם מוֹשֵׁךְ אֶת עֲצָמוֹ מֵהַסְּטָרָא אַחְרָא אֶל הַקְּדוּשָׁה.

כִּי הָאָדָם בְּ"עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה", שֶׁהוּא מְלֵא קְלָפוֹת וְהֵם כְּרוּכִים אַחַר הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, וְלוֹלֵי הַקַּב"ה עוֹזְרוּ הֵיךְ נּוֹפֵל בְּיָדוֹ ח"ו, עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִשְׁכִּיל עַל דְּרָכָיו בְּכָל עֵת לְשָׁמֵר עֲצָמוֹ מְאֹד שְׁלֵא תִתְחִיל מִחֲשֶׁבְתוֹ לְצֵאת חוּץ מֵהַגְּבוּל דְּקַדְשָׁה ח"ו, אֲפֹלוּ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה.

כִּי עַל-יְדֵי פָגַם כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה שְׁנוּטָה מִן הַדְּרָךְ הַטוֹב ח"ו, יְכוּל לְהַטּוֹת הַרְבֵּה לְדְרָכִים גְּבוּכִים, וְכַאֲשֶׁר יוֹדַע כָּל אֶחָד בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁעַקֵּר קְלָקוּלָיו וּפְגָמוֹ וְחַטָּאוֹ רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּלָם הִתְחִילוּ מִחוּט הַשְּׁעָרָה עַל-יְדֵי שְׁלֵא הֵיךְ נּוֹהֵר בְּתַחֲלָה לְשָׁמֵר מִחֲשֶׁבְתוֹ הַיָּטֵב וְנִמְשָׁךְ אַחַר הַמַּסִּית מְעַט מְעַט רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשְּׂוֹא וּכְעֹבוֹת

מושיבת נפש

העגלה חפזאה", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "היום
אומר לו עשה כך" וכו'. וכפי התגברות היצר הרע
על האדם היה ח"ו אפס תקוה.

אך מדה טובה מרבה! כי חוט השערה דקדשה יקר
מאד מאד ועל פן צריך האדם לידע גם ההפך,
שכשמתגברים עליו מאד ונדמה לו שפבר נתעה כל
כך עד שאי אפשר לו לעמוד נגדם, צריך לידע
ולהאמין שכל תנועה ותנועה שינתק וימשיך את
עצמו מהם אפלו בחוט השערה הוא יקר מאד בעיניו
יתברך בלי שעור, ואלו השערות יתלקטו יחד ברבות
הימים ויזכה על ידם להשגת אלקות שנמשך על ידי
צמצומים קדושים שהם בחינת שערות שהם נעשים
על ידי בחינת השערות הנ"ל, הינו על ידי שאיש
הישראלי מושך את עצמו מרע לטוב בכל פעם
שעקרו תלוי בחוט השערה. כי אפלו צדיקים גדולים
תלויים בכל עת בחוט השערה, בבחינת "וסביבו
גשערה מאד", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל. (הלכות ויקון

הלכה ד' אות ג' וענן צדיק את ע"ד)

עקר הַיהדות תלוי בַּהתחזקות שֶׁהוא בְּחִינת עֲזוֹת
 דְּקַדְשָׁה, שֶׁכָּל מִי שֶׁמְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם
 אֲפֹלוּ בְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כְּמוֹ בֵּן הוּא נִכְנָס בְּגִבּוֹל
 הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינת "נִהְלַת בְּעוֹד אֵל נוֹה קְדוּשָׁה",
 וַיִּתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל תּוֹרָה וְתַפְלָה וְלִצְדִיקֵי אָמֶת.

וְכָל מֵה שֶׁזוֹכָה לְתוֹרָה וְלַתַּפְלָה יוֹתֵר, כְּמוֹ בֵּן זוֹכָה
 לְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה וְהַתְּחִינּוֹת גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, וְכֵן
 חוֹזֵר חֲלִילָה, עַד שֶׁיִּכּוֹל עַל־יְדֵיָּהּ לְבֹא לְמַדְרָגוֹת
 גְּדוֹלוֹת בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם, אִם יִזְכֶּה לְחִזּוֹק וְלֵאמֹן אֶת
 עֲצָמוֹ תְּמִיד בְּכָל עֵת וְלִהְיוֹת עוֹ כְּנֹמֵר בְּכָל הַבְּחִינּוֹת.

הֵן שִׁיחָהּ לֹא עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה כְּנֹגֵד גּוֹפוֹ הַמְּגִשֵּׁם שֶׁהוּא
 עוֹ פָּנִים בְּיוֹתֵר בְּעֵנְיֵי הַתְּאוּוֹת, וְהֵן שִׁיחָהּ לֹא
 עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה כְּנֹגֵד כָּל מִינֵי הָעֲזֵי פָּנִים שֶׁבְּדוֹר שֶׁהֵם
 כָּלֵל כָּל הַמּוֹנְעִים וְהַמְּסִיתִים וְהַמְּדִיחִים אוֹתוֹ מִדְּרָךְ
 הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ.

וְכֵן גַּם לְהַפְּךָ ח"ו, שֶׁעַל־יְדֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת כָּל
 שֶׁהוּא, יִכּוֹל לְפַל בְּדַעַתוֹ, וְעַל־יְדֵיָּהּ יִתְרַחֵק

מושיבת נפש

מתורה ותפלה וכמו כן נחלש דעתו יותר ח"ו, וכן חוזר חלילה עד שהרבה נפלו על ידיה לנאמרי.

ועל זה אמרו רבותינו ז"ל: 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו וכו', כי עקר התגברותו הוא להחליש לב האדם בתחבולותיו ואלמלא הקב"ה עוזרו בכל יום לחזק לבנו בכמה מיני התחזקות שחזקו אותנו הצדיקי אמת בתורתם ושיחתם הנפלאות והנוראות והעמקות מאוד מאוד כבר היה מה שהיה ח"ו. ועל כן עקר הסלם לעלות מדרגא לדרגא בעבודת השם הוא רק על ידי התחזקות ועזות דקדושה כנ"ל. (הלכות משקה ושמירת נפש הלכה ד' אות ב' ג')

❖ קל ❖

בכל פעם שרוצין לעלות מדרגא לדרגא, בודאי ההכרח שיהיה ירידה קדם העליה, ואז בודאי האדם בספנה גדולה ויש עליו מלחמות גדולות. וצריך להתחזק הרבה הרבה, עד שיבטל המסך המבדיל והחשך שקדם לאור שהוא בחינת הירידה

שקדם לעליה, עד שתתהפך הירידה לעליה, וזה עבודת הצדיקים והכשרים כל ימי חייהם.

כי על כל אדם שפעולם עובר כל זה, כי אפלו מי שהוא במדרגה פחותה מאוד מאוד ואפלו אם עבר מה שעבר ו גם עתה הוא כמו שהוא, אף-על-פי-כן בכל עת שמתעורר באיזה תנועה קלה להתקרב לאיזה דבר שבקדשה אזי לפי בחינתו יש לו תכף עליות וירידות הרבה כפי התעוררותו להתקרב להשם ותברך. כי אפלו מי שהוא בתוך הארץ ממש אפלו בשאול תחתיות ומתחתיו רחמנא לצלן, גם משם בשמתעוררין לעלות משם גם יש בודאי כמה וכמה מדרגות בלי שעור.

כמו למשל בגשמיות, בשם שיש מדרגות רבות מבית לעליה ומעליה לעליה, וכל שכן אם ישער בדעתו כמה מדרגות יש מארץ לשמים מכל שכן משמים למעלה ולמעלה למעלה. כמו בן תוך גוף עבי הארץ בודאי יש שם כמה וכמה מדרגות, אם ישער בדעתו בורות ומחלות בעמקי הארץ הרבה, בודאי אם רוצה לעלות משם מעמקי הבורות

מושיבת נפש

והמחלות בְּנֹדָאֵי הַהֶכְרֵחַ, שִׁילָךְ וַיַּעֲלֶה מִדְרָגָא
 לְדְרָגָא, וְאִזִּי בְּשִׁרְוֹצָה לַעֲלוֹת מִמְּדְרָגָתוֹ לְאִיזוּהַ מַעֲלָה
 וּמְדְרָגָה גְבוּהָה מִמְּנָה קֶצֶת אַף שָׁגַם זֶה הַמְּדְרָגָה עֲדִין
 בְּתוֹךְ עִמָּק הָאָרֶץ הַרְבֵּה, אַף־עַל־פִּי־כֵן אִזִּי מִשְׁתַּטְחִין
 בְּנִגְדוֹ הַרְבֵּה בְּכָל פַּעַם.

וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהָאָדָם מְלַחְמוֹת גְּדוֹלוֹת וּמְנִיעוֹת רַבּוֹת
 בְּכָל פַּעַם שְׁרׁוֹצָה לְגִשְׁתָּ לְאִיזוּהַ עֲבוּדָה שֶׁל
 קָדָשׁ. וְלַפְעָמִים מַעֲצָם הַמְּלַחְמָה הוּא נִכְשָׁל לַפְעָמִים,
 וְאִינוֹ עוֹמֵד בְּנִסְיוֹן ח"ו, וְאִזִּי צָרִיךְ לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ.

עַל כֵּן צָרִיכִין הַתְּחִינּוֹת גְּדוֹל וְעֲצוּם מְאֹד בְּכָל פַּעַם
 בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ וְלַחֲשֹׁב עַל
 תְּכֵלִיתוֹ וְסוּפוֹ בְּכָל פַּעַם, כִּי סוּף כָּל סוּף מִה יִהְיֶה
 מִמְּנוֹ, וְאִיךְ שִׁיְהִיָּה וְאִיךְ שִׁיְהִיָּה הוּא מַחֲיֵב וּמִשְׁעַבֵּד
 לְלֶחֶם מְלַחְמַת הַשֵּׁם בְּכָל מַה שְׁיֻכַּל.

כִּי הַיְגִיעָה בְּעֲצָמָה מִה שְׁמַתִּינֵנֶּה וְחוֹתֵר עַל כָּל פְּנִים
 בְּכָל פַּעַם לְצִאת וְלַעֲלוֹת מִפְּחִיתוֹת מְדְרָגָתוֹ זֶה
 גַּם כֵּן יִקָּר מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ. וְאִם יִתְנַעַע
 וַיִּחְתֹּר וַיִּתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, שְׁיֻצִיָּאֵהוּ
 מִמְּקוֹמוֹת אֵלּוֹ שְׁנַפֵּל בָּהֶם, בְּנֹדָאֵי יִהְיֶה אַחֲרֵיתוֹ

לְטוֹבָה בִּי סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה וְכָל
הַיְרִידוֹת יִתְהַפְּכוּ לְעֹלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת בְּבַחֲיִנַת יְרִידָה
תְּכַלִּית הָעֹלְיָה. (שם ב' ה')

✽ קלא ✽

מִי שָׁחַם עַל חַיּוֹ הָאֲמִתִּיִּים הַנִּצְחָיִים, אֲזִי כָּל מָה
שְׂרֹאָה שֶׁהַסְטְרָא אַחֲרָא שָׁהִם בְּחִינַת הַיְכָלִי
הַתְּמוּרוֹת מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים וּמִשְׁתַּפְּחִים כְּנִגְדּוֹ
יֹתֵר וְיֹתֵר. כְּמוֹ כֵּן הוּא מִתְגַּבֵּר וּמִתְאַמֵּץ וּמְזוֹדְרֵי
יֹתֵר לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מִחֲמַת שְׂרֹאָה שְׂרֹאָצִים
לְדַחוֹתוֹ לְגַמְרֵי ח"ו, וְזֶה בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת תְּכַלִּית
הַהִתְקַרְבוֹת יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֹלְיָה. וְזֶה בְּחִינַת מָה
שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל מִמְרָא הוּא שְׁנַתֵּן לוֹ עֲצָה
עַל הַמִּלָּה, מִמְרָא הוּא בְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת
שֶׁהִתְגַּבְּרוּ וְהִשְׁתַּפְּחוּ כְּנִגְדּוֹ וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְעַעַן
לְמוֹל אֶת לְבָבוֹ בְּשִׁלְמוֹת. (הַלְבוֹת אִישׁוֹת הַלְבָּה ד' אוֹת י"ט)

✽ קלב ✽

בְּשְׂרֹאָצָה הָאָדָם לְכַנֵּם אֶל הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי מִתְגַּבְּרִין
וּמִתְפַּשְׁטִין כְּנִגְדּוֹ הַסְטְרָא אַחֲרָא שָׁהִם

מושיבת נפש

היכלי התמורות מאד, וכל מה שהוא סמוך יותר לפתח הקדשה מתגברין ומתפשטין פנגדו מאד מאד עד שיש הרבה שפבר היו אצל הפתח וחזרו רחמנא לצלן, מחמת שלא ידעו שפבר הם אצל הפתח או מחמת שמשפתחין פנגדו מאד מאד עד שקשה לו לשברם.

אבל האיש הפשר באמת הוא יושב וממתין ומתעבב ימים הרבה אצל פתח הקדשה, ואף-על-פי שבתוך זמן זה שהוא מתעבב אצל הפתח ומקנה ומיחל להפגם לפניו, מתגבר עליו חמימות היצר הרע מאד, אף-על-פי-כן הוא עושה את שלו ויושב וממתין אצל פתח הקדשה ואינו רוצה לשוב לאחוריו בשום אופן.

זה בחינת "והוא יושב פתח האהל", שיבה מלשון עפבה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ו"כחם היום" מרמז על התגברות חמימות היצר הרע, אף-על-פי-כן הוא אינו רוצה להטעות את עצמו, וחושב על תכליתו הנצחית באמת ואינו שב לאחור בשום אופן יהיה אף שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעבב אצל פתח הקדשה ימים רבים פמה שיהיה. ואף-על-פי שאין מניחין אותו להפגם לתוך הפתח, ו"חם היום" שהוא חמימות היצר הרע לזהט אותו מאד אף-על-פי-כן הוא אינו מניח את מקומו ויושב ומתעבב אצל פתח האהל של הצדיקים והקשרים עד

מושיבת נפש

ירחם מן השמים. וזהו גם פן בחינת "ויהושע בן נון נער לא ימזש מתוך האהל", כמבאר בפנים. (שם אות ה"ג)

❖ קלג ❖

עקר המתקת פל הצמצומים והדינים הוא על-ידי השכל. ויש לכל צמצום בחינת שכל פרטי, שעל-ידי-זה השכל דיקא נמתק זה הצמצום. אך יש בחינת שכל הכולל, בחינת חכמה עלאה, ששם נמתקים פל הצמצומים והדינים. אך אי אפשר לקבל משם פי אם על-ידי רבוי הספרים של התורה הקדושה (וכמבאר בפנים).

וזה בחינת מה שעקר התחברות איש ואשה שהם בחינת שכל וצמצום הוא על-ידי ספר כתבה או קדושי שטר. וכן הפרוד שביניהם הוא גם פן על-ידי ספר בריות דיקא, פי בין החבור ובין הפרוד אי אפשר עד שיעלו לשם לבחינת שכל הכולל ה"ל שמקבלין משם על-ידי בחינת ספר.

ומזה בא מה ששלפעמים יש קטמות ומריבות בין איש לאשתו, עד שבאין אצל הרב לסדר להם גט. ואז דיקא מתרצין ומתפייסין זה עם זה ונתחזק ביותר האהבה והקשר שביניהם, וזה מחמת שנמשך עליהם הארה מהמתקת השכל הכולל ששם נמתקין פל הדינים וכל המחלקת שבועולם. אך מחמת שעל-פי רב אין להם פח לקבל משם ההמתקה בשלמות על פן נגמר הגט על-פי רוב, פי אין להם פח להמתיק המחלקת שביניהם בשלמות, רק אדרבא, עולין לשם לבטל הקשר והחבור בשרשו העליון שנה בחינת הגט (עין ווינים וכ' אות כ"ו כ"ח)

מושיבת נפש

אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֲפִיץ חֶסֶד, וּכְבֹר בְּחַר בָּנוּ מִכָּל
הָעַמִּים בְּמַעֲמַד הַר סִינַי שְׁנֹקְרָא: "יום
חֲתַנְתּוּ", כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "בְּיוֹם חֲתַנְתּוּ –
זֶה מִתֵּן תּוֹרָה" וּכְבֹר נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ שְׁלֹא
לְרַחֵק אוֹתָנוּ לְעוֹלָם ח"ו.

עַל כֵּן, מֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְזַכֵּיר עֲלֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים
לְשׁוֹנוֹת שֶׁל הַתְּרַחֲקוֹת וּפְרוּד כְּבִיכּוֹל, אֵין בְּוֹנְתּוֹ
כִּי אִם בְּשִׁבִיל הַתְּקַרְבוֹת. כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל:
"מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהָיָה לוֹ כַּעַם עִם אִשְׁתּוֹ וְשָׁלַח אַחַר
הַסּוֹפֵר לְכַתּוֹב לָהּ גִּט וּבִתּוֹךְ כֶּךָ נִתְפָּיִס עִמָּהּ, אָמַר
לְסוֹפֵר: צֵא וּכְפַל לָהּ כְּתַבְתָּהּ".

הֵינּוּ כֵּן"ל, כִּי הַתְּרַחֲקוֹת וְהַפְּרוּד ח"ו לְכַפֵּל הַקָּשֶׁר שֵׁשׁ בִּינֵיהֶם
מִכְבֵּר אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם בְּשִׁעוּלֵין עַד בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלֵאָה בְּחִינַת
שְׁכַל הַכּוֹלָל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים וְתַכְף בְּשִׁעוּלֵין לְשֵׁם, אִזּוֹ
תַכְף נִכְמְרִין רַחֲמָיו וְיִתְבָּרַךְ וְאִזּוֹ נִתְהַפֵּךְ הַדְּבָר וְלֹא מִכַּעֲמָא שְׂאִינוּ
מְכַפֵּל הַקָּשֶׁר שֵׁם ח"ו, אֲדַרְבָּא, מִמְּשִׁיךְ מִשָּׁם הָאָרֶז גְּדוּלָה לְכַפֵּל
כָּל הַצְּמִצּוּמִים וְכָל הַדִּינִים שְׁבַעוּלָם, וְכָל הַכְּעָסִים וְכָל הַקְּפֻדוֹת שֶׁהָיָה
לוֹ עַל יִשְׂרָאֵל מְעוּלָם בְּכֻלָּל וּבְפָרֵט הַכֹּל מִמְּתִיק וּמְכַפֵּל עַל-יְדֵי
הַבְּחִינָה חֲכָמָה עֲלֵאָה, שְׁנֵתְעוֹרֵר לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶז מִשָּׁם בְּשִׁבִיל פְּרוּד
וְסַפֵּר בְּרִיתוֹת ח"ו. כִּי עֲכָשׁוּ נִתְהַפֵּךְ הַדְּבָר, עַד שְׂאֲדַרְבָּא, נִמְשָׁךְ
מִשָּׁם הַמְּתִיקָה גְּדוּלָה שְׁזֶה בְּחִינַת מַה שְׁאָמַר לְסוֹפֵר צֵא וּכְפַל לָהּ

מושיבת נפש

בתפתח, הינו שנמשך הארה גדולה משם בשביל חזק ההתחברות
ואהבה ושלום.

וזהו בחינת התרחקות תכלית ההתקרבות, כי כל עקר פגנתו יתברך
מה שפכיוכל, קרא הסופר לכתב הנט, הינו מה שהופיר שם התרחקות
ח"ו, כל פגנתו היא לטובה גדולה בשביל התקרבות כנ"ל.

וזה בחינת "והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני
אל חי", במקום דיקא, כי דיקא במקום ההתרחקות בחינת גט שרצה
לכתב ח"ו, ולהמשיך הארה משכל הכולל בשביל פרוד והתרחקות ח"ו,
כפכיוכל, ובמקום הזה דיקא יתהפך ומשך משם המתקה לכל, עד
ש"יאמר להם בני אל חי", כי משם דיקא נמשך כל ההמתקות שבעולם
כנ"ל. (הלכות גמין הלכה ג' אות ד' ועין גם בן תורה אות ק"ב)

❦ קלד ❦

בתקף הגלות, בתקף הירידה של נפש מישראל
בשנופל מאד ח"ו, לסטרא דמסאבא, אז
דיקא אינו יכול לקבל חיות משום קדשה פרתית כי
אם מבחינת הקדשה העליונה מאד, שהיא יכולה
להתעלם ולהסתתר גם במקומות הטמאים לגמרי,
ולהחיות הנופלים לשם ח"ו, בבחינת "ועברתי בארץ
מצרים וכו' אני ולא מלאך" בידוע.

ועל כן באמת לפעמים הירידה היא תכלית העליה,
כי מאחר שעל כל פנים באמת מקבלין בעת

מושיבת נפש

הירידה והגלות מהקדשה העליונה מאד, על פן אין שום יאוש בעולם כָּלֵל, כי מכל המקומות הרעים והממאים שבעולם יכולין לחזור אליו יתברך. כי אדרבא, שם דיקא מלבש וגסתר ונגעלם קדשה עליונה מאד.

ועל כן, אם יזכר אדם זאת בתקף ירידתו ונפילתו ויאמין זאת באמונה שלמה, שדיקא במקומו מסתיר עצמו השם יתברך בעצמו להחיותו ומרמוז לו רמזים מרחוק לשוב אליו בשוב ואל תעשה לבד, אז בודאי יכול לזכות להתקרב אליו יתברך מכל מקום שהוא ולהפך הירידה לעליה (ובמבאר במקום אחר), דהינו שיזכה לתשובה שלמה שהוא בחינת יום פפורים, שאז עולין לשם לבחינת הקדשה העליונה הנ"ל בתכלית העליה. כי על-ידי התשובה שלמה ראויים לעלות לשם ולקבל משם שפע גדול ורב טוב לבית ישראל ולהמתיק כל הצמצומים והדינים עד שעוונות נתהפכין לזכויות (שם אות כ"א כ"ב)

מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ

גִּינוֹאֵלֶרד! זַיט אַיִךְ נַיט מַיִאָשׁ.

(”תַּי מוֹהַר”ן)

קַיִן יֵאוֹשׁ אִיז גָּאָר נַיט פֿאַר הַאָנְדִּין

(”לְקוֹפֵי מוֹהַר”ן” – תַּנְנָא ע”ח)

מַצָּנָה גְדוֹלָה לְהַיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד

(”לְקוֹפֵי מוֹהַר”ן” – תַּנְנָא כ”ד)

הַתְּבוֹדְרוֹת הוּא מַעֲלָה עֲלִיזָנָה וְגְדוֹלָה
מִן הַכֹּל

(”לְקוֹפֵי מוֹהַר”ן” – תַּנְנָא כ”ה)

אַם אַתָּה מַאֲמִין שְׂיִכּוֹלִין לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין
שְׂיִכּוֹלִין לְתַקּוֹן:

(”לְקוֹפֵי מוֹהַר”ן” – תַּנְנָא קי”ב)

יֵשׁ עֲנִיָּן שְׁנַת־הַפֶּךָ הַכֹּל לְמוֹכָה

(”שִׁיחוֹת הַר”ן”)

וְדַע, שְׁהָאָדָם צָרִיךְ לְעֵבֶר עַל גְּשֵׁר צַר מְאֹד
מְאֹד, וְהַכֹּלל וְהַעֲקָר – שְׁלֵא יתְפַחַד כֹּלל

(”לְקוֹפֵי מוֹהַר”ן” – תַּנְנָא עה):

תיקון הכללי

יהי רצון קדם אמירת תהלים

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, הבוחר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבְזָרְעוֹ אַחֲרָיו וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת, שֶׁתִּפְּנֶן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת מְזוֹמְרֵי תְהִלִּים שְׁאֵקְרָא, בְּאֵלוֹ אֲמָרֵם דְּוֹד הַמְּלֶכֶךְ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם בְּעַצְמוֹ זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ. וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי תְהִלִּים, וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתוֹתֵיהֶם וּנְקֻדוֹתֵיהֶם וְטַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׂמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מֵרֵאשִׁי תְבוּת וּמְסוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ, וְלִזְמֹר עֲרִיצִים וְלַהֲכָרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים אֶת הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה, וְלַחֲבֹר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דוֹדָה בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת, וּמִשָּׁם יִמְשֹׁךְ לָנוּ שֶׁפַּע לְנַפְשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה לְטַהֲרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וְלְסַלַּח חַטָּאתֵינוּ וְלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדוֹד שְׁאֵמַר מְזוֹמְרִים אֵלֹו לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה הֵעֲבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּתְקַנְנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִדְּם זְמַנְנוּ עַד מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, בְּאִפְּן שְׁנוֹכַל לְתַקַּן אֶת אֲשֶׁר שַׁחַתְנוּ. וּזְכוּת דְּוֹד הַמְּלֶכֶךְ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עֲלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ שְׁתֵּאֲרִיד אִפְּךָ עַד שׁוֹבְנוּ

אֵלֶיךָ בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֹמָה לְפָנֶיךָ. וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חֲנָם חֲנָנִי,
 כְּדַכְּתִיב וַחֲנִיתִי אֶת אֲשֶׁר אַחַז וְרַחֲמֹתַי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם.
 וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּדְ גִזְּבָה
 לִזְמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה לְעוֹלָם הַבֹּא. וְעַל יְדֵי
 אֲמִירַת תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשְּׂרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל גְּעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּה, כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָרָר בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ,
 בַּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן סְלָה:

**קִדְּם שְׁיִתְחִיל בְּאֲמִירַת הָעֵשְׂרָה מְזֻמּוֹרִים
 יֵאמֵר זֶה:**

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֵשְׂרָה מְזֻמּוֹרִים אֱלֹהִי, לְכֹל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֹדוֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים שִׁכְנֵי עֵפֶר קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּוֶה, וּבִפְרֹט
 לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם, נַחַל גִּבְעַת מְקוֹר חֲכָמָה,
 רַבְּנוּ נַחְמָן בֶּן פִּינְגָא, אֲשֶׁר גָּלָה וְתַקֵּן לִזְמַר אֱלֹהֵי הָעֵשְׂרָה
 מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים בְּשִׁבּוּל תְּקוּן הַבְּרִית, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל
 כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

טוֹב לִזְמַר זֹאת לְפָנֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים:

לְכוּ גְרַנְגָה לִיהוָה, גְּרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו
 בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת גְּרִיעַ לֹא: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמְלֶכֶךָ
 גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאִי,
 לְשֵׁם יְחִוּד קְדוֹשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּהּ בְּדַחֲלוֹ
 וּרְחִימוּ, עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז

- א מִכֶּתֶם לְדוֹד שְׁמַרְנֵי אֵל, כִּי־חִסִּיתִי בְּךָ:
 ב אֲמַרְתָּ לַיהוָה אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבִתִּי בַל־עֲלִיךָ:
 ג לְקוֹדְשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירִי כָּל חַפְצֵי־כֶּם:
 ד יִרְבוּ עֲצוּבוֹתֶם אַחַר מְהֵרוּ, בַּל־אֲסִיף גִּסְפֵיהֶם
 מִדָּם, וּכְבֹל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל־שִׁפְתֵי:
 ה יְהוָה מְנַת־חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיד גּוֹרְלִי:
 ו חֲבָלִים נִפְלוּ־לִי בְּנַעֲיָמִים, אַף־נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי:
 ז אֲבָרַךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אַף לַיְלוֹת יִסְרוּנִי
 כְּלִיּוֹתַי:
 ח שׁוֹיִתִּי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי מִיִּמֵּנִי כָּל אֲמוֹט:
 ט לָכֵן שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף־בְּשָׂרֵי יִשְׁפֵן לְכַטַּח:
 י כִּי לֹא תַעֲזוֹב גַּפְשִׁי לְשִׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת
 שְׁחַת:

א תוֹדִיעַנִי אֲרַח חַיִּים שֶׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת־פְּנֶיךָ,
נְעִימוֹת בְּיַמִּינְךָ נֹצַח:

לב

- א לְדוֹד מְשֻׁפֵּל, אֲשֶׁר־י נָשׂוּי פָּשַׁע בְּסוּי חַטָּאָה:
- ב אֲשֶׁר־י אָדָם, לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה לוֹ עֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ
רְמִיָּה:
- ג כִּי הִחַרְשָׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמוֹ, בְּשִׂאֲנָתִי כָּל־הַיּוֹם:
- ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְּךָ לְשֹׂדֵי
בְּחֻרְבְּנִי קוֹץ סֶלָה:
- ה חַטָּאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא־כִסִּיתִי, אִמְרָתִי אֹדָה
עָלַי פָּשַׁעִי לִיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חַטָּאתִי סֶלָה:
- ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חֹסֵד אֱלֹהִים לְעַת מְצֵא, רַק
לְשֹׁטֵף מִיּוֹם רַבִּים אֱלֹוֹ לֹא יִגִּיעוּ:
- ז אַתָּה סֵתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי, רַגְלִי פָּלַט תְּסוּבְּבֵנִי
סֶלָה:
- * כִּאֵן צָרִיךְ לַהֲפָסִיק מַעַט (עֵיין בְּלִיקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן סִימָן ר"ג)
- ח אֲשִׁפִּילְךָ וְאֹרֶךְ בְּדָרְךָ זֶה תִּלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינֵי:

ט אל תהיו פסוסם כפפרד אין הביו, במתג-ורסן עדיו
לבלום, בל קרב אלדי:

י רבים מכאובים לרשע והבוטח ביהוה חסד
יסוכבנו:

יא שמחו ביהוה וגילו צדיקים, והרנינו כל-ישרי-לב:

מא

א למנצח מזמור לדוד:

ב אשרי משפיל אל-דל, ביום רעה ימלטהו יהוה:

ג יהוה ישמרהו ויחיהו, ואשר בארץ, ואל תתנהו
בנפש איביו:

ד יהוה יסעדנו על ערש דוי, כל משפכו הפכת
בחליו:

ה אני-אמרתיו יהוה חנני, רפאה נפשי כי חטאתי
לדי:

ו אויבי יאמרו רע לי, מתי ימות ואבד שמו:

ז ואם-בא לראות, שוא ידבר, לבו יקבץ-און לו, יצא
לחוץ ידבר:

ח יחד עלי יתלחשו כל-שנאי, עלי יחשבו רעה לי:

- ט דְּבַר־בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לְקוּם:
- י גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי, אֲשֶׁר־בְּמַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לְחֶמֶי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
- יא וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּן וְחַקִּימָנִי, וְאֲשַׁלְמָה לָּהֶם:
- יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי בִּי־חֶפְצֶת בִּי, כִּי לֹא־יָרִיעַ אִיבֵי עָלַי:
- יג וְאֲנִי בְּתַמּוֹי, תִּמְכֶּת בִּי, וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם:
- יד בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

מב

- א לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל לִבִּי קִרַח:
- ב בְּאֵיל תִּעְרַג עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, בֶּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֱלֹהִים:
- ג צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֵאלֹהֵי חַי, מְתֵי אָבוֹא וְאֶרְאָה פְּנֵי אֱלֹהִים:
- ד הִיתָה־לִּי דְמַעְתִּי לָחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּאִמּוֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם, אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ:
- ה אֱלֹהֵי אֲזוּכְרָה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר בַּסֶּדֶךְ,

אֲדִידִים עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חֹגֵג:

ו מה־תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחֲלִי לֵאלֹהִים,
כִּי עוֹד אֹדְנִי יִשׁוּעוֹת פָּנָיו:

ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה, עַל־כֵּן אֶזְכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ
יִרְדֵּן, וְחֶרְמוֹנִים, מִהַר מִצְעָר:

ח תַּהוֹם־אֶל־תַּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁפָּרֶיךָ
וְגִלְיָד עָלַי עֲבְרוּ:

ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה שִׁירָה עַמּוֹ, תִּפְלֶה
לְאֵל חַיִּי:

י אֹמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לְמָה שְׂכַחְתָּנִי, לְמָה־קִּדַּר אֱלֹהִי,
בְּלַחַץ אֹיֵב:

יא בְּרִצָּח בְּעֲצֻמוֹתַי חֶרְפוֹנֵי צוּרֵי, בְּאִמְרָם אֵלֵי כָּל
הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ:

יב מה־תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וּמַה־תַּהֲמִי עָלַי, הוֹחֲלִי
לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אֹדְנִי, יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נט

- א למנצח אל תשחת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ:
- ב הַצִּילֵנִי מֵאִיְבֵי אֱלֹהֵי, מִמִּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגָּבֵנִי:
- ג הַצִּילֵנִי מִפְּעָלֵי אָנֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי:
- ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים, לֹא־פִשְׁעֵי
וְלֹא־חַטָּאתַי יִהְיֶה:
- ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיְפֹנְנֵנוּ, עוֹרָה לְקַרְאתִי וּרְאָה:
- ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה
לְפָקֶד כָּל־הַגּוֹיִם, אֶל־תַּחֲזֹן כָּל־בְּגַדֵי אָנֹן סֵלָה:
- ז יָשׁוּבוּ לְעֶרְב, יִהְמוּ כַּכֶּלֶב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר:
- ח הִנֵּה יִבְיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי
שָׁמַע:
- ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־לְמוֹ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם:
- י עֲזוּ, אֱלֹהֵי אֲשֶׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי:
- יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי, אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי:

יב אֶל־תִּהְרָגֶם, פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עִמִּי, הִנֵּיעֵמוּ בְּחִילְךָ
וְהוֹרִידְמוּ, מִגִּגְנוֹ אֲדָנִי:

יג חֲטֵאת־פִּימוֹ דְּבַר־שְׁפָתַיִמוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֵלֶּה
וּמִפְחָשׁ יִסְפְּרוּ:

יד כִּלָּה בְּחֶמְהָ, כִּלָּה וְאִינָמוּ, וַיִּדְעוּ פִּי־אֱלֹהִים מִשֵּׁל
בִּיעֶקֶב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה:

טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב, יִהְמוּ בְּכַלֵּב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר:

טז הַמָּה יִנְיֵעוּן לְאֶכְל, אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ:

יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲנֹה, וְאֶרְיֵן לְבַקֵּר חֲסֻדְךָ, פִּי־הֵייתָ
מִשְׁנֵב לִי, וּמְנוּס בְּיוֹם צַר־לִי:

יח עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה, פִּי־אֱלֹהִים מִשְׁנֵבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדִי:

עז

א לְמַנְצַחַת עַל־יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר:

ב קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
אֵלַי:

ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יְדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא
תָפוּג, מֵאֲנֶה הַנַּחֵם גַּפְשִׁי:

ד אֲזַכֶּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה, וְתִתְעַפֵּף רוּחִי
סְלָה:

ה אַחֲזֹת שְׁמֹרוֹת עֵינַי, גִּפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר:

ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים:

ז אֲזַכֶּרָה נִגְיַתִי בַּלַּיְלָה, עִם־לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ
רוּחִי:

ח הֲלֵעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי, וְלֹא־יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד:

ט הָאֶפֶס לְנֹצַח חֲסִדוֹ, גָּמַר אִמֵּר לְדֹר וָדֹר:

י הַשְּׂכַח חַנּוּת אֵל, אִם־קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סְלָה:

יא וְאִמֵּר חַלּוֹתֵי הָיָא, שָׁנוֹת יָמַיִן עָלְיוֹן:

יב אֲזַכֶּר מַעֲלֵי־יָהּ, כִּי אֲזַכֶּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֵךְ:

יג וְהִגִּיתִי בְּכָל־פִּעֲלֶךָ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:

יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָבְךָ, מִי־אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים:

טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ:

טז גִּאֲלַת בְּזוֹרַע עֲמֶךָ, בְּגִי־יַעֲקֹב וַיִּוְסַף סְלָה:

יז רָאוּךְ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךְ מַיִם, יַחֲלוּ, אֵף יִרְגְּזוּ
תְּהוֹמוֹת:

יח זרמו מים עבות, קול נתנו שחקים, אף־חֲצָצִיף
 יתהלכו:

יט קול רעמך בגלגל, האירו ברקים תבל, רגזה
 ותרעש הארץ:

כ פים דרפך ושבילך במים רבים, ועקבותיך לא
 נדעו:

כא נחית כצאן עמך, ביד־משה ואהרן:

צ

א תפלה למשה איש־האלהים, אדני, מעון אתה
 היית לנו בדר ודר:

ב בטרים הרים ילדו, ותחולל ארץ ותבל, ומעולם
 עד־עולם, אתה אל:

ג תישב אנוש עד־דפא, ותאמר שובו בני־אדם:

ד פי אלף שנים בעיניך כיום אתמול פי יערב,
 ואשמורה בלילה:

ה זרמתם, שנה יהיו, בפקר פחציר יחלף:

ו בפקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש:

ז פי־כלינו באפך, ובחמתך נבהלנו:

- ח שְׁתֵּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ, עֲלֵמֵנוּ, לְמֵאֹר פְּנֶיךָ:
- ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כְּלֵינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָה:
- י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עָמַל וְאָוֶן, כִּי־נָזוּ חַיֵּשׁ וּנְעֻפָה:
- יא מִי־יֹדַע עֵז אַפָּךָ, וּכְיֹרְאֲתְךָ עִבְרַתְךָ:
- יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ בֵּן הוֹדַעַ, וְנִבִּיא לְכֹב חֲכָמָה:
- יג שׁוֹבָה יְהוָה עַד־מָוְתִי, וְהִנַּחֵם עַל עִבְדֶּיךָ:
- יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקְר חֲסִדֶךָ, וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמֵינוּ:
- טו שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה:
- טז יִרְאֶה אֶל־עִבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ, וְהִדְרִךְ עַל־בְּנֵיהֶם:
- יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה

- א הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו:
- ב שִׁירוֹלוּ זְמֵרוֹלוּ שִׁיחוּ בְּכָל נַפְלְאוֹתָיו:
- ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב מִבְּקִשֵׁי יְהוָה:

- ד דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ, בְּקִשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: ד
- ה זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו, אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְּתוֹ וּמִשְׁפְּטֵי־פָּיו: ה
- ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוֹ, בְּנֵי יַעֲקֹב בַּחֲרִירֹו: ו
- ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּכֹל־הָאָרֶץ מִשְׁפְּטֹו: ז
- ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דְּבַר צְוָה, לְאַלְף דּוֹר: ח
- ט אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבָרָהֶם וּשְׂבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: ט
- י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: י
- יא לֵאמֹר, לֵךְ אֲתָן אֶת־אָרֶץ־כְּנַעַן, חֹבֵל נַחֲלַתְכֶם: יא
- יב בְּהִיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר, כַּמְעַט וְגָרִים בָּה: יב
- יג וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: יג
- יד לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעִשְׂקֶם, וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: יד
- טו אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי, וְלִנְבִיאֵי אֵל תִּרְעוּ: טו
- טז וַיִּקְרָא רַעֲב עַל־הָאָרֶץ, כָּל מִטְהַ־לֶּחֶם, שָׁבַר: טז
- יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ, לְעַבְדֵי נִמְכָּר יוֹסֵף: יז
- יח עָנּוּ בַכָּבֵל רִגְלוֹ, בְּרִזָּל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יח
- יט עַד־עַתָּה בֹא דְבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה צִרְפַּתְהוּ: יט
- כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ, מִשָּׁל עַמּוּם וַיִּפְתַּחְהוּ: כ
- כא שָׂמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשָּׁל בְּכֹל־קְנִיָּנוֹ: כא

- כב לְאָסֹר שָׁרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקַנְיוֹ יַחֲפֵם:
- כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ-חָם:
- כד וַיִּפְרַ אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
- כה הִפְדָּ לָבֶם לָשֵׂנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בַּעֲבָדָיו:
- כו שְׁלַח מִשָּׁה עֲבָדוֹ, אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:
- כז שָׁמוּ-בְכֶם דְּבָרֵי אוֹתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם:
- כח שְׁלַח חֹשֶׁף וַיַּחֲשֹׁף, וְלֹא-מָרוּ אֶת דְּבָרָיו:
- כט הִפְדָּ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם, וַיָּמַת אֶת דִּגְתָם:
- ל שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרֻדָּעִים, בְּחַדְרֵי מְלֻכֵיהֶם:
- לא אָמַר, וַיָּבֹא עֲרֹב, בָּנִים, בְּכָל גְּבוּלָם:
- לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בָּרָד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם:
- לג וַיִּדְּ גִפְנִים וּתְאֵנִתָם, וַיִּשְׁפֹּר עֵץ גְּבוּלָם:
- לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרָבָה, וַיִּלְקַח, וַאֲיִן מִסְפָּר:
- לה וַיֵּאכֹל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֵּאכֹל פְּרֵי אֲדָמָתָם:
- לו וַיִּדְּ כָל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
- לז וַיִּצְיֵאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
- לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם, כִּי-נִפְלַ פְּחָדָם עֲלֵיהֶם:
- לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּ, וְאִשׁ לְהָאִיר לַיְלָה:

- ט שָׁאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁפִיעַם:
 טא פָּתַח צוֹר, וַיִּזְכּוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר:
 טב בִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת-אַבְרָהָם עַבְדּוֹ:
 טג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה אֶת בְּחִירָיו:
 מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ:
 מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלו

- א על-נהרות כָּבֵל שָׁם יִשְׁכְּנוּ, גַּם-בְּכִינּוֹ בּוֹכְרֵנוּ
 אֶת-צִיּוֹן:
 ב על עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תְּלִינּוּ בְּנֹרֹתֵינוּ:
 ג כִּי שָׁם, שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינּוּ דְבַר-יְשׁוּרָה, וְתוֹלְלֵינוּ
 שְׂמֻחָהּ, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן:
 ד אִיךְ נִשִּׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה, עַל אֲדָמַת נֶגֶב:
 ה אִם-אֲשַׁפְּחֵד יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁפַּח יְמִינִי:
 ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לְחַיִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ, אִם-לֹא
 אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי:

- זכר יהוה לבני אדום את יום ירושלים, האומרים
 ערו ערו עד היסוד ביה:
 בַּת־בְּבַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלִים־לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ
 שְׁגַמְלֹתַי לָנוּ:
 אֲשֶׁרִי, שִׂיאֲחוּ וְנַפֵּץ אֶת־עַלְלֶיךָ אֵל הַסֵּלַע:

קג

- הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ־אֵל, בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ:
 הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו, הַלְלוּהוּ בְּרֹב גְּדָלוֹ:
 הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְּל וְכִנּוֹר:
 הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמַחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֹגֵב:
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
 כָּל הַנְּשָׁמָה, תְּהַלֵּל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

אַחַר הַקְּרִיאָה יֹאמֵר פְּסוּקִים אֵלּוּ:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, בְּשׁוּב יְהוָה שָׁבוֹת עִמּוֹ, יַגִּל
 יַעֲקֹב וְיִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וְהַשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה, מְעוֹזִים
 בַּעַת צָרָה: וְעֲזָרָם יְהוָה וַיַּפְּלֵמָם, וַיַּפְּלֵם מִרְשָׁעִים
 וַיּוֹשִׁיעֵם, כִּי חָסוּ בּוֹ:

זאת הַתְּפִלָּה מְצָאנוּ בְּאַמְתַּחַת הַתְּתָבִים
וְהִיא מְעַט הַכַּמּוֹת וְרַב הָאִיכוֹת:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲלֵת הָעֲלוֹת וְסִפַּת כָּל הַסְּבוֹת, אָנְתְּ
לְעֵלָא לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מְנָד, דְּלִית
מִחְשְׁבָה תְּפִיסָא כְּד כְּלָל, וְלֵךְ דְּמִיָּה תְּהֵלָה, וּמְרוּמָם עַל
כָּל בְּרָכָה וְתֵהֵלָה. אוֹתְךָ אֲדַרְשׁ אוֹתְךָ אֲבַקֵּשׁ, שְׁתַּחֲתוּר
חֲתִירָה דְרֵךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְרֵךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, עַד
הַהֲשִׁתְּלִשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמִקּוֹם שְׁאֲנִי עוֹמֵד, כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה
לְךָ יָדַע תְּעֲלָמוֹת, וּבִדְרֵךְ וּנְתִיב הַזֶּה תָּאִיר עָלַי אוֹרְךָ,
לְהַחְזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמְתָּ, כְּפִי רְצוֹנְךָ
בְּאַמְתָּ, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַבְּרוּאִים, לְבָלִי לְחֹשֶׁב בְּמִחְשְׁבֹתַי
שׁוֹם מִחְשְׁבַת חוּץ, וְשׁוֹם מִחְשְׁבָה וּבְלִבּוֹל שֶׁהוּא נֶגֶד
רְצוֹנְךָ, רַק לְדַבֵּק בְּמִחְשְׁבוֹת זְכוֹת וְקְדוּשׁוֹת
בְּעִבּוֹדְתְךָ בְּאַמְתָּ בְּהַשְׁגָּתְךָ וּבְתוֹרָתְךָ. הֵט לְבִי אֶל עֲדוֹתֶיךָ,
וְתֵן לִי לֵב טָהוֹר לְעִבְדֶּךָ בְּאַמְתָּ. וּמְצַלּוֹת יָם תּוֹצִיאֵנִי
לְאוֹר גְּדוֹל [חִישׁ] קַל מְהֵרָה, תְּשׁוּעַת יְהוָה כְּהֵרֵף עֵינַי,
לְאוֹר גְּאוֹר הַחַיִּים כָּל יְמֵי חַיּוֹתַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וְאַזְכֶּה
לְחַדֵּשׁ נְעוּרֵי הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ בְּחַשְׁדִּי, לְהַחְזִירֵם אֶל הַקְּדוּשָׁה,
וְתֵהִיָּה יְצִיאָתִי מִן הָעוֹלָם כְּבִיאָתִי בְּלֹא חֲטָא. וְאַזְכֶּה
לְחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ, כִּלּוֹ אֲמַר כְּבוֹד, אָמֵן
נְצַח סְלָה וְעַד:

דיבורים מר' ישראל בער אודסר זצ"ל על מעלת ההדפסה

כתוב בתורה ס"ז חלק ב': "כל מה שהצדיק נתפרסם ביותר נתגדל ונתקדש שם השם ביותר". אבל לפני מאתיים שנה לא היה כל המכשירים של פרסום. היום ביום אחד זה נתפרסם בכל העולם.

לחשוב על זה, ולעשות למעלה מכוחנו, לא לישון ולא לאכול, אין זמן! כן, צריכים לרחם על ישראל, זה רחמנות.

[פיקוח נפש]

כן, וודאי, אפילו אחד אם הוא מתקרב לרבינו, זה ישועה כזה מה שאי אפשר לשער, שמחת השם יתברך ושמחת הצדיק.

אשרינו, אשרינו שיש לנו רבי כזה, שיש בעולם דבר פלא כזה שלא היה מיום בריאת העולם! אם היו מקבלים את זה, היה כבר הגאולה!

אבל הכל בחכמה, מאת השם, על-כל-פנים אנחנו צריכים למסור נפשנו להדפיס ולהכניס דברי רבינו בעולם, אז יהיה הגאולה כזה, שלא היה מעולם!

פדיון

ראה זה מצאנו בכתב יד רבינו ז"ל, והוא ראשי פרקים מענין פדיון [עיי' בלקוטי מוהר"ן סי' ק"פ] עם תפילה קצרה בסופו וראוי להציגה כאן:

מְעוֹת, וְאֵת הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם. צָדֵק יִקְרָאֵהוּ
לְרַגְלוֹ. צָדֵק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא. דִּינָא דְמַלְכוּתָא דִּינָא.
שׁוֹרֵשׁ הַדִּינִים בִּינָה. אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה. אִין הַדִּין
נִמְתַּק אֱלֹא בְשֵׁרְשׁוֹ. שְׁלֹשָׁה יָדַים בְּבִינָה: יַד הַגְּדוּלָּה,
יַד הַחֲזָקָה, יַד הַרְמָה. ג' פְּעָמִים יַד גִּימְטְרִיא שֵׁם שֶׁל
מ"ב. מ"ב שְׁבִיעִירָה שֵׁם שֶׁל אָנָּא בְּכַח. מ"ב
שְׁבַבְרִיאָה שְׁנֵי פְּעָמִים אֲקִי"ק. מ"ב שְׁבַאֲצִילוֹת הוּי"ה
[פשוט] בְּמִלּוּאוֹ וּמִלּוּי דְמִלּוּי:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׁיִמְתְּקוּ הַדִּינִים וְהַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת
מֵעַל [פלוגי בן פלוגי] עַל יְדֵי פְּלֵא עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא
חֲסָדִים גְּדוּלִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים וּפְשׁוּטִים שְׂאִין בּוֹ
תַעְרוּבַת דִּין כָּלֵל אָמֵן:

ראוי להרגיל את עצמו לתן בכל פעם על פדיון, כדי להמתיק הדינים
מעליו בכל פעם. ואפלו בשאין לו שום חולה ושום צער בתוך ביתו,
טוב לעשות פדיונות בכל פעם, כדי שלא יבוא לידי צער וחולאת חס
ושלום. (לקוטי עצות פדיון ד')

פדיון הוא המתקת הדינים, והוא מושיע מכל הצרות, כי עיקר הרפואה
על ידי פדיון דוקא, 'ורפא ירפא' מספר (עם שני התיבות) "פדיון
נפש". (לקוטי מוהר"ן ח"ב תורה ג)

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו,
שתוליכנו לשלום ותצמידנו לשלום ותדריכנו לשלום,
ותסמכני לשלום, ותגיענו למחוז חפצנו לחיים
לשמחה [ולנחת] ולשלום, (אם דעתו לחזור מיד אומר
ותחזירני לשלום) ותצילנו מפף כל אויב ואורב
ולסטים וחיות רעות בדרךך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות ובאות לעולם ותשלח ברכה והצלחה
בכל מעשה ידינו, ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל ראינו, ותגמלינו חסדים טובים
ותשמע קול תחנונינו, כי אל שמע תפלה ותחנון
אתה: ברוך אתה יהוה, שומע תפלה:

ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים:

ויאמר יעקב פאשר ראם (ר"ת רפאל אוריאל מיכאל), מחנה
אלהים (גבריאל) זה, ויקרא שם המקום ההוא מחנים:
כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: יהוה ישמר
צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

יברכך יהוה וישמרך: יאר יהוה פניו אליך ויחנך:
ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום: